

Міністерство освіти і науки України
Одеська державна академія будівництва та архітектури (Україна)
University North (Хорватія)
Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Tourism and Rural
Development Pozega (Хорватія)
State University of Applied Sciences in Jaroslaw (Польща)
National University of Science and Technology Politehnica Bucharest –
Pitești University Center (Румунія)
University of Wroclaw (Польща)

pws te

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-методичної конференції

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Частина 1

Конференція - XXIX
м. Одеса 18-19 квітня 2024р.

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної
науково-методичної
конференції**

**«УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ»**

Частина 1

Конференція – ХХІХ

18-19 квітня 2024р.

ОДЕСА – 2024

М 341

УДК 338 (063)

В збірнику наведені матеріали, які докладалися на ХХІХ Міжнародній науково-методичній конференції «Управління якістю підготовки фахівців» (м.Одеса, 18-19 квітня 2024р.), висвітлюються: результати науково-методичної роботи ОДАБА й інших ЗВО та організацій **України, Німеччини, Польщі, Італії** з питань:

1. Завдань вищої освіти у сфері розвитку суспільства
2. Наукової та інноваційної складових в освіті
3. Вдосконалення методичного та інформаційно-ресурсного забезпечення освіти
4. Проблем організації навчального процесу

Редакційна колегія:

Ковров А.В., к.т.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Одеської державної академії будівництва та архітектури;

Marin Milković, PhD, Professor, Rector of the University North;

Krzysztof Rejman, Dr. hab., Dr. hab., Professor, Rector of the State University of Applied Sciences in Jaroslaw;

Кривяков С.О., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи Одеської державної академії будівництва та архітектури;

Ажаман І.А., д.е.н., проф., проректор з науково-педагогічної роботи Одеської державної академії будівництва та архітектури;

Ширяєва Н.Ю., к.т.н., доцент, керівник навчально-методичного відділу Одеської державної академії будівництва та архітектури;

Голубова Д.О., к.т.н., доцент, методист навчально-методичного відділу Одеської державної академії будівництва та архітектури;

Пандас А.В., к.е.н., доцент, керівник відділу міжнародних зв'язків Одеської державної академії будівництва та архітектури;

Alina Hagiu, PhD, National University of Science and Tehnology Politehnica Bucharest – Pitești University Center;

Amalia Dutu, Associate Professor, National University of Science and Tehnology Politehnica Bucharest – Pitești University Center;

Berislav Andrić, Assistant professor, Vice-dean for Development, Faculty of Tourism and Rural Development Pozega, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek;

Katarzyna Szalotka, Dr. hab., Professor, University of Wrocław;

Magdalena Bojarska, MSc, Head of International Relations Office, State University of Applied Sciences in Jaroslaw;

Marko Šostar, PhD, Professor, Erasmus coordinator, Faculty of Tourism and Rural Development Pozega, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek;

Wioletta Nowak, PhD, Assistant Professor, University of Wrocław.

Рекомендовано до друку Методичною Радою ОДАБА
(Протокол № 7 від 23 березня 2023р.)

Тези доповідей надруковано в авторській редакції. Автори матеріалів несуть відповідальність за вірогідність наведених відомостей, точність даних за цитованою літературою та за використання даних, що не підлягають відкритій публікації.

©Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2024

ЗАВДАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

ПРО ОНОВЛЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ІНЖЕНЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

АКСЬОНОВА І.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасні тенденції попиту суспільства до якісних інфраструктурних об'єктів та їх раціонального розгалуження потребують інноваційних проєктів та такої ж їх реалізації. Для цього необхідні якісно інші фахівці. Вища освіта готує відповідних спеціалістів за необхідними освітніми програмами (ОП).

В післявоєнний час відновлення та будівництво систем водопостачання, тепlopостачання, транспортних систем та інші інфраструктурних об'єктів базуються на новітніх досягненнях інженерних наук та й ні тільки. Тому освітні програми відповідного напрямку повинні регулярно оновлюватися їх освітні компоненти (ОК) переглядатись з урахуванням розвитку нових будівельних технологій, інноваційних інженерних рішень, отримання нових матеріалів та раціональних еколого-економічних розрахунків.

Все це стає основою до системного перегляду змісту чинних та нових освітніх програм з урахуванням політики сталого розвитку суспільства. Крім оновлення освітніх програм важливим є аналіз освітньої діяльності за освітньою програмою, тобто стану системи внутрішнього забезпечення якості освіти в закладі вищої освіти на рівні освітньої програми. Причому важливо враховувати що освітня діяльність за освітньою програмою здійснює відповідна кількість викладачів з різних кафедр і можливо з декілька інститутів, факультетів, а також з залученням до освітнього процесу професіоналів практиків. В той же самий час на кафедрі може реалізовуватися декілька таких освітніх програм.

Проведення комплексного аналізу стану освітньої діяльності за освітньою програмою, по іншому самооцінювання, має важливе значення для розвитку внутрішньої системи забезпечення якості освіти в цілому. Процедура самооцінювання освітньої програми необхідно чітко визначити, ретельно прописати у нормативних документах й послідовно впроваджувати. Тоді з формальної звітності вона стане двигуном до розвитку. Коли чесно визначити проблеми, яких на сьогодні достатньо, тоді й можливо перейти від стагнації до руху в позитивному напрямку, що особливо потребують освітні програми інженерних спеціальностей.

Майбутнє за глобальними інфраструктурними проєктами та їх впровадженням, тому якість освітніх програм та освітньої діяльності має відповідати запиту часу. На сьогодні необхідно констатувати такі програми мають невелику кількість здобувачів тому не велику селективність, що значно

погіршує відбір дійсно гарних спеціалістів. Потреба чесного та об'єктивного самоаналізу конче необхідна. Є потреба оцінити:

- привабливість та актуальність назв ОК;
- чіткість та логічність структурної схеми освітньої програми;
- відповідність та можливість реалізації програмного результату навчання в освітньому компоненту;
- відповідність кваліфікації та здатності викладача реалізовувати ОК;
- чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання програмних результатів навчання та в цілому набутих компетентностей й так далі за кожним елементом що складає програму.

Створення освітньої програми це складний структурний процес, ще складніше оновлення ОП які мають відповідну історію її реалізації. Зазвичай освітній процес за такими ОП відпрацьований: йде з року в рік по накатаному; викладацький склад досвідчений, практично, незмінний; методичне забезпечення напрацьовано, як правило періодично оновлюється. та тим легше себе умовити що все добре все йде як потрібно. Однак оновлення освітнього компонента потребує уважного та вчасного ставлення до появи та втілення інноваційних технологій, матеріалів та інших інженерних рішень. Тому оновлення ОК базується на наукових досягненнях викладача, але не формально додавання до переліку рекомендованої літератури.

Важливим є критерії оцінювання за програмними результатами навчання які визначені в освітньому компоненті. Якщо програмні результати навчання за матрицею обрані за формальною ознакою, але не мають змістовного наповнення, то й критерії оцінювання узагальнені та можуть використані до будь-якого програмного результату навчання.

Планування результату на виході по суті є програмний результат навчання. Якщо підходити з такого погляду до цього питання, планувати кінцевий результат, то відповідні матриці в освітній програмі будуть ілюструвати закінчену модель спеціаліста. Модель така стає динамічною відповідно критеріям оцінювання та реальною до впровадження. Що особливо важливо, стає зрозумілою: абітурієнту, здобувачу, викладачу й в першу чергу роботодавцю. Ясно, що все сказане вище стосується всіх освітніх програм, однак для програм інженерних, особливо магістерських, стосується більше. Уявимо собі такого спеціаліста: має добу базу з загальнотехнічних наук, добре працює з інформацією, щодо інноваційних досягнень в відповідній сфері, має набір відповідних соціальних навичок: планування, організації, презентації та набір загальних та фахових компетентностей у міксі з особистими здібностями й суттєво, швидко реагує на зміни тобто: змінюється відповідно змінам.

SOFT SKILLS ЯК ЧИННИК УСПІШНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНЖЕНЕРА БУДІВЕЛЬНИКА

БИКОВА С.В., ГОРОБЕЦЬ О.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У сучасному світі активізуються процеси глобалізації й урбанізації, що зумовлюють високий ритм життя, необхідність взаємодії з багатьма людьми. Питання підготовки майбутніх фахівців безпосередньо пов'язане з розвитком двох типів навичок: професійних (технічних) "hard skills" («тверді» навички) та управлінських, комунікативних, навичок взаємодії та ораторського мистецтва "soft skills" («гнучкі» або «м'які» навички). Ми вважаємо, що розвиток "soft skills" під час отримання вищої освіти є ключовим фактором для успішного старту в професійній кар'єрі та ефективного вступу у вибрану сферу діяльності. В умовах жорсткої конкуренції на ринку праці ми стикаємося з новими поглядами та вимогами до особистості стосовно ефективної взаємодії з іншими людьми. Щороку все більше роботодавців, відповідаючи на запитання про необхідні якості для своїх працівників, акцентують на " Soft skills ", таких як ефективність у спілкуванні з клієнтами, здатність до роботи в команді, здатність до пошуку проблемно-орієнтованих рішень, здатність до компромісів, навички планування, самоорганізації та інші [3, с.150-151].

Soft skills (в перекладі з англійської – «гнучкі навички», «м'які навички») універсальні компетенції, які значно важче виміряти за допомогою кількісних показників. Це навички та вміння, що не є прямо пов'язаними з технічними або конкретною професійною областю, але дуже важливі для успішної роботи та міжособистових відносин. Вони включають в себе різні аспекти особистісного розвитку, спілкування, керівництва, розв'язання проблем, управління часом, пристосування до змін. Ці навички та вміння допомагають покращити ефективність спілкування, сприяють розвитку культури робочого середовища, підвищують командний дух та дозволяють легше впоратися з різноманітними ситуаціями на роботі.

У психологічній літературі такі вміння також можуть бути охарактеризовані як особисті якості, оскільки вони визначаються індивідуальними особливостями особистості, формуються за допомогою особистого досвіду і є надпрофесійними навичками, які допомагають у вирішенні щоденних життєвих завдань та взаємодії з іншими. Вони не прив'язані до конкретної професії, але сприяють покращенню виконання роботи та сприяють кар'єрному росту [1, с.9].

Якщо розглядати Soft skills для успішної професійної діяльності інженера будівельника треба означити наступні аспекти:

- Сучасна будівельна галузь вимагає від фахівців не лише технічних знань, але й ефективної взаємодії з колегами, клієнтами та підрядниками;
- Спосіб спілкування, здатність до командної роботи та вміння вирішувати конфлікти впливають на успішність будівельних проектів;
- Здатність чітко та зрозуміло висловлювати свої ідеї та інструкції сприяє уникненню непорозуміння та помилок на будівельному майданчику;
- Вміння слухати інших та враховувати їхні думки та пропозиції підвищує ефективність робочого процесу;
- Інженер-будівельник, який вміє мотивувати та керувати командою, здатний досягати поставлених цілей та забезпечувати високу якість виконання робіт;
- Успішний лідер у будівельній сфері здатний створювати сприятливу робочу атмосферу та вирішувати конфлікти шляхом конструктивного спілкування;
- Ефективне планування робочого часу та здатність дошвидшувати стресові ситуації допомагають забезпечити плавний хід будівельного проекту та зберегти якість робіт;
- Інженер-будівельник повинен бути здатним швидко виявляти проблеми та пропонувати інноваційні рішення для їх вирішення;
- Креативність у пошуку альтернативних методів будівництва може призвести до ефективнішого використання ресурсів та скорочення термінів проекту;
- Швидко змінююча сучасність вимагає постійного оновлення знань та навичок, а також відкритості до вивчення нових технологій та методів будівництва.

Беручи участь у різноманітних будівельних проектах або волонтерських ініціативах, можливо навчитися новим методам та отримати практичний досвід у реальних ситуаціях .

Важливо визнати, що розвиток універсальних компетентностей у здобувачів вищої освіти – це відповідь на вимоги, що пред'являються до фахівця у сучасному світі. Вищий заклад освіти поступово стає місцем, де можна не тільки набутися теоретичних знань, але і відшліфувати універсальні навички. Слід зазначити, що шлях до комплексного впровадження розвитку

soft skills в освітній простір дуже складний і поки що відбувається на рівні окремих дисциплін. Специфікою універсальних навичок є те, що цикл їхнього розвитку не може бути обмежено контекстом однієї навчальної дисципліни, тренінгом або поза аудиторною роботою. Вони мають відточуватися та шліфуватися протягом усього навчання студента шляхом постійної цілеспрямованої практики.

Література:

1. Професійна практика інженерії : навчальний посібник / укл. Жихаревич В.В. – Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. – 384 с
2. Appleby, D. C. The soft skills college students need to succeed now and in the future. Transferable skills for success in college and the workplace [Электронный ресурс]
3. A.Cherkassky, L. Lisina, V.Baryshnikova, T. Hrytsiv, S. Bykova "Management Teams: Psychology Of Interaction During The Process Of Innovative Professional Activity Vol. 16 No. Se2 (2023): The Global Development Of Innovative Technologies And Their Impact On The Education

ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

БІЧЕВ І.К., ЛУКАШЕНКО Л.Е.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Впровадження професійної освіти в навчальній програмі вищої школи України є важливим питанням. Створення необхідних умов для інноваційного розвитку професійного навчання різних напрямів будівництва, зокрема у закладах вищої освіти, з урахуванням потреб ринку праці є зараз дуже актуальним.

Роботодавці зацікавлені у керівниках-фахівцях: будівельниках-опоряджувальниках, монтажниках санітарно-технічних систем та устаткування та інших, які володіють якісною професійною освітою, культурним та інтелектуальним рівнем, здатних навчатися і вдосконалюватися протягом усього свого життя (безперервна освіта).

На базі «Одеського професійного ліцею будівництва та архітектури» з 2016 року працює виробничо-навчальний центр з монтажу гіпсокартонних систем при підтримці компанії «Knauf». В рамках підготовки слухачів на базі центру організовані курси "«Обличкування стін гіпсокартоном каркасним способом»" в обсязі 28 годин. В том числі, під час військового стану за підтримкою громадської організації ГО "Дівчата" у партнерстві з міжнародною гуманітарною організацією World Vision та за фінансовою підтримкою благодійного фонду АДН ці курси були організовані на безкоштовній основі.

Завдяки співпраці кафедри технології будівельного виробництва ОДАБА з ліцеєм було організовано відвідування студентами 4 курсу, цих курсів в рамках проведення практичних занять. В цей час студентами було отримано базові навички роботи з інструментом і особливості монтажу гіпсокартоної системи. Саме головне, що студенти мали змогу самі змонтувати гіпсокартону перегородку. По результатам відвідування курсів зі студентами проводилися обговорення. Студенти виявили велику зацікавленість в такому професійному навчанні і висловили побажання скорішої реалізації можливості обов'язково пройти повний професійний курс.

Крім того, в ліцеї продовжують відкривати нові спеціалізовані центри навчання, за напрямками «Реставрація та дизайн», «Інформаційні технології та діджиталізація» та інші. Це надає більше можливостей у виборі студентами відповідного професійного навчання.

Можливість студентами отримати не тільки необхідних знань вищої освіти, а і базові навички професійної освіти якісно впливає на конкурентоспроможність навчального закладу у наступному працевлаштуванні випускників академії.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

ВЄТОХ О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Глобальні зміни в економіці, пов'язані з експоненційним накопиченням даних та розвитком ІТ-індустрії, істотно впливають і на сферу системи освіти. Пошуки нової якісної моделі вищої освіти визначено необхідністю формування та зміцнення конкурентних переваг вищих навчальних закладів. Для цього, з одного боку, необхідно розуміння та усвідомлення основних тенденцій трансформаційних змін на етапі цифровізації освіти, з іншого боку, для стійких перетворень наявність стратегії управління цифровою трансформацією навчального закладу на основі кількісних та якісних показників буде суттєвою підтримкою.

Теорія коннективізму істотно вплинула на формування уявлень про імідж майбутньої вищої освіти. Якщо Е.Л. Торндайк у своїй теорії говорив про мережеву структуру інтелекту, то Джордж Сіменс (автор теорії коннективізму) вже говорить про мережу як про зовнішню структуру, здатну зберігати і передавати людині «знання». Відкидаючи всі існуючі теорії навчання, він стверджує, що навчання більше не є «внутрішньою, індивідуалістичною діяльністю», а навчальний процес здійснюється за межами. [1]

Цю теорію практично реалізував В. Дрекслер, де розглядав навчання як спосіб створення навчального середовища в мережі. Важливими елементами є не інструменти, які дозволяють створити цю мережу, а люди та зв'язки між ними. Основними характеристиками цієї моделі навчання є:

- підвищення рівня самоконтролю;
- встановлення нових зв'язків між студентами та людьми, які цікавляться даною темою (створення навчального середовища);
- пошук сайтів відповідної тематики;
- відстеження змін у відповідній тематиці за допомогою підписки на RSS-канали;
- використання спеціалізованих каталогів та бібліотечної бази даних університету для пошуку академічних та рецензованих статей;
- Спільний доступ до закладок для вартих уваги ресурсів
- аналіз блогосфери для пошуку особистих думок та ідей на задану тему;
- відпрацювання набутих знань на дискусійних майданчиках;
- пошук експертів та спілкування з ними.

Цей підхід передбачає зміщення акцентів у діяльності викладача від змістовної частини до організаційної. Необхідно навчати як оцінювати та

перевіряти достовірність даних, створювати навчальну мережу, здійснювати поважну взаємодію у процесі мережевої комунікації, систематизувати великий обсяг інформації.

Описана теорія і модель навчання реалізована в технологіях змішаного навчання і в концепції перевернутого класу. Оцінити ступінь успішності цих технологій складно через відсутність достовірних даних про якість навчання учнів при їх використанні [2, 3]. Нові моделі навчання описуються лише в позитивному ключі, хоча певні висновки можна зробити з коментарів на дискусійних платформах.

Для здійснення ефективних перетворень необхідна розробка стратегії розвитку університету в галузі цифрової трансформації з урахуванням змінних умов та тенденцій, що формуються. Саме стратегія розвитку може розглядатися як дорожня картка для сталого управління освітою [4]. І успішність цифрової трансформації забезпечується лише з інтеграцією еволюційного (поступального) навчання.

У сучасних умовах актуальним є не використання партнерської інфраструктури, а реалізація мережевих програм, які в сукупності дають можливість підвищити ефективність університетської освіти. У цьому випадку мова може йти не про збільшення конкурентних переваг, а про раціональний перерозподіл і розподіл ресурсів.

Таким чином, цифровізація системи вищої освіти породжує нові моделі організаційної діяльності, які вимагають розробки методичного та методологічного обґрунтування та опису, а також нових форм управління в умовах цифрової трансформації.

Література:

1. Siemens, George (2005). *Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age* // *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*. 2: 1–9.
2. Røe Y., Wojniusz S., Bjerke A. (2022). *The Digital Transformation of Higher Education Teaching: Four Pedagogical Prescriptions to Move Active Learning Pedagogy Forward*. *Front. Educ.*, 14 January 2022. – URL: <https://doi.org/10.3389/educ.2021.784701>
3. Watermeyer, R., Crick, T., Knight, C., and Goodall, J. (2020). *COVID-19 and Digital Disruption in UK Universities: Afflictions and Affordances of Emergency Online Migration*. *High Educ. (Dordr)*, 1–19.
4. Hashim, M.A.M., Tlemsani, I. & Matthews, R. *Correction: Higher education strategy in digital transformation*. *Education and Information Technologies* (2022).

ФОРМУВАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСНОВ З АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

ВОЛОБУЄВА Т.В., БОЛОКАН І.Г., ЦЕЛІКОВА А.С., ГРІГОРІ О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Курс Академічної доброчесності – один з фундаментальних у формуванні світогляду здобувача вищої освіти, його доцільно викладати саме на першому курсі не залежно від спеціальності. Саме першокурсники приходять у заклад вищої освіти амбітними та готовими сприймати нову інформацію, тому основи доброчесності, що будуть закладені викладачами на ранньому етапі проростуть у потужну академічну культуру, від неї виграє як заклад вищої освіти так і вся система освіти України. Одним з основних аргументів на користь раннього викладання курсу Академічної доброчесності є мінімізація ризиків зневіри здобувачів вищої освіти в цінність навчання.

Визначну роль грають уміння добору джерел, застосування методології, формування гіпотез та їх аргументованого доведення. Саме з початку навчання здобувач має бути навчений науковому пошуку, його сенсу і способів досягнення. Коли нам вдається навчити здобувача обґрунтовувати категоріальний апарат, добирати теоретичний підхід власного дослідження, критерії та методи аналізу і аргументовано робити висновки, то з упевненістю можемо стверджувати, що інтерес здобувача до навчання лише зростає. Якщо викладачі, на ранньому етапі, не навчать студентів грамотно використовувати механізми академічного письма, то вже на третьому курсі здобувачі усвідомлять дефіцит глибини власних знань і навичок, і що важливіше, можливостей їх реалізації в професійній сфері.

Академічна культура пов'язана з майбутньою кар'єрою і майбутньою корпоративною культурою. Бути конкурентно спроможним означає мати досвід формування себе в академічно доброчесному середовищі. Усвідомити цю думку набагато простіше сама з перших днів студентського життя.

Щорічні рекомендації експертів світового економічного форуму наголошують на гострій потребі в адаптації суспільства до змін з метою забезпечення зайнятості. Такій адаптації сприятиме ряд навичок сформованих культурою академічної доброчесності. Саме перший рік навчання дозволяє нам закласти ці важливі навички: управління когнітивним навантаженням, логічний виклад матеріалу, критичне мислення, емоційний інтелект, комунікаційні навички.

Саме це дозволить майбутнім фахівцям бути конкурентно спроможними на такому динамічному ринку праці.

РОЛЬ НАУКОВО – МЕТОДИЧНОЇ КОМІСІЇ В ПІДГОТОВЦІ ДО АКРЕДИТАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

ГІЛОДО О.Ю., ВИСОЧАН Н.К., СЬОМІНА Ю.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Підготовка до акредитації освітніх програм процес безперервний. Кожний інститут академії має значний перелік програм, які необхідно постійно удосконалювати і захищати під час акредитації. Відділ акредитації виконує організаційну і контролюючу функції, а практичну системну підготовку повинна здійснювати науково – методична комісія інституту. Гаранту програми, навіть при допомозі робочої групи, складно переробити такий об'єм інформації. Зараз, як правило, освітні програми вже проходять непервинні акредитації. Неможливо, щоб відомості самооцінювання були повторенням п'ятирічного зразка. Крім того, за ці роки вимоги Національного агентства із забезпечення якості освіти змінились в бік більшої вимогливості. Все це призводить до необхідності повного ретельного аналізу всіх напрямів підготовки фахівців. Для успішного виконання цієї роботи необхідно працювати поступово, тобто підготовка до нової акредитації починається наступного дня після проходження попередньої. Ми пропонуємо, систематизувати підготовку відомостей самооцінювання освітньої програми у відповідності з її розділами. На сьогодні існує дев'ять основних розділів: проектування та цілі освітньої програми, структура та зміст освітньої програми, доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання і т. п. Кожному з членів науково – методичної комісії інженерно – будівельного інституту було доручено відповідати за окремий розділ відомостей або за конкретний напрямок. Наприклад – інтернаціоналізація освіти або анкетування студентів чи участь роботодавців в удосконаленні програми. Щомісячно, під час засідань комісії, отримані результати роботи обговорювалися, аналізувалася якість інформації і можливість її документального підтвердження. За рік до початку акредитації інтенсивність роботи була підвищена за рахунок долучення кафедр інституту. За кожною кафедрою був закріплений член комісії, як куратор, який допомагав кафедрі підготувати необхідну для гаранта інформацію. Робота виконувалась протягом чотирьох місяців. В результаті ми сформували інформаційну базу, яка стала основою відомостей самооцінювання для чергових акредитацій. Підготовка триває, накопичуються протоколи кафедр, відгуки роботодавців, перевіряється наявність і якість силабусів і робочих програм освітніх компонентів. Наступний етап – удосконалення програми шляхом урахування пропозицій стейкхолдерів: студентів, академічної спільноти та роботодавців.

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ

ГОРИЦЬКА О.В.

Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

Одним з найбільш обговорюваних феноменів трансформації сучасного суспільства стало формування цифрового суспільства. Складовими цифрового суспільства є цифрове покоління, нові цифрові технології, що формують цифрове середовище й розвиваються в ньому та цифрова економіка з новими вимогами до кадрів. Цифрових трансформацій зазнають усі галузі суспільства і освіта не є виключенням у цьому процесі.

Цифрова трансформація освіти відкриває нові можливості: навчання в зручний час, можливість проектувати індивідуальну освітню траєкторію, безперервність процесу навчання. Вона спрямована на підготовку конкурентоспроможних професіоналів, які будуть затребувані на ринку праці, вільно володітимуть цифровими технологіями, орієнтовані на підвищення свого професійного рівня.

Система цифрової освіти включає в себе інформаційні ресурси, телекомунікації, систему управління. Інформаційний формат заснований на цифровому поданні інформації. Крім того, цифровізація освіти безпосередньо залежить від педагога, його вміння інтерпретувати та відтворювати дані за допомогою інформаційно-комунікативних технологій, оцінювати та застосовувати нові знання, отримані у цифровому середовищі. Відтак, цифрова компетентність – одна з нових компетенцій, яка включає опанування навичок, пов'язаних з технологіями та передбачає здатність ефективно виконувати задачі в умовах цифрового середовища.

Цифрова компетентність педагога виконує важливі функції в освітньому процесі: пізнавальну, розвиваючу, оціночну, адаптивну. З метою формування та розвитку цифрової компетентності фахівців в системі освіти необхідно створювати практико-орієнтоване цифрове освітнє середовище, залучати педагогів до освоєння та використання сучасних веб-технологій, веб-ресурсів та програмних засобів в процесі науково-педагогічної діяльності.

Література:

1. Кононец Н.В. Цифровізація освітнього процесу у вищій школі: електронний посібник для самостійної роботи магістрів освітньої програми «Педагогіка вищої школи» галузі знань 01 освіта/педагогіка спеціальності 011 освітні, педагогічні науки. Полтава : ПУЕТ, 2021. 77 с.

БЕЗПЕЧНЕ ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ОBOB'ЯЗКІВ ОФІСНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

ДУМЕНКО І.В.

ПЗВО «МКУ ім. Пулина Орлика», м. Миколаїв, Україна

Воєнний стан створює надзвичайні умови, які вимагають спеціальних заходів безпеки та охорони праці навіть в офісних умовах. Розглянемо основні моменти охорони праці в офісі під час воєнного стану.

Підготовка до евакуації є надзвичайно важливою складовою безпеки у будь-якій ситуації надзвичайних подій, включаючи воєнний стан. Ключовими аспектами, які необхідно враховувати при підготовці до евакуації в офісному середовищі є:

- розроблення плану евакуації - створення детального плану евакуації, який включає всі необхідні вказівки та процедури для працівників у разі надзвичайної ситуації; відомості про виходи, маршрути евакуації, зони збору, а також процедури взаємодії з рятувальними службами повинні бути чітко визначені та доступні для всіх працівників;
- тренування та навчання – необхідно проводити регулярні навчання та тренування з евакуації для всіх працівників, це дозволить їм заздалегідь ознайомитися з процедурами евакуації та збільшить їхню готовність до дії у надзвичайних ситуаціях;
- визначення відповідальних осіб – необхідно призначити відповідальних осіб, які будуть координувати процес евакуації та надавати необхідні вказівки під час надзвичайної ситуації. Це можуть бути вибрані співробітники або члени евакуаційного комітету;
- оснащення евакуаційних шляхів – необхідно переконатися, що всі вихідні двері та шляхи евакуації доступні, легкодоступні та вільні від перешкод. Вони також повинні бути позначені відповідними знаками та показниками;
- використання захисних пристроїв - необхідно передбачити використання захисних пристроїв, які можуть допомогти працівникам у безпечній евакуації, таких як рятувальні маски, каски та інші;
- комунікація та інструкції – необхідно забезпечити ефективну комунікацію та розповсюдження інструкцій щодо процедур евакуації серед всіх працівників. Це може бути здійснено шляхом проведення брифінгів, розсилки електронних повідомлень та розміщення інформації на видимих місцях.

- організація зон збору – необхідно визначити місця збору для працівників після евакуації та надати необхідні інструкції щодо поведінки у цих зонах.

Підготовка до евакуації є важливим елементом безпеки в офісному середовищі під час будь-яких надзвичайних ситуацій, включаючи воєнний стан. Це допоможе забезпечити безпеку та захист працівників у разі небезпеки

Кризове планування є невід'ємною складовою безпеки у будь-якому середовищі, включаючи офісне, особливо в умовах воєнного стану. Основна мета кризового планування - забезпечити готовність та ефективність дій у надзвичайних ситуаціях для забезпечення безпеки та виживання працівників і збереження бізнес-процесів.

Створення докладного кризового плану включає процедури евакуації, комунікаційні стратегії, а також ролі та відповідальності працівників у надзвичайних ситуаціях.

Психологічна підтримка є надзвичайно важливим аспектом у кризових ситуаціях, включаючи воєнний стан, коли працівники можуть зазнавати стресу, тривоги та емоційного навантаження. Наведемо деякі ключові аспекти психологічної підтримки в офісі під час воєнного стану.

Проведення психологічних консультацій - можливість для працівників отримати конфіденційні консультації з професійним психологом або консультантом, який може допомогти їм управляти стресом, тривогою та емоційними викликами.

Підтримка групової психологічної роботи - організація сесії групової психологічної роботи для працівників, де вони можуть обговорювати свої емоційні реакції на кризову ситуацію та отримувати підтримку від колег.

Надання інформації та ресурсів - забезпечення працівників корисною інформацією та ресурсами щодо того, як ефективно керувати стресом, зберігати емоційне здоров'я та шукати допомогу, якщо це необхідно.

Створення підтримуючого середовища - створення атмосфери в офісі, де працівники відчуються підтриманими та розуміють, що їхні емоції та реакції на кризову ситуацію є нормальними.

Проведення навчань з реагування на стрес - організація навчальних сесій з ефективних стратегій управління стресом та самозахисту для працівників, щоб вони могли краще керувати своїми емоціями під час надзвичайних ситуацій.

Підтримка керівництва - забезпечення керівництва підтримкою та навчанням

щодо того, як краще підтримувати своїх підлеглих в умовах стресу та невизначеності.

Забезпечення психологічної підтримки працівникам в офісному середовищі під час воєнного стану може допомогти зменшити негативні наслідки стресу та емоційного перевантаження, а також сприяти загальному відчуттю безпеки та благополуччю у колективі.

Важливим моментом охорони праці в офісі під час воєнного стану є зберігання даних: Необхідно зробити регулярні резервні копії даних та зберігати їх у захищених місцях, щоб уникнути втрати важливої інформації у разі вторгнення або збою у мережі.

Крім того, необхідно забезпечити ефективні системи комунікації та зв'язку з вищими органами управління та з іншими підрозділами компанії, а також з працівниками та їх родинami.

Організація доступу до медичної допомоги та першої допомоги у разі потреби є критично важливим у будь-якій надзвичайній ситуації, включаючи воєнний стан. Необхідно організувати доступ до медичної допомоги у разі потреби, включаючи наявність необхідних медичних препаратів та обладнання.

Загальний принцип охорони праці в офісі під час воєнного стану полягає у тому, щоб бути готовим до будь-яких небезпечних ситуацій та забезпечити безпеку всім працівникам під час воєнного стану.

ПРО РОЛЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ В РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

ЕЛЬКІН Ю.Г., ВОІНОВ О.П., КРЮКОВСЬКА-ТЕЛЕЖЕНКО С.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Освіта в Україні як цілісна система виступає активним рушієм розвитку всіх сфер суспільства. Тому в сучасних складних умовах вона має бути не просто галуззю, а сферою цілісної суспільної практики.

Система вітчизняної вищої освіти формує спосіб життя суспільства. Вища школа як соціальний інститут суспільного відтворення виступає основним каналом поєднання науки з виробництвом та практикою. Освітній комплекс вищої школи будується з урахуванням наукових досягнень відповідних галузей та спеціальностей. Вони закладаються в суть навчального процесу в сфері своєчасного оновлення змісту освітніх компонентів, трансляції наукових досягнень. Найважливішою соціальною функцією вищої школи є генерація наукових знань у перспективних напрямках та в ефективних формах організації науково-дослідної діяльності професорсько-викладацького складу та науково-технічної творчості здобувачів вищої освіти. Ці особливості вищої освіти визначають її важливу роль у процесі розвитку суспільства і надають актуальності питанню формування державної політики країни з використанням потенціалу вищої школи.

Вища школа своїм громадським призначенням прокладає магістральний шлях соціально-економічних перетворень, а саме формування нового техніко-технологічного устрою, сучасного типу виробництва, наукомісткого, інноваційного, високоефективного, природозберігаючого, який забезпечить вирішення завдання подальшого розвитку суспільства. Ключові напрями такого нового устрою націлені на оновлення та інноваційне перетворення виробництва, сфери економіки, освіти та культури, охорони здоров'я, житлово-комунального господарства, забезпечення надійної оборони країни та створення сучасної інфраструктури всієї соціальної системи життєдіяльності людей.

Для вирішення цих масштабних завдань, які в усій своїй складності постали сьогодні перед українською вищою школою, буде потрібним надійний кадровий супровід. Місія вищої школи полягає в тому, щоб бути системотворчим інститутом реалізації творчих, інноваційних процесів, які відбуватимуться во всіх сферах життя країни. Вища школа покликана бути професійно-підготовчим, науково-освітнім, інтелектуальним, культурно-освітнім центром, визначати перспективні напрями та прогнозні параметри діяльності для влади, бізнесу та громадських структур, формулювати правила

та норми нової економічної та соціальної поведінки.

У нинішніх умовах вибору подальших шляхів розвитку суспільства вища школа як соціальний інститут була і залишається активним суб'єктом політичного життя суспільства. Вона виступає кадровим резервом оновлення та поповнення всіх існуючих і новостворених організацій та структур політичної системи країни та суспільства. Сама політика як наука набула та закріпила свій статус саме у просторі вищої школи.

Сучасний стан освіти потребує подальшої активізації суспільно-політичних зусиль у цьому напрямі, продуманого та відповідального законодавчого та нормативно-правового регулювання. Тому необхідна серйозна концептуалізація та обґрунтування базових положень і принципів осмислення складних і внутрішньо суперечливих процесів соціалізації нових поколінь молоді, що вступають у життя в сучасних непростих умовах.

Виклики сьогодення вимагають у сфері вищої освіти удосконалення управління, змісту, умов, кадрового забезпечення, наукового та інноваційного потенціалу освітньої системи. Проблема взаємодії освітнього сектора та держави носить історичний характер. На шляху співпраці вищої школи з урядом представники університетів ставатимуть політиками і матимуть змогу реалізовувати ідеї, напрацьовані свого часу в академічному середовищі. І навпаки, представники влади приходитимуть в університети й ділитимуться власним досвідом.

Освіта відіграватиме життєво важливу роль у подальшому розвитку суспільства, оскільки вона не лише зміцнює людський капітал у суспільстві, а й сприяє розвитку відповідальних громадян з високими моральними цінностями. Для вищів вкрай важливо проводити дослідження та слугувати центрами змістовних дискусій на суспільно важливі теми.

В умовах, коли в університетах існує нестача фінансування, а держава всі ресурси скеровує на армію і безпеку, й приватні, й державні заклади вищої освіти мають самостійно шукати фінансування, створюючи благодійні фонди для залучення грантів.

Сьогодні в Україні з'являються ініціативи щодо неформального об'єднання українських вищів з метою допомогти талановитим українцям вступити в зарубіжні університети, здобути там освіту й повернутися для відбудови України. Так Альянс українських університетів вже відправив на програми різних рівнів більш, ніж п'ятдесят студентів, які навчаються в провідних університетах Європи.

Співпраця українських вищів, обмін досвідом, впровадження інноваційних ідей забезпечить в майбутньому для української вищої школи високоякісну освіту, реалізує проекти міжнародної співпраці, здійснить реальний вплив

університетів на громаду, забезпечить психологічну підтримку та психічне здоров'я стресованих учасників освітнього процесу, допоможуть державі у її захисті та відбудові.

Важливим завданням на шляху розвитку суспільства є вдосконалення управління в освітній сфері. У розгорнутій та цілісній системі управління та регулювання фінансово-економічний, адміністративний, навчальний напрями беруть на себе окремі сторони масштабного управлінського завдання виведення освітньої системи на новий рівень існування. Освітні послуги, фінансовані бюджетними коштами, об'єднують у собі планові та ринкові властивості, орієнтуючись як у потреби ринку України і попит робочої сили, так і на стратегічні завдання розвитку, не враховані безпосередньою ринковою кон'юнктурою.

Удосконалення змісту освіти залишається основним завданням на шляху розвитку суспільства. За всієї неминучої історичної змінюваності змісту освіти, у ньому виявляється інваріантне ядро – трансльовані духовні цінності і колорит національного духу. Сьогодні виші використовують сучасні стандарти з їх компетентнісним та системним підходом, діалогічними відносинами у навчальному процесі, дистанційним способом взаємодії викладачів та здобувачів вищої освіти, їх новими ролями. Стрімке оновлення знань, неповна можливість відтворити в освітньому процесі змінну науково-інформаційну панораму сучасних знань, призводить до становлення таких явищ, як освіта протягом усього життя, яке набуває нового звучання, з урахуванням тенденцій відновлювального процесу в державі.

Підсумки. Удосконалення освітньої діяльності за умов розвитку суспільства є одним з найважливіших чинників, які впливають на успіх цього розвитку. Оскільки сама вища школа безпосередньо не формує умови свого функціонування, у підтримці необхідних умов, ресурсних джерел великою є роль держави та її взаємодія з вищою школою. Удосконалення кадрового забезпечення є найважливішим сьогодні ресурсом та джерелом розвитку вищої школи. Якість кадрового потенціалу вищів практично визначає якість навчального процесу та результатів науково-дослідної діяльності в них. Удосконалення науково-дослідного та освітнього потенціалу держави передбачає перехід до випереджального інноваційного розвитку. Технічна, економічна, гуманітарна, галузева вища освіта має перейти до підготовки фахівців для базисних виробництв відновленої економіки нашої країни. Для реалізації цієї мети заклади вищої освіти як науково-освітні комплекси мають стати регіональними та національними центрами, що акумулюють передові науково-технічні, соціальні, організаційні технології.

ГЛОБАЛЬНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОГО ІМПРИНТИНГУ

ЄРМАКОВА С.С.

Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

Стрімкий розвиток науково-технічної революції на початку нового століття ознаменувався процесами, що мають назву глобалізаційні. Проте, глобалізація світу має позитивні і негативні наслідки. Найефективнішим засобом позитивного розвитку процесів глобалізації є глобальна освіта, оскільки тільки освічене суспільство і освічене людство може критично і розумно протиставити позитивні процеси розвитку негативним, забезпечити активну участь світової науки і громадськості в управлінні світом в новому тисячолітті.

Однак, наростаюча невідповідність традиційної “знаннєвої парадигми” освіти сучасним реаліям виявляється, в суперечностях, що загострюються, між цілісністю культури і технологією її фрагментарного відтворювання через предметно-знаннєвий тип освіти. На нашу думку, традиційна “знаннєва модель” освіти вичерпала себе, вона на сьогоднішній день не відповідає запитам сучасного соціокультурного середовища. Вихід освіти з кризи – в інноваційній парадигмальній політиці. Відтак, аналізуючи дану проблему неможливо зашити осторонь визначення причин такої ситуації, що склалася. Однією з основних причин інертності та консерватизму в спогляданні освітньої дійсності, - є імпринтинг.

Саме поняття «імпринтинг» у науку ввів К. З. Лоренц. Австрійський зоолог і зоопсихолог, один з основоположників етології – науки про поведінку тварин у своїх дослідженнях зауважував, що тварини успадковують поведінку своїх батьків [1]. Відповідно до змісту поняття, це серйозний психофізіологічний механізм, завдяки якому мозок здатний надовго зберігати зорові, слухові та інші образи.

Так, імпринтинг – це фіксація певної інформації в пам'яті та залежність від неї. Відповідно до теорії імпринтування (або імпринтингу), свідомість людини будується на основі деяких основоположних поведінкових установок (імпринтів), «втиснутих» в структуру особистості в певні періоди її формування. До того ж, поняття «імпринтинг» вживають у переносному значенні. Конкретніше воно означає ситуацію, коли людина у свій час отримала про когось або про щось викривлену інформацію і надалі настільки перебуває під її впливом, що навіть коли отримує факти, які спростовують те, що перед тим було прийняте як істина, то не може їх належно сприйняти й оцінити.

Відтак, імпринтинг – це стереотип із крайнім упередженням до когось чи чогось.

Отож зважаючи на надбання наукової спільноти, є усі підстави стверджувати, що імпринтинг – це функція фіксації. Результати імпринтинга з дуже великими труднощами піддаються подальшій зміні (так звана «незворотність результатів фіксації»). Адже найбільш сильний вплив закріплення ознак об'єктів відбувається в ранньому віці, проте історія знає багато випадків того, коли це трапляється і в більш зрілому віці. Вони не знищуються наступним життєвим досвідом і зберігаються на все життя. За допомогою імпринтів свідомість структурує світ. І як будь-яке структурування світу, імпринт може бути вдалим і невдалим. У свою чергу, соціальний імпринтинг проявляється в наборі імпринтів - зустрічаються у людей базових принципів, цінностях і етнічних стереотипах, які регламентують відношення до віри, любові, дисципліни, лідерства і так далі. Ознаки імпринтингу можна побачити також і в рекламі.

На противагу терміну «імпринт» існує поняття «реімпринт». Це процес «перепрограмування» установок, які були відображені раніше. Реімпринт активно використовують психотерапевти і психологи але, само собою, це ніяк не є «чарівної пігулкою» і вимагає серйозних зусиль з боку освіти. Так, Вировий В. М. закликає своїх студентів, аспірантів і колег переходити на інший тип мислення, а головне долати негативні властивості імпринтингу. На думку вченого такий хід мислення формує інноваційну модель поведінки – «нові імпринтинги», а відтак і нове структурне матеріалознавство у майбутній професійній діяльності. Саме тому, для справжнього прориву у науці варто навчитися по-новому пізнавати наш світ, висувати нові гіпотези, нові теорії та базові моделі, спираючись на наше логічне мислення, а не ґрунтуватися лише на знаннях наших попередників.

Таким чином, сучасний освітній процес потребує використання нових досліджень проблеми розвитку в контексті глобальної освіти, яка відкриває величезний світ інформації і дає великі можливості для успішної і компетентної діяльності на світовому рівні; дійсно, з його допомогою можна стати “людиною світу” – це реальність сучасної глобальної освіти, а перспективи його непередбачувані особливо в період, коли освіта вступає в якісно новий етап – міжнародну інтеграцію, яка є результатом розвитку і поглиблення попереднього етапу – інтернаціоналізації – і доведення його до рівня інтеграції вітчизняних систем.

1. Tom J. van Weert; Robert K. Munro (28 February 2003). [*Informatics and the digital society: social, ethical, and cognitive issues*](#). Springer. с. [121](#)–[122](#). [ISBN 978-1-4020-7363-2](#).

ЕМОЦІЙНИЙ ІМУНІТЕТ, ЯК ЧИННИК ДОСЯГНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО УСПІХУ

ЖИГАЛКІНА Н.В.

Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

Зміщення акцентів у системі суспільно-виробничих відносин стало поштовхом до поставлення нових завдань в освіті й пошуку нових способів розв'язання їх. В освітньому просторі з'являється поняття «компетентний фахівець», над формуванням змісту якого вже більше десяти років працюють учені різних галузей. В економічному полі актуалізується синонімічно близьке поняття «людський капітал», що має значний попит сьогодні на ринку праці.

Згідно з висновками дослідників, люди володіють трьома видами капіталу: 1) *інтелектуальний* (знання, уміння, досвід; його формують і збагачують навчання і книги); 2) *психологічний* (упевненість, оптимізм, надія; для нарощування його необхідно: а) чітко визначити цілі; б) мати періодичний досвід успіху, щоб можна було порівняти і визначити, чи добре те, що зроблено; в) позитивне оцінювання роботи виконаної іншими); 3) *соціальний* (система віри у свою компанію, у свою діяльність, у те, що їхня праця має сенс; така система віри забезпечує тривалу успішність

Сьогодні психологічний чинник у якості емоційного інтелекту стоїть на рівні з професійними навичками та входить в десятку найбільш важливих у сучасному світі компетенцій. Так, ще у кінці ХХ ст. дослідники звернули увагу, що для побудови успішної кар'єри недостатньо володіти лише високим інтелектом і бути професіоналом своєї справи. Необхідно дещо більше, пов'язане з емоціями людини. Ця якість отримала назву «емоційний інтелект». До того ж, вченими доведено, що емоції і настрої мають прямий вплив на імунітет. Емоційний імунітет - це емоційний захист від негативних впливів зовнішнього світу. Завдяки емоційному імунітету ми можемо бути незалежними, керувати тим наскільки ми "включені" у ті чи інші ситуації та переживання інших людей.

Емоційний імунітет складається з 3 складових: 1) життестійкості; 2.) вмінні керувати емоціями; 3.) адаптивності. Життестійкість стає сильнішою, коли ми переживаємо певні труднощі. Вміння керувати емоціями починається з відповідальності. Важливо розуміти, що ви маєте право на будь-які емоції та переживання, але не проявляти їх будь-яким чином. Адаптивність розвивається завдяки стабільній самооцінці та відкритістю до нового досвіду (нових знань).

Отож, накопичення людського капіталу однаковою мірою забезпечують інтелектуальний та емоційний компоненти сучасного фахівця.

ПРОФОРІЄНТАЦІЯ ЯК ШЛЯХ ДО УСПІШНОГО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ

ЖУСЬ О.М., КУЛІКОВА Л.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Вища освіта відіграє ключову роль у формуванні та відтворенні людського капіталу, де формуються знання, навички, досвід, таланти та здоров'я, які використовуються людиною у процесі праці. Країни, які надають велику увагу розвитку вищої освіти, досягають успіхів у розробленні нових технологій, що підвищує конкурентоспроможність економіки та якість життя населення.

Відновлення України після російського військового вторгнення кидає серйозний виклик науковій та освітній спільнотам держави та будівельній галузі. Сьогодні існує потреба в координації діяльності професійної будівельної галузі, органів державної влади та місцевого самоврядування з метою розробки інноваційних національних та регіональних стратегій відбудови. Після війни на будівельному ринку буде потрібно до 1,5 мільйона робітників. Україні необхідно підготувати щонайменше 500 тис. нових працівників для будівельної галузі. Освіта – це потужний двигун майбутнього відновлення, який дозволить розпочати цей процес якнайшвидше.

Сучасний ринок праці та зростаючі вимоги до якості спеціалізованої професійної підготовки зумовили необхідність підвищення якості всієї системи освіти. Одним з ключових напрямків вирішення цього завдання є розвиток і вдосконалення професійної орієнтації молоді в процесі здобуття вищої освіти.

Основною метою профорієнтаційної роботи Одеської державної академії будівництва та архітектури є популяризація академії як провідного навчального закладу на півдні України, що готує висококваліфікованих фахівців для будівельної галузі.

Для успішної профорієнтації та професійного самовизначення учнів старших класів Одеська державна академія будівництва та архітектури використовує системний підхід. Основні заходи, які застосовуються в цьому процесі:

- дні відкритих дверей: Це ініціатива, яка надає можливість учням та їх батькам ознайомитися з різними спеціальностями будівельної галузі, які вивчаються в академії. Під час цих днів проводяться екскурсії по приміщеннях академії, знайомство з викладачами та студентами, які розповідають про особливості навчання та відповідають на питання.

- інформаційне просування через веб-ресурси: Академія активно використовує свій веб-сайт, соціальні мережі та телеграм-канали для

розповсюдження інформації про свої програми навчання, події та досягнення. Це дозволяє потенційним абітурієнтам отримати доступ до актуальної та цікавої інформації про академію.

- рекламна діяльність в соціальних мережах: Запуск рекламних кампаній в соціальних мережах допомагає привернути увагу цільової аудиторії до можливостей, які надає академія, та сприяє залученню нових абітурієнтів.

- відвідування шкіл представниками академії: Відвідування навчальних закладів з метою презентації академії та її освітніх програм. Це дозволяє учням отримати детальну інформацію безпосередньо в своєму освітньому закладі.

- проведення майстер-класів, проектів та кружків: Ці заходи дозволяють учням поглиблено ознайомитися зі специфікою різних спеціальностей, відчувати себе частиною академічного середовища та здійснити власний вибір за допомогою практичного досвіду.

Важливим кроком у професійному самовизначенні студентів є публікація інформації про діяльність академії та її структурних підрозділів у різних друкованих та електронних засобах масової інформації. Це дозволяє абітурієнтам дізнатися про широкий спектр можливостей і досягнень академії, а також про студентів і викладачів, які вже досягли успіху в цьому середовищі.

Веб-сайти академії та інститутів містять актуальну інформацію про навчальні програми, результати навчання, дослідницькі проекти та досягнення студентів і викладачів. Це допомагає вступникам отримати повніше уявлення про майбутні професійні можливості.

Академія також активно працює в соціальних мережах, поширюючи повідомлення про свою діяльність, досягнення студентів та викладачів. Це робить інформацію більш доступною та цікавою для молоді, яка використовує соціальні мережі як основне джерело новин та інформації.

У довгостроковій перспективі, для ще більш ефективної профорієнтаційної діяльності, необхідно звернути увагу на:

- посилення співпраці та партнерства з державною службою зайнятості та освітнім сектором, що дозволить створити комплексну систему підтримки та консультування для абітурієнтів та випускників;

- регулярна організація профорієнтаційних заходів для абітурієнтів, таких як ярмарки вакансій, кар'єрні ярмарки та дні відкритих дверей, дозволить створити можливості для ознайомлення зі спеціальностями та освітніми програмами;

- вивчення потреб ринку праці допоможе виявити перспективні напрямки професії та популярні напрямки навчання. Це дозволить адаптувати освітні програми до потреб сучасного ринку праці.

ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ

КАРАНФІЛОВА О.В., БУРМІСТРЕНКО Д.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

В умовах воюючого суспільства, визначальними ознаками якого в Україні є мобільність, відкритість, здатність до постійного переструктурування і оновлення, очевидним стає перехід освітньої спільноти на новий рівень самоорганізації, про що свідчать складні сплетіння взаємозв'язків і взаємозалежностей її структури.

Україна зазнала значного впливу війни на освітню систему, і це призвело до додаткових викликів у реформаційному русі освітньої парадигми України. Деякі з цих викликів включають такі аспекти як зниження фінансування освіти, що може призвести до зниження якості освіти та зменшення доступності для багатьох учнів, так і низький рівень безпеки, що може вплинути на якість навчання. Проблемою деяких регіонів стає недостатній доступ до освіти - війна призвела до переміщення людей та зміни в умовах навчання, що може призвести до недостатнього доступу до освіти та втрати зв'язку зі школою. В умовах війни загострюється потреба у розвитку соціально-емоційної підтримки для учнів та вчителів, які живуть та навчаються в зоні конфлікту та потреба у розвитку громадської свідомості.

Інститут освіти сьогодні не може бути відсторонь від тих умов воєнного часу, в яких живе вся країна, бо освіта завжди була індикатором усіх соціальних процесів. Так, сьогодні відбувається розширення простору культури, глибинним рушієм якого є усвідомлення національної ідеї, самоідентифікації людини. Сучасна освіта повинна надавати можливості для самоактуалізації, самовдосконалення і саморозвитку за допомогою новітніх форм інформаційно-комунікативних технологій. Освітній простір набуває принципово відкритого, динамічного характеру. Власне кажучи, саме поняття “простір освіти” стає на сьогодні дуже актуальним.

На усіх етапах розвитку філософсько-педагогічної думки до ідеї освітнього простору зверталися як науковці, так і педагоги-практики, маючи на меті вирішення найрізноманітніших філософських, педагогічних, організаційно-управлінських завдань. У галузі філософії освіти дослідження просторової проблематики набуло на сьогодні постійного характеру, сформувалися певні напрями наукових пошуків.

Дослідження просторових ознак освіти дасть змогу вирішити цілий ряд важливих для сучасного суспільства проблем. Зокрема це стосується реалізації принципово нових моделей освітньої діяльності, які б враховували виклики глобалізованого суспільства. Створення таких моделей має починатись із ретельного вивчення змісту та структурних особливостей освітньої діяльності у сучасному світі. Це дозволить виявити першопричини глибинних трансформацій в освітньому просторі, що мають повторюваний характер, а також встановити закономірності його розвитку в просторовочасових координатах, виходячи з історичних та загальнофілософських передумов осмислення педагогічного синтезу буття і культури українського суспільства.

Під час війни в Україні, в освітньому просторі вкрай необхідно активізувати інноваційну діяльність щодо пошуку механізмів подолання системної кризи, пов'язаної із значними труднощами в організації та проведення якісного навчального процесу. Такими механізмами в освітній політиці виступає реформування, як конкретний управлінський вплив, що має чіткі цілі-орієнтири й окреслені етапи їх досягнення, та модернізація, пов'язана із глибинними соціальними трансформаціями в освітньому просторі, які втілюють у собі цілісну сукупність не лише об'єктивно заданих реформаційних напрямів, але й значну соціальну масу стихійних процесів. Успішне подолання кризових явищ у сучасній освіті України залежить від усвідомлення та урахування у ході реформ глибинних особливостей розвитку освітнього простору у моменти кардинальних суспільних випробувань, акцент на вдосконалення саме патріотичної складової виховного процесу та тісної взаємодії із провідними освітніми програмами європейської системи освіти.

Література:

1. Марченко О. В. Освітній простір у контексті самоорганізації культури // *Гілея*. – Вип. 43. – 2011. – С. 405-414
2. Пролеєв С. В. Модерна культура і глобальні трансформації сучасності // *Ідея культури: виклики сучасної цивілізації*. – К., 2003. – С. 9-12.

ОСВІТА У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ СУСПІЛЬСТВА

КАРПЮК І.А., КЛИМЕНКО Є.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектура, м. Одеса Україна

У сучасному світі суспільного життя, освіта, як відомо, є однією з найбільш важливих сфер, що зумовлює стратегічне майбутнє будь-якої держави та її національну безпеку. Саме тому вона, безумовно, має відповідати тим непростим завданням, які стоять перед сучасним суспільством, насамперед у соціальній сфері. Освічені громадяни здатні брати активну участь у політичному та соціальному житті країни, приймати обґрунтовані рішення та бути відповідальними перед законом та суспільством, набувають навичок критичного мислення та аналізу інформації. Все це сприяє створенню демократичного, толерантного та відкритого суспільства.

Рівень освіти населення також тісно пов'язаний із розвитком економіки та ринку праці. Освічені фахівці здатні генерувати нові ідеї, розробляти та впроваджувати інновації, що сприяють економічному зростанню та конкурентоспроможності країни на міжнародній арені. Крім того, висококваліфіковані кадри затребувані на ринку праці, що знижує рівень безробіття та покращує якість життя населення. Освіта надає кожному студенту розширення кругозору та розвиток мислення. Навчальний процес дозволяє студентам вивчати різні предмети, знайомитися з різними культурами та традиціями, а також набувати навичок критичного та аналітичного мислення. Це робить людину більш компетентною та успішною у всіх сферах життя.

Важливими аспектами є також професійна реалізація та самовизначення, які освіта надає людині. Через процес навчання студенти отримують можливість вивчати різні спеціальності, визначити свої інтереси та таланти, а також розвинути професійні навички та компетенції. Це допомагає їм зробити усвідомлений вибір професії та успішно реалізуватися у вибраній сфері діяльності. Освіта відіграє ключову роль у сучасному суспільстві, оскільки вона стає основою для формування успішної кар'єри, соціальної адаптації та самореалізації особистості. Освіта сприяє розширенню знань та навичок, розвитку критичного мислення та розуміння світу. В умовах швидко мінливої економіки та технологій освіта стає найважливішим інструментом, що допомагає людям адаптуватися до нових умов та виконувати вимоги ринку праці. Освіта також сприяє формуванню соціальних навичок, емоційного інтелекту та культурної грамотності. Зрештою, здобуття якісної освіти дозволяє індивіду вносити свій внесок у розвиток суспільства, приймати зважені рішення та будувати успішне майбутнє.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЙОГО МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

КНИШ О.І., ДАШКОВСЬКА О.П.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

На тлі поточних викликів необхідно вдосконалювати систему підготовки керівництва підприємств і галузей, а також населення до дій у кризових ситуаціях мирного і воєнного часу. Всупереч змінам, внесені в цю систему після прийняття Закону України Про Цивільний захист (ЦЗ)[1,2], ефективність її функціонування залишається недостатньою і не відповідає сучасним вимогам. Події на сході України наочно продемонстрували недостатній рівень підготовки керівників органів виконавчої влади всіх рівнів та керівників підприємств і галузей та підтвердили необхідність удосконалення цього процесу. Значні негативні зміни відбулися і в механізмах підготовки населення до дій у разі стихійних лих. Відповідно до нового Закону України "Про вищу освіту" [4] вищим навчальним закладам було надано право самостійно визначати структуру та обсяг підготовки в галузі охорони праці та цивільного захисту у зв'язку зі змінами в законодавстві [3]. Це призвело до того, що багато вищих навчальних закладів виключили ці дисципліни з навчального процесу, фактично скасувавши навчання з питань цивільного захисту для студентів, які представляють одну з найбільш активних груп населення. В результаті скорочення підрозділів цивільного захисту на підприємствах система підготовки працівників за цими напрямками на їх основному робочому місці була практично зруйнована. Реорганізація житлово-експлуатаційних установ, на базі яких працювали консультаційні пункти з питань ЦЗ, поставила питання необхідності пошуку нових, більш сучасних форм та методів навчання. Для удосконалення системи підготовки керівного складу підприємств та виробництв та навчання населення щодо дій у разі виникнення надзвичайної ситуації (НС). З урахуванням вимог сьогодення, пропонуються наступні заходи: удосконалення нормативно-правової бази з урахуванням стандартів ЄС; запровадження обов'язкової підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів суб'єктів забезпечення ЦЗ; перегляд відповідно до світових практик стандартів вищої освіти, та програм у закладах вищої освіти за напрямами та спеціальностями галузі знань «Архітектура та будівництво, удосконалення підготовки й підвищення кваліфікації викладацького складу; оновлення змісту їх знань, умінь і навичок з урахуванням нових викликів та

загроз, напрямків розвитку європейських стандартів підготовки фахівців у зазначеній сфері; запровадження сучасних форм та методів навчання всіх верств населення культурі безпеки та гігієни праці та практичним діям під час НС із використанням сучасних інформаційних технологій та ефективним залученням засобів масової інформації; проведення актуальних науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт щодо підвищення ефективності виконання заходів цивільного захисту.

До пріоритетних завдань системи доцільно віднести наступні питання: створення та обладнання сучасними комунікаційними та інформаційними засобами Державної служби з надзвичайних ситуацій (ДСНС), а також формування мережі центрів нижчого рівня та удосконалення їх взаємодії з Галузевим ситуаційним центром; модернізація системи зв'язку та оповіщення, а також забезпечення її надійного функціонування; відпрацювання елементів стійкості шляхом проведення навчань, захисту об'єктів критичної інфраструктури та кіберзахисту. Реалізація вище запропонованих концептуальних напрямків щодо модернізації Єдиної державної системи Цивільного захисту потребує відповідного нормативно-правового забезпечення шляхом удосконалення вітчизняного законодавства у сфері цивільного захисту, в першу чергу Кодексу цивільного захисту України.

Література:

1. Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях: постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013. № 444. Офіційний вісник України. 2013 р. № 50. С. 49.
2. Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013. № 443. Офіційний вісник України. 2013 р. № 50. С. 41.
3. Уряд скасував норму щодо обов'язкового розділу про охорону праці в дипломних роботах. Урядовий портал: веб-сайт.
URL: <http://www.kmu.gov.ua/-news/247357770> (дата звернення: 02.01.2020).
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014. № 1556-VII. Офіційний вісник України. 2014 р. № 63. С. 7.

ІНЖИНІРИНГ. ОСНОВНІ ІДЕЇ ТА МЕТОДИ

КОРОБКО О.О., ВИРОВИЙ В.М., СУХАНОВ В.Г.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Вкорінення системного підходу і системного мислення дозволяє розпізнавати складність та різноманітність структури та сукупні взаємовпливи та взаємозв'язки створеного нами світу. Особливо це важливо в наш час, коли практично любий об'єкт-система знаходиться в мережі непередбачених та неочікуваних зовнішніх впливів. Оцінити стан об'єктів-систем, їх структурні особливості та залежності їх параметрів від рівня взаємодії окремих складових та їх альянсів являється важливою та актуальною задачею при підготовці сучасних фахівців в сфері будівництва.

Так історично склалося що формування знань про навколишній світ відбувалося і відбувається по цей час завдяки поглибленню уявлень окремих нанодисциплін (до прикладу, хімії, фізики, механіки та ін.). З часом виникла необхідність скорегувати базовий підхід під яким розуміється сукупність прийомів і способів вивчення того чи іншого об'єкта. З'явилися так звані парні (дуальні) дисципліни (до прикладу фізико-хімія, статистична фізика, механіка руйнування і т.п.). Кількість різних за напрямком підходів, як показує практика досліджень, немає принципів обмежень.

Подібні взаємодії між окремими дисциплінами привели до формування міждисциплінарного підходу під яким розуміється об'єднання декількох академічних дисциплін в єдину діяльність. Усвідомлення складності навколишнього світу привела до поєднання різних наукових напрямків при вивченні певних явищ та процесів в мультидисциплінарному підході.

На жаль використання мультидисциплінарних та міждисциплінарних підходів в рамках окреслених діючими парадигмами не дозволяє в повній мірі пізнати внутрішню сутність об'єктів поскільки, нагадуємо, базовими моделями при вивченні матеріальних предметів прийняті їх неперервність, декларовані нами властивості, які оцінюються неіснуючими середніми параметрами та наявність експериментальних досліджень. Зміна наукових ідеологічних положень завдяки зміні базових уявлень, які пропагандує системний підхід дозволяє розгледіти структурне різноманіття матеріальних об'єктів. Це, в свою чергу, веде до розуміння взаємозалежності самотності предмета від його внутрішньої архітектури. Зароджується ідея трансдисциплінарності, що

передбачає використання понять однієї науки в інших науках. Взаємозв'язок всього із всім незворотно викликає появу досить нового напрямку діяльності інжинірингу.

В загальному випадку під інжинірингом розуміють науковий напрямок, що формує свої базові концепції, визначає предмети досліджень, мову та термінологію, одиниці вимірювання, моделі розвитку та діяльності, методи аналізу, що спонтанно об'єднується в єдиний функціональний ансамбль. Інжиніринг спонукає до появи нової (іншої) логіки, яка дає можливість через використання знань і, особливо, інтуїції розпізнавати контури майбутнього.

Таким чином для якісної підготовки фахівців здатних надавати інженерно-консультативні послуги пов'язані з підготовкою виробничого процесу, самого процесу виробництва та реалізації продукції потрібно перш за все засвоїти ідеї та методи системного мислення. Це дасть змогу при зміні схем організації навчального процесу не змінювати основних цілей навчання - підготовці знаючих, нетрадиційно думаючих фахівців. При цьому пам'ятати, що для кожної ідеї відпущений свій термін.

Прийшов час змін парадигм. Пристосування до змін наукових ідеологій - це перш за все здатність викладацькому корпусу самому змінюватись та вчасно змінювати орієнтування навчальних програм. Тому навчальні програми повинні бути достатньо гнучкими, що дозволить реалізувати сучасні наукові ідеології при підготовці фахівців, здатних орієнтуватися в динамічній складноорганізованій діяльності.

ЮРИДИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

КРИВОРУЧКО В.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Вступ до Євросоюзу об'єктивно вимагає від нашої держави енергійних кроків по шляху наближення, гармонізації національного законодавства із законодавством даного міжнародного об'єднання. Сьогодні Європейський Союз – один з найбільших зовнішньоекономічних партнерів України, правову основу відносин з яким складає Угода про партнерство та співробітництво, якою закладено правові підвалини відносин між Україною та Європейським Союзом. Вона, в свою чергу, передбачає здійснення заходів щодо зближення законодавства України та Європейського Союзу. Формування Правової системи України, є справою тривалого часу. Водночас, не маючи відповідних знань з права Європейського Союзу, успішно здійснити це неможливо. Одним із основних інструментів запровадження правової системи і є права освіта. Однак, відповідно до Концепції розвитку вищої юридичної освіти в Україні «наразі українська система вищої юридичної освіти не набула тих якісних характеристик, які б дозволили поставити її в один ряд з системами юридичної підготовки більшості країн Європи та провідних країн світу [5]».

Саме завдяки такій перебудові очікуються важливі позитивні зміни у системі матеріального виробництва й духовного відродження, адже мають підвищитися самосвідомість особистості, її творча активність [1]. Україна, входячи у світовий глобальний правовий простір, змушена діяти у мультикультурному правовому полі вже зараз, — підкреслює В. Волков [3, с.17].

Рух України в напрямі Європейського Союзу актуалізує увагу до проблеми європеїзації юридичної освіти. Одночасно зберігається, незважаючи на здійснювану європеїзацію навчання, базова основа юридичної освіти, якою залишається національне право, — зауважує В. Волков [3, с.17].

Одним з основних напрямків розвитку вищої юридичної освіти є вдосконалення її змісту, реалізація антропологічного принципу — особистісно зорієнтованої парадигми в системі вищої юридичної освіти, її гуманізація. С. С. Сливка справедливо констатує: «Нині є потреба у гуманістичній духовно-моральній переорієнтації мислення багатьох юристів, діяльність яких бере початок у тоталітарному суспільстві, для якого, окрім іншого, був характерний консерватизм. Верховенство антропологічного принципу в юридичній діяльності становить гуманістичну стратегію вдосконалення правничої практики. Сьогодні, як ніколи, потрібні духовні лідери у правоохоронній сфері, оскільки силовими методами ніколи не вдавалося остаточно чи надовго розв'язати соціальні проблеми» [6, с.5]. На це націлена розробка концепції

Інституту європейського права, що передбачає реалізацію оригінального навчального плану, спрямованого на підготовку юристів із порівняльного права, європейського права і права європейських країн, що означає впровадження на цій основі досягнень європейської юридичної освіти в наш освітній процес.

В.В. Комаров вважає, що базова підготовка всіх кваліфікаційних рівнів повинна ґрунтуватись на підготовці юристів широкого профілю, що дозволить забезпечити академічну та професійну мобільність спеціалістів, а також засвоєння ними відповідних спеціалізацій. Це відповідає світовій практиці, зокрема європейській традиції юридичної освіти [4, с.3].

Підготовка кадрів вищої кваліфікації в сфері юриспруденції відіграє неоціненну роль у забезпеченні органів державної влади, правосуддя та правопорядку спеціалістами-юристами. Очевидно, що необхідність руху України до європейських стандартів, інтеграції її у світовий освітній і науковий простір не викликає сумніву. Фактично від того, як відбувається підготовка національних кадрів, багато в чому залежить престиж вітчизняних освіти, науки й успіх такої інтеграції [2].

Універсальний підхід, пов'язаний із конкретними умовами сьогодення і характером освіти взагалі, дозволить краще визначити основні напрями розвитку вищої освіти, орієнтування їх на кінцевий результат. Тенденції та проблеми в системі вищої юридичної освіти дозволяють окреслити п'ять напрямів, а саме: відповідність вищої юридичної освіти сучасним вимогам, зміст освіти, якість освіти, фінансування та управління, співробітництво та соціальне партнерство.

Щоб забезпечити сучасне суспільство справжніми висококваліфікованими фахівцями-юристами, навчально-виховний процес має акцентувати увагу на перевагах використання у системі вищої освіти гуманістичних принципів, форм та методів навчально-виховної роботи, зокрема, зв'язок її з життям, органічне поєднання вимог і довіри до особистості, оцінювання самовизначення особистості та ін.

1. Андрощук А. Професія юриста в країнах Європейського Союзу / А.Андрощук [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3652>

2. Біленчук П. Підготовка юристів нової генерації. Світовий досвід та реалії українського класичного університету / П.Біленчук – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/3944/>

3. Волков В. Європейські стандарти прав людини та юридична освіта в Україні / В.Волков, Л.Дешко // Право України. — 2007. — № 5.

4. Комаров В.В. Якими будуть державні стандарти юридичної освіти / В.В.Комаров // Юридичний вісник України. — 2001. — № 2. — С. 1-4.

5. Концепція розвитку вищої юридичної освіти в Україні: редакція від 14.10.2009р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.univer.km.ua/doc/koncept.htm.

6. Сливка С. Професійна культура юриста: теоретико-методологічний аспект / С. Сливка. — Л.: Світ, 2000. — 336 с.

ЗНАЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА» У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

КУБРИШ Н. Р., ОЛЕШКО Л. І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Мистецтво України є частиною історії світової культурної спадщини. Творча спадщина видатних українських митців минулого і сучасного демонструє не тільки своєрідність, унікальність національної культури, але втілює особливості менталітету, духовні та художні традиції, віддзеркалює етапи складного історичного шляху народу, взаємозв'язок з культурами зарубіжних країн. На формування характерних особливостей відповідного історичного етапу розвитку мистецтва впливають соціальні, політичні, економічні чинники розвитку країни, духовні й народні традиції, культурно-художні процеси. Трагічні події повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію суверенної України 2022 р., воєнна агресія, що триває, знищення та руйнування культурної спадщини народу вимагають нового висвітлення мистецтвознавчих проблем. Кожна епоха або історичний період виділяє людей, які можуть бути зразком для затвердження життєвих цінностей, культурних і духовних орієнтирів.

Дисципліна «Історія українського мистецтва» як компонент освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» спрямована, перш за все, на формування фахового, загальноосвітнього і культурного рівня майбутнього спеціаліста. При вивченні навчальної дисципліни студент має ознайомитися з робочою програмою дисципліни, формами організації та контролю навчання, критеріями оцінювання. Програма дисципліни передбачає вивчення образотворчого мистецтва та архітектури в контексті соціально-історичного та культурного середовища на території України XVI – XXI століття. У процесі вивчення дисципліни студенти засвоюють принципи історичної періодизації розвитку українського образотворчого мистецтва, вивчають художні стилі, напрямки, творчі об'єднання, аналізують особливості культурних процесів, знайомляться з творчою біографією видатних майстрів; формують навички художньо-стильового аналізу мистецьких творів відповідно культурно-історичного, соціально-політичного контексту. Дисципліна «Історія українського мистецтва» розкриває зміст мистецтвознавчих понять, особливості різних видів і жанрів образотворчого мистецтва, специфіку художніх явищ. Кожна тема навчальної дисципліни містить питання та завданнями для самоперевірки знань, що дозволяє студентам ефективно засвоювати навчальний матеріал у процесі підготовки до іспиту. Відвідування

музейних експозицій, художніх виставок і галерей є важливими чинниками в процесі формування творчої особистості майбутнього дизайнера, оскільки вивчення історії українського мистецтва зорієнтоване не лише на сам процес його виникнення та розвитку, але й на розуміння проблематики сучасного мистецтва України. Тому тематичний план програми передбачає знайомство студентів з творчістю видатних художників Одеської обласної організації Національної Спілки художників України. Дисципліна «Історія українського мистецтва» має загальнотеоретичні й практичні завдання. Навчальний процес передбачає наступні форми навчання: лекції, практичні заняття, самостійну роботу. Практичні заняття проводяться у формі семінарів. На семінарах студенти вчаться створювати презентації та робити короткі усні доповіді відповідно визначеним завданням семінарів. Самостійна робота включає підготовку усних доповідей та презентацій відповідно до тем семінарів, а також реферату. Тема реферативної роботи обирається студентом на основі представленого переліку тем, що є найбільш актуальними із лекційного курсу дисципліни. Мета реферативної роботи – поглиблення, узагальнення та закріплення знань студентів з історії українського мистецтва. Основні завдання: формування у студентів умінь працювати з інформаційними джерелами; аналізувати та систематизувати матеріал; вірно визначати мету, завдання структуру, зміст реферату; робити логічні обґрунтовані висновки, поглиблення, узагальнення та закріплення теоретичних аспектів дисципліни. Практичний досвід при створенні реферату служить також підготовчим етапом до написання майбутньої кваліфікаційної роботи бакалавра, оскільки формує важливі навички самостійної дослідницької роботи. Формою контролю є іспит. Для складання іспиту потрібно пройти проміжний контроль у формі поточної перевірки підготовки та участі у семінарах, написання реферату.

Отже, дисципліна «Історія українського мистецтва» є важливим компонентом освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» спеціальності «Дизайн». Важливо пам'ятати, що мистецтво та творчість є засобом національно-патріотичного виховання молоді. Мистецтво допомагає осмислити особливості історико-культурних процесів України, зрозуміти тенденції розвитку сучасного мистецтва. Вивчення творчого доробку виданих українських митців є актуальним в умовах зростання самосвідомості нації, розвитку національної культури, розбудови та захисту держави. Творчість патріотично спрямованих митців, культурна спадщина, досягнення сучасного українського мистецтва надихає молодь, стає зразком для формування духовних цінностей, національної гідності та самоідентифікації, активно впливає на розвиток творчої особистості, громадських чеснот, вчить поважати культуру та звичаї інших народів.

КОНКУРЕНТНА ПРЕДСТАВЛЕНІСТЬ ВИПУСКНИКІВ НА РИНКУ ПРАЦІ

ЛАПІНА О.І., МОРОЗ К.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Після отримання освіти, або в інші періоди життя, для випускників дуже гостро стоїть питання працевлаштування. CV- (лат.) curriculum vitae (резюме) – це перша можливість випускників бути представленим майбутнім роботодавцем. Для складання CV можуть стати у нагоді готові шаблони, що представлені на сайтах <https://www.cvmaker.com.ua>, <https://www.vitaello.com.ua>. Одним із найвідоміших форматів резюме в Європі є Europass (<https://europa.eu/europass>). Конструктор дозволяє завантажити та зберегти CV у бібліотеці, а також поділитися з роботодавцями, з мережею служб зайнятості країн-членів ЄС (EURES), або з іншими майданчиками, які розміщують оголошення про вакансії.

Кожне CV має бути персоналізовано для певної вакансії. Щоб підходити до посади з першого дня, пошуковець має те тільки чітко знати свої сильні та слабкі сторони, але і розуміти цілі, завдання та культуру компанії. Щоб уникнути формування токсичного середовища на майбутньому робочому місці, при заповненні CV необхідно надавати точну та релевантну інформацію.

Серед основної інформації, що вказують у CV - є персональні дані, бажана посада, контактна інформація, досягнення, хобі. В основі досягнень пошуковця лежать навички, які вказують на придатність до вакансії (hard skills, soft skills, self skills та gross mindset). Саме вони є одним з проблематичних пунктів при заповненні CV.

Заповнення CV починають зі створення повного списку всіх навичок, якими володієте пошуковець. Потім необхідно отримати як можна більше інформації про саму вакансію, роботодавця та його місце в галузі в цілому. Ці відомості допоможуть пошукувачу звузити список навичок до п'яти найсильніших, які мають бути включені CV.

Hard skills – це набори навичок, якими можна володіти та продемонструвати під час професійної діяльності. Для освоєння hard skills можуть знадобитися роки навчання або практики. У CV такі навички можуть бути представлені наявністю дипломів, сертифікатів та ліцензій.

Soft skills – це нематеріальні поведінкові навички, які не набуваються через освіту, але є вродженими або розвинутими через соціальний досвід. Вони містять лідерство, емоційний інтелект, емпатію, посвяту, комунікабельність та ін. У кар'єрній історії важливо представити не тільки їх наявність, але і прогрес

підвищення кваліфікації, інтегрувати їх майже в кожен розділ CV різними способами та показати їх вплив на досягнення у професійній діяльності.

Наприклад, якщо пошуковець бажає представити навичку співпрацювати в команді, то в розділі «Досягнення», можна написати наступне: «Протягом останніх 5 років я одночасно очолював дві різні функціональні команди, виконуючі комплексний план розвитку компанії. За цей період команди показували стабільний щорічний ріст якісних показників в середньому на 14% та 21% відповідно».

Self skills - відносяться до набору особистісних та професійних якостей, які дозволяють людині ефективно функціонувати та розвиватися у робочому середовищі. Ці навички фокусуються на саморозвитку, самоврядуванні та самовдосконаленні. Вони включають такі навички, як організація роботи, управління часом, самонавчання, адаптивність та ін..

Наприклад, однією з найважливіших рис, яких шукають роботодавці у сучасних умовах – є вміння адаптуватися та бути гнучким в умовах нових викликів. В CV в розділі «Досвід роботи» навичку адаптуватися можна представити наступним чином: «У період 2022-2023 рр. після миттєвої зміни ситуації в країні характер моєї ролі на попередньому місці роботи змінився на 80%. Я працював з різними людьми над абсолютно різними проектами, але мені дуже подобалося вивчати нові навички, і я отримав підвищення заробітної плати протягом року».

У технічних галузях професійні навички не можуть замінити потребу в hard skills. Наприклад, графічного дизайнера, який не знає Photoshop, швидше за все, не візьмуть на роботу лише через його позитивне ставлення до клієнтів. Однак, проти кількох кандидатів з однаковими технічними здібностями, представлення правильних навичок в CV можуть швидко підштовхнути одного претендента до верхньої частини списку. У міру того, як технології починають опановувати більш повсякденні види діяльності, soft skills та self skills для роботодавців стають важливішими, ніж будь-коли.

Gross mindset – це усвідомлення, що базові здібності пошукувача можуть змінюватись завдяки його зусиллям. Насправді, можливий розвиток будь-яких здібностей та навичок незалежно від того, придбані вони чи вроджені. Усвідомлення цієї навички важливо саме для пошукувачів, які мають розуміти, що не має нічого неможливого, і десь є роботодавець та вакансія де чекають саме на нього.

Важливо пам'ятати що наступним кроком опанування мріяної вакансії – є представлення у співбесіді. Тому пошуковцю необхідно мати декілька переконливих правдивих історій для інтерв'ю та продемонструвати, навички, що зможуть вигідно відрізнити його від конкурентів.

ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ УКРАЇНЦІВ: СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ

ЛЕБЕДИНСЬКИЙ Е.Б.

Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

З кожним днем кількість людей, які відчуватимуть наслідки війни для свого психічного здоров'я, зростатиме. Навіть тих, хто зміг стійко перенести перші місяці війни, чекає ментальне виснаження, адже звикання до постійного перебування в умовах війни також може мати негативний вплив на психічне здоров'я. Відтак, вплив війни на психічне здоров'я – колосальний. Саме тому, наявність психіатричної та психосоціальної підтримки в суспільстві має вирішальне значення. Необхідно озброїти громадян знаннями і навичками самопомоги та доступом до соціальної підтримки громади, наприклад, шляхом створення або відновлення груп громади, в яких члени спільно вирішують проблеми та беруть участь у таких заходах і тренінгах, як надання екстреної допомоги, опанування знань з тактичної медицини або освоєння практик копінгу і формування навичок самоконтролю, забезпечуючи при цьому залучення до такого навчання якомога більше людей, насамперед представників вразливих груп населення, зокрема дітей, молоді, людей похилого віку.

Психологічна перша допомога пропонує емоційну та практичну підтримку людям, які переживають гострий дистрес через недавні події, і повинна надаватися працівниками на місцях за участю медичного персоналу, вчителів та навчених волонтерів. Цю роботу з успіхом можуть виконувати спеціалісти психіатри, психологи, соціологи, волонтери, робітники психосоціальних служб тощо.

Поведінкові стратегії є усталеним способом адаптації до нових умов життя та організації життєдіяльності індивіда у певній сфері за допомогою концентрації ресурсів та способів здійснення діяльності навколо значущої мети. Метою є збереження та підтримання громадського та індивідуального здоров'я на рівні, що дає змогу суб'єкту нормально функціонувати та реалізовувати свої життєві цінності та плани. Вибір індивідуальної стратегії поведінки залежить від характеристик складності та своєрідності життєвої ситуації та індивідуальних особливостей суб'єкта, особливостей життєвої траєкторії індивіда, опори на власний набутий досвід і досвід найближчого соціального оточення, і вже у другу чергу від якості інформації, отриманої з різних джерел. Процес і результат подолання кризових ситуацій залежить від уміння та навичок людини справлятися із зовнішніми та внутрішніми викликами, від рівня самоконтролю та міри відповідальності суб'єкта за своє життя та життя оточуючих.

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ГЕОДЕЗІЇ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ

ЛІХВА Н.В., СТАДНІКОВ В.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується загальною інформатизацією та впровадженням штучного інтелекту в різні сфери людської діяльності, включаючи галузь геодезії, землеустрою та картографії. Одним із результатів даного процесу є значні зміни на ринку праці, оскільки навички та знання, які ще нещодавно вважалися ключовими, швидко втрачають актуальність.

В розрізі аналізу відкритих вакансій в сфері геодезії, землеустрою та картографії виявлено, що впровадження технологічних трендів у виробничий процес вже активно відбувається. Серед вимог компаній до кандидатів все частіше відзначається володіння спеціалізованим програмним забезпеченням ArcGIS/Digitals/QGIS/AutoCAD Civil, використання новітніх електронних геодезичних приладів, включаючи БПЛА, 3D сканери, роботизовані тахеометри та наявність досвіду з обробки лідарного знімання тощо.

Отже, важливим завданням для навчальних закладів є системний аналіз трендів, які стануть основою розвитку сфери геодезії та землеустрою у наступному десятиріччі. Такий аналіз надасть можливість розробити програми підготовки та перепідготовки фахівців, що дозволять їм зберігати конкурентоспроможність на ринках праці в Україні, Європи та світу.

Одним з таких трендів в галузі землеустрою на найближчі роки можна виділити розробку комплексних планів розвитку територій. Саме цей документ має стати стратегічним для сталого розвитку територій, ефективного використання наявних ресурсів, узгодження інтересів місцевих жителів та бізнесу. Розробка даного виду документації вимагає від інженера-землепорядника окрім теоретичних знань ще й фундаментальних та комплексних практичних навичок з усіх основних спеціалізацій: геодезії (виконання топографо-геодезичних вишукувань), фотограмметрії та дистанційного зондування (планування та камеральна обробка результатів аерофотознімання місцевості), картографії (створення та оновлення картографічної основи), геоінформаційних технологій (створення єдиної багатопрофільної геопросторової бази даних, застосування геоінформаційного аналізу та моделювання), інвентаризації земель (визначення кількості земельних ділянок, їх площ, форм власності, цільового призначення, власників

тощо), містобудування (створення основної містобудівної документації), раціональне використання та охорона земель (ефективне використання земельних ресурсів у відповідності до законодавчих вимог).

Проблеми практичної підготовки студентів, що здебільшого притаманні сьогоднішнім закладам освіти - це консерватизм науково-педагогічних працівників, які не хочуть або не можуть опанувати новітні методи та технології і часто обмежуються застарілими практиками та теоретичними засадами виконання сучасних проектів, а також обмежені та нерівноцінні матеріально-технічні можливості закладів освіти в розрізі отримання необхідного програмного забезпечення та новітніх геодезичних приладів.

Зважаючи на зазначені проблеми можна запропонувати наступні шляхи їх вирішення:

1. Проведення регулярних тренінгів, семінарів та курсів для викладачів з оволодіння новітніми методами та технологіями навчання.
2. Встановлення системи нагород за впровадження новаторських підходів у навчальний процес.
3. Пошук зовнішніх джерел фінансування для придбання сучасного обладнання та програмного забезпечення.
4. Встановлення партнерських відносин з профільними підприємствами для спільного використання ресурсів.
5. Розвиток мережі співпраці між університетами, для обміну досвідом та найкращими практиками.
6. Залучення до співпраці випускників, які мають практичний досвід роботи з сучасними технологіями.
7. Проведення регулярного оцінювання матеріально-технічної бази та її відповідності потребам сучасного навчання.

Додаткової уваги необхідно приділити оновленню освітньо-професійних програм та робочих програм більшості дисциплін з метою впровадження сучасного програмного забезпечення при проведенні практичних, лабораторних занять та навчальної практики студентів починаючи з 1 курсу.

Комплексне вирішення питання впровадження сучасних технологій та методів при підготовці фахівців спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» дозволить швидко підготувати висококваліфікованих фахівців, яких вже сьогодні потребує ринок праці.

ПРОФЕСІОГЕНЕЗ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ УКРАЇНИ

ЛЯШЕНКО С.Л.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження динаміки професійного становлення особистості полягає в тому, що формування фахівця неможливе без виявлення основних фаз, з'ясування послідовності цих фаз, вивчення закономірностей переходу однієї фази в іншу й визначення умов, що забезпечують цей розвиток. Крім того, професійне становлення є складним і неоднорідним за своєю динамікою процесом, від характеру якого залежить ефективність діяльності особистості. Починається процес професійного становлення на етапі ще професійної підготовки у медичному виші в контексті формування психологічної готовності до професії, що є актуальним стосовно фахівця медика.

Формування особистості людини триває все життя, втім період навчання у вищій школі відіграє особливу роль у цьому процесі. Саме в цей час у студента закладаються основи тих якостей спеціаліста, з якими він ввійде в нову для нього атмосферу діяльності, де відбуватиметься його подальший розвиток як особистості. Тому питання особистісного становлення студентів в аспекті їхньої професійної діяльності має постійно знаходитися в центрі уваги вищої школи. Для цього система навчально-освітнього процесу повинна бути вибудована на ґрунті гармонізації розвитку студента і як особистості, і як фахівця.

Розвиток та зміни особистості, перетворення її психологічної структури, зумовлені засвоєнням виконанням професійної діяльності, називають професіогенезом. Професійна мотивація виступає як внутрішній рушійний чинник розвитку професіоналізму і особи, оскільки тільки на основі її високого рівня формування можливий ефективний розвиток професійної і сформованої культури особистості. Відтак, професійна адаптація студентів медичних закладів освіти є пролонгованим процесом, який опосередковує процеси професійної підготовки та професійної діяльності і дозволяє суб'єкту переходити від типологічних знань до умінь діяти залежно від ситуації і через них до виконання конкретних професійних функцій.

Отже, основним видом діяльності ж для студентів протягом навчання у вищій школі є навчально-пізнавальна діяльність. Вона полягає не лише в отриманні певних знань, а й у набутті професійної спрямованості, що особливо важливо для успішної роботи у подальшому як фахівця. У цьому процесі вагому роль відіграє ряд чинників, таких як формування позитивної “Я-концепції”, розвиток спеціальних здібностей, сприятлива атмосфера в навчальному колективі.

МОТИВАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

МАРЦЕВА Л.А.

Державний університет “Житомирська політехніка”, м. Житомир, Україна

МИТИНСЬКИЙ В.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасні умови, зокрема, обставини воєнного стану, потребують нових підходів і методів мотивації студентів до успішної навчальної діяльності.

Формування мотивації є невід’ємною частиною розвитку особистості студента впродовж навчання в академії, що створює стійкість його інтересу до опанування навчального матеріалу та перетворює зовні задані цілі на його внутрішні потреби. Цікаве навчання викликає у студента позитивні емоції, бажання працювати, а досягнення успіху визначає захоплення процесом навчання, створення навколо себе творчої пізнавальної атмосфери.

Дистанційна освіта в підготовці майбутніх фахівців має свої особливості, де мотивація до навчання вкрай важлива. Чимало студентів у наш непростий час не розуміють навіщо навчатися якісно в умовах невизначеності майбутнього.

Критерієм успішності студента є результат оцінювання його навчальної діяльності викладачем, що є підґрунтям для його внутрішньої мотивації, прагнення до самореалізації, пошуку та досягнення професійного успіху. Нині викладачам академії важливо працювати над позитивною мотивацією студентів, вчити їх прогнозувати, передбачати, будувати плани на свою майбутню професійну діяльність, допомогти студентам створити простір безпеки.

Науковці виділяють цілий перелік мотиваційних рівнів: ділова мотивація, пізнавальна мотивація, мотивація співробітництва, мотивація самореалізації та розвитку особистості, мотивація афіліації, мотивація самоствердження, комунікативна мотивація тощо [1, с.360]. Безперечно, як і було раніше, сучасного студента мотивують хороші оцінки, схвалення його дій викладачем, успіхи в навчанні, заохочення батьків, перспектива випередити одногрупників, позитивні прогнози на успішну професійну кар’єру, проте кожен з мотивів обумовлюється своєю потребою. Наразі найціннішим для здобувачів освіти є індивідуальна робота з викладачем, що викликає позитивні емоції, мотивує до опанування складних речей, формування необхідних компетенцій майбутнього професіонала.

Характер мотивації студентів до успішної навчальної діяльності має враховувати викладач під час побудови дистанційних курсів, оскільки у студентів можуть переважати більш прагматичні мотиви, що пов'язані з вирішенням ситуативних завдань. Досвід застосування телекомунікацій у викладанні предметів професійного спрямування засвідчує, що цей вид інформаційних технологій дає можливість забезпечити творчу взаємодію студентів і викладача, ефективну самостійну роботу студентів, пізнавальну діяльність здобувачів освіти для підготовки творчих завдань. Упродовж вивчення предметів важливим залишається також формування у студентів комунікативних умінь, культури спілкування, залучення до дискусій та процесу спільного пошуку актуального вирішення певних завдань.

В умовах дистанційного викладання підвищення та ефективності навчання студентів збільшується завдяки візуалізації навчальної інформації. Викладач має інструмент для представлення інформації у формі тексту, анімації, звуку, відео тощо. Як засвідчує практика, мультимедійні лекції сприяють якості та ступеню засвоєння навчального матеріалу. Досвід викладання доводить, що на заняттях активізується пізнавальна діяльність студентів, гальмується процес забування матеріалу, підвищується рівень міцності знань студентів, активізується емоційний вплив навчального матеріалу на студентів.

Зацікавити студента в навчання допоможе планування заняття, враховуючи хобі та інтереси студентів, додавання у навчальний процес позитиву та різноманітності, зміни форм навчальної діяльності студентів, намагання забарвлювати викладання матеріалу емоційно. Доречно запропонувати студентам саморефлексію наприкінці заняття, щоб вони оцінили свої успіхи в оволодінні навчальним матеріалом, що дасть можливість зрозуміти викладачу мотивацію студентів. Досвід переконує, що позитивною мотивацією професійного вибору студентів є їх інтерес до професії, бажання в майбутньому займатись цією професійною діяльністю, прагнення бути корисним результатами своєї професійної діяльності, служити Україні. Успішному навчанню допомагає також мотивація самоствердження, продемонструвати свої реальні досягнення.

Зацікавленість студентів до своєї професії зростає, коли на лекціях і практичних заняттях розглядаються конкретні приклади з практики. Це може бути приклад успішного вирішення якихось нестандартних конструктивних чи технологічних завдань, які можуть виникати в процесі вирішення загальної задачі. Важливо розглядати також і помилки, які можуть допускатися на виробництві і на їх прикладі визначати, по-перше, умови їх недопущення, а, по-друге, способи їх виправлення.

Зауважимо, що система дистанційної освіти в кожному закладі базується на якісному забезпеченні: методичному, програмному, технічному, інформаційному та організаційному. Підготовка сучасного фахівця інтегрує всі засоби навчання студентів та надає їм якісно нового рівня (друковані та електронні видання, комп'ютерні навчальні системи, аудіо- та відеоматеріали, лабораторні дистанційні практикуми, тренажери, бази даних, електронні бібліотеки з дистанційним доступом, комп'ютерні мережі тощо). Навчання студентів має бути вмотивованим перш за все самим навчальним процесом у закладі освіти, його змістом, цілями, досягнутим результатом [2]. Проте варто зважати на наявні немотивуючі чинники, серед яких можуть бути формальне викладання предмета, необ'єктивність оцінок, надмірна велика кількість матеріалу й завдань, відсутність прямого зв'язку з майбутньою професійною діяльністю та власними цілями студента.

В умовах дистанційної освіти в технічних вишах збільшився об'єм самостійної роботи студентів при виконанні РГР, курсових робіт і проєктів. На наш погляд, доцільно розглянути можливість зменшити затрат часу на самостійну роботу за рахунок автоматизації окремих розрахунків з використанням комп'ютерних програм. В будівельній галузі це може стосуватись розрахунку перерізів, кількість яких можна значно збільшити і натомість приділити увагу аналізу характеру роботи конструкції в цілому.

До прикладу, розрахунки виконані для характерних нашарувань ґрунтів, що можуть змінюватися по площі плями забудови, дозволять визначити з врахуванням цієї зміни розрахункові осідання фундаментів будівлі. В результаті стає можливим зробити детальний аналіз нерівномірності розвитку отриманих осідань, за результатами якого можна встановити, по-перше, розуміння особливості влаштування фундаментів кожної будівлі, а, по-друге, способи забезпечення надійності їх роботи.

Виконання подібних завдань дозволить підвищити інтерес до вибраної професії, розширити погляди на майбутню практичну діяльність, отримати навички прийняття вірних рішень в складних умовах з багатofакторними впливами.

Література:

1. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: / Кузьмінський А.І. - Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. - 486 с. – (Вища освіта XXI століття).

2. Марцева Л.А. Мотиви та принципи організації дистанційної освіти. Проблеми та перспективи розвитку науки, освіти, технологій і суспільства: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Кропивницький, 29 листопада 2023 р.): у 3 ч. Кропивницький: ЦФЕНД, 2023. Ч. 1. С. 48-50.

АНГЛІЙСЬКА МОВА – МОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

МАР'ЯНКО Я.Г.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Протягом історії культурного розвитку людства нації й народи мали потребу у загальному доступі до передових знань, для чого важливою була спільна мова. Зазвичай мова найбільш численного або впливового етносу ставала засобом спілкування на певній території. У ХХ столітті обставини сприяли тому, що англійська мова вийшла на передовий план у світовому лінгвістичному процесі. Це стало можливим завдяки військово-політичній силі та економічному потенціалу англосовітських країн. Англійська стала не лише необхідною для комунікації, але й конкурентною перевагою на ринку праці та в бізнесі, оскільки глобальна економіка потребувала глобальної мови. Додатковим аспектом стало культурно-інформаційне впливове значення, оскільки медійні корпорації та масова культура зробили англійську мову ключем до інформаційних ресурсів та культурних продуктів, що мають значення в усьому світі. Крім того, англійська об'єктивно вважається простішою мовою, ніж її глобальні “конкуренти”.

Англійська мова стала своєрідним знаряддям глобалізації, активно використовується в міжнародному бізнесі, політиці, дипломатії, а також у сфері цифрових технологій та Інтернету. Зараз відзначається чітка тенденція до визнання англійської як універсальної мови-посередника в умовах глобалізації. Розвиток Global English визначається не однією причиною, а різноманітністю факторів та тенденцій, включаючи різні національні та регіональні варіанти мови. В той час як норми, прийняті носіями англійської мови, поступово втрачають значення як стандарт для користувачів поза англосовітськими країнами, сучасна англійська розглядається як інструмент внутрішньої поліетнічної комунікації, що здобула світовий вплив та розповсюдження [1].

Англійська мова отримала глобальний статус завдяки факторам, таким як активна колонізація територій, які пізніше стали незалежними, і обрали її державною мовою. Традиційне вивчення цієї мови місцевими елітами служило розширенню можливостей у колишніх колоніях Великої Британії. Офіційне використання англійської мови міжнародними організаціями, зокрема ООН, додатково підкреслює її глобальний статус. Глобальне визначення англійської мови обумовлене зовнішніми чинниками, які враховують вплив і вагомість нації-носія, і це розглядається в політичному, економічному, технологічному, освітньому та культурному контекстах [2: 426]. Необхідно врахувати, що важливим каталізатором є стрімке поширення англійської мови через Інтернет.

Враховуючи складний та поступовий еволюційний процес, ці фактори не можуть бути спростовані як проста сума, спрямована на перетворення англійської мови у ключову комунікаційну мову в глобалізованому контексті.

У контексті стратегічного вдосконалення економіки України, виникла потреба в суттєвій модернізації всіх секторів, зокрема, у сфері освіти. Заклади освіти, що приймають інноваційні підходи, інтегрують наукові досягнення як ключовий рушій для сприяння інноваційному розвитку та необхідним перетворенням у системі освіти. У термінах освітніх інновацій розглядаються як впроваджені нововведення у змісті, методах і формах навчальної та виховної діяльності, а також у структурі управління освітньою системою та організації освітніх закладів. Це значно підвищує якість, ефективність та результативність освітнього процесу. Таким чином, в контексті сучасних тенденцій в освіті, педагогічна інновація повинна включати в себе конкретні теоретичні аспекти: створення нових компонентів у системі освіти та педагогічній науці, усвідомлення нового соціально-педагогічним співтовариством, застосування педагогічних новацій та розробка системи рекомендацій для теоретиків і практиків з пізнання та управління інноваційними освітніми процесами. Ефективне впровадження інновацій у заклад освіти напряму залежить від розвитку його потенціалу та високого рівня професійної компетентності педагогічного колективу, готового працювати в умовах пошуку і вдосконалення. Ключовими факторами успіху є налагодження науково-методичної бази і створення необхідної матеріально-технічної інфраструктури для ефективної підтримки інноваційних змін у навчальному процесі.

У епоху глобалізації англійська мова виконує не лише функцію комунікативного посередника для окремих націй і етносів, але й стає невід'ємною частиною всесвітньої спільноти, утворюючи глобальний, світовий, поліетнічний та мультикультурний комплекс. В процесі формування світових глобальних мов англійська визначається як ключовий фактор у розробці та реалізації геополітичних, соціально-економічних, культурно-інформаційних та освітніх ініціатив. Незважаючи на різноманітні точки зору вчених стосовно зменшення ролі англійської мови на міжнародній арені, її вплив і статус залишаються стійкими, особливо при умові лінгвістичної реконструкції, спрощуючи її використання серед носіїв інших мов у світовому комунікативному вимірі.

Література:

1. Graddol D. English Next: Why Global English May Mean the End of «English as a Foreign Language». / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.britishcouncil.org/learning-research-english-next.pdf
2. Crystal D. English Worldwide / D. Crystal R. Hogg and D. Denison (eds) // A History of the English Language. – Cambridge : CUP, 2006. – P. 420–439.

DETERMINANTS OF HIGHER EDUCATION ENROLLMENT: DO RENTAL PROPERTY PRICES MATTER?

NIKLEWICZ-PIJACZYŃSKA M., WACHOWSKA M., BACZYŃSKA M.

University of Wrocław, Wrocław, Poland,

The Karkonosze University of Applied Sciences in Jelenia Góra, Poland

The Polish real estate market is experiencing rapid changes due to internal factors such as the unstable situation on the credit market, the pandemic, as well as external factors such as the influx of refugees and the war in Ukraine, which have increased the price of students' rental properties. Students have been forced to review their rental options and thus also their educational plans, especially the long-term ones. This is an extremely important issue as young people constitute the largest proportion of all renters. A group that is extremely mobile but, at the same time, with few financial possibilities, which in turn excludes the purchase of their own property.

The results of a report carried out by the Warsaw Banking Institute Foundation and the Polish Banks Association indicated that in 2022, as many as 52% of students rented property paying for it. In this group, the largest number, namely 37%, lived in a private property, 11% in a student dormitory and 3% with family or friends. Characteristically, there was an increase in the number of students living with family or friends and not paying rent compared to previous years.

Despite high prices, 84% of respondents agreed to the offer price and only 9% managed to negotiate a lower rate. Due to the cost of renting solely 13% of students were living alone while 38% of the respondents with a roommate and over 50% with two or more tenants. Moreover, accommodation fees ranged from 751 to 1,000 zł per person for full-time students and over 1.500 zł for extramural students, respectively. The price varied according to the location. Warsaw turned out to be the most expensive city, followed by Wrocław, Tricity, Łódź and Cracow. The scarcity of real estate meant that not many students decided to swap during the year despite the fact that 50% of students who did not change location reported a 5-10% increase in rental costs. Unsurprisingly, low price was cited as the main determinant of its choice. Moreover, in response to the question whether they have considered dropping out of education in the last 12 months due to their financial situation, as many as 20% of respondents answered affirmatively.

The trend of students dropping out of further education initiated in 2022 is deepening to the extent that the cost of renting accommodation has now become a key factor in the decision to study for those living outside academic centres.

МОДЕЛЮВАННЯ ПЛАТФОРМИ ІНТЕГРОВАНОГО ОСВІТНЬОГО БРЕНДА У СИСТЕМІ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ ВИЩОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

ОСАУЛЕНКО С.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Інноваційна економіка потребує передових технологій та нової освітньої системи, що забезпечить оновлення інтелектуального потенціалу країни, як домінантного механізму зростання її прибутковості, а втілення його у загальне національне збагачення сприятиме підвищенню економічного потенціалу України. Відтак, використання та розповсюдження нових знань стає основою вітчизняної конкурентоспроможності та базовою передумовою інтенсивного зростання економічного потенціалу країни, а фундаментальні наукові дослідження відкривають нові знання, які трансформуються у технології та продукти наукоємного виробництва, стимулюють зростання продуктивності праці, зниження матеріало– та енергоємності, підвищення конкурентоспроможності суспільного виробництва, прискорюючи темп накопичення суспільного прибутку, змінюючи мотивації трудової діяльності, покращуючи загальний добробут громадян в країні.

Науковий потенціал, як складова інноваційного потенціалу, визначається сукупністю ресурсів та організаційних, управлінських форм продуктивної реалізації можливостей не лише сфери науки, а й освіти, виробництва будь-якої системи (підприємства, території, галузі). Відтак, зв'язок між наукою, освітою та виробництвом створює передумови для розвитку наукового потенціалу.

Держава виступає ключовим інвестором української системи освіти, оскільки такі витрати мають суспільну корисність. Отже, економічний успіх розвитку сучасного вищого навчального закладу безпосередньо залежить від конкурентоспроможності вищого навчального закладу на ринку освіти (не лише вітчизняному, а й міжнародному), від обраної стратегії розвитку, диверсифікації комерційних зусиль – всіх напрямів діяльності, що притаманні бренду вищого навчального закладу. Бренд у сфері освіти є гарантією якості одержуваної освітньої послуги або наукового продукту, його репутації, іміджу.

Процес створення та просування брендів вищого навчального закладу відповідає сучасним ринковим умовам розвитку суспільства, яким притаманні такі характеристики, як глобалізація та хаотичність. В таких умовах саме бренд надає певні переваги вищому навчальному закладу, які дозволяють залишатися йому конкурентоздатним та досягати наукового, освітнього та комерційного успіху.

АКТУАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**ОСЕТЯН О.М.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Стрімкий темп сучасного життя, глобалізація політичних і соціально-економічних явищ, різкі зміни в інформаційному середовищі і на сьогодні ставлять перед молодим поколінням питання актуальності отримання вищої освіти, професійного вдосконалення та матеріального добробуту.

Дуже часто лунає думка, що вища освіта втрачає свою вагомість серед суспільства, бо немає ніякого зв'язку між тими, хто має дійсно гарну освіту і тими, хто закінчив вищий навчальний заклад та отримав диплом бакалавра або магістра. З цим можна сперечатись, але ж навряд чи викликає сумніви тезис, що саме фундаментальна базова вища освіта закладає фундамент для майбутніх кваліфікованих фахівців, здатних оволодіти всіма, так званими *soft skills*, які сприятимуть набуттю критичному мисленню, лідерських навичок, вмінню спілкуванню з представниками різних соціальних груп тощо. Саме під час лекційних аудиторних занять при безпосередньому спілкуванні з викладачами, при підготовці до виступів на семінарах, студентських конференціях, складанні заліків та іспитів, захисті дипломної роботи студент формує свою особистість, здатну ефективно та оптимально використовувати отримані знання для власних потреб.

Серед багатьох завдань, які виконує вища освіта, можна виділити:

- підготовка кваліфікованих кадрів;
- популяризація науково-дослідницької діяльності;
- формування громадської свідомості та патріотизму;
- становлення соціалізації особистості;
- розвиток нестандартного інноваційного мислення для вирішування складних питань;
- задоволення потреб бізнесу конкурентоспроможними фахівцями;
- сприяння економічному розвитку країни.

Вища освіта дійсно відіграє важливу роль у формуванні і розвитку людського потенціалу, за допомогою якого оцінюється конкурентоспроможність та соціально-економічний розвиток країни.

Науково-технічний прогрес, інноваційний розвиток, економічна стійкість, соціальна гармонія та культурне багатство — це всі аспекти, які можуть бути покращені завдяки освіченій та кваліфікованій робочій силі.

Таким чином, вища освіта відіграє значну роль у розвитку суспільства в різних сферах, підготовці майбутніх фахівців та створенні майбутнього.

КЛЮЧОВІ МОМЕНТИ У ПІДГОТОВЦІ ГРАНТОВОЇ ЗАЯВКИ

ПАНДАС А.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Гранти є найбільш поширеною формою фінансування проєктів донорськими організаціями. За своєю суттю грант – це фінансові чи інші ресурси, що передаються на безоплатній і безповоротній основі донором (фондом, державною установою або приватною особою) для виконання конкретної діяльності за напрямками і на умовах, визначених надавачами гранту. Кожна грантова програма має свої індивідуальні вимоги щодо наповнення проєктних заявок, однак у їх структурі простежуються і спільні елементи. Дана робота звертає увагу на ключові моменти, які присутні практично у всіх аплікаційних формах та представляють універсальний формат для написання проєкту.

Надважливою складовою процесу розробки проєктної пропозиції є пошук аргументації у реалізації проєкту в стратегічних документах міжнародного рівня, Європейського Союзу та України [1, с. 33-34].

Кожен проєкт починається з розділу: «Короткий опис проєкту» / «Project summary», де коротко описується сутність та основні цілі проєкту.

Наступний розділ – це «Актуальність» / «Relevance», що включає підрозділи:

- «Передумови та загальні цілі» / «Background and general objectives», де описуються передумови та здійснюється обґрунтування проєкту, зазначається відповідність проєкту конкурсу та його загальним цілям та пріоритетам. Даний підрозділ може включати аналіз стану галузі, її місце та вплив на соціально-економічні, екологічні процеси та актуальність для суспільства, а також які трансформаційні процеси будуть впливати на її розвиток, в тому числі в освітньому середовищі, наприклад щодо підготовки майбутніх фахівців у цій галузі, що також буде сприяти змінам. Далі зазначається мета проєкту та конкретні проєктні заходи, що дозволять досягти мети. Наведений пункт обов'язково повинен відображати відповідність проєкта пріоритетам: глобальним, європейським та національним. Далі можна зазначити важливість впровадження проєкту безпосередньо у закладі вищої освіти та інше.

- «Аналіз потреб і конкретні цілі» / «Needs analysis and specific objectives». У даному підпункті зазначається відповідність цілей проєкту потребам галузі, а також які проблеми може допомогти вирішити проєкт. Важливо базуватися на статистичних даних чи соціологічних дослідженнях з цього питання. Конкретні цілі повинні бути реалістичними та досяжними протягом тривалості проєкту.

- «Взаємодоповнення інших існуючих ініціатив та інновативність – європейська додана вартість» / «Complementarity with other actions and

innovation – European added value». Необхідно пояснити, як проєкт ґрунтується на результатах минулої діяльності членів команди проєкту і описати його інноваційні аспекти. Варто проілюструвати корисність проєкту для ЗВО, регіону, країни, а також його вплив/інтерес для країн ЄС; можливість використання результатів в інших країнах. У наведеному підпункті зазначається досвід ЗВО, робочої команди у схожих проєктах з посиланням на назву та номер проєктів.

- Наступний розділ «Якість» / «Quality», який включає підрозділ:

- «Розробка та реалізація проєкту» / «Project design and implementation», де зазначається «Концепція та методологія» / «Concept and methodology» (опис концепції і методології, логічна структура проєкту, а також коротко прописуються робочі пакети або заходи, які планується провести, заплановані результати); «Управління проєктами, забезпечення якості, стратегія моніторингу та оцінка» / «Project management, quality assurance, and monitoring and evaluation strategy» (опис заходів, передбачених для того, щоб реалізація проєкту була якісною та завершеною вчасно, індикатори вимірювання прогресу мають бути релевантними, реалістичними та вимірними); «Проектні групи, співробітники та експерти» / «Project teams, staff and experts» (опис учасників, їх ролі та завдання у проєкті, опис досвіду команди стосовно тематики проєкту); «Економічна ефективність і фінансовий менеджмент» / «Cost effectiveness and financial management»; «Управління ризиками» / «Risk management».

- «Партнерство та домовленості про співпрацю» / «Partnership and cooperation arrangements», даний підрозділ включає наступні складові: формування консорціуму, управління в його межах, система прийняття рішень.

- Розділ «Вплив» / «Impact», складається з наступних підрозділів:

- «Вплив та прагнення» / «Impact and ambition» (опис коротко-, середньо- і довгострокових наслідків проєкту, характеристика цільових груп на які направлені заходи проєкту, їх користь від участі у цих заходах); «Комунікація, розповсюдження та видимість» / «Communication, dissemination and visibility» (опис заходів з комунікації та розповсюдження, які заплановані з метою просування діяльності/результатів і максимізації впливу проєкту (для кого, в якому форматі, скільки, тощо)); охоплення цільових груп, відповідних зацікавлених сторін, а також пояснення вибору каналів розповсюдження; опис, забезпечення видимості та прозорості фінансування ЄС.

- «Стійкість і продовження» / «Sustainability and continuation» (опис діяльності проєкта після закінчення фінансування ЄС; забезпечення та збереження впливу проєкту; синергія/доповнюваність з іншими, фінансованими ЄС видами діяльності, що спираються на результати цього проєкту).

Розділ «План роботи, пакети робіт, терміни та субпідрядники» / «Work plan, work packages, timing and subcontracting». Робочий пакет – це одна з головних складових проекту, їх кількість встановлюється пропорційно масштабу і складності проекту та логічній структурі. В даному розділі необхідно надати: стислий опис загальної структури робочого плану; часовий графік робочих пакетів та їх компонентів, детальний опис робіт та основних результатів (Deliverables); графічне представлення компонентів, що показує, як вони взаємопов'язані.

Приклади робочих пакетів на основі досвіду реалізації Одеською державною академією будівництва та архітектури проекту Erasmus+ CBHE №101082898 «UKRENERGY»: «Innovative Master Courses Supporting the Improvement of the Energy and Carbon Footprint of the Ukrainian Building Stock»:

WP1. Гармонізація академічних підходів і залучення зацікавлених сторін для розробки нових магістерських курсів.

WP2. Розробка навчального матеріалу, інфраструктури та заходів.

WP3. Підвищення кваліфікації українських молодших педагогічних кадрів.

WP4. Контроль якості та моніторинг за допомогою систематичних засобів і заходів.

WP5. Передача вдосконалених навчальних елементів та результатів проекту.

WP6. Стійкість та розробка дій.

WP7. Управління та впровадження проекту.

Конкурси публікуються на порталі Європейської комісії – «Funding & tender opportunities» [2], де можна ознайомитися з їх переліком, терміном подачі заявок та завантажити форми-шаблони. Варто звернути увагу на те, що проектні заявки мають обмеженість за кількістю знаків. Проектна заявка заповнюється англійською мовою, в режимі онлайн, шляхом внесення відповідних даних у електронну форму на порталі «Funding & tender opportunities». Заявки мають більше шансів на перемогу, якщо присутня точна відповідність формі подання заявки, використовуються кількісні показники, включена лише релевантна інформація, простежується чітке уявлення про виконання та управління проектом, добре розроблений робочий план, включаючи робочі пакети, результати, реалістичні затрати, що співвідносяться з бюджетом конкурсу.

Література:

1. Кобеля-Звір М.Я., Звір Ю.В. Важливі аспекти формування грантової заявки. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. 2023. № 2. Том 34 (73), С. 33 – 38.

2. Портал фінансування та тендерів – Funding & tender opportunities <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ» В ОДАБА

ПЕТРИЩЕНКО Н.А., РАКИЦЬКА С.О., ЄВДОКІМОВА О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Актуальність навчання за спеціальністю "Інформаційні системи і технології" є беззаперечно важливою у сучасному світі, де інформаційні технології швидко розвиваються і змінюються. Потреба в висококваліфікованих спеціалістах цієї галузі зростає з кожним роком. Бізнес все більше залежить від використання інформаційних технологій. Будь-яка компанія потребує спеціалістів, які могли б на високому рівні забезпечити організацію, ведення, управління, контроль, розробку необхідних інформаційних комплексів та систем.

Формується світове суспільство, характерними рисами якого є єдиний інформаційно-комунікаційний простір, становлення та швидкий розвиток перспективних інформаційних технологій в різних сферах та галузях народного господарства, широке використання засобів обчислювальної техніки і телекомунікацій, створення і розвиток ринку інформації і знань як факторів виробництва.

Для реалізації потреб суспільства в інформаційних послугах і продуктах необхідні кваліфіковані фахівці, які спроможні постійно підвищувати свій рівень освіти та обсяги знань та навичок. Широкі перспективи розвитку науково-технічного і культурного розвитку за рахунок розширення можливостей систем інформаційного обміну на міжнародному, національному і регіональному рівнях і, відповідно, підвищення ролі кваліфікації, професіоналізму і здібностей до творчості як найважливіших характеристик послуг праці [1].

Потреба в інформаційних технологіях зростає, і особливий розвиток отримала ще в часи пандемії Covid 19. Дистанційне навчання за допомогою комунікаційно-дистанційних технологій, проведення занять онлайн, відео зв'язок і робочі конференції, використання допоміжних програм надало поштовх для розвитку програмного забезпечення та значної потреби в різних вузькоспеціалізованих фахівцях.

Цифрова трансформація бізнесу відбулася у той же час – компанії перейшли цифровий формат просування продукції та послуг, відбулася диджиталізація маркетингу. Зростає роль цифрових технологій для оптимізації бізнес-процесів, планування завдань, ведення обліку ресурсів, контроль витрат і термінів виконання проєктів, підвищення продуктивності та покращення взаємодії з клієнтами. Фахівці з інформаційних систем і технологій грають ключову роль у

впровадженні цих технологій [2].

Як відмічено Юрчук Н.П.: «Зростання ефективності діяльності підприємств зумовлює необхідність оптимізації системи управління бізнес-процесами підприємства. Це завдання неможливо сьогодні вирішити без використання інформаційних систем і технологій, адже зростання інформаційних потреб і розвиток інформаційних послуг передбачає нові пріоритети і вимагає використання нових методів управління» [3].

ІТ-фахівці сприяють впровадженню сучасних технологій в будівельний процес, таких як робототехніка, автономні транспортні засоби, 3D-друкування будівельних елементів, системи BIM, які дозволяють створювати цифрові моделі будівель. Це полегшує співпрацю між учасниками будівельного виробництва, зменшує помилки та оптимізує робочі процеси. Впровадження ІТ-рішень дозволяє стежити за такими параметрами на будівельному майданчику як температура, вологість, рівень шуму, безпека робочих умов, вдосконалити системи опалення, вентиляції, кондиціонування та освітлення в будівлях, зменшуючи споживання енергії та підвищуючи їхню ефективність.

Розвиток інформаційного суспільства та перехід бізнес процесів у цифрову площу призводить до зростання обсягу даних та інформації, що вимагає наявності кваліфікованих фахівців, які можуть ефективно обробляти та аналізувати цю інформацію. Захист від кібератак та зловживання з інформацією стає все більш важливим завданням для організацій. Фахівці з інформаційних систем і технологій навчаються розробляти та впроваджувати заходи забезпечення інформаційної безпеки [4].

Інформаційні технології постійно змінюються та розвиваються. Фахівці з цієї галузі повинні бути в курсі останніх тенденцій і інновацій, щоб бути конкурентоспроможними на ринку праці.

Особливістю цієї спеціальності є також гнучкість кар'єрного шляху. Випускники спеціальності "Інформаційні системи і технології" мають можливість вибору з різноманітних кар'єрних напрямків, включаючи розробку програмного забезпечення, адміністрування баз даних, системний аналіз, захист даних та забезпечення конфіденційності інформації і багато іншого.

Щодо рівня матеріально-технічного, кадрового та програмного забезпечення подальшого розвитку спеціальності "Інформаційні системи і технології", то аналіз наявності комп'ютерної техніки та мультимедійного обладнання на випускній кафедрі Інформаційних систем та технологій виявив наступне:

Навчальні класи оснащені комп'ютерами, але кількість їх обмежена. Не всі комп'ютери оснащені новими програмними комплексами через те, що частина техніки вже застаріла. Не вистачає ліцензійного забезпечення, а в деяких випадках забезпеченість освітніх компонентів ліцензійними програмами

відсутня зовсім.

Серед основних проблем кафедри, які існують на даний час і потребують термінових вирішень для забезпечення якості освіти за спеціальністю, необхідно відзначити насамперед кадровий потенціал. Кафедра потребує кваліфікованих кадрів вузьких спеціальностей, які могли б на високому рівні викладати дисципліни. Нестача кадрів пов'язана з високим рівнем плинності кадрів в минулі 3 роки, що обумовлено пандемією COVID-19 та війною.

Суттєвою проблемою є програмне забезпечення, яке значною мірою є застарілим та не відповідає всім вимогам підготовки сучасних спеціалістів. Також немає українського інтерфейсу Word. Є проблеми з встановленням сучасної версії програми AutoCAD 2020-2023. Ліцензовані графічні редактори відсутні.

Для вирішення зазначених проблем вважаємо критично важливим провести аналіз використання в навчальному процесі сучасних програмних продуктів та розробити пропозиції щодо розширення їх застосування. Також необхідно розглянути на засіданні кафедри питання кадрового складу щодо забезпечення дисциплін та оптимізацію навчального навантаження з метою покращення якості освітньої програми. Додатковим заходом є проведення аналізу навчально-методичного забезпечення та коригування плану видання.

Отже, з огляду на вирішальну роль інформаційних технологій у всіх аспектах життя і діяльності, навчання за спеціальністю "Інформаційні системи і технології" є актуальним і важливим в сучасному світі, що обумовлює необхідність підтримки конкурентоспроможності та забезпечення підвищення якості освіти за вказаною спеціальністю в Одеській державній академії будівництва та архітектури.

Література:

1. Антоненко В. М., Мамченко С.Д., Рогушина Ю.В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями: навчальний посібник. Ірпінь. Національний університет державної податкової служби України. 2016. 212 с. URL: <http://ir.nusta.edu.ua/jspui/handle/doc/857>.

2. Чупріна М. О. Використання ІТ-інструментів для оптимізації управління бізнес-процесами підприємств України / М.О. Чупріна, І.А. Шеховцова // Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". – 2016. – № 13. – С. 324-329

3. Юрчук Н. П. Інформаційні системи і технології як інновація у системі управління бізнес-процесами. Ефективна економіка. 2018. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6323> (дата звернення: 13.03.2024).

4. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 р. № 80/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 31. Ст. 286 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр#Text>.

ФІНАНСОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: ВПЛИВ НА ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

РАЙЧЕВА Л.І.

Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

В умовах швидкого науково-технічного прогресу і пришвидшення процесів глобалізації традиційні механізми регулювання економіки, орієнтовані на стабільні автономні вітчизняні ринки, перестали бути ефективними. Головною колізією глобальної цивілізації початку ХХІ ст. є те, що поруч із створенням «фантастичних» можливостей для гармонійного розвитку особистості, які стали результатом науково-технічного прогресу, розгортаються потужні кризові процеси, які охоплюють практично всі сфери людської життєдіяльності.

Серйозною в цьому плані виявляється проблема формування анти трудової («рентної») моралі, коли будь-яка форма суспільно-корисної діяльності розглядається як «експлуатація» і «пригнічення» «вільної особистості», що породжує ряд етичних установок на «антипрацю».

Специфіка цієї ситуації у тому, що має місце скорочення доходів у всіх груп населення. Через високу нерівність зменшується мобільність. Крім того, низька економічна динаміка останніх півтора десятиліття може спричинити ситуацію, коли нинішні молоді люди можуть виявитися першим поколінням, яке житиме гірше за попередні.

Отже, реалії сьогодення несуть дві протилежні тенденції для розвитку життєвих стратегій молоді. З одного боку, цінності кар'єри, успіху, освіти як соціального ліфту, саморозвиток, самореалізація в суспільстві та суспільне визнання, з другого – цінності соціальної пасивності, паразитизму, вимогливості до суспільства щодо забезпечення благами життя без власних зусиль, гедонізм на мінімальному рівні, який забезпечується ззовні (батьками або соціальними інституціями). Фактори економічних криз, вивільнення значної кількості працюючих людей внаслідок технологічних змін, швидка зміна характеру і структури ринку праці, система соціальної та фінансової допомоги в ряді країн, невідповідність освіти запитам ринку праці і ряд інших факторів знижують потребу молоді до активних дій в напрямі професійної самореалізації, висхідної соціальної мобільності.

Таким чином, аксіологічними пріоритетами сучасної молоді можна назвати дві протилежні тенденції для розвитку життєвих стратегій: 1) цінності кар'єри, освіти як соціального ліфту, самореалізація в суспільстві та суспільне визнання; 2) набір з цінності соціальної пасивності, гедонізм.

СИСТЕМА НАВЧАННЯ ПИТАННЯМ БЕЗПЕКИ В ОДАБА

РОМАНЮК В.П.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У умовах війни проблеми безпеки життєдіяльності й захисту людини, суспільства і територій від негативного впливу небезпек набули особливої гостроти й актуальності. Питанням безпеки приділяють увагу вчені, політичні діячі, представники громадськості, засоби масової інформації, тобто вони є об'єктом уваги держави та всіх прошарків суспільства.

Безпека – одна з найважливіших сторін практичних інтересів людства з давніх часів і до наших днів. Людина завжди прагнула забезпечити свою безпеку. З розвитком промисловості це завдання вимагає спеціальних знань. У наш час проблеми безпеки ще більше загострилися.

У всьому світі велику увагу приділяють вивченню таких дисциплін з питань безпеки (рис. 1):

- гуманітарні (філософія, культурологія, лінгвістика);
- природничі (математика, фізика, хімія, біологія);
- інженерні науки (опір матеріалів, інженерна справа, електроніка);
- науки про людину (медицина, психологія, ергономіка, педагогіка);
- науки про суспільство (соціологія, економіка, право) [1].

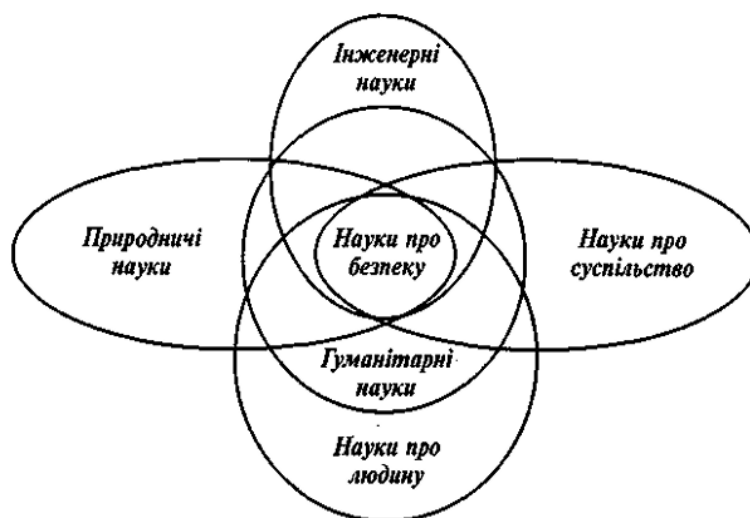

Рис. 1 – Структура наук про безпеку

Науки про безпеку мають спільну та окремі частини. У свою чергу, ці дисципліни мають певні складові. Наприклад, охорона праці охоплює (містить, вміщує) правові та організаційні основи, виробничу санітарію, виробничу безпеку, пожежну безпеку на виробництві; цивільний захист передбачає захист

від катастроф, стихійних лих, воєнних дій тощо; пожежна безпека, у свою чергу, передбачає безпеку природного середовища, громадських та житлових будівель, сільськогосподарських угідь, транспортних засобів. У певних частинах, звичайно, ці галузі перетинаються, збагачують і взаємодоповнюють одна одну. Практика показує, що наявність численних планів, дорогих технічних засобів, бомбосховищ не знижує небезпеки, якщо студенти, викладачі та студенти не готові до адекватних дій. Навчання таким діям найефективніше може здійснюватися не в вигляді разових кампаній, а виключно у межах систематичного вивчення основ БЖД і цивільного захисту (ЦЗ) усіма учасниками навчально-виховного процесу.

Навчанням студентів з питань безпеки при загрозі обстрілів безпілотними літальними апаратами та ракетами займається кафедра «Організації будівництва та охорони праці» у рамках вивчення курсів БЖД та цивільного захисту. Також додатково у спеціально означеному навчальною частиною режимі після занять для всіх студентів проводяться презентації «Просвітницькі заходи з питань уникнення враження мінами та вибухонебезпечними предметами та поведіння в надзвичайних ситуаціях», де йдеться про можливі загрози, способи раннього виявлення небезпек; знання способів правильної протидії небезпекам; набуття навичкам правильної поведінки з вибухонебезпечними предметами; прищеплювалося серйозне та правильне ставлення до проблем безпеки у навчальному закладі.

І в цьому спільному прагненні забезпечити безпеку спостерігається спільна єдність усіх учасників навчального процесу, що дає і викладачам і студентам такі переваги перед потенційними загрозами:

- підвищує психологічну стійкість;
- сприяє зниженню втрат за умови воєнних дій противника;
- створює сприятливі умови для підвищення ефективності та якості освітнього процесу.

Іншими словами – будь-які заходи, що вживаються для підвищення захищеності студентів, викладачів та співробітників академії від техногенних небезпек чи терористичних актів, одночасно забезпечують посилення захищеності від соціальних, біологічних, природних, військових, кримінальних, інформаційних та інших видів загроз.

І це – наше спільне, головне та невідкладне завдання!

Література:

1. О.Г. Левченко, О.В. Землянська, Н.А. Праховнік, В.В. Зацарний. Безпека життєдіяльності та цивільний захист / підручник. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2019. 267 с.

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОФЕСІЙНА ОРІЄНТАЦІЯ ЯК РЕСУРС ДЛЯ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ

РУБЦОВА Ю.О., ЕРЕСЬКО В.А., КОВАЛЕНКО О.Г.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Аналіз контингенту слухачів Центру доакадемічної підготовки (далі ЦПО) Одеської державної академії будівництва та архітектури показав, що за минулі п'ять років різко знизилася відвідуваність предметів програми зовнішнього незалежного оцінювання (наразі мультипредметного тесту). Це предмети, що обирають для підготовки при вступі на інженерні та економічні спеціальності ОДАБА.

Центр проводить підготовку учнів 10-11 класів за двома основними напрямками – творчий конкурс (архітектура та містобудування, графічний дизайн, образотворче мистецтво) та програма ЗНО/НМТ. Та саме зараз відстежується тенденція значного розриву у кількості слухачів «творчої» підготовки до кількості слухачів «інженерної» програми підготовки.

Визначено основні переваги, завдяки яким школярі вступають до Центру:

- досвідченість викладачів та увага до виявлення здібностей абітурієнтів;
- актуальність, заохочення та адаптивність програми підготовки;
- можливість отримання додаткових балів при вступі до Академії;
- здобуття змістовних знань та творчих навичок;
- підготовка до навчального процесу навчального закладу вищої освіти;
- контроль виконання діагностичних робіт та відстеження успішності підготовки.

Центром проводиться розробка сумісної стратегії у профорієнтаційній роботі від профільних кафедр відповідних освітніх програм для учнів 10-11х класів. Адже це може стати важливою основою для змін, які необхідно провести у вищій інженерній освіті з метою підвищення рівня випускників, здатних вирішувати складні завдання конструкторського, технологічного та дослідницького характеру на промислових підприємствах.

Контингент Центру – цільова аудиторія для проведення профорієнтаційної роботи. Спостерігаємо, що слухачі курсів у своїй більшості зацікавлені, вмотивовані та легко усвоюють інформацію. Головна якість – вони прагнуть відкрити свої здібності, отримати актуальні знання та набути навички для майбутньої професійної реалізації. Тому вважаємо важливим зосередити профорієнтаційну роботу Центру за такими напрямками:

- надання слухачам курсів актуальної інформації щодо спеціальностей підготовки ОДАБА та освітніх програм.
- взаємодія з профільними кафедрами щодо оновлення інформації щодо особливостей спеціалізацій та перспектив майбутньої професії.
- співпраця з відділом маркетингу, сумісне створення інформаційно-заохочувального контенту та реклами.

Слід зазначити, що своєчасна професійна орієнтація школярів у старшій школі передбачає виявлення наявних здібностей до певних професій та отримання відповідних початкових навичок. При спілкуванні зі школярами важливо надавати актуальну інформацію про освітні програми, допомагати виявити їх потенціал, а також наочно показати, що вища інженерна освіта – це саме той фундамент, на якому можна швидше опанувати нові знання, програмні комплекси та ресурси у своїй подальшій професійній діяльності.

Конкурентоспроможні технології у будівництві можуть забезпечити тільки науковці-дослідники, інженери, технологи з міцною природничо-математичною освітою, які здатні миттєво-швидко зрозуміти і опанувати сучасні теоретичні основи новітніх розробок і вибороти у конкурентів частину світового ринку високотехнологічних продуктів.

Як висновок, хочемо навести слова відомого фахівця інженерної справи та освіти, академіка Крилова О. М. (1863-1945). Він наголошував, що «жодна школа не може випустити цілком сформованого фахівця. Фахівця творить його власна діяльність. Треба лише, щоб він умів учитися, вчитися все життя. Для цього школа повинна прищепити йому культуру, любов до справи, до науки. Він повинен винести з неї основи знань, критично їх засвоїти; повинен знаходити знання, яких йому бракує; знати, де їх можна знайти та як ними скористатися». Саме О.М. Крилов є автором, «батьком» сучасної парадигми освіти – «освіта не на все життя, а протягом усього життя».

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО ПЕРІОДУ

САХАЦЬКИЙ М. П.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

ЗАПША Г. М., САХАЦЬКИЙ М. М.

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Актуальність наукового опрацювання проблеми модернізації підготовки фахівців у закладах вищої освіти будівельної галузі в умовах війни та повоєнного періоду зумовлюється: по-перше, масштабністю робіт в будівельній сфері в силу значних руйнувань поселенської мережі України внаслідок ведення на її території бойових дій, що разом зі смертями людей знищує їх житлово-комунальну й виробничо-господарську інфраструктуру; по-друге, необхідністю оперативного здійснення низки потужних фортифікаційних споруд та укріплень на лінії фронту для оборони від агресора з одночасним будівництвом захисних споруд в містах і селах для захисту мешканців населених пунктів від терористичних обстрілів з боку ворога; по-третє, невідповідністю обсягів підготовки фахівців у закладах вищої освіти будівельної галузі, що були зорієнтовані на будівельні роботи в мирний час, тим потребам, які є нагальними в умовах війни та повоєнного висхідного розвитку всіх без винятку секторів економіки вітчизняного господарського комплексу. Варто враховувати також існуючий відтік працівників будівельного комплексу поза межі галузі в зв'язку з мобілізацією до лав Збройних сил України та понесені серед них втрати як захисників суверенітету та територіальної цілісності країни, а також еміграцію працездатного населення в інші країни.

Вирішення проблеми модернізації підготовки фахівців у закладах вищої освіти будівельної галузі в умовах війни та повоєнного періоду насамперед слід передбачувати в рамках Конституції України, Закону України «Про підприємництво» та Національної економічної стратегії на період до 2030 року. Так, в Основному Законі України визнається, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека є в Україні найвищою соціальною цінністю [1]. Вказані опції безпосередньо стосуються як будівельної, так і освітньої галузі. Бо вони значною мірою визначають поточну й майбутню якість людського життя.

У відносинах підприємців і держави Законом України «Про підприємництво» передбачається свобода підприємницької діяльності та обмеження у здійсненні

підприємництва, що відповідає загальним вимогам щодо модернізації підготовки фахівців у закладах вищої освіти будівельної галузі. Згідно реєстраційних та регуляторних положень чинного законодавства, принципи підприємницької діяльності та наведені організаційні форми слід визнати цілком сприятливими для висхідного розвитку суб'єктів господарювання досліджуваної сфери. Законом також конкретизуються обов'язки юридичних осіб у разі введення надзвичайного стану [2], що надзвичайно актуально для поточного періоду ведення бойових дій на території країни.

В Національній економічній стратегії України на період до 2030 року досить чітко визначаються довгострокова економічна візія, принципи і цінності, вказуються стратегічні цілі та наводяться шляхи їх досягнення. При цьому в основоположних напрямках стратегічної розбудови економіки держави будівельній та освітній галузям відводяться авангардні позиції [3]. Такий підхід слід визнавати об'єктивним та справедливим.

Зокрема, до візії напряму сфери послуг, що визначає Україну як великий споживчий ринок з високоякісними послугами, будівельна галузь визнається першочерговою стратегічною цілю, якою передбачається врегулювання та забезпечення прозорості будівельної галузі та ринку нерухомості. Основними шляхами досягнення зазначеної стратегічної цілі в будівельній галузі є:

- проведення підготовчих робіт стосовно завершення реформи Держархбудінспекції;
- впровадження дерегуляції в розрізі врегулювання питання видачі дозволів та децентралізації дозвільних процедур;
- прийняття містобудівного кадастру з можливістю отримати всю необхідну інформацію он-лайн;
- дебіюрократизацію регулювання через зміни порядку розроблення проектної документації (орієнтація на моделювання всього життєвого циклу об'єкта та його оцінку);
- виконання будівельних робіт, здачу в експлуатацію та обслуговування об'єкта у відповідності з Регламентом Європейського Союзу;
- посилення контролю за забудовниками включно із забезпеченням громадського контролю за самочинним будівництвом та порушенням вимог щодо висотності;
- провадження практики відкритих даних в тому числі завдяки створенню "єдиного вікна" для видачі вихідних даних і узгодження проекту, здійснення повного переходу на принцип оферти та акцепту в договірних відносинах;
- впровадження реновації житла та запуск нового будівництва, де має місце запуск державної програми з термомодернізації шляхом утворення

спеціального суб'єкта як незалежного організатора між співвласниками, фінансовою установою, муніципалітетом і будівельною промисловістю [3].

До візії на пряму якості життя, що визначає Україну як країну освічених, здорових, талановитих, всебічно розвинених та захищених громадян із високим рівнем добробуту, освітня галузь визнається першочерговою стратегічною ціллю, якою передбачається створення інклюзивного, інноваційного та освіченого суспільства, в якому громадяни мають рівні права та можливості для розвитку свого таланту протягом життя [3]. Предметно розвитку вищої освіти та освіти дорослих основними шляхами досягнення зазначеної стратегічної цілі є:

- удосконалення фінансування та управління через зміну підходів до управління закладами вищої освіти, а також розширення застосування формули розподілу видатків державного бюджету на вищу освіту між закладами вищої освіти;

- підвищення якості вищої освіти на компетентнісній основі, а також популяризація можливостей здобуття вищої освіти в Україні для іноземних студентів;

- заохочення освіти дорослих та створення умов для здобуття фахової передвищої та вищої освіти соціально вразливими, маломобільними групами населення;

- створення та забезпечення функціонування електронного реєстру професій [3].

Модернізацію підготовки фахівців у закладах вищої освіти будівельної галузі в умовах війни та повоєнного періоду слід започатковувати з корегування Національної економічної стратегії на період до 2030 року. В ній, насамперед, слід відобразити вагомість будівельної галузі як складової національного воєнно-промислового комплексу, розвиток якого має зазначатися як пріоритетний. Якість життя зі складовою вища освіта, що в переліку напрямів є останньою, перенести в Стратегії на першу позицію, розвиток якої повинні забезпечувати всі інші напрями.

Література:

1. Конституція України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Закон України «Про підприємництво».
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>

3. Національна економічна стратегія на період до 2030 року.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text>

ІНСТРУМЕНТ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ

СЕМЕНОВ С.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Мета реформи вищої освіти, що проводиться в Україні це насамперед інтеграція до європейського освітнього простору. Тож якість освіти і ефективність наукових досліджень українських університетів мають максимально наближатися до відповідних європейських показників.

Тому 19 травня 2005 року Україна приєдналась до Болонського процесу, що дало старт до впровадження основних принципів організації освітнього процесу:

- запровадження кредитної системи обліку освітніх послуг наданих студентам;
- зниження аудиторного навантаження на студентів;
- надання студентам більше часу для самостійної підготовки;
- перехід на двоступеневу систему, виключення кваліфікації спеціаліст;
- перехід від п'ятибальної до стобальної шкали оцінювання знань – студентів ступеня бакалавра і магістра;
- введення системи циклів вищої освіти (отримання вищої освіти – кваліфікації магістра неможливо без завершення першого циклу – бакалавр).

України має великий освітній потенціал – це одна з конкурентних переваг на сучасному етапі розвитку нашої держави. Розкрити і реалізувати цей потенціал можуть тільки всі учасники освітнього процесу, викладачі, студенти, адміністрації університетів разом, але для цього необхідно створити відповідні умови і надати інструменти.

Одним з інструментів для досягнення найкращого результату є автономія. Це найголовніше досягнення реформи вищої освіти в законодавчій сфері, що надає гарантії автономії українських університетів та одночасно створює сучасні механізми забезпечення якості вищої освіти.

Автономія надає можливість університетам самостійно формувати свої освітні програми. Студенти самі визначають траєкторію своєї освіти, обираючи щонайменше чверть від загального обсягу навчальної програми.

Однак слід усвідомлювати що академічна автономія – це не самоціль. Децентралізація процесів формування навчання – лише засіб, який підвищує відповідальність університетів, викладачів та студентів за якість вищої освіти.

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СИСТЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

СТАНКЕВИЧ І.В., САКУН О.В., МАЛЬОВАННИЙ О.В.

Одеська державна академія архітектури та будівництва, м. Одеса, Україна

Політика підвищення якості вищої освіти займає все більш важливе місце в національних програмах держав світу. Широке визнання того, що вища освіта є основною рушійною силою економічної конкурентоспроможності спирається все більше на глобальні знання з економіки та менеджменту, зробило високоякісну вищу освіту, як ніколи, найважливішою.

У системах вищої освіти в усьому світі проводяться великі реформи, спрямовані здебільшого на заохочення того, щоб заклади вищої освіти все більше відповідали потребам суспільства та економіки. Вони поєднують перегляд цілей вищої освіти та необхідність того, щоб уряди враховували її в розробці нових стратегій на майбутнє. Така ситуація, наразі, спостерігається й в Україні, незважаючи на сучасні обтяжуючі обставини військового стану.

Від сектору вищої освіти очікується внесок у рівність, забезпечення якості та ефективності функціонування держави. Незважаючи на те, що не всі країни знаходяться в однаковому положенні, у вищій освіті в світі вимальовується певна кількість тенденцій:

1. Зростання систем вищої освіти. Останні десятиліття відзначалося зростання вищої освіти. Середнє щорічне зростання студентів у вищій освіті за період 2007–2020 становив 5,1% у світі.

2. Різноманітність закладів вищої освіти. Зростання вищої освіти супроводжувалося зростанням різноманітності закладів вищої освіти. З'явилися нові види інститутів, збільшало освітніх пропозицій в інститутах, зростає кількість приватних закладів вищої освіти і з'явилися нові способи здобуття вищої освіти.

3. Різноманітні групи студентів. Найвизначнішою тенденцією, що впливає на склад студентських груп у вищій освіті, було зростання кількості студенток-жінок. Другою помітною особливістю є зростання кількості старших студентів, що призводить до підвищення середнього віку студентських груп. Крім того, у більшості країн групи студентів вищої освіти стають дедалі більше різноманітними з соціально-економічної точки зору, етнічної приналежності та попередньої освіти.

4. Нові механізми фінансування. Декілька тенденцій відзначається також і в механізмах фінансування вищої освіти. Насамперед, джерела фінансування

стають дедалі різноманітнішими. По-друге, виділення державного фінансування вищій освіті все частіше супроводжується постановкою цілей використання ресурсів, фінансуванню на основі результатів та конкуруючими процедурами. По-третє, країни розширюють свою систему допомоги студентам.

5. Акцент на підзвітність та результативність. Однією з найвизначніших тенденцій, що впливають на системи вищої освіти в останні кілька десятиліть, стало розвиток формальних систем гарантії якості. З початку 80-х р.р. якість стає ключовою темою політики вищої освіти. Зростання вищої освіти викликає питання про обсяги та напрямки державних витрат на вищу освіту. На додаток виріс тиск ринку, конкуренція, що свою чергу, прискорило розставлення акценту на підзвітності в вищу освіту.

6. Нові форми інституційного управління. За кілька останніх десятиріччів великі зміни відбулися також у лідерстві інститутів вищої освіти, враховуючи виникнення нових перспектив академічного лідерства та нових методів організації структур прийняття рішень. Академічні лідери все більше розглядаються як менеджери чи підприємці.

7. Глобальна робота в мережі, мобільність та співпраця. Вища освіта стає все більш інтернаціональною і все більше включає в себе інтенсивну роботу в мережі між всіма учасниками освітнього процесу та іншими учасниками, такими як виробництво. Міжнародне науково-дослідне співробітництво посилилося шляхом тісної співпраці в мережі між закладами вищої освіти та трансграничного фінансування дослідних робіт.

В управлінні вищою освітою кінцевою метою керівних органів освіти як охоронців громадських інтересів є забезпечення ефективного використання державних ресурсів закладів вищої освіти на користь суспільства. Багато країн стикаються з викликом одночасного зростання відсотка участі у вищій освіті, підвищення якості та досягнення стійкого рівня фінансової підтримки.

Важливо пам'ятати, щоб побудувати національне зобов'язання якості, важливо, щоб мета системи забезпечення якості була чіткою і щоб очікування були сформульовані відповідно до національної стратегії вищої освіти.

Література:

1. Ажажа М. А. Державне регулювання процесу модернізації вищої освіти України в умовах глобалізації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 19. С. 79-83.

2. Длугопольський О. Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти України у світлі орієнтирів європейського стандарту. *Вища освіта в Україні: порядок денний для реформ*. 2018. С. 28-33

**COOPERATION OF THE ODESSA STATE ACADEMY OF CIVIL
ENGINEERING AND ARCHITECTURE WITH THE ANHALT
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES**

STANKEVYCH I.

Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odesa, Ukraine

SIEMENS E., VASYLENKO O.

Anhalt University of Applied Sciences, Köthen, Germany

Starting from 2022, the Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture (hereinafter - OSACEA) started active work on establishing relationships with the Anhalt University of Applied Sciences (hereinafter - AUAS). The first steps were the participation of the department of management and marketing OSACEA in the German-Ukrainian project DigIn.Net 2 & DigiJED 2 «Digital Future: Blended Learning» as a long-term international internship for teachers and performances, as a long-term international internship for teachers with a speech, which is currently held on a permanent basis by topic: «The use of digital Trello tool in the educational process and effective management of the department team».

At the invitation of AUAS, in May 2023, scientific and pedagogical staff of the department, together with a master's student in management, took part in the first international "German-African Green Hydrogen Forum", the main focus of which was the search for ways to use renewable energy and green hydrogen. To discuss cutting-edge innovations in the field of Industrial Internet of Things related to renewable energy systems, specially designed for the needs and applications in Ukraine and the Balkan region, in September 2023, the Department of Management and Marketing of OSACEA was involved in the participation in the second Interregional Innovation Forum (iRIF), which took place on the basis of The Future Internet Lab Anhalt at Anhalt University of Applied Sciences at the University of St. Cyril and Methodius in Skopje, Macedonia, where academics of the academy presented research on: «Renewable energy in Ukraine - players, markets, chances and challenges for foreign companies».

During the work of the International Scientific and Practical Conference "Project Management: Project Approach in Modern Management", traditionally held annually on the basis of OSACEA, leading scientists of AUAS present German-Ukrainian Projects, to which experts are invited and involved OSACEA.

In May 2023, the Anhalt University of Applied Sciences signed a Memorandum of Understanding with OSACEA on coordinate and collaborate in academic activities pertaining to effective and mutually beneficial cooperation, to develop academic and

cultural exchange and to cooperate towards the internationalization of higher education.

The need for such cooperation comes from a number of challenges:

- improving the quality of education: due to the exchange of experience, knowledge and best practices;
- expanding opportunities for students: access to new educational programs of study, research projects and internship opportunities;
- teacher training: familiarization with innovative teaching methods.

Forms of cooperation by which OSACEA and AUAS are already cooperating:

- academic exchanges: in January 2024, a joint application was initiated within the framework of the Erasmus+ KA171 program regarding the exchange of students and teachers;
- joint research projects: in 2024, the academy was included as a partner in the German-Ukrainian Project "Livable Life UA" (LiLiUA), which is aimed at developing recommendations for the optimal reconstruction of destroyed housing facilities and infrastructure of Ukraine, aimed at ensuring human-centered, sustainable development and circular economy, with further transfer of knowledge and dissemination of acquired experience to other regions of Ukraine and countries of the world in need of post-war recovery;
- international conferences and seminars: joint organization and holding of the International Scientific and Practical Conference "Project Management: Project Approach in Modern Management" on a permanent basis, participation in workshops within the project – AIDA&TI: DE/UA Center of Excellence for AI-aided Big Data Analysis and Transport Infrastructures.

This cooperation provides an opportunity to gain international experience in scientific activity, teaching, to get acquainted with the education system of the Anhalt University of Applied Sciences (Köthen, Germany), to improve the quality of teaching and knowledge transfer. It also develops international cooperation between both institutions, strengthening mutually beneficial cooperation in education, encouraging the transfer of knowledge, based on positive experience.

ТИПИ МИСЛЕННЯ: ЧИ МОЖНА НАВЧИТИ ТОМУ, ЧОМУ ПОТРІБНО НАВЧИТИ?

**СУХАНОВ В.Г., ВИРОВИЙ В.М.,
СУХАНОВА С.В., ЧЕРНОВ І.С.**

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Ми тонемо в інформації та задихаємося від браку знань
і вміння впоряджувати мислення
Дж. Нейсбит

«...освіта зробить мудрого трохи мудрішим,
але вона робить дурне в рази небезпечнішим»
Насім Талеб

Когнітивні здібності студентів, відчуваємо сформовані у процесі навчання на попередніх рівнях освіти (школа, технікум, коледж та ін.), повинні отримати розвиток на інститутському, академічному, університетському рівні. Очевидна необхідність цього процесу пов'язана, в першу чергу, з виявленням та розвитком пріоритетних типів мислення, які є обов'язковими для сучасних молодих людей – студентів, підготовлених для професійної (і не тільки!) діяльності в умовах глобалізованого світу, що суперінтенсивно змінюється.

Можна говорити про наукове мислення, основою якого є спостереження, вміння не просто дивитися, а вміння помічати (згадаймо Шерлока Холмса!!!), свідомо зосереджувати увагу, що розсіюється, використовуючи «вдумливий підхід» (mindfulness) до отримуваних знань і вмінь, і, взагалі, до життя. На думку фахівців (психологів, викладачів та ін.), найкраща освіта – яка розвиває ці здібності, базуючись, у тому числі, на мотивації. Спираючись на наш досвід, звірений з досвідом наших зарубіжних колег, можна з впевненістю сказати, що мотивовані студенти демонструють найкращі результати не лише у навчальному процесі, а й у громадській роботі (спорт, самодіяльність, наукові та ін. гуртки, участь у різноманітних заходах та багато іншого).

Отримувану на розглянутому рівні студентами освіту можна вкласти у просту тринітарну формулу: «навчання» (education) – «навчання» (teaching) – «навчання» (learning), з розумінням, що навчають – викладачі, навчаються – студенти, отримуючи задовольняючий і викладача, і студента результат у вигляді знань, умінь, навичок, певного базового та професійного досвіду.

Обов'язкове втілення цієї формули в освітній процес – це вимога часу формуємого сьогодні світу Майбутнього, який некеровано прагне до Сингулярності, як завершального етапу еволюції Людства.

Розглядаючи різні типи мислення, на нашу думку, слід звернути увагу на виділений з їх числа пріоритетний ряд, у складі якого, з урахуванням поставленої задачі, доцільно вказати та коротко описати:

- дисциплінарний тип, необхідний для засвоєння, розуміння, постійного вдосконалення конкретних дисциплін;
- синтезуючий тип, що дозволяє з позицій системного, міждисциплінарного та мультидисциплінарного підходів зводити інформацію з різних дисциплін, джерел у єдине ціле;
- креативний (латеральний) тип, що потребує нестандартного (творчого) підходу до вирішення поставлених професійних завдань;
- етичний тип, що формує у фахівця надособистісне розуміння природи процесів, явищ, результатів розробок з метою вироблення розуміння необхідності (при необхідності!) виходу за рамки власних інтересів.

Висока планка вимог до студентів, по суті, однозначно вказує на необхідність чіткого та однозначного розуміння, що викладачі, які навчають студентів – майбутніх фахівців, повинні відповідати ще вищому рівню (планці) мислення, забезпечуючи на всіх етапах освітнього процесу взаємовигідний та плідний контакт та взаємодію зі студентами.

THE PROBLEM OF INSUFFICIENT TEACHING OF EMPATHIC COMMUNICATION IN MEDICAL EDUCATION

CHEMERYYS Yu. O., PERTSOV V. I.

Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University, Zaporizhzhia, Ukraine

Empathic communication helps to build trust between a doctor and a person who, due to deteriorating health, was forced to turn to a medical institution for help. But, usually in a higher medical school, the greatest attention is paid to the study of fundamental medical sciences, to understanding how healthy organs and systems of the human body function and how their work changes during illness. Medical students spend a lot of time memorizing complex chemical formulas of medicines, studying a huge variety of symptoms and syndromes, spend a lot of energy and knowledge on fighting the disease, as such, and sometimes completely forget about the personality of their patient. They forget that when a patient is faced with an illness, with the need for hospitalization, a huge number of fears are awakened in him. First of all, people are afraid for their health or they are afraid to die, most are afraid to be separated from their loved ones during illness, some do not want to be a burden for someone, and sometimes they are simply afraid of not getting understanding with the doctor or medical staff, not understanding of complex scientific words and terms, which young doctors are very fond of using in a conversation with a sick person. Usually, there is a lot of tension in the interaction between the patient and the medical staff. The reasons for this are the psychological state of the patient, complaints about insufficient attention and understanding on the part of medical professionals, failure to receive comprehensive information about the state of their health, and on the other hand, it is connected with the long-standing authoritarian culture inside hospitals. A number of factors may lead to this situation, the most important of which is the lack of full training of future medical staff in effective empathic communication with a sick person, as well as with relatives of a sick person or parents of a patient-child, understanding of the physical suffering and emotional state of the patient, compassion and empathy at all stages of training future doctors. Underestimating the importance and necessity of empathy, future doctors direct all their knowledge and skills to fight the disease, to restore the functioning of damaged organs, and not to create a trusting interaction with the patient, because the trust in doctor is one of the most important components of the recovery or restoration of a sick person. The patient's feelings and worries are as important as his physical suffering. The correct study of empathic communication with a sick person or with relatives of a sick person can lead to a more comfortable stay of the patient in hospitals and the fastest recovery.

ОСВІТНЯ ПІДГОТОВКА АРХІТЕКТОРА ЯК МОДЕРАТОРА ГРОМАДСЬКИХ СПІЛЬНОТ

ЧЕПЕЛЄВ М.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Просторовий розвиток міст – складний та відповідальний процес. Приклади, коли архітектор проектує в «чистому полі» - скоріше виняток. Розвиток будь-якої території в межах міст стосується інтересів великої кількості стейкхолдерів – в першу чергу мешканців. Тому дедалі частіше використовуються інструменти залучення громадськості в процеси розробки проекту, від передпроектних міждисциплінарних досліджень до партисипативного проектування та громадських обговорень проектів різного формату.

Роль архітектора в сучасних умовах збільшується від планувальника територій та об'єктів архітектури до ключової фігури в модерації процесів, пов'язаних із взаємодією із громадою. Це не просто відповідальна роль, яку може делегувати архітектору замовник, як-то кажучи, поставити проектувальника на «лінію вогню», зробити його публічним обличчям конфліктного проекту. Архітектор має усвідомлювати, що, незважаючи на наявність формального замовника, у своїй діяльності він має враховувати інтереси громади. «Первинним обов'язком архітекторів як професіоналів є турбота про громади, яким вони надають послуги. цей обов'язок є вищим за їхній особистий інтерес та інтереси їхніх клієнтів.» [1,с.3].

Стандарт вищої освіти в Україні визначає у вимогах до освітньої програми, в числі інших, вимоги професійних стандартів[2,с.3]. Отже, впровадження вмінь та навичок щодо взаємодії із громадськими спільнотами, у відповідних освітніх дисциплінах, є актуальним завданням сучасного закладу вищої освіти. Це суттєво підвищить обов'язкові компетентності випускника [2,с.16].

Література:

1. Угода міжнародної спілки архітекторів щодо рекомендованих міжнародних стандартів професійності в архітектурній практиці. XXI асамблея МСА, 1999, Пекін, Китай, доп.2014, XVII Ген.асамблеї, Дурбан
2. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584) «Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

ВПЛИВ ОСВІТНІХ ВТРАТ НА ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ

ЧУМАК Л.О.

*Придніпровська державна академія будівництва та архітектури,
м. Дніпро, Україна*

Із початком пандемії COVID-19 провідні світові експерти наголосили на тенденції посилення освітніх втрат та поглибленні навчальних розривів між різними категоріями учнівства. Такі висновки стали результатом чисельних моніторингових досліджень когнітивних навичок школярів різного віку. Серйозність означеної проблеми пояснюється довготривалим впливом втрат у навчанні як на майбутнє окремої людини (економічний добробут, можливості на ринку праці, соціальний і емоційний розвиток) так і суспільства в цілому.

В Україні до наслідків впровадження карантинних заходів додалися виклики, пов'язані з широкомасштабною військовою агресією сусідньої держави. Тому останні чотири роки вітчизняна система освіти перебуває в надзвичайно складних умовах [1, с.2-4]. Не буде перебільшенням стверджувати, що за цей період і до сьогодні жодний учасник освітнього процесу в країні не мав нормальних умов роботи або навчання.

Проблема низького рівня математичної грамотності для нас не нова. За даними [2, с.5] міжнародного дослідження якості середньої освіти PISA-2018 українські учні показали нижчі середні результати з математики ніж їхні однолітки у більшості країн світу. Так, близько 36% 15-річних українців мали слабкий (20%) і дуже слабкий (16%) рівень сформованості математичної компетенції за шкалою PISA. Дослідження встановило, що лише 5% учнів демонстрували розвинені вміння міркувати, аргументувати, узагальнювати, розробляти стратегії і моделі з використанням математичної символіки.

Цінність досліджень PISA полягає не тільки у висвітленні проблем з освітою, а й у всебічному аналізі факторів впливу на формування математичної компетенції, визначенні об'єктивних причин зниження рівня знань та вмінь. Наприклад, за результатами PISA-2018 [2, с.13] українські учні мають суттєво більший відсоток запізень та пропусків занять ніж їхні однолітки у інших країнах. Натомість встановлена залежність між кількістю навчальних годин на тиждень і успішністю навчання: кожна додаткова година занять збільшує середній бал учнів приблизно на 10 пунктів.

Офіційні звіти [3] Українського центру оцінювання якості освіти (УЦОЯО) про проведення зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, також висвітили проблеми з математичною підготовкою. Так, у 2018-2019 роках 12,5% учасників показали лише початковий рівень навчальних досягнень, що добре корелюється з дослідженнями PISA-2018.

Слід зазначити, що після оприлюднення результатів PISA-2018 урядом України були прийняті стратегічні рішення, спрямовані на підвищення статусу викладача математики і престижу математичної освіти в цілому. Але реалії, а саме, тривале порушення навчального процесу з 2020 року, суттєво загальмували започатковані дії та реформи. Невтішні результати [4] нового дослідження PISA-2022 активували дискусії щодо стану середньої освіти в Україні, додавши нові критерії вимірювання: «навчальні розриви» та «освітні втрати».

Проблеми з математикою є не тільки в учнів. За даними [2, с.11] у 2018 році 95% школярів прагнули здобувати вищу освіту, тобто у 2021-2022 роках намагались вступити до вищих навчальних закладів (ВНЗ). У офіційних звітах УЦОЯО по ЗНО за 2021 рік (рік математики в Україні) початковий рівень навчальних досягнень з математики (1-3 бали за 12-бальною шкалою) показало 32,8% учасників [3]. Серед усіх доступних на тестах предметів математика мала найбільший відсоток тих, хто не подолав поріг «склав - не склав». Як бачимо за три роки суттєвого покращення математичної підготовки майбутніх студентів не відбулося.

Дослідження PISA-2022 встановило [4] регрес у навчанні та втрату базових навичок українських школярів порівняно з 2018 роком: майже 42% підлітків не досягли базового рівня. За стандартами PISA масштаби освітніх втрат з математики еквівалентні одному року навчання. Аналіз результатів [3] також дозволяє стверджувати, що переважна більшість вступників здатні розв'язувати в основному задачі, які передбачають застосування лише елементарних типових алгоритмів, і не мають сформованих навичок, що знадобляться їм у дорослому житті.

І якщо про освітні втрати школярства нині говорять на всіх рівнях, то з вищою та фаховою освітою начебто і проблем таких нема. Замість моніторингу якості навчання студентів проводиться щоквартальне онлайн-опитування викладачів та здобувачів освіти стосовно організації освітнього процесу [5]. А тут все добре: у 2023/24 навчальному році порівняно з періодом 2020-2023

років частка задоволених якістю організації освітнього процесу зростає [5] з 60% до 72%.

То може й дійсно у вищій школі немає ні освітніх втрат а ні освітніх розривів? Якість підготовки бакалавра можна спробувати оцінити за результатами єдиного вступного іспиту (ЄВІ) до магістратури, а саме його складової – тесту загальної навчальної компетентності (ЗНК). Означений тест перевіряє логічне, критичне та аналітичне мислення, а це і є показниками рівня сформованості математичної грамотності. Слід зазначити, що далеко не кожний бакалавр йде до магістратури. Бажання продовжити навчання далі залежить не тільки від набутих навичок та вмій, а значною мірою визначається балансом вартості та якості освітніх послуг, перспективами працевлаштування, майбутніми доходами.

Таким чином за результатами тесту ЗНК можна лише наближено оцінити якість освіти бакалаврів, які мали навчання в умовах карантину та військового стану. За даними [3] у 2023 році 12,7% учасників ЄВІ віком 19-25 років набрали від 100 до 140 балів за шкалою 100-200, 68,3% отримали від 140 до 160 балів, 18,2% показали результат 160-180 балів. Порівняємо ці показники з результатами державної підсумкової атестації з математики за 2019 рік [3], коли учасники ЄВІ 2023 року вступали на бакалавра: 12,5% мали початковий рівень, 43% достатній, 31,5% середній рівень навчальних досягнень. Як бачимо за 4 роки зменшилась частка з середнім рівнем навчальних досягнень і збільшилась з достатнім.

Причин зниження рівня математичної грамотності в бакалаврів багато. Умовно їх можна поділити на основні (довготривалі) та додаткові (тимчасові). До основних факторів впливу на формування математичної компетенції відносяться: постійне скорочення навчальних годин, збільшення частки самостійної роботи студентів, низький стартовий рівень сформованості математичних навичок, слабо розвинуті увага та концентрація, забагато теорії та абстракції і мало практичної спрямованості. Тимчасові причини пов'язані з тривалою відсутністю нормального режиму навчання через карантинні обмеження та війну.

Проблема освітніх втрат і навчальних розривів у вищій школі потребує не меншої уваги, оскільки на цьому етапі формується особистість, здатна змінити майбутнє країни.

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

МОВЛЕННЄВІ ДОМІНАНТИ МИСЛЕННЯ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

АДАМОВА А.В.

Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

Ноосферний рівень як організуюча та об'єднуюча сила планетарної людської свідомості є базисним для когнітивної діяльності та концептуалізації світу, а когнітивно-семантичний континуум — джерелом мовної діяльності. Вище зазначене цілком узгоджується з ідеєю взаємної подібності будови та організації мови. Метамову семантичної інтерпретації змістового плану природних мов слід сприймати лише як засіб представлення результатів аналізу, тому її не варто спеціально створювати. До того ж на всьому шляху розвитку людства, від найменшого до найбільшого — моделі відтворення, смисли смислів роблять людей різними і водночас єдиними в усі часи та в усіх способах за рахунок мовної діяльності. А найважливішим завданням сучасності є збереження народного духу, ментальної своєрідності, що виражається в усій палітрі концептосфер націй і слугує основною силою для створення розмаїття мов і культур у загальнолюдській єдності.

На формування мовної особистості мають вплив об'єктивні, тобто незалежні від особи мовця, і суб'єктивні чинники.

До *об'єктивних* чинників дослідники відносять: - стан самої мови, її унормованість і наступну кодифікацію, рівень розвитку і досконалість її підсистем, стилістична диференціація, отже, придатність мови як мовної картини особи і світу для забезпечення всіх мовних потреб громадянина; - сприятлива для життя і розвитку певної мови суспільно-політична ситуація; - традиції суспільного використання мови; - повноцінне функціонування мови в усіх сферах життя: державницькій, політичній, правовій, економічній, науковій, освітній, культурно-мистецькій, творчій, виробничій, побутовій та ін. До *суб'єктивних* чинників, що впливають на формування мовної особистості, належать: - здатність мовця здобувати мовну освіту й досконало володіти мовою; - внутрішню готовність мовця здобувати мовну освіту і мовне виховання та досконало оволодівати мовою; - моральну потребу мовотворчо вдосконалювати і виражати свою особистість; - розуміння мовних обов'язків громадянина і виконання їх; - активне ставлення до мови, належний рівень мовної культури. Формуючись, особистість у власному розвитку умовно проходить різні рівні. Особистість, що опановує мовні знання, розвиває мовні почуття, формує мовні оцінки й мовні настанови, створює власну мовну свідомість, яку дослідники трактують як форму свідомості, яка обіймає знання, почуття, оцінки й настанови щодо мови та мовної дійсності.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОТРИМАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ

БАБІЙ І.М., ПИСАРЧУК Н.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

КУЧЕРЕНКО Л.В.

Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, Україна

На сучасному етапі життя Інтернет виявився не лише інструментом для збереження та передачі інформації, але й важливим середовищем для різноманітних аспектів навчання студентів. Це нове середовище надає їм можливості для спілкування, освіти, розваг, роботи, торгівлі, та інших сфер діяльності. Студенти використовують Інтернет для здійснення важливих соціальних контактів, вивчення нових знань через курси та онлайн-ресурси, споживання контенту на різні тематики, ведення бізнесу та торгівлі, а також для забезпечення розваг та відпочинку [1]. В результаті, Інтернет став не просто інструментом, а невід'ємною частиною сучасного способу життя, впливаючи на майже всі сфери нашого існування в важких умовах сьогодення [2].

Онлайн освіта в наш час має низку переваг у порівнянні з традиційним навчанням: насамперед, можливістю навчатися у зручний час та у зручному, і, що саме головне, безпечному місці, незалежно від місця знаходження закладу освіти; і, навіть, порівняно з низькою собівартістю навчання. Можливість навчання у власному темпі: не обов'язково навчатися з тим самим темпом, що й інші, завжди можна повернутися до вивчення більш складних питань, декілька разів подивитися відео-лекції, переглянути матеріал у вільний час [1]. Забезпечення доступності для студентів, які зайняті на роботі або мають сімейні обов'язки, стає дуже важливим завданням. Онлайн форма навчання дозволяє їм отримувати освіту без необхідності присутності у закладах освіти. Це надає їм можливість навчатися у зручний для них час та місце, не відчуваючи конфлікту між навчанням, роботою та сімейними зобов'язаннями. В той же час студенти мають змогу не витратити кошти на дорогу та проживання. Такий підхід створює більше можливостей для здобуття освіти та розвитку кар'єри для цієї категорії студентів. Необхідно відзначити більшу наявність студентських підписок від компаній, що забезпечують використання програм моделювання задля комфортної роботи.

Водночас, необхідно визначити і врахувати ряд недоліків онлайн навчання для викладача, щоб зрозуміти повний обсяг його впливу. Не менш значущою проблемою є недостатня можливість ідентифікації студента у онлайн форматі навчання. Немає достатньої впевненості в тому, що особа, яка відвідує заняття,

здає екзамен, проходить тест або виконує завдання, є тим самим студентом, чиє прізвище зазначено в журналі оцінок. Це може створювати проблеми з точністю оцінок та вірогідністю визначення реальних знань та навичок студента.

Наступним негативним моментом такого навчання є те, що, наприклад, може бути відсутність практичних (лабораторних) занять. Це особливо важливо для дисциплін з прикладних наук. У той же час, недостатність вмій та практичних навичок із наступним обговоренням виниклих питань з викладачем, і пояснення ситуації на конкретних прикладах, може впливати на якість отриманих знань.

Відсутність можливості безпосередньої взаємодії між студентами через віддалену форму навчання може призвести до втрати нюансів та емоційної виразності в спілкуванні. Без можливості спілкуватися обличчя в обличчя студенти можуть втратити важливі сигнали невербальної комунікації, такі як міміка, жести та тон голосу, що зазвичай доповнюють та розширюють зміст повідомлення. Це може призвести до менш ефективного сприйняття інформації та зменшити рівень залученості студентів до навчального процесу.

Студенти не завжди можуть забезпечити себе достатнім технічним обладнанням – мати комп'ютер та постійний вихід у Інтернет. Не менш значущою проблемою є відсутність достатньо високого рівня підготовки студентів для успішної роботи в системі онлайн навчання. Іноді програми, необхідні для роботи і підтримки веб-сайтів та інших інформаційних ресурсів, а також для управління процесами онлайн навчання, або не доступні зовсім, або доступні за високу ціну.

Незважаючи на багато недоліків, технології онлайн навчання є могутнім засобом пізнання, а у теперішній час, єдиним. Для підвищення ефективності нових інформаційних технологій у сфері навчання, потрібно особливу увагу приділити якості і насиченості онлайн-презентацій, декларування матеріалу, щоб погляд студента був максимально прикутим до екрану під час навчання, генерувати його зацікавленість предметом, розробити спеціальну систему, яка враховуватиме інше сприйняття сутності навчання: ролі викладача і студентів у цьому процесі, їх взаємовідносини.

Література:

1. <https://af.khadi.kharkov.ua/en/faculty/cifrova-osvita/distanciine-navchannja/>
2. Мельник Ю.В., Богданова Н.В. Особливості комунікативних зв'язків у сучасній вищій школі // Розвиток професійних компетентностей державних службовців: комунікативний аспект: матеріали щорічної науково-практичної конференції за міжнародною участю (Київ, 3-4 листопада 2016 р.)/за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Белінської, В.М. Сороко, Л.А. Гаєвської. – Київ: НАДУ, 2016. – 460 с.

ЗАСТОСУВАННЯ АДИТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТА

БАЧИНСЬКИЙ В.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У теорії вищої освіти досліджені далеко не усі аспекти такої актуальної проблеми, як самостійна робота студента. Зокрема, недостатньо розкрита сутність та методика її організації, далеко не в усіх деталях розроблені наукові основи педагогічного управління самостійною роботою студентів.

Сьогодні вже важко когось здивувати спеціалізованою аудиторією адитивних технологій у ВНЗ. Багато навчальних закладів створили такі аудиторії, де займаються студенти під час самостійної роботи у наукових гуртках. Такий підхід корисний тим, що студент під час самостійної підготовки вже може одразу вникати у реальний виробничий процес із отриманням власного продукту.

Але базовим елементом самостійної роботи повинна бути пізнавальна задача. У навчальному процесі – це навчальна або наукова проблема, яку рекомендується реалізовувати у формі системи навчально-дослідницьких задач.

При організації самостійної роботи навчально-дослідницька задача за допомогою адитивних технологій може використовуватися як засіб конструювання, формування та управління який-небудь суспільно значимої діяльності. Такий підхід до визначення змісту та ролі самостійної роботи дозволяє зняти протиріччя між її зовнішньою обумовленістю та внутрішньою сутністю, а виділення у кожному типі самостійної роботи пізнавальної задачі дозволяє викладачу заздалегідь передбачити характер пізнавальної діяльності студента на кожному етапі його руху від незнання до знання та управляти цим процесом.

Організація самостійної роботи за допомогою адитивних технологій приводить до оптимізації розумової діяльності студента, що дає йому можливість не стільки отримати “багаж” знань, а самостійно “створювати” його для себе, а саме це й є головна мета будь-якої, у тому числі й вищої, освіти.

Адитивні технології дозволяють об'єднати новітні наукові розробки в галузях техніки, технології, матеріалознавства, архітектури, дизайну, конструювання та будівництва. Таке інтегрування, під час самостійної роботи, в нову єдину інноваційну систему відкрило цілий пласт питань та проблем, пов'язаних із необхідністю вдосконалення методів планування, організації та управління виробництвом, які б дозволили ефективно використовувати новітні адитивні технології 3D-друку у навчальному процесі.

РОЛЬ ПЛАНУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

БЕСПАЛОВА А.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Кардинальна зміна економічних умов спричинила зниження якості планової роботи. Навіть великі будівельні організації часом обмежуються оперативними планами, а до планів більш тривалий період ставляться, як до формальних документів, оскільки вони сильно розходяться з реальністю.

Економіко-математичне моделювання дозволяє кількісно висловити взаємозв'язки між фінансовими показниками та визначальними факторами. Однак ці методи є цінними інструментами в руках тих менеджерів, які вміють ними користуватися. Рядовим працівникам немає необхідності детально розумітися на цих методах, але вони повинні розуміти, як їх можна ефективно використовувати. Кожен метод має свої слабкі та сильні сторони, тому ефективність планових рішень багато в чому залежить від їхнього комплексного застосування.

Планування витрат займає важливе місце у практичній діяльності кожної будівельної організації. Однак прорахунки, що допускаються при цьому, знижують ефективність системи планування. Метою завдань математичного програмування зазвичай є отримання такого плану, під час реалізації якого досягаються мінімум витрат виконання певного обсягу робіт чи максимальний ефект при обмежених ресурсах.

Існуючі сьогодні економіко-математичні методи (методи теорії ймовірності: аналізу кореляцій та регресій, дисперсійного аналізу, статичних випробувань, надійності, розкладів, запасів та ін; методи математичного програмування: лінійного, нелінійного, цілочисленного, динамічного, блочного та ін; методи імітації: модель Монте-Карло; методи теорії графів: ПЕРТ/час, ПЕРТ/витрати) дають можливість вирішення завдань планування з урахуванням факторів ризику та невизначеності.

Зміни в Україні в системі освіти вимагають збільшення аудиторного годинника для програмних курсів, що мають практичну цінність, що спираються на сучасні ефективні підходи у вирішенні виробничих завдань, зокрема, є доцільним виділення в окремий теоретичний курс «Економіко-математичні методи у вирішенні завдань планування будівельного виробництва». Цей курс зробить свій внесок у підвищенні конкурентоспроможності наших кадрів, допоможе їм у подальшій роботі добиватися довгострокових конкурентних переваг у розвитку своєї справи тощо.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

БЄЛІКОВА О.В., БОШНЯК В.І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Вступ. У понятті фізичної культури, як досвіду, накопиченого людством у сфері фізичного вдосконалення людини, слід зазначити наявність динаміки основних маркерів, що характеризують ефективність процесу фізичного виховання молоді на різних історичних етапах його розвитку.

Враховуючи поточну ситуацію в країні, яка спричинила необхідність проведення дистанційного навчання, не можна не відзначити небезпечні наслідки вимушеного малорухомого способу життя учнівської молоді, надмірне навантаження на зоровий апарат і як наслідок розвиток цілого ряду негативних у плані фізичного здоров'я факторів [1,3,4]. У завдання нашого дослідження не входили проблеми історичного аналізу даної проблеми, але навіть короткий огляд спеціальної літератури дає підстави вважати, що з початку минулого століття і до теперішнього часу у провідних країнах Світової спільноти спостерігається суворя орієнтація на компетентнісні вимоги до рівня розвитку основних фізичних якостей та ступеня оволодіння тими чи іншими руховими вміннями та навичками, що підкреслює актуальність цієї проблеми.

Розглядаючи студентський вік (17–25 років), як завершальний етап функціонального розвитку організму людини, ми поставили в нашому дослідженні **метою** пошук нових підходів до вирішення проблеми оптимізації процесу фізичного вдосконалення студентської молоді шляхом розвитку витривалості та професійної працездатності.

Об'єктом вивчення став процес фізичного виховання в Одеській академії будівництва та архітектури.

Предметом дослідження ми розглядаємо розвиток якості витривалості, підвищення рівня функціонального стану та професійної працездатності майбутніх фахівців.

Для досягнення мети вирішувалися наступні завдання:

- вивчити поточний стан загальної фізичної підготовки;
- визначити фізичний стан студентів у динаміці та рівень адекватного навантаження з використанням тесту Купера;
- визначити умови використання педагогічних інновацій, що дозволяють успішно реалізувати програму ефективної функціональної підготовки майбутніх фахівців.

Матеріали та методи. Численні дослідження у цій галузі свідчать, що стійкість організму до цілого ряду негативних факторів залежить від показника максимального споживання кисню (МПК). Встановлено також, що між МПК і витривалістю людини є прямий зв'язок: що вище МПК, то більшу витривалість може проявити людина. Фізична витривалість дозволяє виконувати значний обсяг рухової діяльності, дає змогу тривалий час підтримувати високий рівень інтенсивності рухів, а також швидко відновлювати сили після значних навантажень. У той самий час загальна витривалість є основою високої фізичної працездатності, яка потрібна для успішної професійної діяльності [2].

Враховуючи дефіцит рухової активності студентів, особливо в періоди дистанційної форми навчання, а також необхідність розвитку основних рухових якостей, нами було проведено дослідницьку роботу з вивчення оптимального застосування засобів та методів розвитку витривалості у процесі занять фізичним вихованням.

Дана дослідницька робота розпочата у 2019 році та в період карантину з 2020 року тривала доступними засобами для дистанційного навчання. Результати вихідного тестування 2019 стали порівняними з результатами 2023 року. У дослідженні взяли участь 60 студентів, основної групи. Вихідне дослідження витривалості проводили тестом Купера, визначили показник мах та субмах пульсу у кожного студента, а також рівень адекватності навантаження для кожного. Протягом 3 місяців (вересень - листопад) із цією групою проводилися заняття з використанням технологій фізичного виховання, що сприяють розвитку витривалості. Наприкінці кожного місяця повторювалися виміри.

Результати та обговорення. Аналіз літератури з цього питання показав, що основним засобом фізичного виховання, що сприяє зміцненню здоров'я, є заняття фізичними вправами, які виконуються тривалий час і при повному забезпеченні організму киснем (в аеробному режимі). В основному це аеробні вправи циклічного характеру: біг на дистанції від 1500 м, ходьба, велосипедні прогулянки, плавання, теренкур та інші подібні вправи. Інтенсивність вправ на витривалість рекомендована підвищуватися поступово: від невисоких значень ЧСС-110 уд/хв до оптимальних 135-160 уд/хв і до максимальних 170-180 уд/хв. Форсування розвитку витривалості призводить до порушень діяльності тієї чи іншої системи [1,2,3]. Використання тесту Купера, дозволяє визначити витривалість, враховуючи показники віку та статі, та дає можливість визначити ефективність, з якою серце та дихальна система здатні доставляти кисень до працюючих м'язів та витримувати навантаження. Певною мірою витривалість можна розвивати і рухливих іграх. Для цього були підібрані ігри, де збільшується їхня тривалість, та зменшуються паузи відпочинку. І як основний

засіб комплекс гімнастичних вправ аеробної спрямованості зі зміною числа повторень та фаз відпочинку. Підсумковий вимір показав збільшення відстані, яку змогли подолати студенти за 12 хвилин, комплекс вправ виконувався без пауз, з контролем темпу по ЧСС. Простежено зниження показника ЧСС під впливом одного й того ж фізичного навантаження, це означає, що ознаки втоми не виникають, стан покращується, витривалість зростає.

Висновки.

1. В результаті проведення педагогічного експерименту була виміряна витривалість за допомогою тесту Купера, визначено максимальний та субмаксимальний показник пульсу, визначено рівень адекватного навантаження для цієї категорії студентів (показники тесту Купера покращилися на 8%, а показники ЧСС поступово почали знижуватися під впливом однієї і тієї ж навантаження).

2. Запропонований комплекс фізичних вправ (поток) сприяв розвитку рухових якостей, що позначилося на поліпшенні показників витривалості.

3. Запропоновані засоби та методи є ефективними для розвитку витривалості даного контингенту студентів та можуть бути використані для розвитку інших рухових якостей.

Подальше дослідження планується направити на вивчення та оцінку розвитку силових якостей у студентів аналогічного контингенту.

Література:

1. Ладишкова О.Ю. Інтерактивне навчання студентів у процесі фізичного виховання з використанням інноваційних технологій / О.Ю. Ладишкова, Н.Г. Урсу, І.О. Браславський, Н.В. Браславська // The 4th International scientific and practical conference “Scientific research in the modern world” (February 9-11, 2023) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2023. –Р.291-298.

2. Пирогова Е.А. Влияние физических упражнений на работоспособность и здоровье человека. / Е.А. Пирогова, Л.Я. Иващенко, Н.П. Страпко //- Киев: Здоровье.- 1986.

3. Ладишкова О. Ю. Актуальні напрямки оптимізації фізичної підготовки студентів ЗВО /Ладишкова О. Ю., Розенберг І. Л., Нечипорчук Т. Г., Деркач А. В. // The 6th International scientific and practical conference “Modern research in science and education” (February 8-10, 2024) VoScience Publisher, Chicago, USA. 2024. 284-290р.

4. Смолякова І.Д., Калиниченко О.М., Белікова О.В., Кравцова А.І. Використання теренкуру як туристично-рекреаційного засобу фізичного виховання студентів. The 6th International scientific and practical conference “Global science: prospects and innovations” (February 1-3, 2024) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2024. – С. 248-258.

ДО ПИТАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ УСПІШНОСТІ

БИКОВА С.В., ПАЛІСКА В.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Під час навчання у вищому навчальному закладі відбувається перебудова систем життєвих взаємин студента з навколишнім світом, що відображається у зміні його особистісної та соціальної позиції, основні мотиви діяльності, в яку він поглиблюється, зазнають змін. Мотивація, яка підштовхує його дії, також перетворюється, відповідно до специфіки навчальної сфери. Індивідуальні психологічні особливості кожного студента значно впливають на його успішність та результати навчання. Зростаючі вимоги до сучасних випускників ВНЗ підкреслюють важливість вивчення проблеми успішності студентів. Необхідність у фахівцях з вищою освітою вимагає не лише високої кваліфікації, а й професійної мобільності та здатності успішно адаптуватися до змін у соціально-економічному середовищі. Також важливо бути творчо активним та орієнтованим у світі інформації.

Успішність як науковий феномен є предметом дослідження у різних наукових дисциплінах, таких як психологія, педагогіка, економіка, соціологія та філософія. Проте, особливий інтерес вона викликає з точки зору психології, в межах якої робиться спроба системного моделювання феномену на ґрунті результатів наукової рефлексії. Психологічне розуміння природи успіху та успішності особистості можна розкрити шляхом аналізу супутніх понять, таких як діяльність, воля, мотивація до досягнень, продуктивність, самореалізація та інші. Проблема успішності в останні десятиліття все частіше стає предметом дослідження психологів. Психологи відповідають на питання про те, з чого складається успішність, які ціннісні аспекти лежать в її основі, яким чином вона бере участь в регуляції поведінки, яким чином можна допомогти людині у вирішенні проблеми досягнення життєвого успіху [3, с.328]. В науці окреслення передумов успішності діяльності в основному відбувалось із залученням до розгляду її результатів, зовнішніх оцінок, самооцінки тощо (Т. В. Корнілова, О. М. Родіна, В. Й. Степанський, О. К. Клімова, В. І. Моросанова, А. Є. Чірікова та ін.). Водночас наявна інформація щодо важливості особистісних характеристик людини в прогнозуванні ефективності її діяльності (А. Р. Тургушева, Г. В. Турецька, Т. М. Серьогіна, А. В. Карпов та ін.) [2, с.55-56].

Психологічні особливості студентів великою мірою впливають на їх успішність, і тому важливо досліджувати ці аспекти. Когнітивні фактори, такі як педагогічні методи та прийоми, що підвищують інтерес до предметів,

важливі для успішності навчання . Самоефективність також грає важливу роль в досягненні навчальних цілей .

Враховуючи різноманітність факторів, що впливають на успішність навчання, дослідження їх впливу на психологічні особливості студентів та їх суб'єктивну оцінку можуть сприяти покращенню цього виду навчання:

- людський: особистісні особливості студента і викладача, технічні компетенції, мотивація;
- освітній: структура і зміст дисципліни, відповідність змісту цілям і завданням навчання, використання мультимедіа, оцінка та конструктивний зворотний зв'язок, взаємодія, якість навчальних матеріалів, рівень співпраці, навчальне середовище, якість матеріалів та їх різноманітність;
- технологічний: платформа онлайн навчання, інформаційні технології, простота доступу та навігації, дизайн інтерфейсу і екрана, технологічна інфраструктура і якість системи, поширення, простота використання і корисність;
- інституційний: менеджмент освіти, освітня політика, культура, фінансування, освітні програми [1, с.1131].

Навчання може бути вдалим, якщо студенти розвивають психологічні стратегії для досягнення успіху. Самодисципліна, саморегуляція, самостійне навчання, мотивація та ефективно керування стресом є важливими складовими успіху у цьому форматі навчання. Працюючи над цими аспектами, студенти можуть досягти високих результатів та отримати задоволення від навчання. Тож можна стверджувати, що студенту, який має високий рівень вмотивованості, простіше заводити знайомства та легше продемонструвати себе суспільству, так як така особа вміє використовувати навіть негативну ситуацію на свою користь. До того ж такі студенти мають високі навчальні показники, оскільки володіють вмінням швидко вирішувати проблему та креативно підходити до навчання. До прикладу, навіть якщо такий студент не виконав завдання, поставлене викладачем, він буде намагатися максимально швидко виконати хоча б частину завдання. На формування успішності у студентів впливають наступні фактори. У першу чергу, це рівень задоволеності життя. Якщо студент задоволений своїм життям, то йому простіше вирішити проблеми, оскільки він буде намагатися вирішити складну ситуацію без шкоди для свого комфорту. Нерідко на рівень задоволеності впливає навчальна успішність, так як студент вважає, що саме бали вплинуть на його самореалізацію у професії.

Необхідною передумовою ефективності навчання є наявність у суб'єкта когнітивного дисонансу. Явище когнітивного дисонансу було описано Л. Фестінгером у 1950-х роках. Суть його полягає в тому, що кожен індивід прагне досягнення та збереження внутрішньої гармонії, та його система поглядів, відносин та установок характеризується узгодженістю когнітивних елементів. Так само, як правило, існує узгодженість між його переконаннями та поведінкою. Досягнення високої ефективності навчального процесу неможливе без психологічного комфорту у навчальному середовищі, яке можна розглядати як психологічний комфорт у контексті навчальної діяльності. Забезпечення комфортного стану сприяє створенню позитивного сприйняття навколишнього середовища, що, в свою чергу, підвищує мотивацію індивіда до активного навчання. Ця передумова має загальне застосування як до сучасних методів навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, так і до традиційної системи навчання в аудиторіях. Діяльність, в якій відсутня адекватна мотивація, не може досягти очікуваних результатів. Психологічний комфорт включає в себе як умови фізичного комфорту, так і врахування основних психологічних потреб.

Можливо розглядати його як внутрішній фактор ефективності навчальної діяльності взагалі, а також навчання, зокрема, який, перш за все, відноситься до організації діалогової взаємодії. Поняття психологічної комфортності можна деталізувати наступними компонентами: 1) задоволення соціальних інстинктів; 2) збереження цілісності особистості; 3) мінімізацію технічних зусиль (спрощення процедур технічної взаємодії і забезпечення чіткого розуміння).

Отже важливими стратегіями для підтримання мотивації є звернення уваги на незвичність, релевантність матеріалу, підвищення впевненості та задоволеності від навчання. Для формування впевненості в собі, важливо створити план "шансів успіху" для студентів.

Література:

1. Бикова С.В., Томченко М.А., Волошин С.М. Психологія успішності навчання онлайн: стратегії, мотивації та залучення студентів «Наукові перспективи» Серія «Психологія» № 11(41) 2023. С.1129-1139
2. Казанжи М. Й. Індивідуально-психологічні передумови успішності фасилітації Вісник Одеського національного університету. Серія : Психологія 2015- Т.20 Вип.4.- С.55-62
3. Назар Ю.О. Дефініція поняття успішності професійної діяльності в соціально - психологічному контексті Науковий Вісник 2 (1)'2012 Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія Психологія С.328-338

МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ КОРОТКОСТРОКОВИХ ЕТЮДІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 022 «ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН»

БІЛГОРОДСЬКА О.Є., СПОДЕНЮК С.І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, Одеса, Україна

На сучасному етапі, вивчення кольору у вищій школі розвивається у трьох напрямках:

- 1) Колористика (фізика кольору, систематизація, комбінування);
- 2) Живопис (вивчення кольору навколишнього середовища, практичні навички роботи з кольором на площині);
- 3) Колір в об'ємно-просторовій композиції (формоутворююча роль кольору у просторовій композиції, навички роботи з кольором на тривимірній формі).

Таким чином, майбутні графічні дизайнери, в силу широти своєї професії, мають саме пряме відношення до живопису і повинні володіти кольором, як найважливішим образотворчим засобом.

Одним із завдань підготовки графічних дизайнерів – є навчання та опанування професійним навичкам роботи образотворчими засобами та матеріалами, що використовуються у навчальній діяльності та які впливають у повній мірі на створення професійних вмінь та навичок майбутнього фахівця. Ці вміння та навички набуваються в процесі живопису акварельними та гуашевими фарбами. Опанування професійними прийомами у живопису, знання технології роботи образотворчими матеріалами, різних технік та способів живопису, вміння застосовувати ці знання, практично необхідно для майбутнього графічного дизайнера.

Короткострокові етюди натюрморту – одна з найважливіших тем у навчальному процесі з живопису майбутніх графічних дизайнерів. З етюдів простого натюрморту розпочинається навчання живопису. Займаючи одне з останніх місць у класичній ієрархії жанрів, натюрморт традиційно і закономірно панує в навчальному живопису. Короткостроковий етюд у живописі - це зображення, яке виконується швидко і відображає лише загальні риси, що характеризують зовнішній вигляд натури. Призначенням такого етюда-начерку є відображення конкретного сьогочасного стану натури. Події і явища, які є швидкоплинними і неповторними можливо відобразити тільки у вигляді побіжного начерку. Для того щоб встигнути відобразити ці моменти, у художника є в розпорядженні всього лічені хвилини або навіть секунди, при цьому він не може детально розглянути природу і побачити всі її деталі. Головною гідністю короткострокового етюду в живописі є не його опрацьованість і закінченість, а, в першу чергу, емоційність, свіжість і гострота, сприйняття побаченої ситуації. Саме за допомогою етюда-начерку художнику

вдається виразно передати те, що відбувається навколо. Навчальні етюди можна поділити на дві групи: етюди з натури, а саме – етюд-нарис, етюд-замальовка, тривалий за часом навчальний етюд та етюди з пам'яті, за уявленням чи уявою. Це насамперед пошукові етюди – ескізи (начерки, фор-ескізи), які виконують з метою розробки композиційного, колірною та образного вирішення живописного твору. Живописний реалістичний етюд виконує пізнавальну, допоміжну роль і повністю малюється з натури для подальшої роботи над живописним твором. Це натурний знак – реалістичне або умовно-реалістичне зображення, форми у якому відображені у повній або частковій відповідності до натури. Зображення будується з урахуванням законів лінійної, повітряної та кольорової перспективи, які створюють ілюзію простору, характер освітлення й форм предметів просторового середовища. У сучасному образотворчому мистецтві етюд може бути повноцінним твором, якщо в ньому відображаються загальні враження, світлотіньові та колірні гармонії, пластичні, композиційні, перспективні, просторові відношення.

Короткочасний етюд-замальовка (нарис) – це швидко виконане з натури зображення, яке узагальнено характеризує живописно-пластичні якості натури. Етюд має бути лаконічним і виразним, що можливо через узагальнення та виявлення головного. Кольорові замальовки мають різні цілі, але зобов'язують до повної мобілізації уваги й вимагають швидкості виконання. Особлива увага приділяється рисунку, точній характеристиці форми та колірних відносин. Широкі прописки та живопис із вологого паперу у цих етюдах потрібно поєднувати з чітким нанесенням найсуттєвіших і найвиразніших деталей. Вони суттєво вдосконалюють технічні навички й виконуються без фонів або з легкими покриттями лише частин аркуша паперу, найближчих до зображення [1;2].

Особливості рішення реалістичного зображення короткострокових етюдів-натюрмортів:

а) рішення освітлення постановки (теплохолодність) – тепле світло, холодна тінь, більш нейтральний напівтон і рефлекс – тепліший, ніж власна тінь предмета і холодніший, ніж світло і напівтон.

б) створення кольорового етюду, нюансування тонів залежно від освітленості: від більш «жовтого» світла через червоний напівтон; до синювато-фіолетової тіні; вирішення цього завдання допоможе знайомству з колірним колом: рух кольору в етюді від теплого до холодного має відбуватися подібно до руху кольорів спектру.

в) дотримання принципу «валерності» у рішенні загального тону етюду, тобто. потрібно написати тони на світлих предметах темними фарбами, так, щоб і в тіні предмет здався світлим (білим).

г) мальовничо-просторове рішення етюдів виконується в аудиторії, декоративне рішення постановки виконується студентами самостійно. Якщо в етюді з натури крім колірною і тонального рішення важлива так само і плановість, рішення простору, середовища, то в декоративному рішенні найважливіше рішення кольором площина аркуша паперу, композиційне рішення, ритміка плям кольорів. Незважаючи на лаконізм декоративного живопису, закон «бачення кольору» має відбуватися і тут. Для вірної передачі колориту необхідно насамперед звернути увагу на пряме світло, найбільшого його джерела; потім – на середовище відбитого світла, що оточує зображуваний предмет, на переважання прямого або відбитого світла; визначити, спосіб, світлову обстановку, тощо ясно уявити, у яких перехресних потоках прямого, розсіяного і відбитого світла перебуває зображуваний предмет. Виділити найбільш суттєві та характерні риси обстановки освітлення, відкинути випадкове для цього освітлення і потім свідомо та сміливо приступити до передачі освітлення та колориту у етюді Мальовниче зображення навчальних постановок, передача на образотворчій площині простору, об'ємних форм, фактури, матеріалу елементів зображення досягається також за допомогою передачі пропорційних натурних відношень, кольоровим та тональним відносинами. Для вірного визначення та вміння передавати на образотворчій площині пропорційні натурні, кольорові та тональні відносини у живопису, необхідно опанувати методом одночасного порівняння колірних та тональних відносин у натурі та на зображенні, на основі цілісного бачення. Порівняння – це основа розуміння відмінностей колірних та тональних відносин у натурі. Тільки порівнюючи між собою предмети, розташовані на різних планах у натурній постановці, можна правильно визначити колір і тон кожного предмета, їх взаємний вплив один на одного [2; 3].

Література:

1. Живопис натюрморту : навч. посібник / укладач Ігнатенко О.В. – Чернігів : ДПТНЗ «Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування», 2016. 30с.

URL: <https://kopilkaurokov.ru/izo/prochee/navchalniiposibnikzhivopisnatiurmortu>

2. Зорко А. Є. Натюрморт у класичному живописі та академічній художній освіті. Вісник КНУКіМ. Серія : Мистецтвознавство. 2011. Вип. 25. С. 36-43.

URL: https://Vknukim_myst_2011_25_6%20

3. Федорук В. Живопис у навчально-творчому процесі: аспект побудови освітлення кольороформи. ВІСНИК Львівської національної академії мистецтв. Вип. 22. 2011. С. 131–149.

URL: https://lnam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/22/12.pdf .

ВИКЛАДАННЯ ФІЗИКИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

БОГДАН О.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

МАСЛЄЄВА Н.В.

Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, м. Одеса, Україна

Розвиток технологій спростив та прискорив цілий ряд процесів, з якими ми стикаємося у повсякденному житті. У всіх сферах нашого соціального життя відбулися суттєві зміни. Отже, всі ми сьогодні перебуваємо в технологічній фазі науково-технічної революції, і для того, щоб володіти усіма технічними засобами та програмними продуктами, ми повинні постійно вчитися новому і вдосконалювати свої вміння.

Всі викладачі повинні бути зацікавлені у тому, щоб кожен студент отримав певний рівень знань з предмету. Зараз навчальний процес в Україні повністю або частково організовано у дистанційному форматі. Тому викладачі все частіше впроваджують у навчальний процес інноваційні технології, які органічно поєднують із традиційними методами навчального процесу. Це не тільки компенсує освітні проблеми в зв'язку з воєнним часом, а й забезпечує формування всіх необхідних якостей майбутнього фахівця.

При викладанні фізики можна використовувати різні програмні продукти, які постійно оновлюються у мережі Інтернет. Під час викладання лекцій дуже зручно використовувати мультимедіа. Аналіз науково-методичної літератури та періодичних видань показав, що мультимедійні презентації здатні реалізувати багато проблем у процесі навчання, а саме:

1. використовувати передові інформаційні технології;
2. змінювати види та форми навчання в межах одного заняття;
3. розширювати можливості ілюстративного супроводу;
4. подавати історичні відомості про видатних вчених;
5. організовувати самостійні творчі роботи.

Для організації самостійної роботи студентів дуже зручно використовувати платформи електронного навчання, які дозволяють викладати лекції, створювати різні курси, методичні та навчальні посібники, відео та інше. Це особливо зручно для студентів, які навчаються на заочній формі навчання, так і для студентів, які отримують післядипломну освіту. Для проведення лабораторних робіт, використовуючи платформи електронного навчання, є великий вибір програмних продуктів. Так можна скористатися імітаційними, віртуальними, комп'ютерними лабораторними роботами та іншими засобами

інформаційних технологій. Комп'ютерне моделювання фізичних процесів при віртуальному виконанні лабораторних робіт можна проводити із заміною технічних параметрів приладів. Усі технічні та інші характеристики можуть змінюватися у доступному для розуміння студентів форматі, зокрема для студентів, які навчаються на першому курсі. Для цього можна використовувати такі програми, як Mathcad, Matlab та ін.

Наші студенти зацікавлені отримувати знання в будь-який час та в будь-якому місці, а також мати вільний доступ до навчальних матеріалів. Методика використання сучасних засобів та цифрових технологій забезпечить рівний доступ студентів до навчальних ресурсів та технологій, що приведе до суттєвого підвищення якості навчання. Вона має великі переваги: по-перше кожен викладач може контролювати успішність кожного студента; по-друге викладачі мають можливість індивідуального підходу до кожного студента; по-третє для самих студентів при такому підході до навчання є абсолютно доступними всі модулі та системи для досягнення успіхів у навчанні.

Викладачі завжди повинні розвивати пізнавальну діяльність студентів, формувати їх інтерес до процесу пізнання, до способів пошуку, засвоєння, переробки та застосування інформації, яка дасть можливість студентам бути суб'єктом навчання та легко орієнтуватися у сучасному світі.

Так як вузи орієнтовані на підготовку всебічно розвиненого спеціаліста, то виникає гостра потреба у використанні під час проведення фізичного практикуму саме новітніх освітніх технологій. Отже, крім звичайних методів, які засвоюють студенти у повсякденній навчальній діяльності на заняттях з фізики при використанні математичних моделей та віртуальних приладів, повинна бути відділена експериментально-перетворююча діяльність.

Сучасна система навчання вимагає від викладачів нових підходів, які повинні охоплювати великий обсяг інформації. За допомогою сучасних технологій, ми можемо подати цю інформацію студентам у доступному та цікавому для них форматі. Але, нажаль, більшість навчальних закладів мають недостатню кількість технічних засобів для проведення таких занять, що ускладнює проведення таких комплексних занять. Із своєї сторони студенти повинні вміти і навчатися думати, розуміти сутність речей, осмислювати ідеї та концепції і вже на основі цих знань вміти шукати потрібну інформацію, аналізувати її та застосовувати в конкретних умовах.

Ми навчаємо студентів фізики для того, щоб вони могли не лише пізнавати навколишній світ, а також навчилися аналізувати проблемні ситуації та вміли творчо мислити, проявляти свої здібності, це буде стимулювати їх для подальшої науково-дослідницької діяльності.

АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДГОТОВКИ АБІТУРІЄНТА ДО НАВЧАННЯ НА ТВОРЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЯХ

БОЖКО Є. М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Художня професійна освіта вимагає збереження традиційної школи образотворчого мистецтва. З активним розвитком цифрових технологій змінюються потреби умінь художників – розширюються сфери пізнання, якими слід володіти майстру художньої справи. Даний фактор вимагає поглиблювати художню освіту, зберігаючи класичні традиції мистецької школи, оскільки вона є фундаментальним чинником, що виховує високий рівень володіння професійним ремеслом.

Творчі спеціальності, зокрема, де вивчають дисципліни з рисунку та живопису, потребують якісної підготовки вступників. Іспити з фахових предметів дають змогу провести якісний відбір майбутніх фахівців. У зв'язку з переходом до дистанційної форми навчання відбулась трансформація викладання професійних дисциплін на всіх рівнях навчання, що в свою чергу, мало вплив на якість підготовки освітян.

Он-лайн освіта у галузі образотворчого мистецтва набула трансформації та певною мірою покращилась, завдяки використанням інформаційно-комунікаційних технологій. У такому разі дистанційне навчання може стати додатковим інструментом при отриманні освіти, не замінивши повністю оф-лайн зайняття. Для реалізації змішаної форми навчання, вступники до навчальних закладів повинні мати необхідний рівень практичних навичок з профільних дисциплін.

До академічна освіта з профільних художніх дисциплін на базі навчального закладу відіграє ключову роль у підготовці абітурієнта не тільки для вступу, а й для подальшого навчання. Для реалізації якісної освіти, підготовчі курси необхідно проводити тільки в режимі очних занять, оскільки такий формат дає можливість передати учням весь необхідний об'єм знань, враховуючи специфіку художніх дисциплін.

Кожна освітня програма має свою певну направленість у галузі знань, певні критерії оцінювання якості освіти та безпосередньо вступних випробувань. При навчанні на підготовчих курсах майбутній студент має можливість освоїти саме ті навички, якими необхідно володіти при навчанні на даній спеціальності, що в свою чергу відіграє ключову роль у реалізації змішаної форми навчання для творчих спеціальностей.

ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

БОСА Т.С.

Одеська державна академія будівництва й архітектури, м. Одеса, Україна

Система вищої освіти України, як і решта сфер життя країни, зазнала серйозних втрат і руйнувань внаслідок нового етапу війни, який 24 лютого 2022 року проти України розпочала росія. Упродовж двох років до початку повномасштабної війни освітня сфера нашої країни функціонувала в умовах пандемії та обмежень, пов'язаних зі стрімким поширенням захворюваності на COVID-19. До початку цих подій на порядку денному для системи вищої освіти стояли питання реформування, імплементації норм прийнятого у 2014 році у новій редакції Закону України «Про вищу освіту», створення системи внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, узгодженої зі стандартами, що діють у Європейському просторі вищої освіти, тощо[1].

Практично щодня агресор завдає по території нашої держави нищівних і жорстоких ударів, руйнуючи в тому числі й освітню інфраструктуру: дитячі садочки, школи, заклади професійної та вищої освіти. Перед системою освіти постали завдання, що потребують негайного розв'язання, а саме: безпека функціонування закладів освіти й організація освітнього процесу в умовах воєнногостану [2].

Загальна проблема освіти України під час війни полягає у:

- 1) низькій конкурентоспроможності української вищої освіти на світовому освітньому ринку;
- 2) розриві між системою вищої освіти та ринком праці;
- 3) негативному впливі демографічних процесів на кількісний склад контингенту ЗВО;
- 4) еміграції молоді для навчання у закордонних університетах задля розширеного доступу до міжнародних ринків праці тощо.

Одним з ключових аспектів освіти під час війни є забезпечення безпеки для дітей та викладачів. Також, освіта під час війни повинна бути доступною для всіх, незалежно від їхнього соціального статусу та релігійної приналежності. Міграція від війни та нерівність можливостей для доступу до освіти можуть призвести до дискримінації та виключення частини дітей. Необхідно забезпечувати доступні й рівні можливості освіти для здобувачів освіти, щоб запобігти дискримінації та забезпечити рівні шанси для всіх дітей на майбутнє. Для цього необхідною є співпраця з місцевими організаціями, соціальними

робітниками та незалежними експертами, щоб розробити й виконувати стратегії для забезпечення доступності освіти для всіх дітей під час війни [3].

Через воєнні дії на території України було запроваджено декілька форм навчання для здобуття освіти (на це також вплинув стан території України): очна, змішана та дистанційна. Цей вибір безпосередньо пов'язаний із можливостями забезпечення збереження життя суб'єктів освітнього процесу. Тому перевагу надали дистанційному навчанню.

Попри всі переваги, в умовах війни ця форма не здатна в повній мірі забезпечити стабільність і безперервність, на жаль. Основними ризиками під час проведення занять є:

- 1) відсутність світла;
- 2) відсутність інтернету та зв'язку;
- 3) повітряні тривоги;
- 4) термінова евакуація тощо.

Але, незважаючи на певні недоліки чи проблеми дистанційного навчання, воно робить освіту більш доступною.

Література:

1. Вища освіта в Україні: порядок денний для реформ / Є. Ніколаєв, Н. Арнольд, В. Сазик та ін. Київ: Фонд Конрада Аденауера, 2017. 62 с. URL: <https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/KAS-PP-28-Higher-Education-in-Ukraine.pdf>

2. Вища освіта в Україні: зміни через війну: аналітичний звіт / Є. Ніколаєв, Г. Рій, І. Шемелинець. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2023. 94 с.

3. <https://niss.gov.ua/news/statti/ukrayinska-systema-vyshchoyi-osvity-v-umovakh-voyennoyi-ahresiyi-rf-problemy-y>

УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ В АРХІТЕКТУРІ ТА МІСТОБУДУВАННІ» МАГІСТРАНТАМ

БУРЛАК Г.М., ВІЛІНСЬКА Л.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Основними вимогами до результатів навчання магістрантів з дисципліни «Енергоефективність в архітектурі та містобудуванні» є отримання спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування, які є основою для оригінального мислення та проведення досліджень. При навчанні необхідно ґрунтуватися на знаннях, отриманих з дисципліни «Будівельна фізика». Магістранти повинні організовувати роботу над комплексними архітектурно-містобудівними проектами, зрозуміло доносити власні висновки та аргументацію.

Спеціалізовані концептуальні знання майбутніх фахівців зобов'язані базуватися на нових нормативних документах України та на їх новітніх теоретичних вимогах, щодо необхідності підвищення енергоефективності в сучасній архітектурі і містобудуванні, а також знати будівельні нормативні вимоги європейських країн. В процесі підготовки магістрів для розвитку оригінального мислення ми використовуємо проведення проблемних лекції, з використанням наукових публікацій. Наприклад, аналізуємо прийоми проектування та будівництва енергоефективного житла для першої кліматичної зони згідно нормам ДБН і науковим дослідженням по цьому питанню, визначаємо найкращі рішення проблеми. Проведення дистанційних занять, дозволяє демонструвати досягнення провідних вчених, наприклад, лекції дійсного члену Академії архітектури професора Сергейчука О.В., які розташовані на YouTube. При проведенні практичних занять магістранти навчаються розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засоби забезпечення енергоефективності в архітектурі і містобудуванні. На сайті забудовника завжди є карта розташування будинку, прилегла територія, 3Д модель, часто є відео об'єкту, тому кожному магістранту видається індивідуальне завдання на прикладі існуючої сучасної забудові. Розрахункова графічна робота виконується на основі дипломного проекту бакалавра, що дає можливість удосконалити уявлення о проекті, а також є базою для одного з розділів дипломної роботи магістранта.

Таким чином магістранти протягом навчання повинні для майбутній професійної діяльності вмити творчо вирішувати поставлені завдання, мислити інтегративне та логічно, навчатися протягом усього життя.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ СТВОРЕННЯ ЦІЛІСНОСТІ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАСТИЧНИХ КОМПОЗИЦІЙ НА ЗАСАДАХ СИНТЕЗУ МИСТЕЦТВ**ВАЛЮК Ю.П.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Актуальність дослідження. В ХХІ столітті суттєво змінюються концепти «архітектурно-просторового середовища» до ступеня їх нової соціокультурної відповідності та в бік композиційно-образно-предметної вираженості, що передбачає формування та створення архітектурних композицій на засадах синтезу мистецтв, але вже напрям до синтезу мистецтв як цілісності виявляє і пошуково-композиційну проблематику навчання. Виходячи із очевидності, що в основі сучасних архітектурних ідей пролягає стилістично-композиційна цілісність, що продиктоване принципами створення та розвитку Архітектурних форм, а дане «Концептуальне проектування» відбувається на засадах творчої консолідації знань у галузі творчих дисциплін для досягнення неординарних, функціонально доцільних, естетично вишуканих рішень, то є потреба звернути увагу до методів навчання створення цілісності архітектурно-пластичних композицій.

Основний зміст. На наш погляд, в контексті уваги до архітектурно-пластичних композицій, основними є традиційного рівня положення: в архітектурній творчості реалізуються соціокультурні запити на засадах синтезу мистецтв; конкретні архітектурні умови простору, стильові особливості одночасно створюють ідею та образ, визначають композиційну структуру та окреслюють «образотворчу мову»; специфіка полягає в тому, що необхідно поєднувати в комплексі мистецькі методи та технологічні навички для створення архітектурно-пластичних композицій; якщо в традиції було можливо дотримання певного напрямку та стилю, то у просторі нового архітектурного середовища інші вимоги. В нашому дослідженні ми виходимо із положення, що архітектурно-пластична композиція сучасного рівня уявляється як цілісний перманентний колаж-фото-фільм, який поєднується на кадрах, що проявляються та взаємодіють між собою на засадах простору візуалізації та сприйняття.

До уявлення про завдання синтезу мистецтв із Філософії Архітектури та Філософії архітектурної творчості можливо виокремити наступні положення: «яскраві і дотепні архітектурні інновації несуть в собі великий потенціал — не тільки естетичний, але й економічний. Досконалі архітектурні рішення забезпечують довгий вік життя архітектурних творів, їх домінуюче становище у містах, і навіть економічне процвітання міста, де з'являються унікальні споруди»[1]; «дихотомією є діалектика між формою і змістом. Є гасло, яке

вимагає щоб форма і зміст були єдині. На практиці це ідеал для певного часу і місця. Реально ж форма і зміст відносно самостійні явища і завданням архітектора стає гармонізація їх антогонізмів, пристосування форми для змісту або підпорядкування змісту досконалій але при цьому дотепній формі» (А.Венжамін)[2]. До виявлення важливості синтезу мистецтв для цілісної архітектурно-пластичної композиції можливо виокремити проблематику: синтез мистецтв складають основні принципи взаємодії архітектури із основними видами мистецтва: скульптурою, живописом та графікою; в контексті синтезу архітектури і музики у часі та просторі окреслюється, що «кожен вид мистецтва володіє особливими, специфічними виразними засобами для відображення дійсності. Ми називаємо це мовою того чи іншого виду мистецтва. У сучасній системі мистецтв на перший план виходять дві важливі тенденції: ствердження неповторності, унікальності і суверенності окремого виду мистецтва та прагнення до синтезу і взаємопроникнення. Однак, обидві тенденції співіснують достатньо мирно і ми можемо спостерігати, що немає прагнення до поглинання одних видів мистецтва іншими, але, навпаки, бачимо їх взаємозв'язок і взаємозбагачення» (Н.В.Бжезовська)[3]; синтез мистецтв є органічною складовою і потужним імпульсом активізації естетичних якостей архітектури «він був і залишається потужним творчим прийомом у вирішенні завдань архітектури, його естетичним, інформаційним наповненням, і потужним підґрунтям для новітніх творчих рішень. Так синтез мистецтв у вирішенні архітектурних крупномасштабних будівель, візуально корегує масштаб будівлі і робить її естетичною виразною» (Н.Ю.Житкова)[4, с. 54-56]; візуальні твори мистецтва повинні проектуватися і розташовуватись у конкретному архітектурному середовищі з певними задачами, повинні формувати єдину просторово-пластичну композицію з архітектурою, створивши синтетичний архітектурно-художній образ простору» (А.П.Полубок) [5, с.189-194]. В цілому, головним є положення, що в основі архітектурно-пластичних композицій лежить композиційна цілісність різних просторово-пластичних мистецтв – скульптури, живопису, графіки та архітектури, зв'язаних складним рядом відношень.

На основі нашого концептуального уявлення про синтез в мистецтві як особливу методику графічної підготовки, можливо надати, як приклад, зміст одного із практичних занять. Мета практичного заняття: оволодіння методом образного відношення, мислення та підходу до архітектурно-пластичних композицій та набуття основ творчо-комплексного підходу у процесі виконання робіт на засадах конструктивних, композиційних, образних рішень. Висновки на основі проведеного практичного заняття: на засадах синтезу в мистецтві як введення особливої методики підготовки, проходить процес оволодіння

методом образного творчого підходу, що сприяє становленню та формуванню креативного підходу у процесі винайдення композиційних образних рішень. В контексті уваги до пошуку «нових» методів навчання студентів, виходячи із Мети процесу навчання як синтезу-синкретизму різних видів мистецтва, нами також запропоновано систему образотворчої підготовки у з позицій цілісності системного, синергетичного, особистісного, компетентнісного, інтеграційного та інформаційного наукових підходів; розроблено й теоретично обґрунтовано концепцію образотворчої підготовки архітекторів у динамічному синтезі культурологічного, художньо-професійного і креативно-особистісного аспектів; сконструйовано та експериментально перевірено модель образотворчої підготовки»(О.О. Кайдановська)[6].

Висновки. На засадах концепції нашого дослідження, звертаємо увагу: так як в сучасності не завжди встигаємо сприймати нові архітектурні форми та стилі, так як образи для нового стильового середовища не завжди відповідають умовам традиційного образного відображення, можливо використати термін синтетичний «архітектурний знаково-образний дизайн» на основі положення, що архітектурні форми обумовлюються та поєднуються через синтез мистецтв в образи архітектурно-пластичних композицій, створюючи цілісність. В процесі навчання, творчі практичні завдання моделювання певних об'єктів повинні бути одночасно поєднуватися із уявленнями про Образно-композиційну творчість у відкритій системі, що сприяє синтезу-пізнанню синкретизму різних видів мистецтва. Перспективи подальших досліджень. В майбутньому вважаємо необхідним пошук та розробку моделі-концепції образотворчого навчання, що поєднує мистецькі ідеї та технології, створюючи умови для пошуку творчих ідей концептуального образно-символічного рівня, що мають завданнями подовження творчих експериментів.

Література:

1. Філософія архітектурної творчості: навчальний посібник / С. Г. Буравченко, В. В. Карпов, Л. Н. Бармашина, О. Г. Пивоваров, Н. В. Бжезовська ; за заг. ред. канд. архіт., проф. С. Г. Буравченка. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 228 с.
2. Benjamin A. Architectural Philosophy. London : New Brunswick, 2000. 218 p.
3. Бжезовська Н.В. Синтез архітектури і музики у часі та просторі // Архітектура, будівництво, дизайн в освітньому просторі: колективна монографія / За заг. ред. д-ра іст. наук В. В. Карпова. -Рига, Латвія: "Baltija Publishing", 2021. - 604 с. - с. 63-79.
4. Житкова Н.Ю. Синтез мистецтв як органічна складова і потужний імпульс активізації естетичних якостей архітектури // Матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції 21 листопада 2019 р.: Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору. – К.: КНУБА, 2020. – 231 с. - С. 54-56.
5. Полубок А. П. Синтез мистецтв як процес взаємодії архітектури і пластичних мистецтв. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. -2017. - Випуск 49. - с. 189-194.
6. Кайдановська О. О. Теоретико-методичні основи образотворчої підготовки архітекторів у вищих навчальних закладах. На правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2015.

ІНДИВІДУАЛЬНА ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

ВИСОЧАН Н.К., ГІЛОДО О.Ю.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Студенти Академії відповідно до статті 62, пункт 15 Закону України «Про вищу освіту» мають право на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

Вільний вибір здобувачами вищої освіти освітніх компонентів надає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Викладач будь-якої кафедри, який бажає, щоб запропонована ним дисципліна приймала участь у виборі, має надати повний пакет забезпечення запропонованої дисципліни, а саме кадрове, наукове, навчально-методичне та інформаційне.

Деканати інститутів забезпечують інформування здобувачів про зміст освітніх компонентів, що виносяться на вибір; організацію та складання графіку проведення викладачами презентацій, консультацій із запропонованих для вільного вибору освітніх компонентів.

Вибір дисциплін здійснюють шляхом заповнення анкети здобувачем протягом тижня, потім вона подається до деканату інституту. Де їх опрацьовують, формують попередні списки та оприлюднюють.

Мінімальна кількість здобувачів для формування групи становить, як правило: - за ОП підготовки бакалавра - 20 здобувачів; магістра та доктора філософії – 5 здобувачів, відповідно.

При наявності малокомплектних груп, рішення щодо доцільності формування підгруп з вивчення різних вибіркових освітніх компонентів приймається до кожного випадку індивідуально, після чого абітурієнти мають бути проінформовані про відповідні зміни.

Виходячи з вищезазначеного слід зауважити, що вибір дисциплін надає можливість здобувачу здійснити поглиблену підготовку за бажаними напрямками у спеціальності, які визначають характер його майбутньої діяльності та відповідатимуть інтересам ринку. Викладач, в свою чергу має можливість реалізувати свої ідеї у представленні матеріалів з метою зацікавлення здобувачів у виборі саме його дисципліни.

Література:

1. Положення про організацію вивчення вибіркових освітніх компонентів // ОДАБА. – 2021. – с.8

ДО ПИТАННЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ТЕХНІЧНОГО ОБ'ЄКТА В ВИПУСКНІЙ РОБОТІ МАГІСТРА-ЕНЕРГЕТИКА

ВОІНОВ О.П., ЕЛЬКІН Ю.Г., ГОЛУБОВА Д.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Випускна робота магістра в сфері енергетики - це самостійна науково-дослідницька робота сучасного здобувача вищої освіти, яка виконує кваліфікаційну функцію. Основне завдання її автора - продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.

Випускна робота, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки майбутнього магістра, а з іншого - самостійним оригінальним науковим дослідженням здобувача вищої освіти в сфері енергетики.

У закладі вищої технічної освіти, у випускній роботі магістрант розробляє ряд розділів, що розкривають суть, призначення, елементи конструкції, основні вузли та системи, їх суттєві технологічні властивості та робочі характеристики, зміст та елементи технологічного процесу функціонування розроблюваного технічного об'єкта. Також магістрант наводить і критично аналізує основні товарні властивості розроблюваного технічного об'єкту з урахуванням сучасних світових ринкових вимог до подібних об'єктів, в цілому об'єктивно характеризує практичну цінність і відзначає інвестиційну привабливість розроблюваного технічного рішення.

З урахуванням стрімко зростаючих вимог до рівня та змісту підготовки магістрантів, зокрема до рівня та змісту їх випускної роботи, серед структурних елементів розроблюваного здобувачем вищої освіти технічного об'єкта істотний інтерес представляє система автоматичного управління його технологічним процесом, оскільки вона суттєво та комплексно впливає на його найважливіші технологічні властивості: екологічність, економічність, загальнотехнічну ефективність.

Важливість розгляду у випускній роботі магістра питання автоматичного управління технічним об'єктом цілком і в першу чергу відноситься до енергетичних спеціальностей закладів вищої освіти, оскільки сфера енергетики займає пріоритетне місце в сучасній виробничій сфері.

До якості постачання енергії тепло- та електрогенеруючими об'єктами своїм споживачам пред'являють нині гранично жорсткі вимоги. Для задоволення, а також забезпечення в цілому оптимальної роботи технологічного обладнання та моніторингу роботи всієї енергетичної системи застосовують комплекс

автоматичних технічних і програмних засобів управління.

Енергогенеруючі підприємства оснащуються автоматизованими системами управління з метою підвищення експлуатаційної надійності, довговічності та ефективності роботи енергетичного обладнання для вирішення завдань диспетчерського, виробничо-технологічного та організаційно-економічного управління. Тільки надійно працююча автоматика забезпечує стійке протікання робочого енергетичного процесу у змінних складних умовах функціонування і є гарантом надійної роботи обладнання.

Енергетика – вкрай важлива для економіки країни галузь, вона має забезпечувати стабільне та надійне енергопостачання споживачів. Місією Енергетичної стратегії України до 2050 року є створення умов для сталого розвитку національної економіки через забезпечення доступу до надійних, стійких і сучасних джерел енергії. Енергетична стратегія базуватиметься на цільових показниках розвитку економіки у відповідності до Національної економічної стратегії на період до 2030 року. Тому велика увага повинна приділятися надійності, безпеці та безвідмовності застосовуваних у енергетиці автоматизованих систем управління.

Впроваджені в енергетику системи виконують усі стандартні функції автоматизованих систем управління: облік та контроль, дистанційне управління, автоматичне регулювання, логічне управління, технологічний захист обладнання у позаштатних ситуаціях та забезпечення безпеки обслуговуючого персоналу, блокування, формування баз даних, зберігання та документування інформації тощо.

Оскільки однією з ключових умов рентабельності енергетичного підприємства є його енергоефективність, у разі впровадження автоматизації в систему енергетики з'являється можливість здійснювати повний контроль над споживанням ресурсів, а також економити витрати на енергоносії.

Значно зменшити витрати та втрати при виробництві та розподілі енергоресурсів можливо завдяки основним технологічним процесам, по-перше, розподілом енергетичних потоків між споживачами з урахуванням зміни співвідношення навантаження протягом доби та сезону роботи, по-друге, при транспортуванні, розрахунком технологічних параметрів у трубопроводах та лініях передачі енергії у всіх вузлах і важливих проміжних точках, по-третє, при виробництві. Використовуючи дані щодо транспортування та розподілу енергоресурсів, можна своєчасно та високоякісно регулювати, а в аварійних ситуаціях – знижувати до безпечного рівня або припиняти зовсім виробництво енергоносіїв. Застосування для автоматизації виробництва сучасних програмно-технічних комплексів дозволяє впроваджувати системи автоматичного регулювання складних технологічних установок.

Максимальний економічний ефект від автоматизації виробництва досягається з використанням алгоритмів групового управління потужністю енергетичних установок.

Таким чином, автоматизація енергетики насамперед вирішує такі завдання: запобігання небезпечним та аварійним ситуаціям, підвищення безпеки та поліпшення умов праці персоналу на підприємстві, забезпечення надійного та безперебійного електропостачання, підвищення енергетичної ефективності, зниження втрат та збільшення термінів експлуатації основного обладнання.

Саме ці переваги автоматичного управління у сфері енергетики має засвоїти магістрант у процесі підготовки випускної роботи і висвітлити у її текстовій та ілюстративній частинах.

Питання автоматизації окремого технологічного об'єкта, розглянутого у випускній роботі магістра, має знайти своє обов'язкове відображення і на захисті кваліфікаційної роботи. До неї магістранту потрібно підготуватися. Необхідно, зокрема, у разі очного захисту підготувати плакат, що відображає призначення, зміст та механізм дії одного з елементів автоматики, структурну схему системи автоматичного управління або схему автоматизації технологічної ділянки, сучасну елементну базу її реалізації. Якщо захист проводиться в дистанційному режимі, ілюстрацію питання автоматизації технологічного об'єкта можна оформити у вигляді одного-двох слайдів презентації.

Під час процедури захисту роботи магістранту необхідно у своїй доповіді приділити питанню автоматизації належну увагу, висвітлити її призначення, зміст її функцій, розкрити її вплив на хід технологічного процесу, на показники функціонування енергетичного об'єкта, використовуючи зображення на плакаті або слайді для ілюстрації положень, що виносяться на захист.

Висвітлення елементів автоматики, що застосовується для управління обладнанням, розглянутим у випускній роботі магістра, дозволить майбутньому енергетику підвищити рівень своєї професійної підготовки.

Випускна робота магістра-енергетика є заключним етапом атестації магістранта, свідченням сформованості його наукових та професійних компетенцій, демонстрацією рівня та якості підготовки магістранта. Якщо випускна робота містить ретельно розроблений розділ автоматизації вивченого технологічного процесу, це збільшує інтерес до неї. Така випускна робота в повній мірі відповідає вимогам держави до сучасного випускника закладу вищої технічної освіти енергетичної сфери магістерського освітнього рівня, який володіє спеціальними вміннями та знаннями, достатніми для виконання професійних завдань високого сучасного науково-технічного рівня у своїй майбутній професійній діяльності.

КОМПЛЕКСНЕ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

ВОЙТЕНКО І.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У 2005 році Україна приєдналась до Європейського простору вищої освіти, підписавши Болонську декларацію. Це стало початком реформ державної вищої освіти, що радикально змінило підхід до атестації здобувачів. Європейська кредитно-трансферна накопичувальна система (ECTS), яка була розроблена в 1989 році в рамках програми Erasmus з метою підвищення мобільності і євроінтеграції студентів з різних країн шляхом переведення і накопичення кредитів. Треба зазначити, що в нашій країні ця система була адаптована у кредитно-модульну систему організації навчального процесу. Модуль ECTS, що ідентифікується як навчальна дисципліна перетворився на змістовий модуль, що є лише розділом дисципліни. До того ж, до цього часу залишається відкритим питання щодо запровадження додатку до диплому європейського зразка.

Як відомо, система оцінювання знань студентів включає поточний, проміжний (модульний) та підсумковий контроль знань. Кожен з цих етапів дає можливість здобувачу накопичувати бали, а викладачу перевіряти якість навчання і проводити атестацію. Треба додати, що різноманітність форм і методів контролю (експрес-опитування, тести, модульні завдання, розрахунково-графічні, курсові роботи та проекти, заліки і екзамени) дають можливість комплексно і всебічно оцінити якість підготовки студента до виробничої діяльності.

В умовах онлайн навчання особливо гостро постає питання об'єктивного оцінювання знань студентів, адже викладач не має можливості відслідкувати реакцію аудиторії. Отже, дуже важливо мати зворотній зв'язок, який можна отримати при проведенні консультацій, захисті робіт, написанні сумісних статей або доповідей. З власного досвіду можемо сказати, що далеко не завжди студенти, які активно працюють на заняттях і виконують всі завдання, успішно проходять модульний контроль.

Система оцінювання (ECTS) з рекомендаціями щодо процентного співвідношення категорій студентів по балах також не завжди може бути комплексною і об'єктивною, тому потребує більш детального опрацювання.

Особливої уваги потребує державна атестація бакалаврів і магістрів з урахуванням всіх здобутків за період навчання, якості доповіді і презентаційних матеріалів. Для об'єктивного оцінювання треба запрошувати незалежних представників будівельних організацій, які можуть стати потенційними роботодавцями для випускників.

МОТИВАЦІЯ, ЯК ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРЕСУ В ПЕРІОД АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ТВОРЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

ГЕРАСИМОВА Д.Л., РАХУБЕНКО Г.Л.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Заняття образотворчим мистецтвом це важка фізична та розумова праця, коли від студентів потрібно максимальне залучення його особистісних якостей. При цьому дуже висока його залежність від емоційного стану.

З лютого 2020 року, починаючи з пандемії, ми всі вийшли із зони комфорту і в складний життєвий період більшість із нас відчують стрес і страх, який тривалий час впливає на психічний стан, призводить до відсутності руху вперед та застою у творчості. Завдання викладацького складу творчих спеціальностей допомогти студентам впоратися зі стресом та сублімувати енергію страху в мотивацію для подальшого розвитку.

Стрес має позитивні та негативні наслідки. У невеликих дозах це поштовх до розвитку та навчання, підвищення уваги, що, власне кажучи, і є мотивація. Але якщо стрес стає хронічним (проблеми зі здоров'ям, війна), це призводить до емоційного вигорання і може призвести до різних симптомів, таких як тривога, депресія, втома, дратівливість та труднощі з концентрацією уваги. Адаптація організму є основним критерієм подолання стресу. Дві реакції "бий" або "біжи", це адаптація, яка допомагає вижити в небезпечних ситуаціях. Студентам, які вирішили залишитися в Україні, продовжувати навчання і у подальшому працювати за фахом, треба навчитися «бити», а отже вчитися і тут важливо знайти мотивацію до подальшого навчання, «століття живи — століття навчайся», хто навчиться адаптуватися, той виживе.

Мотивація – це те, що спонукає нас займатися тою чи іншою справою, наші цілі, устремління і психічна готовність зробити щось, попри труднощі. Мотивація можлива, як зовнішня - необхідність вчитися, і внутрішня - досягти своїх цілей (звернення до цінностей людини і розуміння, що їм рухає). Таким чином, знайти необхідну мотивацію студента є першочерговим завданням викладацького складу.

Важливо пам'ятати, що співвідношення стресу та емоційної стабільності у студентів залежить від їхнього сприйняття вимог та внутрішніх ресурсів, а вони у кожного свої. Тому підхід до навчання у період адаптації має бути відповідний до кожного студента. Вони повинні отримати максимум уваги до своїх можливостей. Є декілька рішень організації навчального процесу, якими

на наш погляд можна досягти стабільних результатів та мотивувати студентів до подальшого навчання та розвитку:

1. Допомогти розставити пріоритети у роботі та навчити ефективно, керувати своїм часом.

2. Ставити завдання, що зацікавляють студентів та встановити реалістичні терміни виконання.

3. Формувати почуття мети та сенсу в роботі.

4. Встановити змагання серед студентів усіх курсів. Визнавати та винагороджувати хорошу роботу, заохочувати співпрацю. Стимулювати слабких тягнутися за сильними.

5. Доводити студентами важливість бачення результатів своєї праці. Своїм прикладом показувати перспективи зростання, спільно виходити на пленери, запрошувати до майстерні, знайомити з тонкощами професії, різноманітністю творчих виставок та аукціонів.

6. Структурувати сферу діяльності, фізичної, розумової та емоційної активності. Таким чином, виділити у розкладі кілька днів для он-лайн занять (лекції) та очних відвідувань (практики).

7. Стимулювати практичну діяльність за спеціальністю. У період навчання, починаючи з 3 курсу, студенти повинні набирати досвід у практичній роботі із замовником, розуміти специфіку самостійної роботи.

8. Сприяти балансу між навчанням та особистими захопленнями. Наприклад, дозволити слухати улюблену музику під час занять або прослуховувати аудіо книгу.

9. Заохочувати відпочинок і пропагандувати здоровий спосіб життя. Студенти повинні змінювати рід діяльності, розслаблятися, будуть корисними професійна зарядка або невелика прогулянка, перерви на їжу. Можливість здорового харчування, підвищує рівень енергії, покращуючи настрій та загальний стан здоров'я.

10. Просувати бажання до відкритого спілкування. Стимулювати чесно, говорити про свої стресові фактори та проблеми. Активно слухати та допомагати знайти вирішення їх проблем.

11. Взаємодія та комунікація з суспільством. Вчити не замикатися у собі. Заохочувати прагнення бути корисним, приносити користь оточуючим (наприклад займатися волонтерством).

І головне, дати відчутти студенту, що він не самотній, підтримка завжди буде, незважаючи на його власну успішність у досягненнях, тому що творчість не обмежується лише оцінкою.

ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПОВНОЦІННОГО ВТОРГНЕННЯ

ГОЛУБОВА Д.О., МАКАРОВ В.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Від початку повномасштабного російського вторгнення в освітньому середовищу відбуваються зміни, що викликані негативними впливами, серед яких можна відзначити:

- Психологічний аспект - психічне здоров'я особистості (як викладача так і здобувача), яка постійно відчуває загрозу своєму життю та життю своїх близьких. Також сюди необхідно віднести і виклики психологічного благополуччя та розвитку за рахунок невпевненості у завтрашньому дні.
- Освітні втрати - недосягнення освітніх результатів через відсутність чи обмеженість можливостей для навчання. Навчання перешкоджають повітряні тривоги, брак електрики, інтернету, укриттів, бойові дії на територіях громад, зруйновані або пошкоджені приміщення закладів освіти тощо.

Окрім того, необхідно відмітити й вкрай негативний вплив на організацію освітнього процесу внутрішньої та зовнішньої міграції населення. Це викликає як відтік викладацьких кадрів так і здобувачів.

Які основні шляхи з оптимізації організації освітнього процесу в таких умовах?

- Трансформаційні зміни підходів до організації освітньої діяльності закладів вищої освіти в період дії правового режиму воєнного стану.
- Переміщення ЗВО з територій активних бойових дій або дій можливого руйнівного ураження на території або у підпорядкування іншим ЗВО, які знаходяться в зоні умовної безпеки.
- Організація освітнього процесу в дистанційній, змішаній (гібридній формі) з використанням інструментів дистанційного зв'язку та з обов'язковою психологічною підтримкою всіх учасників.
- Міжнародна підтримка освітнього процесу, в тому числі і для здобувачів вищої освіти (Грантові проекти, програми тощо).

Література:

1. <https://journals.fpk.kyiv.ua/index.php/kyivlawjournal/article/view/19/17>
2. <https://naurok.com.ua/osvita-v-umovah-viyni-373038.html>
3. <https://u-lead.org.ua/news/205>

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНТЕРАКТИВНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ХУДОЖНИКІВ

ГОРБЕНКО А. О., КОПИЛОВА Н. О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У реаліях сучасного світу відбуваються трансформації основних завдань, які ставлять перед собою вітчизняні заклади вищої освіти. У сучасній гуманістичній освітній парадигмі акцент остаточно зміщується на необхідність формування особистості майбутнього спеціаліста та перспективи його успішної соціалізації. Не менш важливим за підготовку до виконання професійних завдань виявляється підготовка молоді до життя у сучасному соціумі з його швидким і нестабільним ритмом життя. «Однією з ключових навичок ХХІ століття визнано критичне мислення» [1], що містить у собі низку важливих для сучасної людини компетенцій. Це, зокрема, вміння орієнтуватися у нескінченному потоці інформації, що потрапляє до людини з різних джерел, формувати власну думку та успішно вирішувати як безпосередньо професійні завдання, так і поточні додаткові. Сюди ж можна віднести психологічну стійкість. Подібні завдання постають і перед майбутніми спеціалістами сучасної художньо-мистецької сфери. У цьому контексті ефективним шляхом набуття необхідних компетенцій постає використання інтерактивної методики навчання, що має значний дидактичний і комунікативний потенціал, а, отже, сприяє підвищенню ефективності навчання здобувачів вищої освіти.

Проблематика методів інтерактивного навчання активно розробляється у сучасній педагогічній сфері та в низці галузей гуманітарної науки. Даній тематиці присвячено роботи вітчизняних науковців, таких як Г. Беленька, І. Гевко, К. Костюченко, Н. Кузьміна, Н. Лалак, Н. Мирончук, Л. Онучак, Л. Сагер, Г. Стеценко та інші. Систематизацію матеріалу щодо інтерактивних технологій навчання у вищій школі подано у навчально-методичному посібнику Н. Волкової [2]. Проте можна звернути увагу на те, що проблеми впровадження інтерактивних методів навчання для студентів творчих спеціальностей залишаються недостатньо висвітленими у сучасному науковому дискурсі. Значно більше уваги вітчизняних дослідників приділено формуванню та аналізу інтерактивної методики навчання школярів на заняттях з образотворчого мистецтва. Тоді як розкриття даної проблематики у контексті вищої художньої освіти також має велике значення. Це підтверджують теоретичні розробки таких авторів, як В. Косяк, Т. Ніколаєва, В. Сирота, З. Сирота, Н. Шульц.

Інтерактивна методика на відміну від пасивного навчання (коли здобувач просто слухає лекційний матеріал) сприяє активному залученню студентів-художників до навчального процесу, розвиває їхні креативні та комунікативні здібності. «Радикальною відмінністю традиційного та інтерактивного навчання є те, що студент не тільки поповнює та зміцнює свої знання, але також доповнює та «конструює» нові» [3, с. 14]. Інтерактивні методи дозволяють студентам бути активними учасниками навчального процесу, взаємодіяти з викладачем та одногрупниками, обговорювати та аналізувати твори разом. Інтерактивні завдання, такі як цікаві тести, розв'язування кросвордів, вправи на асоціації, моделювання ситуацій за темою заняття тощо, спонукають до самостійного пошуку та вибору рішень, стимулюють творчий потенціал та оригінальність в мистецтві.

Означений підхід сприяє розвитку комунікативних навичок здобувачів вищої художньої освіти. Інтерактивне навчання вимагає взаємодії та спілкування між студентами, що допомагає розвивати навички комунікації та колективної роботи.

Це сприяє обміну ідеями та думками у колективі, що є вельми необхідним для творчої людини, якій після закінчення навчання доведеться засвоювати соціальні механізми сучасного ринку мистецтва, співпрацювати з кураторами виставок та вибудовувати комунікацію з майбутніми шанувальниками свого таланту. У цьому контексті механізмом взаємодії можуть стати сумісні науково-творчі проєкти, які студенти мають виконувати у командній роботі.

Водночас інтерактивна методика забезпечує індивідуалізацію навчання: правильний підбір та варіативність індивідуальних завдань дозволить студенту працювати у власному темпі, обирати ті завдання, що найбільш відповідають його потребам та інтересам. Це сприяє підвищенню самостійності у навчанні та вдосконаленню своїх навичок.

Отже, використання інтерактивної методики здатне підвищити якість навчання студентів-художників, розвинути творчі здібності та допомогти їм перетворитися на соціально успішних діячів художньо-мистецької сфери.

Література:

1. Беленька Г. В. Інтерактивні методи навчання як засіб розвитку критичного мислення студентів. Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Харків: КЦ ФОП Іванової М. А., 2020. Том IV. Вип. 16. С. 33-45.

2. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.

2. Сагер Л. Ю., Сигида Л. О., Колесник А. А. Інтерактивні методи навчання як інструмент маркетингу освітніх послуг. Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка». 2018. № 4. С. 13-24.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОБРАЗОТВОРЧОГО НАВЧАННЯ: ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ

ГОРБЕНКО А.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження. На сьогодні особлива увага до парадигми образотворчого навчання, яке переосмислюється в контексті гуманістичної особистісно-орієнтованої освіти та одночасно виявляє, на основі уваги до професіоналізації, проблематику інтегрованого навчання, що має значний потенціал для оптимізації навчального процесу відповідно до принципів творчо-особистісної значущості навчання, мотивації та стійкого інтересу до образотворчих знань та вмінь. В дослідженні виходимо із уявлення, що так як сучасні методи образотворчої підготовки повинні формувати художньо-творчий потенціал студентів, готувати їх до професійно-художньої діяльності, то тому вважаємо доречним звернути увагу на концептуальні засади навчання, які забезпечують формування компетентного та креативного фахівця для створення відповідних творчо-професійних результатів.

Основний зміст. Незважаючи на різноманітність думок та уявлень, мистецька освіта представлена ідеями, які, фактично стверджуючи методологію креативного навчання, розробляють конкретні методики художньої освіти, професійної підготовки майбутнього засобами образотворчого мистецтва, із суттєвих можливо виокремити наступні: інтегративна стратегія мистецької освіти, з одного боку, націлює на естетичну соціалізацію(інкультурацію), з другого, на особистісну художньо-творчу самореалізацію (культуротворчість), що виявляє проблематику реорганізації інтегрованого навчання на основі уваги до їх професіоналізації[1,с. 8-14]; механізми творчості в синтезі передбачають поєднання «однозначного і багатозначного» видів пізнання, що формує образно-творче мислення і як парадоксального, в межах якого поєднуються дві стратегії пізнання, виявляючи властивості поєднання в одному контексті часто полярно протилежних сутностей як єдності протилежностей [2].

На основі уявлення про різноплановість образотворчого навчання та складність творчо-професійного становлення студентів, процес підготовки розглядаємо як складну динамічну систему, що ґрунтується на комплексі теоретико-методологічних підходів і як системна інтеграція художніх, наукових і технічних знань, повинна відбуватися впродовж усього процесу формування, становлення і розвитку професіонала, то професійну компетентність розуміємо як взаємодію професійної спрямованості, спеціальних якостей і здібностей та

майстерності, які сприяють успішному й творчому розв'язанню професійних завдань, визначається цілісністю системи культурологічних, архітектурно-технічних та художніх знань, умінь і навичок, мотивів і ціннісних смислів діяльності та забезпечує саму готовність[3].

На наш погляд, пропоновані організаційні засади зумовлюють динаміку зростання продуктивності фахово-зорієнтованої художньо-навчальної діяльності, а визначена послідовна реалізація ідей інтеграції є тим підґрунтям, необхідність і доцільність якого підтверджується тим, що інтегративний підхід як цілеспрямоване засвоєння змісту художньої вищої освіти із застосуванням традиційних та інноваційних методів і форм навчання з метою максимально повної самореалізації учасників освітнього процесу в закладах вищої освіти, то для підвищення якості результатів, особливо цінною виявилася ідея застосовувати інтегрований підхід у художній освіті, який повинен «сприяти формуванню інтелектуального, художньо-образного мислення особистості, її пізнавально-творчої активності, художнього смаку, емоційно-естетичного відношення до оточуючого середовища»[4, с.3-4].

На основі результатів нашого дослідження, стало можливим окреслити наступні концептуальні засади: для образотворчого навчання характерне синтетичне отримання знань і вмінь, і їх засвоєння передбачає сходження від емпіричного до теоретичного рівня, що включає наступні функції образотворчих знань: онтологічну (створення уявлення про оточуючий світ і художню реальність); орієнтаційну (вибір напрямку і способу цілеспрямованих художньо-пошукових дій) та оцінкову (визначення норм ціннісного відношення, комплексу естетичних ідеалів суспільства); метафоричне мислення постає співмірним естетичним уявленням, а у цьому контексті метафора репрезентує величезний потенціал, спонукаючий до змін. В цьому контексті й твориться довколишній світ як результат уяви, відображеної у багаторівневих метафоричних кодах. Так, «формам архітектури немає прямих аналогій в дійсності, вона не репродукується, не імітує чужу мову, а говорить тільки на власній, особливій. Тому можна припустити, що архітектура взагалі випадає з групи так званих образотворчих мистецтв і підпорядковується якимось зовсім іншим естетичним законам, ніж живопис і скульптура» [5, с.83-84]. Із трактування метафори як засобу і самої сутності пізнання слідує, що мислення людини не просто пронизане метафорами, а й сформовано ними в процесі означення конкретного досвіду, як засіб для «розуміння подій, справ та станів» [6]. На основі теми нашого дослідження, метою практичного заняття устанавлюємо виявлення особливостей створення живопису та практичне виконання ескізів.

Висновок. На основі дослідження є можливим визначити, що метод навчально-творчого підходу ґрунтується на положеннях: концептуальні ідеї реалізації образотворчої підготовки органічно поєднано із принципами образотворчої підготовки у визначеній єдності процесу й результату втілення концептуальних ідей синергетичної організації та гнучкого моделювання процесу на основі інтеграції їх змісту, можливості переструктурування сукупності методів; із специфічними принципами композиційності, професійної мобільності, історизму, проблемності, диференціації, модульного структурування, професіоналізму та стандартизації та є важливим чинником формування художньо-творчого потенціалу студентів. Перспективи подальших досліджень полягають у подовженні пошуку концептуальних методів та моделей навчання, у результаті чого зміст навчання переходитиме в творчо-особистісний творчий досвід студента, становитиме основу саморозвитку в мистецтві та професійному середовищі.

Література:

1. Вознюк О.В. Нова постнекласична парадигма мистецької освіти // Актуальні питання мистецької педагогіки: зб. наук. праць / гол. ред. І. М. Шоробура. -Хмельницький ТОВ Поліграфіст, 2016. -Вип. 5. -с. 8-14.
2. Творча діяльність в ускладнених умовах: наук.-метод. посіб. / В. О. Моляко, Н. А. Ваганова, Ю. А. Гулько; АПН України; Ін-т психології ім. Г. С. Костюка; В. О. Моляко (заг. Ред.). - Київ, 2007. - 308 с.
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. – Київ: К.І.С., 2004. – 112 с.
4. Радкевич В.О. Концепція професійно-художньої освіти // Професійно-технічна освіта. – 2004. - № 3. – с. 3-4.
5. Русевич Т.В., Цись А.С. Архітектурна семіотика-синтез образу і змісту // Матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції 21 листопада 2019 р.: Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору. – К: КНУБА, 2020. – 216 с. - с. 83-84.
7. Gombrich E.H. Art and Illusion: A Study in the Psychology of Pictorial Representaton. - Phaidon, 1977. - 444 p.
8. Miles M. New Practices, New Pedagogies. - London: Routledge, 2011. - 256 p.

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИКИ І ХІМІЇ У ВВНЗ

ГОРЛІЧЕНКО М.Г., ДРОЗДОВ М.О.

Військова академія, м. Одеса, Україна

Проблема активізації пізнавальної діяльності курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ завжди була актуальною, але в наш час і, особливо, в умовах воєнного стану, стає ще більш складною для вирішення. Автори пропонують використовувати, в підготовці та проведенні практичних занять з фундаментальних природничих дисциплін, розроблений та впроваджений ними метод попереджувального навчання. Відомо, що здатність курсанта до самостійного розв'язку практичних задач, наприклад, з фізики або хімії, є достовірним індикатором того, що він достатньо оволодів певною темою або розділом даної навчальної дисципліни, що зміцнює та поглиблює теоретичні знання.

Попереджувальне навчання полягає в завчасній, не менше ніж за тиждень до заняття, передачі курсантам навчальних та методичних матеріалів в електронному вигляді для самостійної роботи (попереднє вивчення змісту заняття, створення його опорного конспекту, виділення конкретних проблемних запитань для пред'явлення викладачеві під час заняття, або, також завчасно, для з'ясування в порядку консультації. В умовах воєнного стану консультація може бути проведена і в режимі телефонної відео-співбесіди. Таким чином, створюються умови для ефективної актуалізації знань, умінь та навичок курсантів, здобутих у попередньому навчанні. Досвід показує, що курсанти більш-менш успішно опановують теоретичні питання (вивчення основних визначень, формул, одиниць вимірювань тощо). Значно складніше відбувається самостійне розв'язання практичних задач, де треба проявити достатню теоретичну підготовку, творчість і евристичність в пізнавальній діяльності, вміння та навички діяти за рекомендованим алгоритмом..

Доречним, з точки зору авторів, є наступний порядок в підготовці та проведенні практичного заняття з використанням методу попереджувального навчання. На першому занятті курсантам роз'яснюється необхідність постійної наполегливої самостійної роботи за роздавальним навчальним та методичним матеріалом в підготовці до кожного чергового заняття, вказується на критичну необхідність послідовного оволодіння навчальним матеріалом. Особисту відповідальність за самостійну роботу кожного курсанта навчальної групи в досягненні бажаного результату несуть командири підрозділів. В навчальні матеріали на попередню підготовку до майбутнього практичного заняття

включається конспект практичного заняття в електронному вигляді, який, зокрема, містить в собі його теоретичну частину, список запитань для самостійного контролю власних знань за темою заняття та 4÷5 типових задач з їх зразковим і докладним розв'язком. Крім того, з метою мотивації та більшої зацікавленості, надаються задачі воєнно-прикладного змісту для самостійного розв'язання. Автори на власному досвіді пересвідчилися, що така підготовка призводить і до бажаних результатів в процесі практичного заняття, на якому виявляється активна участь курсантів, як в обговоренні теоретичних питань, так і в розв'язку задач. Проведення практичних занять за описаною методикою показало її спорідненість з пізнавальними потребами курсантів, відсутність ознак інтелектуального відторгнення і, більше того, виразну зацікавленість курсантів в співпраці з викладачем, що проявилось в їх особистій турботі на своєчасне одержання навчальних та методичних матеріалів напередодні кожного практичного заняття. Одночасно виявлялася значно більша готовність курсантів до активної участі в розв'язуванні практичних задач, які призначаються для розв'язку в класі. Крім того, до 35-45 % збільшилася частина навчальної групи курсантів, які стали знаходити помітне інтелектуальне задоволення від своєї участі у практичному занятті. Курсанти стали активно задавати запитання викладачам, націлені на повне розуміння навчального матеріалу заняття, що раніше не спостерігалось.

Важливою є військово-професійна спрямованість змісту практичних задач, максимальна його націленість на впізнавання і впевнене розв'язання в майбутній службовій діяльності. Крім цього, такий підхід найкращим чином відповідає вимогам забезпечення навчального процесу за військово-спеціальними та військово-інженерними дисциплінами.

НПП кафедри фундаментальних наук Військової академії (м.Одеса) мають завдання на своєчасне визначення і відповідне методичне забезпечення трьох основних складових навчальних груп, за ознаками рейтингу ECTS: 1) А і В; 2) С; 3) D і E. При цьому головним є докладання найбільших зусиль на допомогу третій підгрупі в досягненні рейтингових досягнень, що відповідають другій і першій підгрупі.

Увага авторів зосереджена на практичних заняттях не випадково. Формування практичної компетентності військових фахівців сьогодні є нагальною задачею.

Особливого значення метод попереджувального навчання в забезпеченні практичних занять здобув під час воєнного стану. Відомо, що часті повітряні тривоги фактично зривають навчальний процес. В попереджувальному навчанні є фаза попередньої самостійної підготовки, що дозволяє виконувати задачі навчання в заочному режимі в умовах бомбосховища, якщо проведення аудиторного заняття на даний час стає неможливим.

ТЕХНОЛОГІЯ WebGL ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ 3D МОДЕЛЕЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ АРХІТЕКТУРНИХ ДИСЦИПЛІН

ГРИНЬОВА І.І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Умови дистанційного навчання потребують більших зусиль для підвищення мотивації та самоорганізації студентів, а також компенсації меншої інтерактивності та недостатньої практики при вивченні нового матеріалу. Використання технології WebGL може стати ефективним інструментом для часткового розв'язання цих проблем. WebGL дозволяє створювати інтерактивні та захоплюючі навчальні середовища та потужні навчальні матеріали, які сприяють кращому розумінню та запам'ятовуванню складних концепцій.

Використання WebGL дає можливість педагогам створювати власні захоплюючі навчальні середовища та матеріали, які полегшують розуміння складних концепцій та їх запам'ятовування. Ці матеріали можна легко поширювати та використовувати на різних платформах. Крім того, за допомогою цієї технології можна створювати власні візуальні ефекти та експерименти, що сприяють розвитку креативності та творчих здібностей студентів.

WebGL представляє собою програмну бібліотеку, розроблену для поєднання мови програмування JavaScript з OpenGL метою відтворення 3D-графіки у будь-якому сучасному веб-браузері без необхідності використання плагінів. Вона надає єдиний інтерфейс для доступу до апаратного забезпечення 3D-графіки у браузері та може ефективно відтворювати складні тривимірні сцени.

Під час викладання курсів для спеціальностей 191 та 192 WebGL може використовуватися для створення вражаючих тривимірних моделей та анімацій. Це сприяє візуальному усвідомленню концепцій та явищ, що досліджуються на рівні мікро- та макро-світу, та підвищує мотивацію до навчання.

Однією з ключових переваг WebGL є можливість створення інтерактивних моделей, які дозволяють студентам експериментувати, змінювати параметри та вивчати різні сценарії. Наприклад, у галузі будівництва це можуть бути інтерактивні графіки, що ілюструють залежність між різними змінними та дозволяють студентам експериментувати зі значеннями для кращого розуміння взаємозв'язків. У сфері архітектури це можуть бути інтерактивні симуляції, які дають змогу студентам змінювати параметри та спостерігати їх вплив на систему.

Інтерактивність WebGL стимулює самостійну роботу студентів та допомагає їм активно взаємодіяти з моделлю. Це дає можливість досліджувати зв'язки між зовнішніми умовами, параметрами, що описують систему, та її станом.

РОЛЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ**ДАШКОВСЬКА О.П.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Об'єднаний предмет «Безпека життєдіяльності та охорона праці» студенти нашої Академії вивчають на першому та другому курсах. На різних факультетах по різному. Автори ще в квітні 2019 році приймаючи участь в науково-методичній конференції «Управління якістю підготовки фахівців», в своїй статті «Методичні труднощі при викладанні дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці» тезисно аргументували про труднощі, які виникають при викладанні цієї дисципліни, яка складається з двох, нібито однакових дисциплін. Багато спільного між цими двома дисциплінами, але є і велика різниця між ними. «Безпека життєдіяльності» – дія людини в надзвичайних ситуаціях, в побуті, в соціумі, а «Охорона праці» – захист працівника при виконанні трудових обов'язків на підприємстві.

Так, «Безпека життєдіяльності» і повинна вивчатися на перших курсах, а от «Охорона праці» повинна вивчатися на четвертому курсі. Пояснення просте. Для того щоб розуміти значення цих двох слів «Охорона праці», необхідно пройти всі технологічні та професійні практики студенту на будь-якому підприємстві. І не тільки зайти та ознайомитися екскурсійно з підприємством. Необхідно ознайомитися зі всіма небезпечними та шкідливими виробничими факторами, які зустрічаються на даному підприємстві.

Будь-який будівельник у нашій уяві асоціюється із робочою формою. Це спецодяг, каска, черевики із металевим носком, рукавиці та яскравий жилет. І це не дарма, адже незалежно від обов'язків – робота на будівництві є складною та травматичною. І так по кожній практиці студент повинен не тільки ознайомитися з одним робочим місцем, а й повноправно працювати та приймати рішення під контролем досвідченого фахівця. І тільки після цього студент ніколи не скаже, що йому не потрібна «Охорона праці», бо він розуміє всю небезпечність будівельного процесу. Він буде вже добре знати, що за будівництво, технологію та безпеку праці кожного робітника, проведення інструктажу несе відповідальність керівник робіт. І тільки після проходження цього шляху студент зрозуміє основи «Охорони праці», зрозуміє, що забезпечення безпеки не може бути одноразовим актом. Це безперервний процес, який полягає в обґрунтуванні і реалізації найбільш оптимальних шляхів, методів, способів розвитку та удосконалення системи безпеки, неперервному контролю та виявленні реальних і потенціальних загроз і небезпек.

ПРО ПІДГОТОВКУ МАГІСТРІВ-МЕХАНІКІВ ДО ПРОЕКТНОЇ РОБОТИ**ЖДАНОВ О.О.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна***ПЕТРОВ В.М.***Одеський національний технічний університет, м. Одеса, Україна*

Придбання магістрами спеціальності 133 – Галузеве машинобудування навичок проектування та конструювання механічних систем та конструкцій передбачає отримання компетенцій оптимального проектування пристроїв. Цими компетенціями магістри опановують у рамках дисципліни «Оптимальне проектування механічних систем та конструкцій», які студенти вивчають у наших вишах.

Крім вивчення теоретичних положень та методів розв'язання задач оптимального проектування механічних систем, студенти здобувають навички складання опису, аналізу проектованої системи, розробки математичної моделі задачі оптимізації.

На прикладах щодо простих завдань скалярної оптимізації студенти складають математичні моделі як трьох груп функцій: функція критерію якості, яким виконується оптимізація, змінні проектування, формулюють обмеження, призначають граничні умови. Як метод вирішення завдань оптимізації використано метод випадкового пошуку. Під час пошуку оптимального комплексу значень змінних проектування використаний прямий методи нульового порядку, у якому варіанти розрахунку порівнюються лише за значенням критерію якості. Швидкодії сучасних ЕОМ дозволяє успішно вирішувати завдання, так у програмному комплексі «opt» реалізовано випадковий пошук оптимальних значень змінних проектування в галузі допустимих значень. Розв'язання задачі оптимізації виконується в режимі діалогу з ЕОМ, оператор вибирає режим обчислень, аналізує результати та, у разі потреби, коригує дані або режим обчислень.

Оптимізація конфігурації окремої деталі чи механічної системи виконується з урахуванням аналізу напружено-деформованого стану методом кінцевих елементів. Використання таких програмних продуктів, як «ANSYS», дозволяє визначати «недовантажені» зони деталі та елементи системи, в яких напружений стан, що оцінюється по Мізесу, далекий від критичного. Це дозволяє відреагувати недовантажені зони, та ввести зміни, наприклад в переріз деталі, та інші елементи конструкції, з метою зменшення ваги.

Студенти при цьому отримують наочне підтвердження необхідності застосування сучасної обчислювальної техніки, без використання якої вирішувати подібні завдання неможливо.

FORMS AND METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN TECNICAL UNIVERSITIES

ЗАЙЦЕВА О.Ю.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Nowadays, English has become the dominant language, the huge role of which is obvious. The entire scientific world communicates mainly in this language. 75% of the world's mail and 60% of the world's telephone conversations are carried out in English. However, paradoxically, a university teacher is often faced with the problem of very poor preparation of students, although in our country children learn a foreign language almost from kindergarten. What is the reason for such a low level of knowledge? This can be explained by a number of factors, including: – the student believes that he does not need a foreign language at the university (according to his specialty); - the student has developed a stable “immunity” - “I studied English for many years (about 10 years) and did not learn anything, nor will I learn at university”; – there are students who demand from a teacher something completely different than what the educational program provided for by a given faculty or department requires of him; – insufficient number of hours allocated for discipline.

Thus, the conclusion suggests itself - the existing form of teaching a foreign language does not contribute to motivation, therefore, it is necessary to apply the principle of novelty. The modern requirement to improve the linguistic culture of society and the practical need for proficiency in foreign languages force us to take a fresh look at the methods of teaching them. In recent years, computer technology has penetrated into all areas of human activity, and education is no exception. More recently, multimedia tools, from the point of view of methodology, included colorful textbooks with texts, audio cassettes and video materials; now it is mainly a computer, one device in which all the above-mentioned tools are concentrated. The use of digital and information communication technologies in foreign language classes increases the motivation and cognitive activity of students and broadens their horizons. Training programs provide the opportunity to model certain tasks and problems, as well as to form, control and consolidate knowledge, skills and abilities in all types of speech activity. The introduction of interactive methods into the educational process allows students to overcome a kind of psychological barrier, such as “fear of speaking”, “fear of mistakes”, on the way to free use of a foreign language as a means of communication. At the present stage of technology development, all interactive methods for optimizing the assimilation of material in the process of teaching foreign languages can be classified according to the method of their

implementation in the educational process and according to the goals that need to be achieved when using a particular method. The practical use of interactive methods that can be used in the process of teaching foreign languages can be divided into two groups: - working in offline mode, that is, not requiring a connection to the global Internet: interactive whiteboards and CDs; - working in a quickly accessible online mode, that is, requiring a connection to the global Internet: network resources in the form of various educational and developmental exercises, games, images, videos on the websites of well-known publishers and organization, and interactive test systems.

These tools undoubtedly mark a qualitatively new stage in the theory and practice of teaching foreign languages. Interactive learning is based on methodological innovations that are not associated with passive learning of material, but with the active participation of teachers and students in the educational process itself. At the same time, the term “interactive learning” is interpreted differently by many methodologists and teachers. The concept of “interactive” came to us from English, from the word “interact” (“inter” - mutual, “act” - to act). Therefore, in the broadest sense, “interactive learning” is a special form of organizing cognitive activity with specific and predictable goals, based on the ability for feedback and interaction between the teacher, teaching or learning tool (for example, a computer) and students. In essence, teaching using interactive methods comes down to organizing the learning process in such a way that the teacher and all students will be involved in the learning process.

The obvious increase in the role of communicative competence in the modern engineering professional community has led to an increase in the importance of foreign language training in the university education system. Expanding international cooperation, the need to establish new business contacts and effectively maintain existing ones, require specialists, engineers, managers and technical scientists to actively speak at least one foreign language.

The obvious increase in the role of communicative competence in the modern engineering professional community has led to an increase in the importance of foreign language training in the university education system. Expanding international cooperation, the need to establish new business contacts and effectively maintain existing ones, require specialists, engineers, managers and technical scientists to actively speak at least one foreign language. An important sign of today is that students of technical universities themselves are coming to understand the need to study a foreign language. However, despite the growing interest in a foreign language over the past decades, teachers and students of technical universities still face the problem of a limited number of teaching hours allocated to its study, because the volume of the compulsory discipline “Foreign Language” in a technical university is

only 330 academic hours. Consequently, in these conditions, exactly those educational methods and technologies should be used, the use of which will allow the most rational use of classroom teaching hours and the time allocated for independent work of students. Such educational methods can be called the technology of maintaining a language portfolio. A language portfolio is a set of tools for documenting and assessing a student's language skills. It allows the owner to track the process of learning a foreign language, independently assess his level, set individual goals, and also monitor the success of their implementation.

Thus, a language portfolio performs three functions:

- educational – it allows the student to become an active participant in the educational process, namely, it increases his motivation to learn a foreign language, teaches him to organize his independent work, determine rational ways to improve his skills, and also develops the skill of reflection;
- social – demonstrates the abilities and achievements of its owner in the field of a foreign language, but does not replace certificates or diplomas that students receive based on exam results, but is an annex to the latter, providing additional information;
- pedagogical – helps students develop their thinking abilities and skills of self-esteem and self-knowledge, thereby promoting the development of their autonomy in learning a foreign language throughout their lives.

The technology of maintaining a language portfolio can be used as one of the main methods of working with students, since the focus on maintaining a language portfolio precedes the main stage of studying a foreign language course; this work permeates the entire educational process and, in the end, is evidence of the effectiveness of learning, while simultaneously acting means of control at all stages. In addition, the compiled language portfolio remains with students in the future, helping them in their studies in other courses and, more importantly, in finding employment.

A language portfolio allows a foreign language teacher to solve the following tasks:

1. to provide practical orientation and direction of training;
2. to apply interactive and communicative forms of work;
3. to develop students' independent work skills;
4. to ensure differentiation and individualization of the educational process;
5. to carry out and compare student self-assessment, mutual assessment and teacher assessment;
6. to ensure continuity in the learning process.

ПИТАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ АРХІТЕКТУРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

ІВАНОВА І.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Аналізуючи ставлення студентів до такої професійної дисципліни як архітектурне проектування, викладачі старших курсів стикаються з труднощами, які свідчать про те, що не вистачає мотиваційних заходів для багатьох студентів методично продовжувати навчання. Викладачі спостерігають невиконання поточних завдань вчасно, зниження присутності студентів на заняттях. Це спонукає викладачів до більш глибокого аналізу ситуації, що склалася. Безумовно ми розуміємо, що на вимушене дистанційне навчання спрямовані добре мотивовані студенти, які вміють визначати цілі, організовуватись та добре комунікувати. Задача протягом всього навчання розвивати ці якості у тих, кому цього не вистачає, особливо при такій формі навчання. Найбільш значущими для учнів є такі мотиви: пізнавальні; комунікативні; емоційні; саморозвитку; досягнення; зовнішні (заохочення, покарання) На перших етапах навчання вони цілком спрацьовують. Вивчаючи базові та суміжні дисципліни більшість студентів вчасно закінчують сесії, мають гарну успішність, приймають участь у поточних конкурсах з дисциплін. Архітектурне проектування як професійна дисципліна втілюється на старших курсах на базі вивчення окремих дисциплін. Тут ми можемо спостерігати, що більшість студентів не можуть використати свої дисциплінарні знання, їх синтезувати з функціонально-планувальним завданням та з творчою концепцією. Це свідчить про те, що протягом попереднього навчання втратився орієнтир, а саме ціль навчання – створення якісного архітектурного проекту на базі придбаних знань. Таким чином, один з мотиваційних принципів, такий, як «досягнення» не спрацював при цьому випробуванні. Протягом всього навчання студент- архітектор повинен бачити свою кінцеву ціль та виклики з нею пов'язані. Швидкі глобальні зміни у всіх середовищах, практичне припинення відновлення природних ресурсів – повітря, води, ґрунтів то порушує питання про вироблення стратегії розвитку цивілізації, сучасної архітектури та будівельних технологій. Жорстке конкурентне середовище ще більш підвищує планку вимог до проектування та будівництва. Будь яка архітектурна школа не може ігнорувати цих явищ. Наші студенти с першого курсу та протягом всього навчання повинні мати ці орієнтири і розуміти мету і кінцеві цілі свого навчання. Було б бажано, вже на першому етапі навчання поступово визначати цілі навчання у контексті сучасних вимог що до архітектурного середовища та якості архітектури: ставлення до існуючого містобудівного контексту, екології, щодо соціального

контексту. Потрібно ознайомлення з кодифікованою архітектурною політикою Європейських країн, нормативною базою України, питаннями безпеки. Такі вступні лекції певно принесли б користь і змотивували б для подальшого навчання. Своєчасно необхідно розширювати уявлення про сучасне проектування, наповнювати необхідним змістом. Існує широке, складне коло питань пов'язане з охороною спадщини. Головним провідником у питаннях зв'язку збереження архітектурного середовища і сучасною архітектурою є архітектор, інженер, будівельник. Архітектор перш за все повинен це усвідомлювати, вже на перших етапах навчання, щоб бути готовим для подальших випробувань та формування базових цінностей по відношенню до архітектурної спадщини.

Ситуація що до навчання погіршується, якщо студент втрачає впевненість не виконуючи поточні завдання, що частіше веде до відсутності його на поточних заняттях. Виникає проблема психологічної ізоляції студента. Втрачається фактор змагальності протягом роботи над проектом. Втрачається негайна мотивація самореалізації, досягнення, яка має кращі результати порівняно з відкладеною за часом. Викладачі кафедри архітектури будівель та споруд працюють над тим, щоб запровадити гурткову роботу, залучають студентів до різноманітних конкурсів з проектування, але на жаль не всі студенти змінюють пріоритети в тому куди вкладати свій час. Для багатьох студентів не працюють мотиви пізнавальні, саморозвитку, комунікації, бо для них гостро стоїть питання ліквідації накопичених академічних заборгованостей.

Слід звернути увагу, що кризові явища в економіці, тяжка ситуація в Україні пов'язана з воєнним вторгненням відкладає у часі для наших студентів ще один мотив - перспективу хорошої роботи, заробітку у нашій країні. Це дуже суттєво, про це треба пам'ятати. Викладачам з менеджменту, маркетингу пропонуємо висвітлювати це питання, а саме, як високо цінується труд архітектора, інженера, будівельника на міжнародних ринках. Потрібно зберегти цю мотивацію, навіть в наших умовах невизначеності, акцентуючи те що оцінка цього труда ще не небула гідного заохочення в Україні.

Можливо, допоможе більш глибокий аналіз мотивації як рушійної сили в умовах навчання для отримання бажаного результату: за результатами дій (позитивна, негативна); за стійкістю; за впливом (групова мотивація, індивідуальна мотивація, ідентифікація, процесуально-змістовна); і т.і.

Контроль мотивів, стимулів студентів до навчання та втілення необхідних може бути достатньо, щоб студент змінив пріоритети. Бажано постійно підкріплювати це розвитком цілей навчання у наших учбових програмах. Нам викладачам потрібно мотивування студента, його впевненість у виборі спеціальності, методична робота протягом всього періоду навчання. Загальна синергія викладачів та адміністрації може призвести до суттєвих результатів.

АСПЕКТИ АДАПТАЦІІ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ДО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

КАРНАУХОВА Г.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

З початком нового навчального року в закладах вищої освіти настає визначна подія – прихід нових студентів. Вчорашні школярі зазвичай мають різний вихідний рівень та обсяг знань, отже, процес пристосування кожного першокурсника до нових умов життя та навчання буде мати індивідуальні прояви.

Навчання у вищому навчальному закладі для сучасних молодих людей є одним із найважливіших періодів їхнього життя, зростання як особистості та становлення як фахівця. Визначальним етапом адаптації є перший курс.

Від того, які саме засоби пристосування до нових умов будуть обрані та закріплені особистістю, залежить майбутня професійна самореалізація людини.

Загальновідомо, що шкільні методи навчання докорінно відрізняються від організаційних форм навчального процесу в сучасних закладах вищої освіти, які характеризуються високою інтенсивністю та значним обсягом навчального матеріалу до опрацювання.

Перехід від шкільного типу навчання до типу самонавчання вищого навчального закладу характеризується відсутністю постійного контролю; новими формами навчання (лабораторних робіт, лекцій, практичних занять); складністю адаптації в студентській групі; великою кількістю викладачів і відсутністю особистого підходу з їхнього боку.

У більшості першокурсників ламаються шкільні стереотипи, зростає навчальне навантаження, виникає необхідність самостійно розподіляти час для навчання.

Студенти повинні вивчити організаційну структуру навчального закладу, вимоги та норми, прийняти ці вимоги, визначити свої права та обов'язки. Не менш важливим аспектом адаптації є налагодження відносин з викладачами та адміністрацією.

Результати психологічної адаптації студента можуть бути як позитивними, так і негативними. Студент може повністю включитися в навчальну діяльність та життя колективу, а може пристосуватися до навчальної діяльності, дотримуючись основних норм і вимог (для уникнення неприємностей), але не сприймати їх. В умовах війни через постійне занепокоєння за себе та своїх рідних виникають також психологічні проблеми, що ускладнює процес адаптації до навчання.

Реалізація освітнього процесу в Україні відбувається у форматах дистанційного та змішаного навчання. Наш навчальний заклад не залишається осторонь проблем своїх студентів, які змушені адаптуватися до навчання під час війни. Студенти-першокурсники мають можливість вчитися в очному режимі. Адже, незважаючи на необхідність дистанційного навчання, воно стає головною перешкодою психологічної адаптації студентів. Серед причин можна назвати:

- збільшення обсягу самостійної роботи;
- відсутність соціального контакту (студенти перестають взаємодіяти з одногрупниками в спільних чатах);
- вимога наявності комп'ютера, стабільного Інтернету та необхідного програмного забезпечення;
- самодисципліна (студенти відволікаються, займаються іншими справами під час пар);
- обмежена можливість консультування з викладачем;
- переривання занять через повітряні тривоги та ін.

Через нестабільну ситуацію в країні, на жаль, можемо спостерігати у першокурсників зміну пріоритетів та втрату мотивації до високих результатів в навчанні. Серед рекомендацій з метою полегшення адаптації студентів-першокурсників до навчального процесу можна запропонувати наступне (ці заходи традиційно проводяться в нашій академії):

- ознайомлення першокурсників з навчальними аудиторіями, з усіма підрозділами вищого навчального закладу (деканат, кафедра, бібліотека тощо);
- ознайомлення з розкладом занять групи; обов'язкове уточнення розкладу час від часу (у куратора, старости, на сайті академії);
- знайомство з однокурсниками, викладачами, куратором, старостою групи.

Дуже важливим є стимулювання студента до самореалізації в студентському середовищі, підтримка і допомога в адаптації з боку психологів та кураторів.

Значною мірою, результативність процесу пристосування студентів-першокурсників до особливостей умов навчання у закладах вищої освіти залежить від здатності колективу викладачів забезпечити його організованість, керованість і планомірність.

Одним з основних показників адаптованості студента є його успішність в навчанні без постійного контролю з боку батьків та педагогів. Незадоволеність студента власними аналітичними здібностями та вмінням ефективно використовувати інформацію проявляється у лінощах, відчутті нудьги, апатії.

Питання, пов'язані з формуванням адаптації студентів-першокурсників до освітнього середовища закладів вищої освіти, мають повсякчас залишатися у центрі уваги як науковців, так і викладачів.

МЕТОДОЛОГІЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ МІСЬКОГО БУДІВНИЦТВА ТА ГОСПОДАРСТВА

КЕРШ В.Я., ФОЩ А.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Розвиток процесів урбанізації і пов'язане з ними наростання та ускладнення проблем міста потребують постійного творчого аналізу тенденцій у світовій та вітчизняній містобудівній практиці і своєчасного динамічного реагування в проектуванні, будівництві, і, відповідно, в освітніх програмах вищих навчальних закладів.

«Міське будівництво та господарство» - один з найбільш актуальних і важливих напрямків освітніх програм спеціальності «Будівництво та цивільна інженерія» галузі знань «Архітектура та будівництво». Рівень підготовки має забезпечити фахівцям спеціальності «Міське будівництво і господарство» можливість кваліфіковано виконувати складні інженерні завдання та професійно розробляти проектні рішення за фахом, займати керівні посади, як в управлінні структурними підрозділами житлово-комунального господарства та будівельної галузі, так і ефективно працювати на державних посадах. Особливо роль фахівців спеціальності МБГ зростає у світі задач по відновленню міських об'єктів, пошкоджених в результаті військових дій.

Випускова кафедра бачить своє завдання у тому, щоб надати випускнику спеціальності МБГ широкій спектр професійних компетенцій мультидисциплінарного характеру, що дозволяє йому вирішувати складні комплексні завдання в інженерної діяльності. Завдання інженера знайти поліпшене технічне рішення або шляхом логічного аналізу дефектів і їх усунення, або шляхом знаходження і адаптації аналогічного рішення в природі або в іншій області техніки може бути успішно вирішене тільки за умови розвитку здібностей фахівця як репродуктивного, так і продуктивного типу.

Особливе значення має так звана методологічна компетентність, яка полягає в тому, що студенти набувають навичок і знань, пов'язаних з методами та інструментами дослідження аналізу та розв'язання проблем. Більш важливим для студентів, замість засвоєння готових знань, видається розвиток критичного мислення, уміння адекватно оцінювати інформацію, застосовувати методологічні підходи для розв'язання завдань будівництва, реконструкції, реставрації, термомодернізації міських об'єктів. Такий підхід реалізовано при підготовці дисциплін з енергоефективності, наприклад «Основи термомодернізації будівель»; він сприяє розвитку універсальних навичок, креативності та інноваціям, створює умови для подальшого самонавчання та самовдосконалення.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

КИРИЛЕНКО Н.В.

Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

Сьогодні ми чітко бачимо прагнення України йти впевненими кроками на шляху до повноцінного і впевненого існування України в Європі. Розпочаті реформи набули незворотного та системного характеру, європейська інтеграція у свідомості людей стала синонімом руху вперед, до демократії, свободи та високих стандартів життя. Одна з цілей мовної політики полягає у тому, щоб кожен європейський громадянин володів двома іноземними мовами окрім їх рідної мови. Опитування, проведене компанією TNS в Україні, з метою з'ясування у населення України значення для них іноземної мови показало, що більше половини респондентів (57%) вважають, що іноземна мова може забезпечити для них та їхніх дітей можливість вільного спілкування з іншими людьми. Водночас 43% вважають, що знання іноземної дозволяє отримати більш оплачувану роботу в Україні. Українці, у свою чергу, розуміють необхідність знання мови – 2/3 заявили про свої плани її вивчати. Найпопулярнішою серед іноземних мов є англійська – 97% опитаних хотіли б щоб її вивчали їхні діти. Ці дані свідчать про те, що свідомість людей змінюється і є чітке розуміння, що знання іноземних мов відкриває нові і широкі перспективи для спілкування, подальшого просування по кар'єрних сходах.

Проте, навчання продуктивному володінню іноземної мови професійного спрямування перешкоджає дефіцит аудиторних годин, і, дуже часто програмою не враховується, що студенти, мають різний рівень мовної підготовки. Відтак, проблема організації заняття з англійської мови у різнорівневих групах студентів немовних спеціальностей стала предметом багатьох досліджень у методиці викладання іноземних мов. І оскільки не завжди існує можливість забезпечення диференційованого підходу шляхом розподілу студентів на групи, ефективніше у такому разі є застосування методу різнорівневого навчання шляхом розробки системи диференційованих завдань, які б дозволили вирівняти рівень володіння іноземною мовою студентами першокурсниками. Незважаючи на всі складності роботи в різнорівневій групі, викладач повинен прагнути досягти єдиної мети - вирівняти рівень лінгвістичної іншомовної компетенції студентів до рівня - середній/високий. Весь процес навчання повинен бути орієнтований на практичне оволодіння студентами іноземною мовою, що дозволить використовувати її в майбутній професійній діяльності і науковій роботі, в повсякденному і діловому спілкуванні.

ПСИХОПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ СТВОРЕННЯ ЕДУКАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

КОВАЛЬОВА О.О.

Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

Незважаючи на брак характеристики поняття «едукація» у наукових та нормативних джерелах, тлумачимо його ширше, ніж навчально-виховне / освітнє середовище, але дотичне поняттю «едукаційне середовище», адже йдеться про різнобічність (триєдність) цього процесу. Тому й умови його створення мають бути різноаспектними: не лише традиційно педагогічними, а й психологічними, зважаючи на психологічне підґрунтя кожної категорії: навчання, виховання, розвиток.

Саме на межі логічного та обґрунтованого поєднання психології та педагогіки як наук для найефективнішого едукаційного середовища необхідне застосування психопедагогічних прийомів. Так, педагогіка класичного контексту характеризує мету, зміст, форми, методи та технологічні прийоми навчання, натомість психопедагогіка, ґрунтуючись на системному та синергетичному наукових підходах, суттєво розгортає площину науково-практичних проблем, зокрема стосовно психопедагогічних умов ефективності едукаційного процесу (Панов В.).

Наріжний компонент психопедагогічних умов ефективного створення едукаційного середовища – рівень психодидактичної компетентності викладачів, сформований у процесі їхньої професійної підготовки у закладах вищої освіти. Очевидно, що такі уміння педагога також потребують спеціальної уваги і розвитку, насамперед роботи над становленням психологічної зрілості викладача. На нашу думку, така потреба має два взаємозалежні аспекти: – психологічний (необхідність перебудови традиційних поглядів, мотивів, цінностей, установок та дій педагога у конкретний едукаційний момент загалом (зміна «царської» ролі на толерантно-конструктивну); самоудосконалення та самоврегулювання емоційних станів викладачів (розвиток емоційного інтелекту); навчання медіаційної та модераторної компетентності тощо; – педагогічний – типові загальні, фахові та спеціальні компетентності викладачів закладів вищої освіти як здатність та готовність організовувати та реалізовувати для студентів конструктивне едукаційне середовище; формулювати та моделювати традиційні та інноваційні навчальні завдання тощо.

Комплексна реалізація виокремлених психопедагогічних умов сприятиме створенню конструктивного едукаційного середовища у сучасних закладах вищої освіти.

ПРО УЧАСТЬ АКАДЕМІЇ У МІЖНАРОДНОМУ ГРАНТОВОМУ ПРОЄКТІ UKRENERGY

КОВРОВ А.В., КРОВЯКОВ С.О., ГОЛУБОВА Д.О., ПАНДАС А.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Одеська державна академія будівництва та архітектури з 2015 року є активним учасником підготовки та реалізації проєктів у межах програми Еразмус+ КА1 – навчальна мобільність. За напрямком програми здійснюється академічна мобільність здобувачів (на певний період та з зарахуванням результатів навчання в обсязі кредитів ЄКТС), а також академічна мобільність викладачів, у межах якої відбувається стажування та викладацька діяльність. Наразі партнерами академії за програмою Erasmus+ КА1 є 20 іноземних закладів вищої освіти.

З квітня 2023 року академія приймає участь у міжнародному проєкті «Інноваційні магістерські курси на підтримку покращення енергетичного та вуглецевого сліду будівельного фонду України», «UKRENERGY» (ERASMUS-EDU-2022-CBHE-STRAND-2, Project ID 101082898). Проєкт здійснюється у межах європейської програми Еразмус+ КА2 «Розбудова потенціалу у сфері вищої освіти: Напрямок 2 – Партнерство для трансформації вищої освіти».

Діяльність у межах проєкту «UKRENERGY» – це зовсім інший формат та обсяг роботи, порівнюючи з минулим досвідом міжнародної проєктної діяльності академії. Загалом «UKRENERGY» має на меті розробку нових магістерських курсів з «Енергоефективності, модернізації будівель та енергетичного планування», а також просування кращого досвіду ЄС щодо освітніх методик та знань, пов'язаних з енергоефективністю та стійкістю будівель. Проєкт також включає створення сучасних лабораторій, розробку навчальних матеріалів та впровадження інноваційних практик викладання та навчання.

Чотири українські заклади вищої освіти: Київський національний університет будівництва та архітектури, Національний університет «Львівська політехніка», Придніпровська академія будівництва та архітектури та Одеська державна академія будівництва та архітектури залучені безпосередньо до розробки та впровадження магістерських програм у вищезазначеному напрямку в кожному ЗВО окремо. Ще чотири українські заклади вищої освіти розробляють та впроваджують відповідні освітні компоненти.

Першим етапом роботи академії над проєктом стало дослідження Одеського регіону щодо енергетичного контексту та потреб. Далі було проведено аналіз інституційних потреб Одеської державної академії будівництва та архітектури

щодо напрямку проєкта. Наступний крок – онлайн опитування чотирьох цільових груп: здобувачів, викладачів, випускників та роботодавців. Це дозволило виявити ключові позиції, які необхідно врахувати в освітній програмі. Було створено та наповнено платформу стейкхолдерів програми з Одеського регіону.

Згідно обов'язків за проєктом, академією спільно з координатором Університетом Генуї було підготовлено Звіт про узагальнення результатів аналізу регіональних потреб Київського, Львівського, Одеського, Дніпровського регіонів, інституційних потреб університетів-партнерів проєкту та опитування цільових груп.

Таким чином, розроблення освітньо-наукової програми магістерського рівня обсягом 120 кредитів ЄКТС повинно було мати всебічний та ретельно обґрунтований характер.

У якості прикладів розглядалися програми, що вже реалізуються в європейських університетах, а також новостворені в українських ЗВО аналогічні програми.

Задля кращого розуміння завдань програми та набуття досвіду в рамках реалізації проєкту Університетом Генуї було проведено декілька змістовних семінарів, зокрема презентація щодо особливостей формулювання результатів навчання (Learning Outcomes), Bloom's Taxonomy, представлення та детальні роз'яснення щодо підготовки шаблону Посібника з програми (Programme Handbook). Члени робочої групи пройшли необхідне навчання, були надані приклади оформлення всіх основних документів за європейським зразком з поясненнями.

Важливим досвідом було те, що освітню програму необхідно презентувати партнерам в зрозумілому, звичному у Європі вигляді. Для кращого розуміння її змісту необхідно було підготувати перелік освітніх компонентів з відповідними результатами навчання, тобто адаптувати освітню програму.

Згідно встановленого координатором проєкту Університетом Генуї (UNIGE, Італія) терміну, робочою групою з реалізації проєкту в академії був підготовлений та направлений координатору для узгодження робочий варіант компонентів освітньої програми, а саме: Program Handbook, Plan of educational component, Syllabuses.

Нетривіальним досвідом було «узгодження» формальних сторін програми у національній і європейській інтерпретаціях.

Освітня програма, яка має або претендує на акредитацію НАЗЯВО в Україні, обов'язково повинна містити інтегральну компетентність, загальні і спеціальні компетентності (за спеціальністю та визначені ЗВО), результати навчання (за спеціальністю та визначені ЗВО), мінімум дві матриці співвідношення, тощо.

Всі зазначені в освітній програмі результати навчання, в подальшому, згідно матриці відповідності освітніх компонентів результатам навчання, майже дослівно цитуються в силабусах (робочих програмах) освітніх компонентів.

При вивченні освітніх програм закордонних партнерів виявилось, що в оприлюднених освітніх програмах не наводиться стільки видів визначень можливих майбутніх, не завжди зрозумілих абітурієнтам та здобувачам, досягнень. Проте у європейських програмах зрозумілою мовою викладені основні загальні результати, які можуть бути набуті при належному навчанні за обов'язковою частиною програми. В цілому, якщо зіставити формальні обсяги в аркушах, то український національний варіант програми є в 4-5 разів об'ємнішим.

В європейському варіанті тільки у силабусах кожен конкретний викладач надає опис як компетентностей, так і результатів навчання щодо кожного освітнього компонента. В цілому вони відповідають загальному змісту освітньої програми, але викладач не обмежений конкретним формулюванням і може навіть зазіхати на «сусідні» тематики, якщо в його викладанні передумовлені переваги.

Окрім того, відмінністю силабусів партнерів, чий досвід вивчався при розробці освітньої програми, виявилася відсутність визначення критеріїв оцінювання за чіткою кількістю балів щодо кожного виду роботи. Перевага надається оцінюванню саме набутих результатів навчання за відсотковою шкалою.

У березні Вченою радою академії була затверджена освітньо-наукова програма магістерського рівня «Енергоефективність будівель та енергетичний інжиніринг». Відповідні компоненти освітньої програми надані координатору.

В подальшому стоїть завдання розробки повного комплексу навчально-методичного забезпечення освітніх компонент, в тому числі підготовка навчальних посібників, конспектів лекцій.

Цей досвід дозволяє надалі активніше просуватися на шляху до інтеграції в європейський освітній простір.

З листопада 2023 року в рамках програми Еразмус+ КА2 «Розбудова потенціалу у сфері вищої освіти: Напрямок 2 – Партнерство для трансформації вищої освіти» академія приймає участь у реалізації проєкту «The BRIDGE» – «Подолання розриву між університетом і промисловістю: інноваційна магістерська освітня програма, що підтримує розвиток зелених робочих місць і цифрових навичок в українському будівельному секторі».

Метою проєкту є розробка комплексних магістерських навчальних програм з ВІМ проєктування, будівництва та експлуатації будівель та споруд, з акцентом на взаємодію фахівців з різних напрямків будівельної діяльності.

АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

КОВТУНЕНКО О.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасний розвиток інформаційних технологій призводить до все більшого поширення різноманітних програмних комплексів, метою яких є спрощення та автоматизація виконання інженерних завдань. Також на державному рівні у різних галузях створюються єдині державні бази, що дозволяють завантажувати відповідну документацію у цифровому вигляді. Для того щоб бути конкуренто спроможним на ринку праці, сучасному фахівцеві необхідно не лише опанувати на достатньому рівні вже існуючі програми, але й бути готовим до швидкого навчання роботі у нових. Таким чином, під час підготовки фахівців, закладам вищої освіти необхідно приділяти увагу не лише розвитку в них професійних навичок, передбачених робочими програмами, але й навичок роботи у різноманітних програмах.

Пандемія COVID-19 викликала в усіх країнах світу бурхливий розвиток дистанційного навчання із застосуванням різноманітних освітніх платформ та застосунків, що дозволяють передавати інформацію між викладачами та студентами з різних куточків світу. Однак не дивлячись на це, й досі під час приймання студентських індивідуальних завдань досить часто з різних причин виникають ситуації, коли студенти виконують роботи на окремих аркушах паперу та надсилають їх викладачеві у вигляді розрізаних фотографій. При цьому сторінки готової роботи можуть надходити у хаотичному порядку, що ускладнює не тільки перевірку робіт але й адекватну оцінку здобутих студентами навичок.

Одним з шляхів вирішення зазначеної проблеми є заохочення студентів до опанування різних програмних комплексів, графічних і текстових редакторів та їх використання під час оформлення індивідуальних робіт. Для відповідного заохочення пропонується створювати критерії оцінювання індивідуальних робіт студентів, які будуть враховувати не лише рівень опанування теоретичних знань та практичних знань з предмету, що вивчається, але й рівень володіння програмними комплексами, текстовими та графічними редакторами, які використовувались при оформленні роботи.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ІЗ ГЕОДЕЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧАМ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ОСВІТИ

КОЛОСЮК А.А., ДЕМЧЕНКО В.О., ШИШКАЛОВА Н.Ю.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Починаючи із часів заснування академії здобувачам вищої освіти у галузі архітектури та будівництва спеціалізованим підрозділом академії надаються освітні послуги із геодезичної підготовки.

Сьогодні зазначені спеціальні послуги із навчання надаються здобувачам профільних спеціальностей академії першого (бакалаврського) рівня освіти викладацьким складом Кафедри геодезії та землеустрою (далі – Кафедра).

Усі освітньо-професійні програми профільних спеціальностей у галузі архітектури та будівництва першого (бакалаврського) рівня освіти містять освітні компоненти із проведення геодезичних практик (або геодезичних практикумів) на першому курсі навчання. За пропозицією стейкхолдерів метою надання освітніх послуг із геодезичної підготовки для профільної підготовки майбутніх фахівців в рамках зазначених ОПП – має стати набуття студентами належних професійних знань та вмінь із розв’язання типових практичних проблем у сфері професійної діяльності. У зв’язку із зазначеним стейкхолдерами запропоновано навчальне моделювання замкнутого циклу геодезичної розбивки планових горизонтальних осей об’єкту будівництва в натурі (на місцевості).

Останніми десятиріччями за сталою методикою практична геодезична підготовка здобувачів, як правило, проводиться в межах території академії із використанням оптико-механічних теодолітів та нівелірів. Зазначеною методикою, виходячи із типових варіантів завдання (рис.1), для формування масштабної виконавчої зйомки певної ділянки території академії для студентів передбачено низку завдань самостійного виконання: формування схеми основного теодолітного ходу, обрання та закладання поворотних точок теодолітного ходу, фіксація елементів геодезичної прив’язки закладених поворотних точок теодолітного ходу, проведення відповідних розрахунків, складання масштабованих матеріалів топографо-геодезичної зйомки та захист отриманих результатів.

Заплановані до початку 2024-2025 н.р. Кафедрою вдосконалення геодезичної підготовки студентів передбачають принципові зміни. Такі зміни передбачають формування на території академії стаціонарного навчального геодезичного

полігону та моделювання вирішення типової будівельної ситуації, максимально наближеної до умов будівельного майданчика шляхом підготовки різних за ступенем складності низки варіантів навчальних завдань.

Рисунок 1. Один із типових варіантів теодолітного ходу

Створення навчального геодезичного полігону, полягатиме у:

- закріпленні на території внутрішнього двору академії до 20-ти наземних та настінних реперних точок (дюбель-цвяхами через шайбу);
- проведенні через закріплені в натурі (на місцевості) реперні точки замкнутого теодолітного ходу;
- визначенні планово-висотного положення закріплених реперних точок в державній та умовній системі координат та висот;
- відображенні на геодезичній топографічній основі М 1:2000 точок теодолітного ходу (для наочності відображення вихідних даних);
- підготовці виконавчої схеми з фіксованими результатами теодолітного ходу:
 - пронумерованими точками ходу;
 - координатами та висотами точок ходу;
 - відстанями між точками ходу;
 - внутрішніми та зовнішніми кутами між точками ходу;

Підготовка варіантів навчальних завдань полягатиме у наданні сформованим бригадам студентів наступних вихідних даних, а саме:

- покрокової інструкції з проведення теодолітного та нівелірного ходу за одним із варіантів завдання прокладання теодолітного ходу та розбивки горизонтальних осей об'єкту будівництва;
- варіанту відображеного на геодезичній топографічній основі М 1:2000 навчального завдання із нанесеними на неї вихідними реперними точками у форматі А-4;
- таблиці координат та висот трьох вихідних точок теодолітного ходу в державній та умовній системах координат;
- таблиці дирекційних кутів та довжин ліній між трьома заданими вихідними точками теодолітного ходу;
- таблиці для ведення обрахунків щодо відомостей теодолітного та нівелірного ходів.

Змістом завдання для бригади студентів має стати:

- проведення теодолітного ходу за наданим варіантом вихідних точок через всі закріплені точки по порядку нумерації;
- визначення кутів та відстаней між точками теодолітного ходу;
- визначення перевищення висот та висотних позначок виміряних точок теодолітного ходу методом тригонометричного нівелювання;
- обрахування координат виміряних точок теодолітного ходу та заповнення таблиці ведення обрахунків щодо відомостей теодолітного ходу;
- несення на топографічну основу виміряних точок теодолітного ходу із зазначенням назв та висот;
- розбивку горизонтальних осей заданого варіантом умовного об'єкту будівництва;
- проведення тим же маршрутом нівелірного ходу за допомогою оптичного нівеліра Н-3;
- передача на монтажний горизонт умовного об'єкту будівництва висотної позначки методом геометричного нівелювання.

Завдання вважатиметься успішно виконаним бригадою студентів а практику має бути зараховано виключно за умов відповідності отриманих результатів – попередньо отриманим ключовим значенням варіантів навчальних геодезичних завдань та за умов складання масштабованого топографо-геодезичного плану заданої місцевості належної якості.

РОЛЬ АРХІТЕКТУРНОГО РИСУНКА У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

КОНШИНА О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Рисунок у вищій архітектурній школі є базовою дисципліною, виконує ряд функцій, без існування яких у наш час неможливе формування повноцінного фахівця – архітектора широкого профілю. Першочергове значення у професійній діяльності архітектора має високорозвинене об'ємно-просторове та художньо-композиційне мислення.

Головна та кінцева мета навчання рисунку в архітектурній школі полягає в тому, щоб розвинути загальну художню культуру, розуміння та вміння зображати архітектурні форми та простір, навколишнє середовище з натури і з уяви, виробити вміння вільно висловлювати свою думку графічними засобами. В основі підготовки студентів лежить реалістичний рисунок, логіка та суть якого пов'язані з діалектикою пізнання світу. У період навчання розкривається роль рисунка як засоби пізнання, дійового інструменту для вирішення різних творчих завдань як образної мови архітектора.

Рисунання архітектури проводиться протягом усього курсу навчання рисунку з послідовним ускладненням завдань у міру набуття знань та навичок. Вивчаючи та рисуєючи архітектуру, студент пізнає її композиційно-художні закономірності, її стильові особливості, конструктивно художню логіку побудови частин, і цілого архітектурного організму. Рисунання архітектурних споруд як моделей, що є особливо цікавим навчально-методичним матеріалом, що всебічно розвиває об'ємно-просторове мислення майбутніх архітекторів, дає можливість придбати, та розвинути образотворчі навички, освоїти та закріпити принципи та методику конструктивно-структурного рисунка, розвинути композиційні можливості студента.

Рисунання будівель, особливо старовинних, розвиває дуже корисні навички. Студенти - архітектори вчаться розуміти композиційні закономірності, особливості архітектурного стилю, вчаться бачити будівлю як цілу, та вичленувати деталі. Розуміти логіку побудови частин житлового будинку, установи чи палацу. Вивчення архітектурних об'єктів у процесі рисунання розвиває просторове мислення, тренує навичку реалістичного рисунка. Спочатку потрібно вивчити правила перспективи. Безперечно, допоможуть домашні замальовки кубів, пірамід та інших фігур у перспективі, а також із різним освітленням.

АРХІТЕКТУРНИЙ РИСУНОК В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ

КОРІНЬОК В.В., КОРІНЬОК Р.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Для формування професійного мислення архітектора величезне значення мають рисунок та композиція. Чи можна багато міркувати на тему – що краще: рисунок чи комп'ютерна графіка? Дійсно, технічні можливості комп'ютера невичерпні, розвиваються новітні комп'ютерні технології в архітектурному проектуванні, нові процеси освіти вже незворотні. Тільки вся річ у тому, що комп'ютер – це лише інструмент у руках архітектора. Щоб ефективно використовувати його, необхідно розвивати образне професійне мислення. На цьому шляху важливе місце приділяється композиційно-художній підготовці фахівців-архітекторів. Одним із основних елементів у цьому рядку є рисунок. Основою базового курсу дисципліни «Рисунок» в архітектурній освіті є архітектурний рисунок. Фактично, архітектурний рисунок – інструмент графічного моделювання архітектурних форм та простору, тому він має свої особливості, властивості та засоби зображення. Рисунок – це не пасивне копіювання натури, а активний аналітичний процес, робота думки, очей та руки. У педагогічній практиці архітектурно-художньої освіти поняття «рисунок архітектора» та «архітектурний рисунок» розглядаються у нерозривному зв'язку та становлять основу спеціального курсу «Архітектурна графіка». Особливості архітектурного рисунка обумовлені специфікою професійної діяльності архітектора: йому властиво об'ємно-просторове мислення та бачення в умовних ортогональних проекціях фасадів, розрізів, планів, обсягів, конструкцій та їх просторових взаємозв'язків. Особлива роль в архітектурному рисунку приділяється побудові просторової структури, композиційному співвідношенню простору та форми, виявленню конструктивності та масштабної пропорційності. Ці завдання архітектор вирішує переважно графічними засобами. Графічність, лаконізм контрастів, ясність та читаність образотворчої мови, визначеність образотворчого методу – основні особливості архітектурного рисунка. Оскільки оволодіння технікою рисунка пов'язано не стільки з накопиченням певної кількості знань, скільки з формуванням конкретних професійних якостей, такий процес, безумовно, потребує відпрацьованої методики, активності, систематичних вправ і тривалого часу.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

КРАВЧЕНКО С.А., ПОСТЕРНАК О.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сьогодні як ніколи актуальним є питання усвідомленого вибору майбутньої професії випускниками середніх навчальних закладів. Профорієнтаційна робота має здійснюватися спільно закладом вищої освіти та школою. Вона є обов'язковою умовою виховання самостійної всебічно розвиненої особистості.

В останні роки для закладів вищої освіти будь-якого рівня гостро постає питання набору абітурієнтів. Зрозуміло, що вирішувати це питання треба заздалегідь, а не в період подання абітурієнтами документів для надходження.

Якщо питання набору абітурієнтів більшою мірою цікавить заклади вищої освіти, то питанням професійного самовизначення займаються переважно школи. Однак ці дві проблеми необхідно вирішувати у комплексі, у тісній взаємодії шкіл та закладу вищої освіти.

В ОДАБА проводиться комплексна профорієнтаційна робота, яка включає загальноакадемічні заходи, а також заходи, що проводяться інститутами і кафедрами. Використовуються різні види профорієнтаційної діяльності, такі як бесіди з випускниками шкіл про спеціальності; викладачі запрошуються до шкіл на різні заходи; організовуються «Дні відкритих дверей».

З метою подальшого вдосконалення профорієнтаційної роботи було проведено опитування студентів, щоб з'ясувати, які з перерахованих методів та форм роботи найефективніші при виборі майбутньої професії.

На базі цих опитувань можливо зробити наступні висновки. По-перше, проводити профорієнтаційну роботу треба не тільки з абітурієнтами, а і з батьками. По-друге, необхідно сприяти підвищенню усвідомленого вибору майбутнього фаху для кожного абітурієнта. Тим більше, що правила прийому до ЗВО, що змінилися, в 2024 році також сприяють цьому визначенню. Зі свого боку, можна провести «Цикл інформаційних годин, присвячений професіям, пов'язаним із будівництвом та архітектурою». Під час цих годин можна докладніше розповісти про кожну спеціальність. Слід також використати потенціал підготовчих курсів.

Активне залучення майбутніх абітурієнтів до академічного життя через спілкування під час інформаційних годин, участь у олімпіадах дає кращі результати, ніж пасивне сприйняття абітурієнтами інформації. Показниками результативної профорієнтаційної роботи є сформовані вміння у випускників школи зробити самостійний усвідомлений вибір професії.

ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЗА ОПІ «АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНИЙ ІНЖИНІРИНГ»

КУШНІР О.М., КУШНІР В.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Процес підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Архітектурно-будівельний інжиніринг» другого (магістерського) освітнього рівня є орієнтованим на розвиток широкого спектру навичок і компетенцій, які необхідні для успішної кар'єри у сфері будівництва та гідного життя в сучасному світі. В умовах військового стану та постійних повітряних тривог, для організації якісного навчання потрібно постійно звертати увагу на особливості сучасного освітнього процесу. Враховуючи практику викладання та набутий практичний досвід, можна виділити декілька основних, але важливих аспектів, які ускладнюють сучасний навчальний процес.

В складних умовах сьогодення необхідно постійно брати до уваги швидкий темп змін, які відбуваються на ринку праці або розробці технологічних інновацій, що вимагає швидкої адаптації навчальних програм та методів викладання до вимог мінливої сучасності. Існують проблеми з нерівним доступом до якісної освіти через економічні, соціальні, географічні обмеження. Частина існуючих навчальних програм вивчення дисциплін не відповідають сучасним вимогам і реаліям, як правило вони застарілі або недостатньо зорієнтовані на практичний досвід, розвиток критичного мислення та навичок, які надважливі та необхідні у сучасному світі. Студенти часто не відчують зацікавленості або мотивації до навчання через нецікавий матеріал, неефективні методи викладання або відсутність підтримки викладачів. Необхідно враховувати проблему підвищення кваліфікації викладачів для надання високоякісної та сучасної освіти. Також вища освіта щодня стикається з фінансовими обмеженнями, що безпосередньо впливає на якість навчання та доступність ресурсів. Водночас з цим, висока вартість навчання призводить до відсутності доступності вищої освіти для багатьох студентів. Використання сучасних технологій у навчальному процесі може бути малоефективним через нестачу доступу до необхідних технічних засобів. Актуальним є забезпечення доступу до навчальних аудиторій для маломобільних груп населення. Вельми важливим є набуття студентами практичного досвіду на підприємстві та безпосереднього ознайомлення з технологією виробництва.

Враховання перелічених проблем вимагає комплексного підходу та інновацій в управлінні вищою освітою, що враховує потреби студентів та викладачів, зокрема в умовах воєнного стану, для підготовки інженерів-будівельників, одних з найбільш затребуваних кадрів на ринку праці сьогодення.

**ДОСВІД ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ НА
КАФЕДРИ ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА
В УМОВАХ «ОНЛАЙН»**

ЛАДИГІНА І. В., ВАХНІЧЕНКО О. В.

Одеська державна академія будівництва і архітектури, м. Одеса, Україна

Магістерська дипломна робота є логічним завершенням професійної підготовки здобувачів за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування». На протязі її опанування засвоюється велика кількість професійно орієнтованих навчальних дисциплін, що складають єдину систему вищої освіти. При цьому, архітектурне проектування, починаючи з пропедевтичного курсу, є основним стрижнем підготовки майбутніх архітекторів і базовою основою виконання підсумкової праці.

Архітектурне проектування – це не курсовий проєкт, не практичні заняття, це – особисте і постійне спілкування викладача і студента на творчій основі. Його важко окреслити рамками консультацій або адміністративних годин в аудиторії, оскільки творчий процес не вкладається в жорсткі формальні межі. Високий результат досягається в разі, коли професіоналізм викладача і його людські якості викликають у студента довіру, бажання працювати і, навіть, захоплення.

На момент початку роботи над дипломом, як правило, студенти визначаються з професійними пріоритетами, бачать своє майбутня в науці або проектуванні, обирають керівника, з яким їх вже поєднує сумісна праця на протязі ряду семестрів.

В сучасних умовах роботи «онлайн», перш за все, скорочуються особисті контакти, ускладняється можливість їх встановлення і збереження на протязі довгого часу.

В результаті цього змінюється сам характер архітектурного проектування і знижується шанс отримання високих результатів. Так, на заміну розробці ескізів під керівництвом викладача, або при його участі, приходять різні комп'ютерні програми; ефективність колективних кафедральних переглядів за участю усіх заінтересованих осіб зменшується; технічні проблеми (відсутність зв'язку, електроенергії тощо) порушують графік виконання основних етапів роботи.

У такій ситуації особливо важливим здається розробка ряду заходів, що можуть компенсувати недоліки роботи на відстані, а з іншого боку – забезпечити використання всіх позитивних аспектів, що надають сьогодні комп'ютерні технології.

Кафедра ДАС в умовах «онлайн» - навчання реалізує комплексний підхід до організації дипломного магістерського проектування, що поєднує всі переваги роботи в Google Classroom (Клас), як застосунку, що дозволяє створювати онлайн середовище для кожної дисципліни та групи окремо та проводити консультації в Google Meet з регулярними колективними переглядами ходу виконання магістерської дипломної роботи у відповідності до графіку виконання основних етапів.

Персональні консультації проводяться викладачами з використанням інтерактивної дошки Jamboard. Це, мабуть, один з основних додатків, що дозволяє імітувати сумісну роботу викладача і студента над дипломом «офлайн».

Результати цієї праці виносяться щотижня на кафедральний перегляд, де оцінюється якість архітектурно-дизайнерських рішень, їх об'єм, відповідність вимогам до дипломної роботи, строкам розробки матеріалів.

Студенти виставляють окремі розділи майбутньої дипломної роботи у вигляді презентації, що дозволяє їх детально розглядати і вносити необхідні зміни з метою вдосконалення. Так, поступово формується фінальний варіант роботи, що остаточно затверджується на останньому перегляді – попередньому захисті.

Крім цього, здобувач вчиться докладати свою роботу у певних часових межах, відповідати на питання комісії, формулювати свої запитання по спірним аспектам, їх обговорювати і знаходити консенсус.

В таких переглядах, начолі з завідувачем кафедри, беруть участь усі керівники дипломного проектування і, взагалі, усі бажаючі. Завдяки цьому формується колективна думка щодо дипломної роботи та пропозиції, спрямовані на її вдосконалення.

На допомогу майбутньому архітектору-магістру спрямовано цілий спектр професійно орієнтованих навчальних дисциплін, що представлені лекційними курсами і практичними заняттями та викладаються на протязі навчання у магістратурі. Їх вивчення допомагає визначитися з темою дипломної роботи, її дизайнерськими розділами. Графічні роботи в рамках цих дисциплін та тематика клаузур, що виконуються на практичних заняттях стимулюють творчу активність і усвідомлену працю над обраною темою.

Такий підхід, якщо повністю і не компенсує особисті контакти викладача із здобувачем, дозволяє певним чином контролювати процес роботи над магістерською дипломною роботою, своєчасне виконання основних етапів і, як результат, зберегти існуючий рівень підготовки студентів.

СИСТЕМНО-СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

ЛАДИШКОВА О.Ю., ЩИПАКІНА І.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Вступ. В освітній сфері нині проблеми, пов'язані з оптимізацією професійної підготовки майбутніх фахівців, не втрачають актуальності. Успішність навчальної діяльності студентства визначається насамперед його працездатністю, яка багато в чому залежить від ступеня здоров'я, а також психофізичного потенціалу [1,с284].

Особливої актуальності ця проблема набуває в умовах, коли вимушеність ситуації диктує необхідність більшу частину часу перебувати в дистанційному режимі. У шкільні та студентські роки закладається «фундамент», а надалі передбачається побудова міцної *системи діяльності*, що дозволяє зберігати здоров'я, здійснювати високопродуктивну життєдіяльність кожного члена суспільства. У цьому процесі закладка *раціонально побудованого* «фундаменту» очевидна [2,с248].

Метою нашої роботи було дослідження сформованих технологій фізичного виховання студентів, аналіз інноваційних підходів та умов оптимізації цього процесу в конкретних умовах навчального закладу.

Об'єктом вивчення став процес фізичного виховання Одеської академії будівництва та архітектури.

Предметом дослідження ми розглядаємо поточну можливість широкого використання теоретичної та практичної підготовки студентської молоді в галузі фізичного виховання.

Коло розв'язуваних завдань дослідження включало:

- вивчення стану фізичної підготовки з переходом на змішану форму навчання.
- проведення аналізу фізичної та функціональної підготовки;
- зробити спробу наукового пошуку та розробки педагогічних інновацій, що дозволяють успішно реалізувати програму фізичної та функціональної підготовки майбутніх фахівців.

Робоча гіпотеза наших досліджень полягала в тому, що по реалізації переходу на онлайн навчання з початку 2020 року процес фізичної підготовки учнівської молоді здійснювався як виявилось вкрай недостатньо для вирішення завдань підвищення фізичних і функціональних можливостей майбутніх фахівців.

Поточний період, пов'язаний з обмеженнями очної форми навчання, створив необхідність для студентів та старших школярів самостійно виконувати фізичні вправи різної складності та спрямованості, що у свою чергу призвело до необхідності більш детального теоретичного викладу техніки виконання, безпеки та цілеспрямованості впливу вправ на органи та системи організму. Окремо важливу роль відіграла відсутність чіткого контролю за правильністю виконання вправ, валідністю тестування, точності вимірювань та обчислень отриманих студентом даних при контролі за своїм фізичним станом, і відповідно призводило у багатьох випадках до відсутності оптимального фізичного навантаження [1, с.284, 2с 248].

Спостереження та проведені вихідні тестування, оцінки стану фізичної підготовленості студентів 1 курсу 2023 року, при аналізі показало результати, порівняно нижчі ніж у такого ж контингенту студентів 2019 року.

З «формальних позицій» у навчальних закладах проводиться досить суттєва та позитивна робота з вирішення проблем процесу фізичного вдосконалення майбутніх спеціалістів. З іншого боку: - нами відзначені деякі фактори, що уповільнюють і негативно впливають на цей процес.

Насамперед напрямом нашого дослідження було проведення аналізу вирішення практичних проблем навчання студентів, які беруть активну участь у фізичному самовдосконаленні, вони ж і увійшли до експериментальної групи.

У *пошуковому експерименті* оцінювали як самі результати, так і уявлення, знання та вміння у сфері технології їх самооцінки та корекції. Ця робота виконувалася у формі спостережень, розмов, опитувань. Значний сегмент цієї роботи проводили у періоди он-лайн занять. Необхідно відзначити, що кількість «добровольців» була невеликою і не дозволяла робити статистично достовірні висновки. Тим не менш, навіть така не репрезентативна вибірка учасників експерименту дозволяє судити про вкрай низький рівень володіння студентами технологіями самооцінки та корекції власного рухового потенціалу. Цей факт зумовив необхідність застосування в практиці та апробації в експерименті простою і цілком методично доступною для студентів технологією оцінки та управління технікою рухів в основних видах гімнастики та легкої атлетики, запропонованої нашим колегою з педагогічного університету [3].

Дана технологія у своїй основі представляє «картку експертної оцінки» реалізаційної ефективності індивідуальної техніки в основних видах легкої атлетики. У ній має місце активне використання учасників експерименту в процесі оцінки техніки виконання, структурованого за фазами та елементами контрольної фізичної вправи, визначення основних помилок та у грубому наближенні формує можливість моделювання та корекції деталей виправлення

помилку у наступних діях. Самостійна навчальна діяльність студентів у процесі самооцінки результатів виконання контрольної вправи мала творчий конструктивний характер. Будувалася вона не так на аналізі та оцінці викладача, а більшою мірою включала творчий аналіз і власне уявлення про свій руховий потенціал і шляхи його підвищення. Дані заняття включали елементи комунікативно-консультаційного характеру, з підвищеним рівнем мотивації котрі займаються успішного результату своєї діяльності, і навіть прояви деяких фрагментів творчої спрямованості.

Аналіз фактичного матеріалу досліджень не дозволяє зробити коректного та статистично достовірного висновку, що свідчить про необхідність продовження досліджень цієї проблеми.

Таким чином, за результатами дослідження ми можемо зробити такі висновки та практичні рекомендації:

1. Необхідно посилювати інтерес учнів, спонукати їх до фізичної активності, та враховувати їхні думки під час планування занять.

2. Використання повного теоретичного курсу з метою особистісного розвитку та саморозвитку кожного, дозволить активно розвивати здатність до самоаналізу власної діяльності та ефективно здійснювати процес навчання з урахуванням різних освітніх потреб.

3. Необхідно засобами та методами ФВ створювати в учнів достатній обсяг знань для оцінки свого фізичного та функціонального стану, а також коректного управління фізичним навантаженням.

Література:

1. Ладишкова О. Ю. Актуальні напрямки оптимізації фізичної підготовки студентів ЗВО /Ладишкова О. Ю., Розенберг І. Л., Нечипорчук Т. Г., Деркач А. В. // The 6th International scientific and practical conference “Modern research in science and education” (February 8-10, 2024) VoScience Publisher, Chicago, USA. 2024. 284-290 p.

2. Смолякова І.Д., Калиниченко О.М.,Белікова О.В.,Кравцова А.І. Використання теренкуру як туристично-рекреаційного засобу фізичного виховання студентів.The 6th International scientific and practical conference “Global science: prospects and innovations” (February 1-3, 2024) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2024.– С.248-258.

3. Кізима А.В. Реалізаційна ефективність рухової діяльності як елемент особистісно-орієнтованої програми фізичного вдосконалення// Сучасна стратегія фізичного удосконалення студентської молоді. Під ред..проф.Р.Т.Раєвського Одеса.: - Наука і техніка 2010.;- стор. 380-386.

АНАЛІЗ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ІНСТИТУТІ ГІДРОТЕХНІЧНОГО БУДІВНИЦТВА ТА ЦИВІЛЬНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ, ТА НАПРЯМКИ ДЛЯ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

ЛАПІНА О.І., ГРАЧОВ І.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, Одеса, Україна

Виховна робота в Одеській державній академії будівництва та архітектури є невід'ємною складовою освітнього процесу.

Основними напрямками виховної роботи є – патріотичне, духовно-моральне виховання, формування наукового світогляду, трудове та фізичне виховання.

В Інституті гідротехнічного будівництва та цивільної інженерії ОДАБА виховна робота здійснюється через кураторів, викладачів, співробітників деканату, стейкхолдерів, працівників гуртожитків, та органи студентського самоврядування. Проаналізовано стан виховної роботи в інституті та намічені основні напрямки її вдосконалення.

Актуальність патріотичного та духовного виховання здобувачів зумовлюються процесом формування в Україні єдності в українському суспільстві шляхом подолання суперечностей соціокультурного, мовного, регіонального характеру, активної громадянської позиції на основі поваги до прав людини, духовних цінностей Українського народу, національної самобутності.

Напрямами для вдосконалення патріотичного виховання в може бути:

- поширення інформації про студентів-ветеранів війни, формування в освітньому середовищі традицій вшанування пам'яті загиблих;
- організація та проведення тематичних семінарів, круглих столів присвячених національним святкам та пам'ятним датам с залученням до заходів патріотичного виховання молоді, ветеранів війни, волонтерів, активістів громадських організацій;
- адміністративні завдання (модерація, координація), збирання пожертв, креативні завдання (створення вебсторінок, дизайн, редагування), реклама, інформаційне розповсюдження. Ця діяльність реалізується вільно і свідомо.

Духовно-моральне виховання здобувачів в інституті здійснюється через знайомство з історією академії, зі структурою академії, статутом, концепцією розвитку академії.

Першокурсники знайомляться зі змістом цих документів, правами та обов'язками учасників освітнього процесу під час екскурсій в музей ОДАБА, під час кураторських годин та частково на заняттях.

Також проводяться зустрічі з першокурсниками на провідних кафедрах.

У процесі виховання висококваліфікованих кадрів велику роль відіграє спілкування зі стейкхолдерами. Залучення стейкхолдерів до освітнього процесу допомагає студентам зміцнювати віру у свої можливості, прагнути до професійного розвитку та вдосконалення.

Важливим напрямком в виховній роботі здобувачів є трудове виховання. Власноручне створення та благоустрій освітнього середовища, комфортних умов для навчання та проживання, підтримання його у порядку, спільна фізична праця зміцнює колектив, дозволяє студентам пізнати один одного в іншій якості. Тому залучення студентів до будівельно-відновлювальних робіт в академії є важливим елементом трудового виховання. Для того, щоб залучення студентів до будівельно-відновлювальних робіт формувало необхідні моральні якості майбутніх фахівців, а не викликало заперечення, цей процес має бути добре організованим.

В інституті активно пропагується здоровий спосіб життя, залучаються студенти та викладачі до регулярних занять фізичною культурою і спортом. Студенти інституту займаються волейболом, баскетболом, шахами, беруть участь у змаганнях та отримують перемоги.

Для вдосконалення в напрямку фізичного виховання пропонується популяризація здорового способу життя та залучення більшої кількості студентів до занять в спортивних секціях.

Активну роль в виховній роботі зі студентами мають організаційно-освітні технології, такі як планування освітнього процесу. З цією метою здобувачі залучаються до Вченої ради інституту, до робочих груп освітніх програм, беруть участь у анкетуванні щодо організації та якості освітнього процесу. Студенти середніх та старших курсів беруть участь у вдосконаленні змісту освітніх програм, спілкуються з гарантами та стейкхолдерами. Студенти залучаються до внутрішнього моніторингу якості освіти, беруть участь у стипендіальній комісії, беруть участь профорієнтаційній роботі. Також здобувачі залучаються до складання методичних вказівок, Classroom, конспектів лекцій. При цьому необхідно обов'язково відмічати роботу студентів та вказувати їх авторство, що дасть можливість їм повірити у свої сили та буде сприяти популяризації доброчесності.

Позитивну роль у виховному процесі відіграє участь студентів у наукових гуртках. На сьогодні в інституті працюють 12 науково-студентських гуртків різних з різними науковими напрямками.

З усього вищесказаного можна зробити такі висновки: найважливішими напрямками у системі виховної роботи повинні бути: моральне виховання у процесі навчання; ефективна позанавчальна виховна робота; виховна діяльність із залученням стейкхолдерів та кураторів; моральне самовиховання студентів.

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У КОЛЕДЖАХ

ЛУК'ЯНЧУК В.С.

*Фаховий коледж Міжнародного гуманітарного університету,
м. Одеса, Україна*

Математичні дисципліни відіграють особливу роль у підготовці майбутніх молодших спеціалістів як у плані формування певного рівня математичної культури, так і в плані формування наукового світогляду, розуміння сутності прикладної і практичної спрямованості математичних дисциплін, оволодіння методами математичного моделювання. Останнім часом вимоги до математичної освіти фахівців зазначених категорій зазнали суттєвих змін: дещо послабла роль певних розділів класичної вищої математики і посилилась роль інших математичних дисциплін, зокрема: дискретної математики, чисельних методів, математичного програмування, теорії ймовірностей, математичної статистики, моделювання економічних і виробничих процесів та ін.

Основні завдання викладання математичних дисциплін у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації полягають у тому, щоб продемонструвати студентам сутність наукового підходу до вивчення процесів і явищ оточуючого світу, роль математики у розвитку наукових досліджень і технічному прогресі; навчити студентів прийомам побудови математичних моделей, методам дослідження і розв'язування формалізованих задач; виробити у студентів уміння аналізувати отримані результати, сформувані навички самостійного вивчення математичної літератури та її застосування.

Вивчення математичних дисциплін у коледжах повинно забезпечити: - формування особистості студентів, розвиток їхніх інтелектуальних здібностей, аналітичного та синтетичного мислення, відповідної математичної культури та інтуїції; - оволодіння математичним апаратом, необхідним для вивчення фахових дисциплін, розвиток здібностей свідомого сприйняття математичного матеріалу, характерного для відповідної професії; - оволодіння основними математичними методами, необхідними для аналізу і моделювання процесів і явищ, які відбуваються в соціальних, економічних, технічних, виробничих та інформаційних системах, пошуку оптимальних рішень з метою підвищення ефективності роботи зазначених систем, вибору найкращих способів реалізації цих рішень, опрацювання і аналізу результатів обчислювальних експериментів.

Сьогодні вища школа має значний досвід щодо організації підготовки з математичних дисциплін.

СИЛАБУС ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЛУКАШЕНКО Л.Е., РУССИЙ В.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Оскільки ОДАБА реалізує дистанційні форми навчання, які ефективні як складові змішаного навчання, то освоєння змісту дисципліни за силабусом оптимально вписується в структуру дистанційного курсу. Для вивчення курсу «Технологія будівельного виробництва» студентам очної і заочної форми навчання пропонується традиційні очні заняття поєднувати із позааудиторною самостійною роботою у дистанційному курсі.

Самостійна навчальна робота – такий вид навчальної діяльності, у якому пропонується певний рівень самостійності студента переважають у всіх її структурних компонентах – від постановки проблеми до здійснення контролю, самоконтролю і корекції, з переходом від виконання найпростіших видів роботи до складнішим, які мають пошуковий характер.

Самостійна робота студентів сприяє розвитку самостійності, відповідальності та організованості, творчого підходу до вирішення проблем навчального та професійного рівня, поглиблення та розширення знань, формування інтересу пізнавальної діяльності, оволодіння прийомами процесу пізнання, розвитку пізнавальних здібностей. Самостійна робота може здійснюватися індивідуально або групами студентів залежно від мети, обсягу, конкретної тематики, рівня складності, рівня умінь студентів.

Форми самостійної роботи студентів визначаються розробки робочих програм навчальних дисциплін, змістом навчальної дисципліни, враховуючи ступінь підготовленості студентів.

На допомогу студентам, які вивчають дисципліну, викладач має видати план вивчення цієї дисципліни, який повинен інформувати студента, чому той може навчитися, і що і коли йому для цього потрібно зробити. Таким засобом комунікації між викладачем та студентом є силабус.

Силабус – план вивчення дисципліни, «план-дій» для студентів, який може являти собою своєрідний план-конспект навчального предмета, призначений саме для студента, який має на меті допомогти в організації його навчальної діяльності. Такий документ повинен інформувати студента про те, які якості у нього можуть бути сформовані внаслідок освоєння цієї дисципліни, а також про те, що як і коли студент має для цього зробити. Використання такого документа дозволяє студентам зробити крок від стану підпорядкованості між педагогом та студентом до моделі рівноправної співпраці.

Такий документ може визначити початкові та граничні умови просування

студента в навчальному процесі і дасть йому можливість самостійно розподіляти час, сили та інтенсивність своєї роботи.

Силабус – документ, що містить основні характеристики предмета, що вивчається є засобом комунікації між викладачем та студентом і включає коротку інструкцію навчальної дисципліни метою її вивчення, розклад проходження тем, умови успішного вивчення тощо.

Жорсткої схеми оформлення силабусу немає, але можна виділити його основні розділи:

- цілі та завдання дисципліни;
- контрольні заходи та оцінки;
- опис завдань та критерії оцінки; критерії
- атестації поточної роботи; критерії
- атестації підсумкової роботи;
- необхідні умови отримання заліку (допуску на іспит).

Тематичний план дисципліни оформляється у вигляді таблиці, де зазначаються: найменування теми, кількість аудиторних годинників, які поділяються на аудиторну та позааудиторну роботу тощо. Слід особливо наголосити, що студенти під час вивчення дисципліни мають право очікувати реалізації саме того змісту, який було заявлено в силабусі і на основі якого було зроблено вибір дисципліни.

Контроль успішності студентів з кожної навчальної дисципліни поділяється на поточний контроль, проміжну і підсумкову атестацію студентів.

Силабус створюється на допомогу студентам, тому викладач повинен складати його зрозумілою для студента мовою. Наприклад, замість того, щоб прописувати цілі дисципліни та знання, вміння та навички– стандартні пункти робочої програми дисципліни – нами пропонується включити до силабусу пункт «Вимоги викладача».

Загальні вимоги викладача визначаються системою вимог, які викладач пред'являє до студентів щодо тієї чи іншої дисципліни. Вимоги можуть стосуватися відвідування занять (неприпустимість перепусток, запізнь, тощо); правил поведінки на заняттях (активна участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи та ін.); заохочень та стягнень (за що можуть нараховуватися або відніматися бали).

Викладач може додати заохочувальні бали (за виступи на науковому семінарі чи конференції, за участь у конкурсах, олімпіадах, за активну роботу на аудиторних заняттях тощо). Можуть бути оцінені і особливі якості студента (творчий підхід при виконанні завдань; відповідальність та активність на заняттях; старанність, дисциплінованість, працьовитість, ступінь самостійності та ініціативність).

LEARNING AS INVESTIGATION AND DISCOVERY**LYASHENKO T.V.***Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odessa, Ukraine*

There is no doubt that the more interested the students are in the subject they are taught, the better. This is especially important under conditions of weak or blurred motivation. So, the teachers constantly look for and use a variety of techniques that could increase the interest.

There are the games for this or that disciplines, even with money participating (as when one should guess the value of correlation coefficient looking at the points on the generated scatterplot). The great variety of videos that help in teaching are now available. "Dancing statistics" is such an example (<https://youtu.be/dr1DynUzjq0?list=PLCkLQOAP0tT2H1hJRUXUYOxThRwfVI9jI>).

Among the techniques that could increase the interest of students, there may probably be the one indicated in the title of this note.

Acquiring knowledge requires work and efforts, of course. But if this work brings pleasure the process would be more efficient.

One's own discovery should be placed at the higher part of the pleasures scale. Could it be possible, feasible, realistic, useful, rational to configure the students to perceive their study as a research process?

Each educational work, from the current local task to the coursework and the graduate thesis, can be considered as research, starting from the formulation of the problem, the choice of solution methods (basics, rules, and formulas of the corresponding discipline), to the analysis of the results. And the solution found will become a discovery and will bring true satisfaction.

It could even be a detective story. The initial data serve as evidences. The "detective" has at his disposal a set of discipline's tools, which make it possible to identify the "criminal", that is, to find the solution of the task.

The proposed universal approach to the process of acquiring knowledge essentially presupposes its high quality. It can contribute to expanding the students worldview and to strengthening the faith in their own capabilities and prospects.

The following quote from the great Indian-American scientist C. Radhakrishna Rao is appropriate as a conclusion.

"Knowledge is what we know, also, what we know we do not know.

We discover what we do not know essentially by what we know.

Thus knowledge expands.

With more knowledge we come to know more of what we do not know.

Thus knowledge expands endlessly."

СПЕЦИФІКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

МАЗУРЕНКО Л.І.

*Інститут Військово-Морських Сил
НУ «Одеська морська академія», м. Одеса, Україна*

Розв'язана Росією повномасштабна агресивна війна з Україною не могла не вплинути на організацію освітнього процесу. Створення безпечного середовища та перехід до дистанційної форми навчання із залученням сучасних інформаційних технологій стали найважливішими завданнями.

Зараз найефективнішим форматом отримання освіти вважатимемо змішану форму навчання – «blended learning». Цей формат об'єднує елементи очного навчання в освітніх закладах та сучасні інформаційні технології.

На відміну від дистанційного навчання, змішане навчання дає можливість налагодити активнішу взаємодію між студентами та викладачами, що включає зворотний зв'язок, а також відстеження прогресу та оцінку досягнень тих, хто навчається.

Організація освітнього процесу під час війни потребує особливого підходу. Можна запропонувати декілька корисних рекомендацій:

1. Доступність освіти: під час воєнного стану доступність освіти може бути обмеженою або ускладненою. Потрібно затвердити стратегію та виділити ресурси з метою зробити освітні послуги доступними для всіх учасників освітнього процесу.

2. Безпека та конфіденційність: не можна нехтувати безпекою та конфіденційністю даних учасників дистанційного навчання. Варто використовувати такі методи, як шифрування даних, захист від несанкціонованого доступу та встановлення конфіденційності особистій інформації учасників освітнього процесу.

3. Гнучкий підхід: врахування мінливості воєнного часу. Навчальні програми повинні бути гнучкими, аби студенти могли адаптуватися до різноманітних обставин.

4. Психологічна підтримка: під час війни студенти нерідко перебувають у стані стресу, депресії чи переживають інші негативні емоції. Для них необхідно передбачити психологічну підтримку у вигляді психологів чи підтримуючих груп.

5. Залучати спільноту: корисно створити форуми, групи в соцмережах і чати в месенджерах для спілкування та підтримки зворотного зв'язку між учасниками навчального процесу.

6. Резервні плани, завдяки яким можна буде швидко реагувати на непередбачувані зміни.

Ефективна взаємодія в галузі наукових досліджень, академічної мобільності та культурних заходів заснована на таких складових:

- ефективна комунікація є найвагомим чинником у наукових дослідженнях, академічній мобільності або культурних заходах; варто забезпечити адекватну комунікацію через різні канали з урахуванням інтересів усіх учасників освітнього процесу;
- рекомендується розширювати мережі зв'язків між учасниками заради співпраці та обміну ідеями, створити можливості взаємодії – наукові семінари, конференції, робочі групи та форуми; це стимулюватиме дослідницькі проєкти;
- забезпечити результативну роботу команди, належно плануючи та координуючи дії, устанавлюючи чіткі цілі та завдання, розділяючи відповідальність та графіки робіт, враховуючи різні часові пояси;
- надати вільний доступ до наукової літератури, фінансових ресурсів, лабораторій, інструментів та технологій для здійснення наукових досліджень, академічної мобільності та культурних заходів;
- не варто забувати й про культурну чутливість, тобто відчувати різницю у культурних поглядах, традиціях та нормах, толерувати різноманітність, допомагати культурному обміну та взаєморозумінню;
- важливо розробити систему оцінки результатів, встановивши чіткі критерії оцінки та звітності для ініціатив, досліджень, культурних заходів тощо.

Дослідження специфіки освітнього процесу в Україні під час війни, дозволили зробити висновок, що дистанційне навчання впроваджене з метою безпеки. Аналіз переваг та недоліків дистанційного навчання доводить нас до таких висновків:

- найефективнішою формою отримання освіти виявилася змішана форма навчання, оскільки вона об'єднує традиційний очний навчальний процес із найсучаснішими інформаційними технологіями;
- одним із методів підвищення мотивації вчитись можуть стати спільні проєкти навчальних закладів різних рівнів акредитації, коли учні знайомляться зі своєю майбутньою спеціальністю від студентів;
- наставництво відіграє важливу роль в процесі освітньої діяльності, при цьому викладач організовує ефективну комунікацію зі студентами та пропонує всю необхідну допомогу; педагоги мають просувати діалог, обговорення та спільну роботу онлайн тих, хто навчається;
- важкою проблемою все ще є адекватність системи методів оцінювання, що повинна враховувати усі можливі аспекти роботи та умови навчання.

ПЕРЕХІД ВІД ВИВЧЕННЯ МІКРОЕЛЕКТРОНІКИ ДО ОПАНУВАННЯ ЗНАНЬ У ГАЛУЗІ НАНОЕЛЕКТРОНІКИ – ВИМОГИ ТА НЕОБХІДНІ УМОВИ ОТРИМАННЯ СУЧАСНОЇ НАУКОВО – ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

МАСЛЄЄВА Н.В.

Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, м. Одеса, Україна

БОГДАН О.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Найбільше досягнення минулого століття – напівпровідникова електроніка швидко перетворилася у мікроелектроніку. В наш час розвиток усіх галузей техніки неможливий без використання основних продуктів мікроелектронного виробництва – інтегральних мікросхем (ІМС) і мікрочипів. Разом з тим, магістральним напрямком розвитку мікроелектроніки був і залишається перехід від мікрометрового у нанометровий діапазон розмірів діючих елементів. Зменшення розмірів на декілька порядків змінює фізичні основи роботи наноелементів й вже зараз створює принципово нові можливості для інформаційних технологій. З часом нанопристрої будуть відігравати важливу роль у процесах перетворення енергії, розв’язання екологічних проблем і захисті оточуючого середовища.

Ознайомлення студентів з основними ідеями і досягненнями, а також з існуючими та перспективними розробками в сфері мікро – та наноелектроніки є необхідністю для отримання сучасної освіти і подальшого науково - технічного прогресу.

Курс лекцій «Основи мікро - та наноелектроніки», який викладається на відділенні фізики та астрономії факультету математики, фізики та інформаційних технологій Одеського національного університету імені І.І. Мечникова для студентів 1 курсу магістерського рівня, базується на курсах загальної та теоретичної фізики та вибіркових дисциплінах «Фізика напівпровідників» та «Основи нанофізики» і складається з двох розділів.

У першому розділі «Фізичні основи мікроелектроніки» спочатку розглядається елементна база мікроелектроніки, починаючи від дискретних напівпровідникових приладів до їхнього інтегрального застосування у мікросхемах. При цьому велика увага приділяється технологічним процесам виготовлення ІМС та методам ізоляції окремих елементів у ІМС. В курсі лекцій відводиться час на ознайомлення студентів з роботою логічних елементів, запам’ятовуючих пристроїв, тригерів та пристроями на їх основі, мікропроцесорами та мікроконтролерами, аналоговою схемотехнікою та перетворювачами цифро - аналоговими та аналого - цифровими.

При викладанні курсу «Основи мікро - та наноелектроніки» велику увагу необхідно приділити розгляду та аналізу причин, обмежуючих мінімальні розміри та можливості ІМС і мікроелектронних елементів. Отриманні знання призводять до логічного висновку про необхідність переходу сучасного світу від мікроелектроніки до наноелектроніки.

Наноелектроніка є новою областю науки і техніки. Якщо у класичній мікроелектроніці, хвильові властивості електрона призводять до порушення працездатності елементів ІМС, то у наноелектроніці саме їх використання лежить в основі роботи нових нанoeлементів.

При вивченні основ наноелектроніки у другій частині курсу лекцій «Основи мікро - та наноелектроніки» необхідно спочатку ознайомити студентів з роботою нанотранзисторних структур на основі традиційних матеріалів, а вже потім перейти до нанотранзисторних структур на основі нових матеріалів: нанотранзисторів (НТ) на основі вуглецевих нанотрубок, НТ на основі графена та спінових НТ. Враховуючи надзвичайну перспективність у подальшому використанні, в курсі лекцій треба обов'язково розглянути основи одноелектроніки і продемонструвати її можливості на прикладі одноелектронних НТ. Сучасна наноелектроніка також активно розвиває і вдосконалює нанопристрої, що пов'язані з нанoфотонікою і нанoплазмонікою. Розгляд фізичних основ роботи фотонних транзисторів, лазерних наноструктур, лазерів на плазмонах, однофонових транзисторів і інтегральних схем на плазмонах повинен обов'язково супроводжуватися наочними матеріалами у вигляді ілюстрацій та відеоматеріалів, які можна знайти в Інтернеті. Така подача матеріалу завжди викликає інтерес у студентів і, як наслідок, підвищує засвоюваність складного матеріалу.

Знайомство студентів з дослідженнями в області наноелектроніки є важливими для розробки не тільки нових принципів роботи, а й нового покоління надмініатюрних і надшвидкодіючих систем обробки інформації.

З основними технологіями створення мікро - та наноструктур можна ознайомити студентів стисло. У цьому випадку крім лекційних матеріалів їм необхідно надати завдання для самостійного опрацювання додаткових матеріалів і виготовлення відповідних презентацій. Під час обговорень студентських презентацій доцільно проводити порівняльний аналіз недоліків та переваг кожного з методів.

Отримані знання в області мікро – та наноелектроніки дозволять студентам займатися вивченням та створенням нових мікро – та нанoпристроїв, проводити наукові дослідження їх властивостей, застосувати їх у виробництві.

ВІТАГЕННІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

МЕЛЕНЧУК Н.І.

Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

Атмосфера актуалізації й переосмислення життя в Україні вимагає нового педагогічного бачення та зміни парадигми у напрямі виховання й самовиховання творчої конкурентоздатності особистості. Компетентнісно зорієнтоване навчання потребує інноваційних педагогічних і дидактичних підходів. Аналіз світового досвіду дозволяє визначити продуктивні компетентнісно зорієнтовані технології: інтерактивні, проектні, дослідницькі, проблемні, розв'язання ситуативних завдань тощо. Однак, однією з головних освітніх проблем сучасності є невміння студентів самостійно навчатись. На наш погляд, результативними у такому випадку є вітагенні технології навчання.

Вітагенне навчання засноване на актуалізації життєвого досвіду особистості, її інтелектуально-психологічного потенціалу в освітніх цілях. Відтак, життєвий досвід - це інформація, що стала надбанням особистості, налагоджена в резервах довгострокової пам'яті, що знаходиться у стані постійної готовності до актуалізації в адекватних ситуаціях. Вона являє собою сплав думок, почуттів, прожитих людиною, які являють для неї самодостатню цінність. Випереджальна проєкція навчання «запускає» когнітивно-діяльнісну функцію, яка має пропедевтичний характер і спонукає студентів до прогнозування результатів навчального процесу. Цей прийом активує уяву студентів, оскільки при цьому освітня проєкція накладається на вітагенну внаслідок того, що визначаються шляхи подальшого пізнання, усвідомлюються професійні перспективи і напрями професійного самовдосконалення.

Перехід вітагенної інформації у вітагенний досвід відбувається через кілька стадій на різних рівнях: 1) первинне сприйняття вітагенної інформації; 2) оціночна фільтрація інформації; 3) осмислення та запам'ятовування. Так, перший рівень – операційний (установка на слабе запам'ятовування), другий - функціональний (установка на більш тривалі терміни збереження інформації), третій – базовий (установка на тривале запам'ятовування).

Таким чином, змістова синхронізація освітніх процесів та застосування вітагенних технологій навчання передбачає націленність освітнього процесу на підтримку індивідуального творчого розвитку майбутніх фахівців, створення умов для професійного саморозвитку й самореалізації та формування конкурентоспроможності на ринку праці.

АНАЛІЗ ВПЛИВУ НОВИХ ЗМІН В ПОРЯДКУ ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ НА ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

МЕНЕЙЛЮК І.О., РУССИЙ В.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

В роботі [1, с.144] було визначено проблеми рівнів інформаційного забезпечення та шляхи їх вирішення щодо питань академічної мобільності, дуальної та неформальної освіти академічної спільноти.

В роботі [2, с.74] було проаналізовано проблеми імплементації нового Порядку присудження ступеню доктора філософії [3]. Зокрема, це: низький рівень обізнаності освітньої спільноти, наявність неточностей, помилок та невизначеностей в Порядку [3].

З 1-го січня 2024 року в [3] та [4] відбулись суттєві зміни, що введені в дію та які необхідно проаналізувати. Серед них можливо визначимо наступні:

- не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач: отримує довідку про виконання освітньо-наукової програми і висновок наукового керівника (керівників) з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану; звертається до структурного підрозділу закладу, що виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача, з письмовою заявою про отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. До заяви додаються дисертація в друкованому вигляді та електронній формі, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації, довідка про виконання освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників);

- за наявності позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до вченої ради закладу, в якому він виконав освітньо-наукову програму, з письмовою заявою про утворення разової ради не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку;

- офіційні опоненти не можуть працювати в одному і тому ж закладі, мати спільні публікації за останні п'ять років з головою, рецензентами та науковим керівником та включаються до складу разової ради за їх письмовою згодою;

- особа не може входити до складу разової ради у разі, коли вона: має реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо здобувача (зокрема, є його

близькою особою) та/або його наукового керівника, та/або іншого члена разової ради;

- вчена рада не пізніше ніж протягом двох місяців з дня отримання заяви здобувача утворює разову раду у складі п'яти осіб, дані про яких внесені до Єдиної державної електронної бази з питань освіти, - голови разової ради, двох рецензентів та двох офіційних опонентів, про що видається наказ закладу, крім наукових та науково-педагогічних працівників вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти/наукових установ, наукових установ системи Міноборони;

- деякі інші зміни [3, 4].

Слід звернути увагу на можливість перегляду зміни, що зобов'язує здобувача звертатись за 9 місяців до завершення навчання. Це питання є не урегульованим для здобувачів, що зараз навчаються на 2, 3 та 4-му курсах і тому ця зміна суттєво впливає на освітній процес. Особливо критичною ця зміна є для здобувачів 3-го та 4-го курсів навчання. Крім цього, невизначеною є проблема можливості виправлення дисертаційної роботи після проведення публічної презентації дисертаційної роботи. Оскільки здобувач подає роботу в завершеному вигляді та не може її коригувати у разі отримання позитивного висновку.

Література:

1. Руссий В.В. Проблеми рівні інформаційного забезпечення в освітньому середовищі. Матеріали XXVII міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців» 21-22 квітня 2022 року. Одеса: ОДАБА, 2022. С. 144.

2. Семенова С.В., Руссий В.В. Проблеми імплементації нової процедури захисту для здобувачів рівня доктор філософії. XXVIII міжнародна науково-методична конференція «Управління якістю підготовки фахівців» 20-21 квітня 2023 року. Одеса: ОДАБА, 2023. С. 74.

3. Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (зі змінами): затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>. (дата звернення 27.02.2024).

4. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (зі змінами): затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>. (дата звернення 27.02.2024).

**ДОСВІД КАФЕДРИ АРХІТЕКТУРИ БУДІВЕЛЬ ТА СПОРУД
ОСВІТНЬО-ПРАКТИЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА З
ПРАКТИКУЮЧИМИ АРХІТЕКТОРАМИ, ПРОЄКТНИМИ
ОРГАНІЗАЦІЯМИ В 2023-2024 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ**

МЕРЖІЄВСЬКА Н.Ю.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Ефективність сучасної освіти архітектора цілком залежить від можливості отримувати актуальну інформацію, щодо нормативних документів, тенденцій розвитку технологій проектування у світі, BIM технології та архітектурних рішень. Тому кафедра Архітектури будівель та споруд Архітектурно-художнього інституту Одеської державної академії будівництва та архітектури з початку навчального року поставила на порядок денний розвиток цього напрямку у навчальному процесі та підготовці фахівців безпосередньо за допомогою провідних архітекторів держави та залучення наших студентів до співпраці з професійними клубами та об'єднаннями, ініційованими деякими архітектурними проєктними організаціями:

- in.Lab (архітектурна студія + школа)
<https://www.instagram.com/in.lab?igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ>
- Харківська Школа Архітектури за ініціативи архітектора Олега Дроздова
<https://www.instagram.com/kharkiv.school?igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ>
- ArchiLife Kyiv (студентське об'єднання)
https://www.instagram.com/archilife_kyiv?igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ
- ARCHITECTURE INSPIRE (професійний контент)
https://www.instagram.com/arc_inspire?igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ
- archimatika
<https://www.instagram.com/archimatika?igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ>

Окреме питання, в умовах онлайн навчання, організація конкурсів, воркшопів, зустрічей з архітекторами та спікерами на базі кафедри для студентів різних курсів, їх профорієнтація та навчання роботи в команді. За цей навчальний рік було проведено конкурс з організації простору музею геноцидів «Територія пам'яті» з реалізацією проєкту в місті Одеса спільно з Центром дослідження Голокосту.

Також провели III міжнародну наукову-практичну конференцію «Сучасні проблеми та перспективні напрямки інноваційного розвитку сучасних міст». По результатах провели серію екскурсій містом за тематикою питань роботи з пам'ятками архітектури міста, відбудова та сучасні проблеми історичного міста.

Студенти кафедри увійшли в фінал найцікавішого професійного, на сьогодні, всеукраїнського конкурсу «Steel Freedom», вході роботи вони мали можливість спілкуватися та працювати з відомими архітекторами, конструкторами та дизайнерами.

Отже, треба зробити висновок, що найбільш актуальне питання, в умовах війни, онлайн навчання - це залучення студентів до командної очної роботи разом з архітекторами, їх знайомство з реаліями сьогодення та обмін досвідом між студентами інших навчальних закладів в межах конкурсних заходів, формування творчого потенціалу та професійної зорієнтованості.

В планах кафедри вже з другого семестру 2023-2024 навчального року організація низки заходів та воркшопів по моделюванню та архітектурному ескізуванню, організація творчої майстерні на базі кафедри Архітектури будівель та споруд.

https://www.instagram.com/abs_odaba?igsh=MzRIODBiNWF1ZA

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС І ВИРОБНИЦТВО

МІШУТІН А.В., ІСЬКОВ В.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Зв'язок навчального процесу з виробництвом є спільним використанням ресурсів навчальних закладів, наукових організацій та підприємств у спільній меті. Основними напрямками інтеграції є підготовка студентів, наукові дослідження, впровадження наукових розробок та інші види співробітництва. Ці процеси охоплюють різні сфери діяльності та виявляються у різноманітних формах.

Розвиток засобів комунікації значно вплинув на суспільство, зробивши інформацію ключовим елементом у різних галузях діяльності. Інформація стала потужним інструментом взаємодії не лише в самій Україні, а й у світовій спільноті в цілому. Інтеграція між навчальним процесом з виробництвом стала активнішою завдяки спільному інформаційному середовищу, що сприяє економічній ефективності, науковому прогресу та оптимальному використанню інтелектуального потенціалу. Узагальнення та аналіз цього досвіду можуть принести значні вигоди всім учасникам процесу.

Студентська виробнича практика, що проводиться 2-3 рази протягом навчання, відіграє роль сполучної ланки між академією та промисловістю. Функціонування здійснюється за допомогою встановлення договірних відносин між кафедрами навчального закладу та підприємствами, що забезпечує ефективну підготовку студентів, перепідготовку кадрів та проведення наукових досліджень. Цей вид взаємодії характерний практично всіх форм навчання.

Створення філій кафедр на підприємствах та в наукових установах є найпоширенішим способом інтеграції вищої освіти з наукою та промисловістю у нашій країні. Вони створюються з метою більш ефективного використання науково-дослідної та лабораторної бази підприємств у навчальному процесі, а також для підготовки фахівців за новими напрямками, для яких в університеті відсутня відповідна навчально-лабораторна база. Крім того, цей формат сприяє розвитку взаємодії між викладачами ВНЗ та фахівцями підприємств у галузі наукових досліджень.

Групи викладачів і студентів є формою внутрішньоакадемічної інтеграції. Включення студентів до наукової, інженерної діяльності під керівництвом досвідчених колег сприятливо впливає на розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців та сприяє підвищенню якості освіти.

Програма практики розроблена з урахуванням послідовної структури робочих місць та інженерно-технічних посад, що сприяє систематичному формуванню комплексу навичок висококваліфікованих спеціалістів. Постійний цикл науково-виробничої практики дозволяє покращити практичну підготовку, зберігаючи при цьому високий рівень освіти у галузі фундаментальних та загальнотехнічних наук. Для певної групи студентів це також може скоротити або виключити потребу у періоді соціальної та професійної адаптації після закінчення навчання.

Узагальнюючи вищевикладене, можна зробити висновок, що інтеграція навчального процесу з виробництвом є важливим чинником у розвитку освіти, науки та економіки. Співпраця між навчальними закладами, науковими установами та підприємствами сприяє підготовці кваліфікованих кадрів, розвитку наукових досліджень та впровадженню новітніх технологій. Практична підготовка студентів на підприємствах та в наукових установах, а також активна участь у наукових проектах під керівництвом досвідчених фахівців, дозволяє збагачувати їхні знання та навички, що є важливим кроком у їхньому професійному та особистісному розвитку. Такий підхід сприяє створенню стабільної освітньо-наукової системи, здатної відповісти викликам сучасності та забезпечити стале зростання конкурентоспроможності країни в глобальному світі.

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН У ПЛАНУВАННІ ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

МОСІЧЕВА І. І.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У 2005 році Україна офіційно приєдналась до Болонського процесу та ухвалила європейську систему накопичення кредитів за час навчання студента (ECTS).

За цією системою студенту на основі аудиторного та самостійного навантаження необхідно досягти певних встановлених цілей за програмою його навчання.

Організація навчального процесу покликана забезпечити: сучасний рівень підготовки фахівців; оптимальне співвідношення теоретичного та практичного навчання; впровадження у навчальний процес новітніх досягнень науки та ін.

А ще – логічно правильне, науково та методично обґрунтоване співвідношення та послідовність викладання дисциплін, планомірність навчального процесу.

Основними документами, що визначають зміст та організацію навчального процесу у вузах, є: робочі навчальні плани та робочі програми навчальних дисциплін.

Як зазначено у Положенні про організацію освітнього процесу Одеської державної академії будівництва та архітектури (редакції від 30.09.2018 р.): «Навчальний план – це нормативний документ, який складається на підставі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми та структурно-логічної схеми підготовки і визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми та засоби проведення поточного і підсумкового контролю».

У основу навчального плану повинен закладатись принцип систематичності і послідовності, що вимагає дотримання певної структурної організації навчального матеріалу і раціонального його розподілу для поетапного засвоєння студентами окремих розділів та смислових фрагментів.

У викладанні слід обов'язково враховувати логіку кожної науки, коли розуміння якогось поняття чи закономірності формується і ґрунтується на базі знань, отриманих з іншого попереднього курсу або кількох курсів.

Принцип систематичності і послідовності передбачає логічність зв'язків між засвоєнням способів дій і знань, між формами і методами навчання, а також – контролю (як і самоконтролю) за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Дотримання наступності у вивченні окремих тем і навчальних, а особливо спеціальних фахових, дисциплін, забезпечує умови, за яких студенти засвоюють більший обсяг навчального матеріалу із значною економією часу.

Принцип послідовності передбачає безперервний перехід від нижчого до вищого ступеня викладання та навчання.

Означений принцип потрібно використовувати у різних формах планування (послідовність теоретичних, практичних і лабораторних занять, порядок вивчення окремих питань теми та ін.).

При цьому узгодження зв'язків між спорідненими дисциплінами виступає як умова комплексного підходу до системи навчання. Однією з переваг такої міжпредметної координації є забезпечення взаємодії викладання однієї дисципліни з іншими, узгодження тематик робочих програм (силабусів).

В результаті також забезпечується принцип систематичності та послідовності подання навчального матеріалу та формування необхідних навичок і вмінь.

На завершення та у зв'язку з вище вказаним, хотілося б зазначити, що навчальний план для студентів освітньої програми Будівництво та цивільна інженерія спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія першого (бакалаврського) освітнього рівня вимагає коригування щодо викладання дисциплін на кафедрі основ і фундаментів з урахуванням принципу систематичності та послідовності.

Викладанню прикладної дисципліни «Основи і фундаменти» та отриманню навичок з проектування обов'язково повинно передувати отримання студентами базових знань про ґрунти, їх походження, властивості і класифікацію; геологічні процеси та явища; підземні води, їх склад та закономірності руху; а також про фізико-механічні показники, напружено-деформований стан, умови міцності та стійкості ґрунтових масивів і їхню взаємодію з будівлями та спорудами.

Тобто, знайомство студентів з курсом «Основи і фундаменти» та справжнє його розуміння і засвоєння може відбуватись тільки після вивчення, закріплення матеріалу при виконанні розрахунково-графічної роботи і складання іспиту з курсу «Інженерна геологія та основи механіки ґрунтів», і саме, у попередньому семестрі, а ніяк не має проходити одночасно.

Вважаємо, що узгодження з кафедрами змісту різних дисциплін та послідовності їх викладання, дотримання принципу систематичності при складанні навчальних планів – це логічний і розумний підхід до процесу ефективної підготовки майбутніх інженерів-будівельників.

**ПРО ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ
НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З МАТЕМАТИКИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ЩО НАВЧАЮТЬСЯ НЕРІДНОЮ МОВОЮ**

НАЗАРЕНКО О. А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

СТЕХУН А. О.

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, м. Одеса, Україна

Тенденція інтернаціоналізації освіти та зростання ролі міжнародного співробітництва в сучасній професійній освіті зумовили актуалізацію такого напрямку діяльності ВУЗів, як навчання іноземних студентів, у тому числі і на довузівському етапі. Особливістю цього навчання є навчання нерідною мовою з паралельним оволодінням мови, яка орієнтована на певну професійну галузь. Довузівське навчання для іноземних громадян відіграє найважливішу роль як у плані адаптації до подальшого навчання у ВНЗ так і для формування знань та навичок з предмета, які не були сформовані під час навчання на батьківщині. Крім того, для подальшого успішного навчання необхідна кліматична та особисто-психічна адаптація, на яку, зокрема, впливає і новизна педагогічної системи. Тому проблеми, що виникають, мають ряд специфічних особливостей: слухачі ще недостатньо добре володіють мовою; склад групи міжнародний; наявність чи відсутність мови-посередника; викладання багатьох тем та розділів має деякі відмінності у програмах середніх навчальних закладів на батьківщині та в українській шкільній програмі. Це передбачає запровадження низки особливостей викладання математики, що визначаються завданнями навчання та контингентом іноземних студентів.

Таким чином, метою довузівської підготовки іноземних студентів є розвиток їх компетентності нерідною мовою перед отриманням бажаної професії. Реалізація цієї мети передбачає впровадження нових інформаційних технологій та формування інформаційно-освітнього середовища довузівського навчання, як української мови, - так і загальноосвітніх дисциплін, особливо математики та інформатики.

Найголовнішою проблемою навчання таких студентів є недостатнє знання української мови. Навчаючись у загальному потоці, іноземні слухачі часто важко сприймають слова лектора чи викладача, який веде практичні заняття. Як би чітко і ясно не було викладено матеріал, ефективність навчання різко знижується, якщо виникають труднощі з розумінням мови. Іншою особливістю навчання стає невідповідність багажу знань, які учні отримали раніше у себе на батьківщині та тих знань, які потрібні для успішного вивчення курсу вищої математики в Україні. Можна виділити ще один фактор, що впливає на якість

навчання - це відмінності форм та методів побудови навчального процесу у різних країнах. Простий приклад: для побудови прямої у деяких країнах складають таблицю, беручи значення щонайменше у 4 точках; проблеми виникають при побудові парабол з вершиною, абсциса якої не є цілим числом; побудова синусоїди викликає серйозні труднощі. Через досить слабку підготовку, іноземні слухачі зазнають значних труднощів при навчанні у групах спільно з українськими студентами. Крім цього, специфікою сприйняття навчального матеріалу є те, що спочатку вони слухають викладача і тільки потім записують, тому викладачеві треба: або зупинитися і чекати, або матеріал буде сприйнятий тільки на слух.

При проведенні занять з математики для іноземних слухачів необхідно пам'ятати, що вони проходять адаптацію, та засвоюють не лише українську мову, а й наукову (математичну термінологію). Головне завдання викладача допомогти відновити та поглибити знання математики. Перед викладачем постають завдання величезної складності: по-перше, "перекладати" вже наявні у слухачів знання українською мовою, по-друге, при мінімумі мовних засобів - закріпити у свідомості студентів абсолютно невідомі їм наукові поняття.

Працюючи зі слухачами, доцільно використовувати такі методи навчання:

- 1) пояснення, діалоговий розпитування чи розмова з опорою на словник; перед розглядом нової теми ознайомити їх із новими математичними термінами;
- 2) робота з підручником (робочим зошитом) під керівництвом викладача;
- 3) усні вправи для формування свідомого засвоєння законів та правил математики, письмові вправи для закріплення отриманих на занятті знань;
- 4) викладаючи новий матеріал, виробляти навички записувати лекції у майбутньому;
- 5) ознайомити з методами вирішення типових завдань на цю тему;
- 6) видати з обов'язковою перевіркою домашнє завдання;
- 7) звертати увагу на ті розділи, у яких слухачі повторюють одні й самі незнання.

Домашні завдання, в яких необхідно звертатися до інтернет ресурсів, значно піднімають рівень зацікавленості слухачів у навчанні, особливо якщо після отримання завдання є можливість обговорення питань, що вивчаються. Не останню роль у процесі вдосконалення навчання іноземних студентів відіграє і застосування ресурсів електронної пошти, оскільки студенти охоче спілкуються з викладачами по інтернету, ставлячи питання, що виникли під час виконання домашніх завдань. Це впливає і на створення атмосфери взаєморозуміння та зацікавленості. Отже, організація навчального процесу для студентів, які навчаються нерідною мовою в технічному вузі, є комплексом заходів. Успіх цих заходів залежить від того, наскільки правильно викладач побудує процес навчання.

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

НЕДАШКОВСЬКИЙ І.П.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Першим глобальним викликом на шляху організації онлайн-офлайн навчального процесу в Україні була епідемія COVID-19, але нажаль війна ще більше посилила й розширила виклики, ще більше обмежила доступ до освіти, тому в даний момент надзвичайна потреба полягає в тому, щоб підтримати студентів, забезпечити умови для повноцінного їх розвитку та навчання. В цих умовах особливо вагомою є допомога, що надається українцям, які були змушені залишити свої будинки, тікаючи від війни в інші міста. Зазвичай під час війни освіта не розглядається як спосіб негайного порятунку життя, проте не слід недооцінювати цінність освіти для тих, хто постраждав від воєнних дій.

Освіта допомагає розвивати навички, погляди та моделі поведінки, необхідні для здорового, продуктивного та наповненого сенсом життя. Освіта може допомогти дітям, молоді, внутрішньо переміщеним особам, мігрантам та біженцям, а також усім, хто постраждав від війни, повернутися назад у суспільство.

До значних змін в організації навчально-виховного процесу всередині країни призвели умови воєнного часу: змінилися терміни навчання, відбувається трансформація форм і методів навчання на всіх рівнях надання освітніх послуг.

Дуже вагомими негативними наслідками впливу війни на освіту можуть бути пов'язані з наступним: тривала перерва у навчанні; небажання або відмова учнів повертатися до навчання, зменшення бажання здобувати освіту; зниження рівня ефективності та якості освіти у зв'язку з вимушеним звільненням високопрофесійних викладачів через їх вимушену міграцію за кордон; довгострокові психосоціальні проблеми; нерівний доступ студентів до бібліотек та цифрових навчальних порталів; відсутність доступу до технологій або хорошого інтернет-зв'язку перешкоджає продовженню навчання, особливо для студентів із неблагополучних сімей. Освітній процес в умовах війни важливо адаптувати так, щоб навчання не перевантажувало студентів та викладачів. В умовах війни домашні завдання будуть недоречними.

До освітнього процесу важливо залучати психолога. Спілкування з психологом індивідуально або ж групові заняття допоможуть педагогам та студентам подолати стрес, а вимушено переселеним адаптуватися до нового середовища та почуватися в ньому комфортніше. Сьогодні навчальний заклад, як осередок, що об'єднує студентів та педагогів з різноманітних регіонів допомагаючи подолати труднощі та досягти бажаних результатів.

STUDENTS' COSTS OF EVERYDAY LIVING AND STUDYING IN POLAND

**NOWAK W., NIKLEWICZ-PIJACZYŃSKA M., STAŃCZYK E.,
SZALONKA K.**

University of Wrocław, Wrocław, Poland

Students' total monthly expenses in Poland have been steadily rising. Economic conditions have a significant impact on young Poles' decisions regarding starting or continuing studies at higher education institutions (HEIs). Hence the aim of the presentation is to show and discuss main trends in the Polish students' monthly expenditure. The analysis is based on the EUROSTUDENT VI and VII reports titled Social and Economic Conditions of Students Life in Europe and database available on the website <https://www.eurostudent.eu/>. The 6th round of EUROSTUDENT survey took place in the years 2016-2018 and the 7th one from 2018 to 2021.

Students' expenses are principally divided into two groups: living costs (accommodation, food, clothing, cosmetics, transportation, social and leisure activities, health costs, communication, and other regular costs) and study-related costs (fees, learning materials, and other costs). According to the 7th round of EUROSTUDENT survey, living costs accounted for over 89% of the Polish students' budget while the share of study-related costs in students' expenditure was about 11%. The largest students' expenses were accommodation (about 35% of living costs), food (over 25%), and transportation (more than 10%). On average 72% of students' total monthly expenses were paid by students themselves and the remaining 28% by their families and/or partners. Compared to the results of the 6th round of EUROSTUDENT survey, the share of living costs in students' total expenses increased by 2.6 percentage points. Moreover, the total sum of money paid monthly by the Polish students from their own pocket increased by one percentage point.

Students' monthly expenditure depends on various factors. For instance, the older students are the more they spend. Expenses of students at the age of 25 or older are up to 150% of the mean. Students working in paid job more than 20 hours per week spend approximately 60% more than students without paid employment during the semester. Living costs depend on the form of housing and the size of the place of residence. Students living on their own spend more than those who stay in family home. In general, students tend to spend more when they are enrolled in non-public HEIs, second cycle programmes, and study in less intense way (up to 20 hours per week).

Certainly the 8th round of EUROSTUDENT survey will show further increase in the students' living costs due to high inflation rate in 2022 and the influx of refugees from Ukraine that significantly increased the price of students' rental properties.

ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ КОВОРКІНГУ НА БАЗІ АХІ ОДАБА

ОВСЯНКІН О.П., НОСАЛЬ С.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

З 2020 року в Україні дедалі більше поширюється дистанційна освіта, початком стрімкого зростання послужила пандемією (COVID-19), а потім і війна. За час практики дистанційного навчання студентів архітектурних спеціальностей було виявлено слідуєчі особливості такої форми освоєння програми: деякі матеріали та ресурси, необхідні для повноцінного навчання, стали недоступними в онлайн-форматі. Багатовіковий досвід архітектурної професії залишається поки що в паперовому вигляді в бібліотеках та архівах ЗВО – без повноцінного доступу до відкритих оцифрованих архівів. Навчання архітекторів онлайн не надає достатньої кількості практичних занять і досвіду, який зазвичай отримують на практиці в реальному світі. На відміну від навчання в аудиторіях і майстернях, де студенти можуть ставити запитання й обговорювати матеріали безпосередньо з викладачами, однокурсниками та студентами старших курсів, навчання онлайн стало менш інтерактивним. Можливі та часті проблеми з інтернет-з'єднанням, програмним забезпеченням або іншими технічними аспектами, ускладнюють процес навчання. Онлайн-навчання вимагає більшої самодисципліни та мотивації з боку студента, тому що немає постійної присутності викладача або однокурсників, щоб підтримувати та мотивувати його.

Бажання показати себе кращим за інших може призвести до здорової конкуренції за визнання і похвалу від викладачів і колег. Студенти можуть і повинні конкурувати між собою за кращі можливості стажування, роботи та професійного розвитку. У рамках навчального процесу та поза ним студенти можуть брати участь у різноманітних конкурсах, виставках і проєктах. Перемога в таких заходах може стати об'єктом корисної конкуренції та співпраці між студентами.

У навчанні онлайн, де відсутнє практичне спілкування між однокурсниками, а тим паче студентами різних курсів, конкуренція втрачає свої позиції як мотиваційний аспект, а відсутність особистого спілкування не сприяє комунікативним навичкам майбутніх архітекторів. Під час навчання онлайн спілкування студента зводиться лише до спілкування з викладачем, що заважає становленню майбутнього професіонала як ініціативної та відповідальної особистості. Бо створюється хибна мета у вигляді отримання оцінки та схвалення викладача, замість оволодіння навичками та основами професійного зростання.

У реаліях, що склалися, корисним було б створення студентського коворкінгу. Це допоможе студентам об'єднатися, обмінюватися ідеями, працювати над проектами разом і надихати одне одного.

Перші центри спільної роботи почали з'являтися ще у 2005 році в Сан-Франциско, США (організатор програміст Бред Ньюберг) та Лондоні (Англія); у 2007 році в Берліні (Німеччина), який і залишається на сьогоднішній день одним із найбільших у світі. До 2007 року поняття «коворкінг» закріпилося в англійській мові, а в 2009 році вийшла перша книга, присвячена коворкінгам – «I'm Outta Here: how co-working is making the office obsolete» (автор Дрю Джонс), а в 2011 році пройшла перша конференція, що зібрала творців коворкінгів з усього світу – «Global Coworking Unconference Conference».

Ось кілька переваг створення коворкінгу для студентів архітектурних ЗВО:

1. Спільна робота та обмін ідеями: студенти можуть збиратися в одному місці для обговорення своїх проєктів, демонстрації ідей та отримання зворотного зв'язку від колег. Це допоможе їм розвивати своє творче мислення та покращувати свої навички.
2. Доступ до обладнання та ресурсів: коворкінг може надати студентам доступ до необхідного обладнання, матеріалів і програмного забезпечення, які можуть бути дорогими або недоступними для них приватно.
3. Професійне середовище: робота в коворкінгу може допомогти студентам відчувати атмосферу професійної роботи архітектора, що підготує їх до майбутньої кар'єри.
4. Створення мережі контактів: у коворкінгу студенти можуть завести нових знайомих, знаходити партнерів для спільних проєктів і будувати свою професійну мережу або майбутню проєктну команду зі студентів, які навчаються суміжних спеціальностей.
5. Цікаві заходи та майстер-класи: організація різноманітних заходів, позапрограмних лекцій та майстер-класів від провідних представників архітектурного середовища в коворкінгу допоможе студентам розширити свої знання, навички, а також отримати натхнення і мотивацію від спілкування з потенційними роботодавцями.

При створенні коворкінгу для студентів архітектурних спеціальностей, важливо забезпечити зручне розташування, доступ до необхідних ресурсів і створити підтримуючу та надихаючу атмосферу. Такий проєкт може стати цінним доповненням до навчального процесу, компенсувати недоліки онлайн навчання та допомогти студентам розкрити свій творчий потенціал.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КОМПОЗИЦІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ АРХІТЕКТУРНОГО СПРЯМУВАННЯ

ОЛЕШКО Л.І., ОЛЕШКО О.В., КУБРИШ Н.Р.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Вміння архітекторів досконало володіти всім арсеналом наявних професійних засобів для досягнення поставленої мети, — одне з основних завдань підготовки майбутніх фахівців архітектурних ВНЗ. Найважливішим із таких прийомів є здатність максимально точно висловити своє творче бачення поставленого завдання за допомогою універсальної мови архітектурної композиції, досконале володіння якою дозволяє максимально точно зафіксувати в натурі результат внутрішніх, надзвичайно складних логічних побудов та асоціативних переживань. Це вимагає вироблення цілого ряду індивідуальних прийомів та навичок, пошуку раціональної послідовності дій, а також чіткої систематизації отриманого досвіду. Робота над навчальними композиціями є саме тим засобом, який допоможе майбутнім архітекторам професійно грамотно та вільно формулювати свої думки у практичній діяльності. Під навчальною композицією тут мається на увазі створення абстрактної роботи, умовною мовою форм і ліній, що відображає асоціативний ряд роздумів на задану тему. За ступенем складності їх можна поділити на:

- тривалі, що потребують кількох навчальних годин;
- «клаузурні», що виконуються протягом одної-двох навчальних годин;
- короткочасні «скетчевого» типу, що виконуються за п'ятнадцять-двадцять

хвилин протягом планових занять з архітектурного проектування. Якщо тривалі композиції вимагають від викладача підготовки ретельно продуманого формулювання майбутнього завдання по кількох конкретних напрямках, то для «клаузурних» і «скетчевих» така конкретність не доречна, оскільки передбачає прийняття рішення учнями за умов дефіциту часу. Їх темами можуть бути завдання на відображення, як властивостей матеріального світу типу «рух», «стійкість», «пульсація», так і на загальні поняття емпіричного характеру, — «прогрес», «ствердження», «стимул» тощо. Вміння сконцентруватися і швидко звільнити творчу енергію надзвичайно важливе в умовах багатоваріантних пошуків прийнятних рішень практикуючим архітектором, у діяльності якого часовий фактор не менш важливий, ніж якісний.

Залежно від складності вибирається матеріал, у якому має бути виконана навчальна композиція. Для тривалих переважно застосовуються складні матеріали: художні фарби, глина, пластилін, картон, аплікації. При роботі в

умовах спеціалізованих макетних майстерень або вдома можливе застосування гіпсу, деревини, пластмас, пінопластів, якщо це не суперечить комфортності проживання та вимогам техніки безпеки. Знання образотворчих властивостей «твердих» матеріалів та можливостей їх виразних поєднань дозволяє знаходити найпереконливіші рішення при створенні макетів та інших демонстраційних матеріалів, покликаних максимально точно донести авторський задум архітектора. Разом з тим важливо враховувати фактор індивідуальних переваг і, по можливості, мінімально впливати на того, хто навчається, при виборі матеріалу. Інтуїтивно обумовлене, персоніфіковане почуття єднання з матеріалом, як правило, викликає відчуття внутрішнього комфорту, що є неодмінною умовою будь-якого творчого процесу. Недовгі «клаузурні» та «скетчеві» композиції вимагають більш простих засобів, таких як прості та кольорові олівці, вугілля, пастель, кулькові та гелієві ручки, туш та пір'я, використання яких не відволікає від висловлювання власних думок і служить лише посередником у передачі їх на папір.

Особливо важливе місце у становленні необхідних навичок із творчої матеріалізації внутрішніх емоцій займає систематизація набутого досвіду. Великою мірою оцінка результатів своєї діяльності залежить від умінь людини мислити порівняльними категоріями. І тому слід навчитися виокремлювати схожі чинники, розставляючи їх в ієрархічній послідовності за цілком конкретними ознаками. У цьому сенсі навчальні композиції слід розглядати як ідеальний полігон для впорядкування отриманих навичок, максимально залучаючи студентів до процесу їх оцінки. Порівняльний аналіз своїх зусиль на фоні чужих робіт не тільки розширює арсенал творчих прийомів, а й допомагає критично осмислити рівень власних досягнень і помилок. Для цього слід, поряд із підбиттям підсумків викладачем, проводити рейтингову оцінку навчальних композицій серед учасників навчання, таким чином стимулюючи характерний для творчих професій змагальний дух. Також корисно здійснювати повторні рейтингові оцінки тих самих робіт через певний час. Так їх автори зможуть оцінити ступінь удосконалення власних поглядів та навичок, а також на своєму досвіді відчути суб'єктивність та мінливість суджень про результати творчої праці. Надалі, готовність до різноманітних, у тому числі критичних поглядів на власну творчість допоможе швидше адаптуватися до специфічної атмосфери архітектурної професії.

При впровадженні в освітній процес роботи над навчальними та творчими композиціями важливо пам'ятати, що для отримання максимальних результатів насамперед слід практикувати їх виконання на постійній основі з першого курсу до закінчення всього періоду навчання.

ТВОРЧИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ НА ЗАСАДАХ ПОЄДНАННЯ ДРУКОВАНОЇ ТА КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ

ОРОС І.В.

*ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

Актуальність дослідження.

У сучасному соціокультурному просторі з постійним розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, основними показниками професійного рівня фактичного кожного фахівця та якості продуктивної діяльності є, перш за все, вміння використовувати на достатньому творчому рівні комп'ютерні програми. В цілому, даний проблемно-творчий синтез виявляє та демонструє і фактично ще новий, але вже важливий до осмислення принцип поєднання монотипії і комп'ютерної графіки в сучасній освіті архітекторів, що відкриває шляхи до розкриття їхнього потенціалу, образної фантазії, потреби у сучасних можливостях реалізації творчих ідей, складає актуальність до винайдення та впровадження особливої методики сучасної графічної підготовки на засадах доповнення до існуючої «інтегративного характеру інформатизації» навчання.

Основний зміст.

В сьогоднішній «визначальною характеристикою й основним показником професійного рівня фахівця майже в усіх сферах продуктивної діяльності людини стає опанування на достатньому рівні комп'ютерних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій», а тому «формування фахово-інформатичної компетентності у системному її поєднанні з інформаційною компетентністю виступає головним завданням сучасної професійної освіти у контексті підготовки фахівців будівельного профілю з графічної підготовки» (Дорошенко)[1]. Із очевидністю проявляється потреба до оновлення змістовно-методичної складової освіти, яка вже не може ґрунтуватися тільки на «традиційно-системному» підході до навчання графіки, що виявляється із наступних положень: «з розвитком комп'ютерних технологій у людей творчих спеціальностей з'явилося багато можливостей у реалізації своїх ідей. Виходячи з цього певна категорія студентів творчих факультетів вважає програму класичної художньої освіти не обов'язковою і навіть зайвою» (Артеменко) [2]; так як сучасні «процеси в культурі та мистецтві негативно позначаються на художній освіті та відображаються в якісній зміні методики та техніки

викладання, впливаючи на збереження самобутності, культурної спадщини, менталітету та усталених традицій у підготовці професіоналів», а потому необхідним є «поєднання класичного художнього навчання, творчого та віртуального, у просторі якого художня майстерність постає умовою творчості і в різних аспектах виявляє функції, що забезпечують ступені художньо-творчого пізнання, є загальним підґрунтям мистецтва» (Житкова)[3].

На засадах концептуального положення нашого дослідження, що поєднання монотипії і комп'ютерної графіки є синергетичним, обумовлюємо це уявленнями із сутнісного змісту самого поняття «Синергетика» (грец.-«діючий разом»), яка є обґрунтуванням «не-лінійного синтезу», своєрідною міждисциплінарною рефлексією, сучасного рівня загальнонауковою методологією. На засадах положення, що «синергетика підвела хаос як явище у ранг наукової реальності, а Хаос, як джерело нового, є своєрідною умовою творчості» (Вознюк)[4] можливо доповнити із уявлення, що «синергетична теорія може слугувати методологічним підґрунтям освітології, що дозволяє розглядати сучасну сферу освіти як відкриту, нелінійну, нерівноважну систему, здатну до самоорганізації» (Батечко) [5]. Таким чином, в аспекті уваги до друкованого естампу — Монотипії, можливо виокремити основні уявлення із синергетики, що фундаментальною рисою еволюції стає нестабільність, неупорядкованість (строкатість, безладдя) є нормальним станом явищ і процесів, які гнучко інтегруються, суперечності розглядаються не лише як негативні, а і як позитивні (конструктивні) чинники — імпульси для подальшого руху саморозвитку, так само, як і хаос (не в значенні безладдя, а в значенні принципової нестійкості, невизначеності) трактується як об'єктивний стан, що пробуджує внутрішні енергетичні сили.

Для уявлення про образно-творчі особливості та результати поєднання монотипії та комп'ютерної графіки, привертаємо увагу на концептуальні засади: монотипії, комп'ютерної графіки та самих умов для поєднання-синтезу монотипії та комп'ютерної графіки. В дослідженнях стосовно монотипії визначається: важливим креативним аспектом монотипії, на погляд В.Є.Христенко є те, що в основі створення монотипія можлива як «повне регулювання митцем зображення, так і бути в одночас «безконтрольною монотипією»(Христенко)[6]; на сьогодні «існує ще недостатня вивченість техніки монотипії, її вагомого значення та ролі у затвердженні графічної виразності художнього образу, не повною мірою відображають вплив графічних технік на розвиток національного візуального мистецтва і дизайну. Відтак, можна стверджувати, що графічні техніки зазнали значних змін

порівняно з часом їх становлення»(Куколь)[7]; «на початку ХХІ століття, складнішою стає технологія монотипії і все більше ускладнюється фактура відбитка та колірне рішення і використовуються абстрактні, футуристичні форми, найбільш властиві імпровізаційному мистецтву, а розвиток графічних технік в цьому напрямку дає яскраві творчі рішення»(Храмова-Баранова) [8].

На концептуальних засадах уваги до синтезу в мистецтві, як взаємозв'язку образно-конструктивних особливостей різних видів мистецтв, на основі нашого уявлення про взаємозв'язок та вплив конструктивних особливостей «графіки» на архітектуру як монументальне мистецтво, і, в свою чергу, на методи навчання архітекторів, визначити: необхідність застосування Арт-технології для креативного навчання як синтезу-поєднання монотипії та віртуально-комп'ютерної графіки; монотипія та її поєднання з найсучаснішими цифровими технологіями дає можливість експериментувати, розвивати творчий потенціал дизайнера, використовувати різноманітні матеріали для друку, створювати; традиційна графіка естампу-монотипія та віртуально-комп'ютерна графіка є певною сучасною методикою теоретико-методологічного виміру навчання архітекторів, утворює простір широких можливостей у розкритті творчого потенціалу, розвитку фантазії, втіленні творчих ідей, допомагає створити на обмеженій розміром площині яскраві, оригінальні образи, що з очевидністю і необхідно для сучасної архітектурної творчості.

Висновки.

Сучасна графічна мистецька освіта має бути «адаптована до сучасного світу», ефективним засобом формування художніх здібностей та креативності, створювати умови для творчої спрямованості навчання та забезпечувати творчий розвиток їх як архітекторів-художників. Поєднання монотипії і комп'ютерної графіки створює синергетичний ефект, допомагає створити на обмеженій розміром площині оригінальні образи. Застосування даної Арт-технології для креативного навчання обумовлює результат синергетичного ефекту, що проявляється у наявності отримання елементів новизни та практичному значенні результатів.

Перспективи подальших досліджень.

Досліджуваний проблемно-творчий синтез-поєднання монотипії і комп'ютерної графіки потребує подальшого винайдення особливої концептуальної методики сучасної графічної підготовки та впровадження «синергетичної моделі» навчання на основі уявлення про цілісний

«інтегративний характер інформатизації сучасної освіти», що поєднує різні мистецькі технології у процесі формування художньо-творчої особистості.

Література:

1. Дорошенко Н. І. Оновлення методики графічної підготовки фахівців будівельного профілю у коледжі // Матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції 21 листопада 2019 р.: Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору. -Київ: КНУБА, 2020. -231 с. - с. 47-50.

2. Артеменко Г.О. Мистецька підготовка в архітектурній та дизайнерській освіті в системі профільного професійного навчання // Матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції 21 листопада 2019 р.: Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору. Київ: КНУБА, 2020. 216 с. -с. 22-24.

3. Житкова Н.Ю. Синтез мистецтв як органічна складова і потужний імпульс активізації естетичних якостей архітектури // Матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції 21 листопада 2019 р.: Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору. – Київ: КНУБА, 2020. 231 с. -с. 54-56.

4. Вознюк О.В. Синергетичний підхід до професійно-педагогічної підготовки творчого вчителя // Професійна педагогічна освіта: акме-синергетичний підхід: Монографія /За ред.О.А.Дубасенюк. -Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2011. -с. 280-300.

5. Батечко Н. Методологія освітології: синергетичний аспект. ISSN Online: 2312-5829. Освітологічний дискурс, 2017, № 1-2 (16-17).

6. Христенко В. Є. Техніки авторського друку. Шовкотрафаретний друк, дереворит, лінорит, літографія, офорт. -Харків, ХДАДМ, 2003. -146 с.

7. Куколь С. Монотипія як засіб графічної виразності в дизайні. Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва: Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції (19 квітня). -Черкаси: Видавець Ольга Вовчок, 2016. -128 с. -с. 53-57.

8. Храмова-Баранова О. Л. Графічні техніки у розвитку мистецтва і дизайну в Україні. -Гуманітарний вісник. 2018. Число 29. -Вип.13. -. 66-71.

НЕТРАДИЦІЙНІ ТЕХНІКИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА НА ЗАНЯТТЯХ РИСУНКУ, ЖИВОПІСУ

ПЕРЕПЕЛИЦЯ О.В., КУЧЕРЕНКО К.П.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Аналіз останніх просвітницьких, освітніх та художніх наукових досліджень та публікацій свідчить, що художньо-технічна діяльність відіграє велике значення для ґрунтового та всебічного розвитку особистості особливо коло вона використовує нетрадиційні техніки виконання. Під час роботи з нетрадиційними техніками образотворчого мистецтва, дизайну в особистості формуються естетичне сприйняття, творчі здібності, спостережливість, художній смак. На заняттях Рисунку, Живопису в вищих закладах студент має можливість в процесі зображувальної діяльності виразити доступними засобами своє ставлення до навколишнього світу, свій емоційний стан, помічати його в повсякденному житті, вчиться самостійно створювати прекрасне у творах мистецтва саме нетрадиційними техніками образотворчого мистецтва та дизайну.

Отже, при нетрадиційному підході до зображувальної діяльності студент може безбоязно та сміливо виражати свої емоції та почуття, малювати без правил і заборон, що ще більше його стимулюватиме до практики. Студенти при зображенні творчих робіт можуть зухвало та сміливо використовувати руки, пальці, інші підручні предмети замість традиційних класичних інструментів. Головне, творчо підходити до цього процесу не обмежувати лише класичними та загальними видами художньо-технічної діяльності. При нетрадиційному зображенні особистість по особливому та незвично розвиває талант і творчі здібності.

Для студента відбувається тренування рухів пальців рук під час виконання творчих робіт в нетрадиційних техніках. Психологами доведено, що зона мовлення у мозку починає діяти під впливом імпульсів, що йдуть від пальців. Якщо розвиток рухів пальців відстає, то затримується і розвиток мовлення, хоча загальна фізична активність дитини при цьому може бути нормальною.

Таким чином, засвоєння студентами навичок і вмінь із зображувальної діяльності саме в цьому найкраще допоможуть нетрадиційні техніки образотворчого мистецтва які доцільно можна впроваджувати на заняттях Рисунку, Живопису і вищих закладах освіти.

Тому метою нашого дослідження є розкриття сутності впровадження нетрадиційних технік образотворчого мистецтва на заняттях з Рисунок, Живопису ВЗ.

Художньо-технічна діяльність відіграє велику роль у формуванні гармонічної особистості. Зокрема, значною мірою нетрадиційне малювання впливає на розвиток художнього смаку і являється однією з складових частин загального процесу виховання та навчання.

Можна через способи нетрадиційного малювання роздивитись внутрішній світ творця, відчути його своєрідність і неповторність, визначити проблеми чи страхи, емоційний стан, скриті комплекси. Нетрадиційне малювання відіграє важливу роль в основному психічному та інтелектуальному розвитку особистості. Адже орієнтуватися потрібно не на результат продукту – власне малюнок, а на сам процес малювання. Позбавляючи можливості малювати навіть щось незрозуміле, ми позбавляємо здатності фантазувати і уявляти.

Ретельність і охайність виконання традиційних і нетрадиційних технік зображування залежить не тільки від дисциплінованості, але і від засвоєння навичок користування пензлем, олівцем. Навички з техніки малювання пов'язані плавністю, точністю, з розвитком рук, свободою рухів. Слід вітати та заохочувати це прагнення, не звужуючи лише задачею зображення окремих предметів.

Відомо що займатися художньо-творчою діяльністю призначалося людям засобом звільнення, відродженням, розвитком та допомогою. Звісно, що кожна людина народжується з природними творчими задатками, але творча особистість виростає лише та, умови виховання яких дозволили розвинути ці здібності вчасно. Тому багато залежить від того, в якому просторі опиниться розвиваюча особистість, коли вона робитимуть перші кроки у світ мистецтва. Авжеж, очікувати від студента бистроплинних досягнень і геніальних творів не слід. Кожний з студентів по-своєму талановитий і індивідуальний, і для кожного необхідно знайти свій особистий підхід. В першу чергу слід його зацікавити, тому що кожна робота повинна відповідати нормам задоволення.

Оволодіння нетрадиційних техніками збагачує досвід студентів спостереженнями навколишнього. Викладачу слід неухильно дбати про естетичні враження, показувати красу в навколишньому їх життя; організовуючи заняття, звертати увагу на те, щоб студенти отримували можливість висловити отримані ними естетичні враження, уважно ставитися до підбору відповідного матеріалу.

Отже, творчий процес несе вагомий внесок в систему вищого навчання, в ньому узагальнюється весь життєвий досвід студента – трудовий та соціальний

ціннісний, моральний, естетичний, чуттєвий, пізнавальний. Він лежить в основі вдалого засвоєння новітніх умінь, знань та навичок, саме тому так важливо сформуванню у студентів основи творчості на заняттях Рисунок, Живопису ВЗ гуманітарного циклу.

Підсумовуючи сказане, варто наголосити, що студент може погано читати, писати, лічити, але чудово малювати. Отже, у нього добре розвинено почуття прекрасного. Отже, використання нетрадиційних технік на заняттях Рисунок, Живопису ВЗ допомагає студентам осилити емоційні переживання, тобто мимоволі здійснювати психологічну корекцію. Таким чином завданням викладача на заняттях Рисунок, Живопису ВЗ є навчати творчо мислити, уявляти, відтворювати навколишній світ, а також позбуватись негативних переживань та емоцій, що з'являються у студентів в ході виконання практичних завдань. Нетрадиційні техніки малювання на заняттях допоможуть слухачам освітньої діяльності почуватися вільними, побачити і передати на папері те, що у звичайні способи зробити значно важче. Таким чином, задуми подальшого розвитку з цього напрямку: створити методiku нетрадиційних технік з метою впровадження на заняттях Рисунок, Живопису ВЗ.

Література:

1. Перепелиця, О В.. Формування творчих здібностей молодших школярів засобами образотворчого мистецтва у позашкільних навчальних закладах : автореферат дис. . канд. пед. наук: 13.00.02 - теорія та методика навчання (образотворче мистецтво) / Перепелиця Оксана Володимирівна ; [наук. керівник Бабченко Ольга Володимирівна] ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - Київ, 2013. - 21 с.

2. Перепелиця, О В. Творчість як психологічне та соціальне явище. Наука в современном мире: материалы Международной научно-практической конференции по философским, филологическим, юридическим и педагогическим наукам – Горловка, 2010. – Вип. 1. – С. 168-169.

3. Перепелиця, О В. Художня творчість як розвиток навчально-творчого потенціалу особистості. Теория практика современной науки Международной научно-практической конференции по философским, филологическим, юридическим и педагогическим наукам – Горловка, 2011. – Часть 2 – С. 61-63.

4. Серьогіна, І. В. Розвиток творчих здібностей студентів ВНЗ при вивченні курсу "Елементи декоративноприкладного мистецтва" / І. В. Серьогіна // Педагогіка вищ. та серед. шк.: зб. наук. пр. - 2009. - Вип. 26. - С. 318-321.

5. Стась, М. І. Методика формування творчих здібностей майбутніх учителів образотворчого мистецтва: Автореф. дис... канд. пед. наук / М. І. Стась ; Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. - К., 2007. - 20 с.

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОВЕДЕННЯ XXXVI ОЛІМПІАДИ З НАРИСНОЇ ГЕОМЕТРІЇ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ПЕРШИХ КУРСІВ ОДАБА

ПЕРПЕРІ А.О., КАЛІНІН О.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

КАЛІНІНА Т.О.

*Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку,
м. Одеса, Україна*

В Одеської державної академії будівництва та архітектури на кафедрі нарисної геометрії та інженерної графіки традиційно проводяться студентські Олімпіади. Вони є I туром Всеукраїнських олімпіад.

Крім того, іноді проводяться ці Олімпіади приурочені до певних дат та подій. Нерідко такі Олімпіади проводяться за умов, коли студенти ще не прослухали весь матеріал, передбачений навчальним планом. У такому разі припадатиме конкурсні завдання складати з урахуванням пройденої частини курсу.

У 2023-2024 навчальному році на кафедрі нарисної геометрії та інженерної графіки було проведено XXXVI Олімпіаду з нарисної геометрії, присвячену пам'яті Заслуженому архітектору України, доктору архітектури, професору, засновнику Архітектурно-художнього інституту в ОДАБА Уреньову Валерію Павловичу.

Визначаючи склад конкурсних завдань, з огляду на думку кожного викладача кафедри, було складено процентний прогноз розв'язуваності кожного завдання з олімпіади студентами.

У таблиці 1 наведено результати проведення олімпіади у складанні з прогнозом викладачів кафедри щодо виконання завдань студентами.

Таблиця 1.

Задачи	% набраних балів студентами	% прогноз викладачів про розв'язання завдань студентами
1	49,4	39,2
2	48,8	44,0
3	51,9	27,4

Наведені результати таблиці 1 дають підстави коригування методики добірки завдань для майбутніх олімпіад, так як бачимо, що для студентів складнішими виявилися перші дві задачі.

АНАЛІЗ ЯКОСТІ ГРАФІЧНИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ З НАРИСНОЇ ГЕОМЕТРІЇ за період з 2019-2020 по 2023-2024 н.р.

ПЕРПЕРІ А.О., ПЕРПЕРІ А.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

З 2020 року по вересень 2023 року студенти Одеської державної академії будівництва та архітектури знаходилися на дистанційній формі навчання. За ці роки викладачі знаходили можливості викладання, навчання та трансляції занять з використанням з інформаційно-комунікаційних технологій, надання завдань, методичного забезпечення, виконання графічних робіт та їх отримання від студентів в Класрумах.

Не дивлячись на всі проблеми з підключенням викладачів та студентів на заняття, засвоєння матеріалу студентами та виконання і надання графічних робіт до Класруму успішність і якість навчання в період сесії за періоди з 2019-2020 н.р. по 2022-2023 н.р. серед студентів першого курсу 191 спеціальності архітектура та містобудування з дисципліни нарисна геометрія в дистанційному режимі навчання наведені у таблиці 1.

Таблиця 1.

Рік навчання	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Успішність, %	52	56	64	70
Якість, %	28	32	41	45

З вересня 2023-2024 н.р. студенти першого курсу вийшли на заняття в аудиторії академії. За неможливістю бути на заняттях в стаціонарному режимі студентам 191 спеціальності архітектури та містобудування було лише 2%. Результати іспиту з нарисної геометрії для студентів 1 курсу 191 спеціальності, де викладачі проводили заняття зі студентами в аудиторіях академії наведені в таблиці 2.

Таблиця 2.

Рік навчання	2023-2024
Успішність, %	82
Якість, %	46

При проведенні аналізу якості графічних робіт студентів з дисципліни нарисної геометрії за період з 2019-2020 н.р. по 2022-2023 н.р., де викладання проводилося в дистанційному періоді та з 2023-2024 н.р., де навчання відбувалося в аудиторіях академії бачимо, що результати в засвоєння матеріалу та виконанні графічних робіт студентами в навчанні з викладачем в аудиторіях академії краще ніж в дистанційному навчанні.

ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА

ПЕТРАШ С.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Одним із важливих факторів, що визначають ефективність учбового процесу є професійно-педагогічна діяльність викладача, а саме його особистість. Формування майбутнього фахівця залежить від підготовки викладача, його вміння керувати процесом навчання, використання сучасних методів, засобів, форм та етапності викладання дисципліни, вміння сформулювати мету та завдання, постановки задачі в конкретних умовах, що сприяє формуванню творчої особистості у студентів, їхнього професійного розвитку.

Бажання самоствердження, незалежності, почуття гідності – сьогодні це якості, якими відрізняється сучасна молодь. Особистість студента не може бути пригніченою, тому компетентність викладача також полягає в формуванні академічної взаємодії.

Спираючись на такі основні науково-педагогічні якості (компетентності) як науково-педагогічна творчість, професійна працездатність, інтелектуальність та ерудиція; спостережливість, гнучкість і швидкість мислення, висока культура мови та мовлення, володіння мімікою та тоном голосу, рухами і жестами викладач може досягнути якісної педагогічної взаємодії зі студентами. Наведені компетентності є рівнем здібності викладача. Реалізація педагогічної взаємодії зі студентами неможлива без відчуття зворотного зв'язку, вміння розпізнавати емоції студентів та вчасно реагувати на них. Для формування культури педагогічної взаємодії викладачу необхідно також мати і психологічні риси, що також є однією із складових його компетентності. Поєднання у коректному співвідношенні видів компетентності, психологічних та педагогічних властивостей є запорукою успішної взаємодії її студентами.

Фактично професійна компетентність викладача – це дуже складне поєднання компонентів, які необхідно постійно підтримувати та розвивати для реалізації своїх посадових функцій відповідно до різних ситуацій. Тому рефлексія як осмислення та самоаналіз власних результатів та досвіду допомагає визначити оптимальні методи та прийоми роботи та досягати нових етапів свого розвитку, в тому числі і в професійній сфері.

РОЛЬ ПУБЛІЧНИХ ЛЕКЦІЙ У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ НАУКИ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

ПІЩЕВ Д.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Існує два глобальних типи передачі знань у рамках спеціалізованих закладів освіти. Закритий та Відкритий.

Більшість ВНЗ на території України працюють у закритому форматі, коли суспільство може потрапити в ВНЗ тільки під час дня відкритих дверей, навчальний процес де-юре є загальнодоступним але де-факто - студенти розуміють чому саме їх будуть вчити тільки безпосередньо на лекціях.

Відкритий формат навпаки - повністю публічний, лекції, їх теми та анонси виставляються у соціальних мережах, будь-хто може прийти на доповідь, що йому цікава як вільний слухач. Такий підхід робить з ВНЗ майданчик для обміну знаннями, дає місце декларації різних точок зору та популяризує науку.

Такий підхід характерен для європейських ВНЗ та лобюється болонською системою. Проте інерція нашої системи не дає повністю відкрити процес навчання, бо раніше необхідності у цьому не було.

Розгляньмо особливості цих підходів.

Закриті та відкриті формати навчання є двома різними формами передачі знань, кожна з яких має свої особливості та цільову аудиторію.

Закритий формат:

- Цільова аудиторія: студенти конкретного навчального закладу, які вивчають певний курс або дисципліну.

- Зміст: зазвичай ці лекції орієнтовані на вивчення конкретної теми чи предмету, що включений до навчального плану. Вони можуть включати теоретичні відомості, приклади, вправи та демонстрації.

- Формат: зазвичай проводяться в аудиторіях навчальних закладів та мають визначену кількість слухачів.

- Мета: надати студентам фундаментальні знання, необхідні для їхнього навчання та подальшої практичної діяльності в обраній галузі.

Відкритий формат:

- Цільова аудиторія: ширший загал, включаючи студентів, викладачів, професіоналів та громадськість.

- Зміст: може бути більш різноманітним, охоплюючи ширший спектр тем та інтересів. Вони можуть бути спрямовані на популяризацію науки, обговорення актуальних проблем, виступи відомих фахівців тощо.

- Формат: зазвичай проводяться в загальнодоступних місцях, таких як конференційні зали, великі аудиторії або онлайн-платформи.

- Мета: розширення загального рівня освіти та обмін знаннями, а також підвищення інтересу громадськості до науки та освіти в цілому.

Отже, відкритий формат має більш гнучкий характер та орієнтовані на ширшу аудиторію, тоді як закритий - зазвичай спрямовані на задоволення конкретних навчальних потреб.

Висновок: Сучасні технології та доступ до безлічі інформації через Інтернет суттєво змінюють парадигму навчання. У такому контексті вищі навчальні заклади (ВНЗ) повинні адаптуватися до нових реалій, враховуючи переваги та виклики, які це несе.

Одна з найважливіших переваг, що залишається у ВНЗ, - це можливість зібрати в одному місці концентровану інформацію та експертів у різних галузях знань. Це дає можливість студентам отримувати якісні знання та здійснювати безпосередню взаємодію з викладачами та науковцями, що забезпечує більш глибокий та перевірений досвід навчання.

Проте, з поширенням Інтернету і доступом до нього майже всюди, ВНЗ втрачають свою монополію на інформацію. У такій ситуації, важливою стає відкритість та готовність до взаємодії з громадськістю. Публічні лекції та інші форми відкритого спілкування можуть стати ефективним інструментом популяризації вищої освіти серед широкої аудиторії.

Шляхом розвитку відкритих форматів, таких як відкриті курси, онлайн-лекції, вебінари та інші події, ВНЗ можуть активно взаємодіяти з суспільством, демонструвати свою експертизу та відкритість, тим самим збільшуючи свою релевантність та привабливість для потенційних студентів та донорів.

Отже, у світі, де доступ до інформації стає все більш доступним, ВНЗ повинні активно адаптуватися та розвиватися в напрямку відкритості та готовності до співпраці з громадськістю, щоб залишатися ключовими установами в сфері вищої освіти та науки.

Важливим аспектом відкритості ВНЗ є підвищення якості викладання. Замість формальних критеріїв оцінки, що часто не відображають справжню ефективність викладача, оцінка буде відбуватися за вмінням зрозуміло та цікаво пояснювати складні концепції, мотивувати та надихати студентів, а також за активним впровадженням інтерактивних та інноваційних методів навчання.

Такий підхід сприятиме підвищенню конкуренції серед викладачів та стимулюватиме їх до постійного підвищення кваліфікації та вдосконалення навичок. Що в свою чергу зробить викладання більш престижною та прибутковою професією.

БОКС ЯК ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В ОДАБА**ПОБЕРЕЖЕЦЬ Є.Є., БЄЛІКОВА О.В.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Останнім часом значно скоротилася фізична активність студентів, що зрештою призводить до зниження функціональних можливостей. Інтелектуальна праця без фізичної негативно позначається на працездатності організму. Без відповідної рухової активності значно знижується рівень фізичної підготовленості студентів. У даний час у закладах вищої освіти України кількість студентів, які мають низький рівень розвитку рухової підготовленості, функціональних можливостей, недостатній фізичний розвиток та незначні відхилення у стані здоров'я, становить 65-70 % від загальної кількості, які приходять на навчання у ЗВО. Ці негативні тенденції викликають необхідність пошуку різних дійових заходів, спрямованих на оптимізацію фізичного стану студентів.

На думку фахівців, найбільш перспективним, доступним та ефективним напрямом для досягнення покращення фізичного стану є впровадження фізичної культури як провідного компонента здорового способу життя. Фізичне виховання є невід'ємною частиною навчання та професійно-прикладної фізичної підготовки здобувачів вищої освіти та спрямоване на зміцнення здоров'я студентів та їх підготовку до професійної діяльності. Але, незважаючи на масове використання фізичного виховання в навчальному процесі, несприятливі тенденції, про які було сказано вище, не зникають, а в ряді випадків – посилюються. Виникає необхідність вжиття заходів, спрямованих на покращення фізичного стану та фізичної підготовленості молоді. Для вирішення цих завдань потрібно шукати нові, досконаліші форми та методи організації навчальних занять, а також виявлення невикористаних можливостей.

У студентському віці відбувається значне зниження рівня фізичної та функціональної підготовленості, що пов'язано з навчальним навантаженням, браком вільного часу і т.д. Саме в цьому періоді необхідно вживати заходів, спрямованих на оптимізацію фізичного стану молоді. У академії студентам було запропоновано займатися боксом, як альтернатива стандартним навчальним заняттям з фізичного виховання з метою різнобічного впливу на організм та цілеспрямованого розвитку їх рухових якостей. Боксом може займатися будь-яка людина, яка не має протипоказань для занять цим видом спорту. Слід зазначити, що людей, які не здатні до боксу, немає. У боксі

нестача одних фізичних якостей та антропометричних параметрів може з успіхом компенсуватися іншими. Бокс є цілком доступним видом спорту, оскільки не передбачає будь-яких обмежень щодо початкових можливостей котрі займаються. Проте цей вид спорту є ефективним засобом різнобічного фізичного розвитку та фізичної підготовленості. Боксери мають пропорційну статуру з розвиненою мускулатурою. Під впливом тренувальних навантажень у процесі занять боксом зміцнюється опорно-руховий апарат, розвиваються різноманітні рухові якості, особливо швидкість, швидкісно-силові якості, сила, точність і координація рухів, і як наслідок, активізуються всі основні життєво важливі функції. Позитивний вплив занять боксом на розвиток рухових та психічних функцій, виховання моральних та вольових якостей дозволяє розглядати бокс не лише як вид спорту, а й як потужний засіб фізичного виховання та вдосконалення особистості студента. Фізична підготовка як процес розвитку рухових якостей нерозривно пов'язана з підвищенням загального рівня функціональних можливостей організму, різнобічним фізичним розвитком, зміцненням здоров'я. Загальна фізична підготовка боксера спрямована на різнобічний розвиток фізичних здібностей: загальної витривалості, швидкісних та швидкісно-силових якостей, координаційних здібностей та ін. Під впливом ЗФП покращується здоров'я, організм стає досконалішим. Ті, хто займаються, досягають високого рівня розвитку рухових якостей, найбільш успішно оволодівають технічними навичками. Загальна фізична підготовка має важливе значення для виховання вольових якостей, оскільки виконання багатьох вправ пов'язане з подоланням різного виду труднощів, для створення психологічної стійкості та тривалої підтримки спортивної форми. Виграшне становище боксу щодо інших видів спорту цих цілей полягає, по-перше, у комплексному розвитку рухових якостей. Якщо у циклічних видах спорту головним може бути якась одна фізична якість (наприклад, у бігуна-марафонця або плавця – висока витривалість), то у боксерів усі фізичні якості мають бути досить розвиненими. По-друге, виховання рухових якостей у боксі взаємопов'язане та взаємозалежно. Наприклад, розвиток координаційних здібностей у цьому виді спорту слід розглядати не тільки з точки зору раціональності і правильності рухів чи дій загалом, а й швидкості виконання, загалом потрібен відповідної сили імпульс, достатня сила м'язового скорочення, тобто певна потужність залученої у дію групи м'язів.

Виходячи із зацікавленості студентів групи спортивного вдосконалення, покращення їх фізичного здоров'я та рухових якостей потрібно вводити заняття боксом у навчальний процес занять фізичним вихованням в академії.

ДОЦІЛЬНІСТЬ ОПП "МЕНЕДЖМЕНТ БУДІВЕЛЬНИХ ПРОЕКТІВ" ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 192 "БУДІВНИЦТВО ТА ЦИВІЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ"

ПОСТЕРНАК І.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Менеджмент будівельних проектів – це процес планування, координації і контролю всіх аспектів будівельного проекту від початку до завершення; що включає в себе управління ресурсами, ризиками, термінами, бюджетом і якістю проекту з метою досягнення поставлених цілей.

Менеджер будівельних проектів (МБП) має свої відмінності в порівнянні з іншими менеджерами. Ось деякі ключові відмінності: Технічний аспект. МБП повинен мати розуміння технічних аспектів будівництва, враховувати інженерні аспекти та взаємодіяти з різними фахівцями. Ризики і невизначеність. Будівельні проекти часто пов'язані з погодними умовами, змінами в законодавстві чи непередбачуваними проблемами на будівельному майданчику. Процеси замовлення та підяду. Управління процесами замовлення матеріалів та виконання підрядних робіт є важливою частиною МБП. Різноманітність стейкхолдерів. Замовники, архітектори, інженери, підрядники вимагають ефективного управління взаємовідносинами. Сезонність та тимчасовість. Будівельні проекти мають обмежений час виконання та можуть бути сезонними.

Преваги праці МБП. Організаційні навички. Він володіє сильними організаційними здібностями, координує роботу різних етапів будівництва. Керування ресурсами. Ефективне розподілення людських, матеріальних і фінансових ресурсів для досягнення максимальної продуктивності. Знання будівельних технологій. Розуміння технічних аспектів, що дозволяє ефективно взаємодіяти з різними спеціалістами. Ризик-менеджмент. Здатність передбачати та управляти ризиками. Комунікабельність. Здатність ефективно спілкуватися з різними стейкхолдерами, включаючи клієнтів, робітників та підрядників.

Недоліки праці МБП. Стрес. Робота МБП часто пов'язана з великими стресами через терміновість та несподівані ситуації. Велика відповідальність. На нього покладається велика відповідальність за успішне завершення проекту. Систематичні зміни. Будівельні проекти можуть піддаватися численним змінам, що може вплинути на планування та бюджет. Конфлікти. Управління конфліктами між різними стейкхолдерами, включаючи замовників, підрядників та робітників. Нестандартний робочий графік. Зазвичай робочий графік МБП може вимагати роботи поза стандартними годинами.

Отже, менеджер будівельних проектів має набути специфічних знань і навичок для успішного керування в умовах будівельної галузі.

СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО НАВЧАННЯ ЖИВОПИСУ: МОНУМЕНТАЛЬНИЙ ЖИВОПИС У СУЧАСНОМУ ІНТЕР'ЄРІ

ПОТУЖНИЙ М. Д.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження. На сьогодні «Інтер'єри» стають достатньо важливим образно-символічним елементом в архітектурних проектах, а тому монументальний живопис у сучасному інтер'єрі набуває особливої уваги. На основі розгляду та аналізу методів із теорії та практики сучасної мистецької освіти, переосмислення результатів творчої живописної практики студентів, можливо визначити стосовно рівня їх професійної підготовки, що нагальною є потреба послідовного та цілеспрямованого залучення їх до «соціокультурно-монументального» досвіду у просторі утворення нової якості архітектурного середовища, що передбачає оновлення наукових підходів, технологій та методик мистецького навчання як цілісного та комплексного доповнення і до ще фактично нової дисципліни «Дизайн інтер'єру».

Основний зміст. В контексті уваги до монументального живопису, суттєвими є положення: в монументальній творчості реалізуються соціокультурні запити, формується комфортне середовище, а результати стверджуються на засадах синтезу мистецтв; конкретні архітектурні умови, містобудівна ситуація, призначення, функції, стилеві особливості об'єкта, безпосередньо створюють ідею твору, диктують його композиційну побудову, колористику, образотворчу мову; специфіка монументального живопису в архітектурі полягає в тому, що необхідно застосовувати в комплексі різноманітні методи та технологічні навички. При цьому, «у сучасній архітектурі не враховується та не аналізується постать автора проекту, немає зацікавленості в узагальненні результатів його творчості у співдружності та взаємозв'язку з фахівцями поріднених професій – художниками, скульпторами, майстрами декоративного та монументального мистецтва» [1].

На нашу думку, монументальний живопис у сучасному інтер'єрі поєднується із уявленнями про «Сценарні методи» навчання, про «синтез мистецтв як особливий жанр мистецтва, який називають монументальним» та уявленнями про результат утвореного. Так, із ідеї використання сценарних методів у викладанні архітектурних дисциплін, виявляється, що «в архітектурній практиці домінували методи, коли об'єкт формувався на основі стандартів і моделей, а реальне проектування проходило за допомогою пошуку і підбору

готових зразків і прототипів, що задовольняють вихідним даним і нормам, виявляючи проблему у практиці «Метафізичної презентації» проектів, то, при цьому, явно, що характерний набір точок – відповідно кадрів або епізодів реального сприйняття об'єднується в послідовний сценарій»(С.Г.Буравченко) [2, с. 80-105]. Таким чином, мова йде і про «синтетичного рівня послідовність як «індуктивність» монументального живопису у сучасному інтер'єрі, «як середовищі, яке створене для комфортного перебування та протікання важливих процесів людської діяльності» (Л.Бондар) [3, с. 15] на засадах використання сучасних екологічних тенденцій (Л. Р. Гнатюк, Т. С. Синиця) [4, с. 47-56].

До уявлення про «синтез мистецтв як особливий жанр мистецтва, який називають монументальним»: це пластичне просторове мистецтво, пов'язане з архітектурою і навколишнім простором, яке включає в себе ідейно завершені твори великого формату; в основі монументальних архітектурно-пластичних композицій взаємодія архітектури, скульптури, живопису розвиваються начебто у трьох основних аспектах: просторовому, пластичному і колористичному; вступаючи в синтез із архітектурою, художні твори набувають спільних ознак, інше суспільне звучання та новий для них характер суспільного вжитку» (А.П.Полубок) [5, с. 189-194]. Із сучасних уявлень про результат утворення виокремлюється наступне: незмінним наслідком змін у композиційно-просторових характеристиках сучасних інтер'єрів, як свідчить аналіз монументальних проектів, стала зміна образної мови монументально-декоративного мистецтва, зокрема, і його нових форм; сьогодні, коли знаємо про тенденції дизайну, знайомі із основними принципами інтер'єру та стилю - що саме виглядає добре та, головне, чому це виглядає добре, є потреба думати про те, як ми прикрашаємо свою оселю, а не зосереджуватися на тому, чим ми прикрашаємо» (Ф.Рамстедт) [6, с. 8]; так як головна мета абстракціонізму – досягнення гармонії, то формування інтер'єру з нотками абстрактного експресіонізму – це вже створення яскравої життєрадісної атмосфери [7]; у монументальному живописі дизайн візуального образу поєднується із основними моделями інтерпретації: міметичний, що включає створення речей такими «як вони є»; інтенціональний як власнепозасвідоме бачення «те, що веде мене зсередини туди, куди я хочу»; конструктивістській (включає чи семіотичний і дискурсивний підходи), об'єкти візуального образу використовують мову або будь-яку систему знаків для створення значень. (С. Холл); із факторів, що формують перцептивний образ належать аспекти, кожен з яких відіграє свою важливу роль при перцептивному сприйнятті: формування перспективних

ракурсів, зменшення «коридорного» простору, врівноважена/не врівноважена композиція, горизонталі: вертикальне компоновання об'єкту чи вертикальне, нюанс та контраст певних частин будівлі відносно інших, ознаки законів метро-ритму, симетричність, асиметричність чи дисиметричність тощо» (Д.І. Філіппова) [8, с. 100-102].

На основі теми нашого дослідження, що обумовлена актуальністю створення монументально-декоративного живопису у сучасному інтер'єру, метою практичного заняття установлюємо виявлення особливостей створення інтер'єрів засобами монументально-декоративного живопису та практичне виконання ескізу розпису. Метод навчально-творчого підходу як «Сценарний метод» ґрунтується на положеннях: монументально-декоративне панно має бути створено відповідно до дизайну інтер'єру або екстер'єру, має відповідати стилю у якому виконане приміщення; концепція проекту (дизайн-концепція) утворює змістове ядро, з якого розгортаються усі проектні рішення; структуру дизайн-концепції монументально-декоративне панно обумовлює: ідеологія проектної розробки, яка визначає ціннісну орієнтацію, соціальнокультурні орієнтири й художній ідеал; система принципів проектування об'єкта; принципова проектна модель — образ об'єкта; попереднє соціально-економічне обґрунтування ефективності вирішення проблеми; звертається увага на принцип сприйняття кольорів та форм як важливий виражальний фактор використання живопису в інтер'єрі, а звідси зазначається, що «стіни несуть найбільше колірне навантаження в інтер'єрі, а також є фоном для меблів і декоративних предметів» (Е.Обуховська) [9, с. 108-114]. Для підсумку результатів застосовані критерії, що виявляють рівень образного мислення, художньо-образну виразність зображень, технічну майстерність, єдність стильового рішення, якісний рівень завершеної роботи, цілісність композиції і образу, узагальнення в роботі, як показник передачі форми, характеру і особливостей зображення.

Висновки. На основі проведеного дослідження стало можливим теоретично обґрунтовано та сконструйовано практичну модель підготовки студентів у взаємодії цільового, змістового, процесуального і оцінювально-результативного блоків як підсистем, що було враховано при розробці концептуального проекту до створення сучасного монументально-декоративного живопису, що формує унікальний характер громадських приміщень. Нашою метою практичного заняття було створення якісного дизайн-проекту із монументальним живописом, який пристосований до побажань замовника, є актуальним сучасним модним тенденціям у дизайні сучасних інтер'єрів.

Перспективи подальших досліджень полягають в аналізі інших складових взаємозв'язків архітектури у контексті мистецтва Муралів, так як із часом відношення до муралів не змінилося, а набуло ще більше монументально-функціональних потреб.

Література:

1. Архітектура, будівництво, дизайн в освітньому просторі / за заг. ред. д-ра іст. наук В. В. Карпова. – Рига, Латвія: Baltija Publishing, 2021. – 604 с.
2. Буравченко С.Г. Використання сценарних методів у викладанні архітектурних дисциплін // Архітектура, будівництво, дизайн в освітньому просторі: колективна монографія / За заг. ред. д-ра іст. наук В. В. Карпова. — Рига, Латвія: “Baltija Publishing”, 2021. — 604 с. - с. 80-105.
3. Бондар Л. Дизайн інтер'єру в Україні: інтер'єрні рішення в житлових приміщеннях. – К. : Ниола-Пресс, 2021. – 400 с.
4. Гнатюк Л. Дизайн інтер'єрів офісних приміщень з використанням сучасних екологічних тенденцій / Л. Р. Гнатюк, Т. С. Синиця // Теорія та практика дизайну : збірник наукових праць. – 2016. – Вип. 9. – с. 47-56.
5. Полубок А. П. Синтез мистецтв як процес взаємодії архітектури і пластичних мистецтв. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. -2017. - Випуск 49. - с. 189-194.
6. Рамстедт Ф. Мистецтво затишку. Практичний посібник зі стилю та дизайну інтер'єру. – Київ: ArtHuss, 2021. – 240с.
7. Філософія архітектурної творчості: навчальний посібник / С. Г. Буравченко, В. В. Карпов, Л. Н. Бармашина, О. Г. Пивоваров, Н. В. Бжезовська ; за заг. ред. канд. архіт., проф. С. Г. Буравченка. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 228 с.
8. Філіппова Д. І. Формування рецептивного образу як спосіб гармонізації архітектурного простору //Матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції 21 листопада 2019 р.:Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору. -К.: КНУБА, 2020. -216 с. - с. 100-102.
9. Обуховська Е. Проблеми сучасного стану дизайну інтер'єрів спеціалізованих середніх навчальних закладів // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2010. – с. 108-114.

РІЗНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ. ЯК ЗБЕРЕГТИ НАПРАЦЬОВАНЕ, ВІДПОВІДАЮЧИ НА ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

ПТИЦЯ Н.В., ПТИЦЯ Г.Г.

*Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна*

Сучасний освітній простір постійно трансформується під впливом зовнішніх умов, розвитку цифрових технологій та нових викликів і вимог. Зростання відсотку впровадження цифровізації у освітнє середовище, тиск зовнішніх чинників у вигляді пандемії та карантинних обмежень спричинили активний розвиток та збільшення популярності дистанційної форми навчання. Така форма передбачає активне використання сучасних інформаційних технологій у освітньому процесі та дистанційний спосіб комунікації між здобувачем та викладачем.

Підхопивши хвилю популярності значна кількість державних вишів відкрили у себе центри дистанційного навчання. Дистанційна форма навчання все частіше порівнюється з вже існуючою заочною формою навчання. Таке порівняння частіше відбувається не на користь вже відомій формі, оскільки, у якості головних переваг «дистанційки» приводяться [1]:

- гнучкість, можливість індивідуального налаштування;
- відкритість освітньої системи;
- наявність вільного доступу до інформації;
- менша сума грошових витрат.

В свою чергу, заочна форма навчання передбачає поєднання самостійного опрацювання матеріалу з очною формою комунікації. Не дивлячись на те, що основний акцент робиться саме на самостійну роботу, заочна форма навчання передбачає безпосередній контакт викладача зі здобувачем. Така форма має певний графік занять на яких здобувачі мають змогу контактувати з викладачами. І хоча кількість аудиторних годин не є великою під час живого спілкування з викладачами студенти мають змогу отримати детальні роз'яснення в ході дискусії в аудиторії з викладачем. Такі дискусії за тематикою фахових питань є визначальними для повноцінного засвоєння матеріалу, набуття необхідних компетенцій та формування навичок кваліфікованого фахівця.

В умовах дистанційного навчання викладач значно обмежений в можливостях пояснення і представлення необхідного матеріалу. Сприйняття

матеріалу в аудиторії, у межах певного колективу академічної групи, значно відрізняється від сприйняття перед екраном комп'ютеру. Це пояснюється соціальним ефектом, який впливає на поведінку особи, яка знаходиться у колективі, він також впливає і на сприйняття інформації.

За умови необхідності забезпечення якості навчання на високому рівні заміна заочної форми навчання дистанційною є недоцільною та не виправданою. При освоєнні технічних дисциплін та виконанні відповідних робіт у дистанційному форматі без можливості безпосереднього контакту з викладачем, рівень виконання таких робіт значно знижується. Отримання вичерпних відповідей, настанов та порад викладача стають інколи чи не єдиним визначальним фактором для отримання здобувачем якісних знань та набуття компетенцій відповідного рівня.

Звичайно у сучасній освіті мають використовуватися дистанційні технології, які тільки підвищуватимуть якість надання освітніх послуг, але це не має стати заміною вже існуючих форм навчання. Заміна живого спілкування на віддалений дистанційний формат спричиняє труднощі соціалізації молоді, а у вищій освіті комунікативні навички та вміння працювати у команді присутні у компетенціях широкого спектру різних спеціальностей.

Труднощі у засвоєнні та сприйнятті інформації у дистанційному форматі відмічаються і у закладах загальної середньої освіти. У 2023 році Державна служба якості освіти ініціювала опитування серед батьків та вчителів старших класів. Опитування показало, що майже 83 % батьків і 74 % вчителів вважають неефективним дистанційне навчання в порівнянні зі звичайною формою [2].

Література:

1. Які переваги та недоліки дистанційного навчання. <https://op.ua/news/osvita-v-ukraini/yaki-perevagi-ta-nedoliki-distanciynogo-navchannya> (дата звернення 02.02.2024).
2. Дистанційні незнання. Що заважає школярам засвоювати інформацію, навчаючись дистанційно. <https://focus.ua/uk/ukraine/481734-udalennye-neznaniya-hto-meshaet-shkolnikam-usvaivat-informaciyu-uchas-distancionno> (дата звернення 18.02.2024).

ІНТЕРАКТИВНИЙ КОНСПЕКТ ЯК ДОДАТКОВА МЕТОДИЧНА СКЛАДОВА ОНЛАЙН ЛЕКЦІЇ

САПУНОВА М.Ю., ПОЛНОБРОДСЬКИЙ В.Г.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Лекція у вищих навчальних закладах, є важливою формою навчання. Її головне завдання полягає в тому, щоб дати студентам загальне уявлення про предмет та підготувати їх для глибшого вивчення навчального матеріалу. Як основна ланка в освітньому процесі, лекція виконує не лише наукові, а й виховні функції, допомагаючи студентам розвивати свій світогляд та вступати у творчий діалог із викладачем. На сучасному етапі глобального переходу в онлайн навчання, на жаль, губиться якісний контакт з викладачем, утруднено спілкування студентів і викладача і, як наслідок, погіршується засвоєння матеріалу лекції [1].

Також, традиційною формою роботи студента є конспектування під час лекції. Ведення конспекту – це також частина навчання. Вміння уважно слухати лектора, коротко записувати основну думку, виділяючи головні тези є не простою задачею для студента, особливо на молодших курсах [2]. Звісно, що для кращого засвоєння матеріалу викладачі готують методичні рекомендації у тому числі для лекційних курсів. Дуже зручними є опорні конспекти, які в друкованому вигляді дозволяють студентам краще орієнтуватися у лекційному матеріалі.

Але ж, у період онлайн навчання також проблемою стає те, що викладач, знаходячись у віртуальній кімнаті, не завжди контролює процес засвоєння матеріалу студентами. При тому, що матеріал лекції гарно структурований, у презентацію виведені схеми й ілюстрації, для облегшення виділення головного, розставлення акцентів, проведення логічних зв'язків, все одно, з боку студентів увага може бути розсіяною, вони можуть відволікатися, займатися паралельно своїми справами. Деякі студенти зовсім не включають камери, знаходяться на занятті формально, слухають лекцію неухважно.

Щоб активувати увагу студентів, покращити їх сприйняття і засвоєння теоретичного матеріалу лекції, може допомогти застосування інтерактивних конспектів. Як і у традиційних друкованих опорних конспектах в інтерактивних конспектах вже містяться рисунки, таблиці, графіки за темою лекції, списки, короткі тексти, основні визначення тощо. Також, як і у друкованих, в інтерактивних конспектах студенти можуть доповнювати, дописувати, домальовувати графіки, додавати рисунки. Але ж, відмінним є те, що

заповнення інтерактивних конспектів під час лекції надає викладачеві розуміння хто зі студентів активно включений в лекцію, а хто знаходиться формально. Викладач може зафіксувати активну діяльність студентів під час лекції. Технічно це можна зробити через відкриті посилання в Google класі. Перевірити хід конспектування можна й у процесі лекції й відразу після неї, оскільки посилання на Google диски студентів залишаються у Google класі. За конспект також можна давати додаткові бали, що також стає стимулом для студентів активно працювати на лекції. Таким чином, ведення інтерактивного конспекту виконує і виховну, і організаційну функцію. З іншого боку, робота з інтерактивним конспектом активує не тільки раціональну, а ще й емоціональну сферу, бо імітує ігрову діяльність, введення елементів якої в освітній процес є бажаною і сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу [3].

Інтерактивний конспект робиться у програмах, які підтримує Google. Це може бути Word, Power point чи Pdf формат документу – головне, щоб було зручно працювати в онлайн безпосередньо в Google акаунті. Викладач розміщує підготовлений конспект за поточною темою у Google клас. Студенти копіюють його до себе і вже працюють з ним з особистого Google акаунту. У кінці лекції студенти прикріплюють відкрите посилання на свій конспект у відповідне «Завдання» у Google класі, яке створюються викладачем для кожної теми окремо. Наприкінці семестру у кожного студента збирається повний загальний конспект лекцій за темами усієї дисципліни. Також, у такий конспект можна долучати додаткову інформацію як текстову, так і у вигляді посилань на відео, на сайти із літературою, особистий сайт викладача чи кафедри. У такому разі, інтерактивний конспект стає ще й міні підручником з конкретної тематики лекцій. Набір таких міні підручників, ще самостійно опрацьованих, є корисним для студентів і робить навчання більш свідомим. Інтерактивний конспект стає місцем спільної творчості викладача та студента, підтримує зацікавленість темою, що сприяє кращому запам'ятовуванню і освоєнню матеріалу та успішності студентів в опануванні дисципліни взагалі.

Література:

1. Освітні технології /За заг.ред. О.М.Пехоти. - К., 2001. 266 с.
2. Птушка А.С. Основні правила конспектування лекцій у Вузах. *Зб. наук. праць ХНУ, ім. В.Н. Каразіна*, 2015, вип. XXXVIII. С. 205-210.
3. Олійник Н.Ю. Ефективність ігрових моделей навчання в системі сучасної вищої освіти. *Наукові записки. РВВ КДПУ ім. В.Винниченка*, 2015, т. 2, № 7. С. 70-75.

ФАКТОРИ ЗНИЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

СЕРЬОГІНА Н.В., ОБОДОВСЬКИЙ Ю.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Виконати соціальне замовлення суспільства через збільшення асигнувань на освіту, збільшення кількості навчальних закладів та іншими традиційними способами не в змозі навіть заможні країни. Тому поява дистанційної освіти не випадкова, це закономірний етап розвитку та адаптації освіти до сучасних умов [1]. Однак, актуальність цього питання суттєво зросла в період карантинних обмежень по COVID-19. Для України така потреба продовжується і на даний час внаслідок збройної агресії російської федерації.

Дистанційне навчання є формою організації освітнього процесу, при якій значна частка діяльності здобувача виконується як самостійна робота, що дає змогу навчатися у зручний час та у віддаленому від викладача місці. В існуючих на даний час умовах в Україні це найбільш доступна та затребувана форма. Але поряд зі значною низкою переваг, ця форма має і певні недоліки. Для здобувача, перш за все, дистанційне навчання буде успішним за умови високого рівня самодисципліни та відповідальності. Відсутність зазначених якостей у здобувачів вищої освіти є одною з основних причин недостатньої якості навчального процесу та його результатів. Водночас, це також стосується викладачів, які зобов'язані своєчасно представити необхідні для самостійного вивчення здобувачами матеріали відповідними засобами комунікацій, що передбачає деяке збільшення навантаження та робочого часу.

Між дистанційним навчанням та заочною формою навчання можна простежити певні паралелі, однак, слід враховувати, що людина, яка обирає заочну форму, від самого початку розуміє рівень самостійного навчання та готова до нього. Для здобувачів денної форми, які навчаються дистанційно, це набуває дещо інших форм – частка роботи з викладачем значно вище, ніж при заочному навчанні, тому ефективність має бути кращою. Але при цьому негативний вплив виникає через відсутність очного контакту, оскільки дистанційно достатньо часто здобувачі не вмикають камери та не реагують на запитання. Також відсутність очного контакту з викладачем сприяє зниженню відвідуваності занять, що передбачає збільшення частки самостійного вивчення матеріалу, що не завжди виконується здобувачами. Для викладача це є досить вагомим чинником, який здатний привести до професійного вигорання. Неможливість відстежити реакцію здобувачів на поданий матеріал, відсутність контролю над авторством виконаної здобувачами роботи, неповне розуміння

ступеня зацікавленості загальної маси здобувачів – все це може призвести до зниження рівня активності викладача та формалізації навчального процесу, що в подальшому негативно відображається на мотивації здобувачів до набуття відповідних знань та навичок, а також в цілому до участі в навчальному процесі.

Людські чинники є факторами впливу майже у будь-яких сферах діяльності, зокрема, в освіті. Тому прояви активності та підвищеної зацікавленості з боку хоча б невеликої частки здобувачів в групі є надихаючими для викладача, що дещо примиряє його з складнощами дистанційного навчання.

Проведення практичних та лабораторних занять в дистанційній формі також може відрізнити зниження ефективності - в деяких випадках безпосередній контакт з викладачем, проведення дискусій в «живій» формі та сумісну роботу над поставленою задачею неможливо в повній мірі реалізувати при використанні мультимедіа-технологій, незважаючи на їх широкі можливості. Наприклад, при отриманні навичок роботи з ліцензійним програмним забезпеченням за профілем спеціальності, яке доступне при роботі в аудиторіях навчального закладу, але недоступне у домашньому використанні через вартість покупки такого програмного забезпечення особисто здобувачами або недостатні технічні характеристики їх персональних комп'ютерів, ноутбуків та планшетів. До того ж досить часто здобувачі для відвідування занять використовують мобільні телефони, що суттєво скорочує їх можливості щодо виконання навіть простих розрахунків, а не тільки використання спеціальних програм.

Активне використання дистанційних форм навчання довело, що емоційна атмосфера та спілкування наживо з викладачами та ровесниками також грає важливу роль в бажанні здобувачів опанувати надані матеріали та завдання, займатись саморозвитком та пошуком напрямків самореалізації.

Розуміння та об'єктивне сприйняття наведених проблем потребує збільшення відповідальності усіх учасників навчального процесу, прикладання додаткових зусиль для їх подолання щодо кожного аспекту дистанційного формату навчання та наявності поваги один до одного.

Дистанційне навчання як частина освітнього процесу в сучасних умовах є необхідністю та перспективним напрямом розвитку освіти, але повністю замінити очне навчання дистанційним можливо не для всіх спеціальностей через специфіку їх опанування.

Література:

1. Степаненко С. В. Про трансформацію системи заочної освіти в умовах інтеграції в Європейський освітній простір / С. В. Степаненко // Вища школа. – 2007. – № 2. – С. 31–37.

ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ОНЛАЙН ОСВІТИ У ВИКЛАДАННІ ПРОФІЛЬНИХ ПРАКТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

СПОРНИК М.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасні цифрові технології дозволяють теоретичні дисципліни зручно адаптувати до онлайн формату як в передачі знань, так і в перевірці засвоєного. В практичних дисциплінах навпаки спостерігається деструктивна динаміка. Сфера знань образотворчого мистецтва зумовлює вивчення академічного рисунку та живопису. Необхідністю є рисування безпосередньо з натури. Це є базовою складовою академічного навчання з образотворчого мистецтва. Заміна живої моделі на фотореференси призводить до відсутності у студента об'ємного мислення, відображення об'єкту що вивчається виходить плоским, стає відсутнім розуміння простору і відстані до предмету. Курс практичних знань з рисунку та живопису на рівні вищої академічної освіти включає в себе послідовність вивчення й студіювання від гіпсової моделі, наприклад античної голови, зліпків, до живої натури – портрет, торс, оголена натура в повний зріст. Рисування з натури потребує оволодіння лінійно-конструктивним методом рисунку й паралельно засвоєнням знань з повітряної перспективи, тобто оволодінням тону. Вищеназвані навички можливо здобути тільки в процесі безпосереднього спостереження й відтворення натури наживо.

Зоровий апарат студента-художника пристосований до фоторепродукції з великою вірогідністю помилково передає інформацію про об'єкти які зображуються. Це зумовлено оптичними законами та відсутністю розуміння об'ємного простору на плоскій проекції. Найчастіше студент помиляється намагаючись копіювати фото, не розуміючи що фотореференс це лише матеріал, який служить допоміжною складовою при створенні академічного завдання або самостійного витвору мистецтва.

Виразні засоби графічних та живописних технік надають широкі можливості виконання та передачі простору в форматі академічної роботи. Живе рисування в аудиторії тренує у студента відчуття відстані до натури а також відчуття простору за об'єктом. Тренується просторове мислення, що є одним з основних факторів в передачі тривимірних форм на аркуші паперу або полотні. Значущу роль також відіграє підготовчий процес – створення нарису, ескізу, етюдів. Ця робота ефективна тільки наживо в спостереженні характерних рис предмету. Комбінування ведення роботи з рисунку або живопису в онлайн та офлайн режимах допустиме, але з істотною перевагою рисування з натури наживо.

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

СТАДНІКОВ В.В. , КОЛОСЮК А.А., ЛІХВА Н.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Метою створення будь-якої ГІС є підготовка і швидкісне надання систематизованої інформації з метою оперативної підтримки функціоналу прийняття раціональних управлінських і інженерних рішень із питань організації ефективної роботи в сфері утримання та забезпечення використання матеріально-технічних та трудових ресурсів просторово-територіального утворення. Зазначені дії наразі базуються виключно на основі сучасних геоінформаційних технологій, системи обробки космічних і авіаційних знімків, цифрової картографії, геодезії, інформаційних технологій.

В державних, комунальних і комерційних структурах Європи попит на висококваліфіковані інженерні кадри у архітектурно-будівельній галузі (архітекторів, інженерів-будівельників, геодезистів та землевпорядників) відзначається постійно зростаючою тенденцією.

Створення системи освоєння знань та набуття вмінь із використання геоінформаційних технологій та систем за всіма освітніми програмами академії, є актуальним інноваційним завданням. Наразі в ОДАБА вже проводиться підготовка бакалаврів та магістрів по декількох навчальних ГІС-компонентах в рамках спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій», а саме: «Геоінформаційні системи і бази даних». Включено до навчального плану освітньо-професійну програму (ОПП) «Геоінформаційні системи і технології» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», кваліфікація: магістр з геодезії та землеустрою. В рамках зазначеної ОПП розроблено навчальний план, робочі програми та методичне забезпечення для профільних освітніх компонент, а саме: «Геопросторовий аналіз», «ГІС регіонального планування», «Сучасне програмне забезпечення геоінформатики», «Геоінформаційний моніторинг територій», «Геоінформаційні технології у кадастрових системах», «Цифрове картографування», «Інфраструктура геопросторових даних», «Планування та організація геоінформаційного виробництва».

Розвиток сучасних геоінформаційних технологій потребує постійного оновлення навчальних програм. Розроблено вибіркові компоненти ОПП «Геоінформаційні системи і технології», а саме: геоінформаційні технології в архітектури і будівництві, геоматика в моніторингу довкілля та оцінці загрозливих ситуацій, геоінформаційна система об'єктів нерухомості, геоінформаційна система містобудівного кадастру та інші.

Після закінчення навчання випускники зможуть виконувати:

- проектування тематичних ГІС для забезпечення їх функціонування у складі інформаційних систем різного призначення та територіального охоплення;
- організовувати дослідження сучасних методик обробки;
- організовувати та здійснювати тестування всіх компонентів програмно-апаратного забезпечення;
- обробку цифрових зображень у середовищах спеціальних пакетів, програм та ГІС;
- обробку даних дистанційного зондування та їх використання для редагування векторних карток;
- створення ГІС для зберігання значних масивів просторової інформації та її аналізу.

Студенти за професійним спрямуванням «Геоінформаційні системи і технології» отримують необхідні знання для введення, збереження, обробки, математико-картографічного моделювання й образного інтегрованого представлення географічних і співвіднесених з ними атрибутивних даних при вирішенні проблем територіального планування і керування.

Застосування сучасних ГІС в архітектурно-будівельній галузі України знаходиться на етапі становлення. Тематичні напрямки застосування сучасних ГІС різноманітні і багато у чому збігаються із архітектурно-будівельною тематикою та основними напрямками науково-дослідної та освітньої діяльності Одеської державної академії будівництва та архітектури.

Законодавство в сфері геоінформаційних технологій поповнилося Законом України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних», Постановою Кабінету Міністрів від 26 травня 2021 за № 532 «Порядок функціонування національної інфраструктури геопросторових даних». Прийняття цих нормативних документів вимагає формування у наших студентів компетенцій для використання базових даних та формування нових тематичних даних. Це стосуються в першу чергу спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», освітня програма «Архітектура будівель і споруд», «Містобудування», спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», освітня програма «Автомобільні дороги та аеродроми», «Архітектурно-будівельний інжиніринг», «Міське будівництво та господарство», «Промислове і цивільне будівництво», спеціальності 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології», освітня програма «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології».

Ці умови вимагають впровадження в навчальний процес низки компонентів, що обираються з ОПП «Геоінформаційні системи і технології» другого (магістерського) рівня або формування нових вибіркового компонентів.

ПЕРЕВАГИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

СТАНЧИК Є. В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Невід'ємною складовою частиною сучасної професійної підготовки майбутніх фахівців у багатьох галузях є вивчення іноземної мови. Успішне володіння іноземною мовою сприяє становленню компетентних, конкурентоспроможних професіоналів, які мають змогу працювати на рівні світових стандартів. Англійська мова є основною мовою міжнародного спілкування в наукових та технічних галузях, тому знання англійської мови надає студентам технічних спеціальностей певні переваги.

По-перше, вивчення англійської мови відкриває доступ до широкого спектру наукової літератури, досліджень та інформації про новітні технології, що дозволяє студентам бути в курсі останніх досягнень у своїй галузі.

По-друге, володіння англійською мовою дозволяє брати участь у конференціях та публікаціях. Велика частина наукових конференцій та журналів з технічних питань проводиться та публікується англійською мовою. Знання англійської є необхідним для активної участі студентів у науковому дискурсі та публікації своїх досліджень.

Також, знання англійської мови сприяє кар'єрному розвитку майбутніх фахівців, розширює можливості для професійного зростання, створює умови для успішного співробітництва з іноземними колегами та партнерами з технічних компаній, що має важливе значення в глобальному світі.

Не менш важливим є особистий розвиток майбутніх фахівців. Вивчення іноземної мови розвиває комунікаційні навички, підвищує самооцінку та сприяє розширенню світогляду студентів через спілкування з представниками різних культур та національностей.

Таким чином, вивчення англійської мови є необхідним компонентом професійного розвитку студентів технічних спеціальностей. Основною метою мовного навчання майбутніх фахівців полягає у практичному оволодінні англійською мовою, що дозволяє їм ефективно працювати зі спеціалізованою іноземною літературою, спілкуватися з колегами на семінарах і конференціях, слухати лекції іноземних фахівців, що пов'язані з питаннями професійного характеру, вести ділове листування, робити наукові доповіді англійською мовою, складати реферати та виконувати анотації наукових статей.

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ САМОСТІНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ НА ЗАНЯТТЯХ З АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

СТАШЕНКО М.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження. В законі України «Про вищу освіту» перед сучасними вищими навчальними закладами поставлено завдання забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці, здатних до творчого, професійного саморозвитку, до неперервної самоосвіти, до освоєння й упровадження новітніх технологій. У зв'язку з цим актуальність дослідження обумовлена необхідністю посилення у студентів вищої школи науково-пізнавальної мотивації та формування у них умінь самостійного пошуку, обробки, структурування інформації, щодо їх обраної професії.

Однак наявні дослідження висвітлюють особливості самостійної пізнавальної діяльності переважно з точки зору загальнотеоретичних закономірностей розвитку особистості. В проблемі специфіки формування пізнавальної самостійності студентів першого курсу архітектурного факультету у процесі архітектурного проектування, предмету з своєї майбутньої професії, чимало відкритих питань як у теоретичній, так і в практичній площині.

Постановка проблеми. Пізнавальна самостійність – це якість особистості, яка проявляється в її практичній діяльності, спрямованій на самостійне опанування професійними знаннями, вміннями і навичками за для досягнення поставленої мети. Для того щоб сформувати пізнавальну самостійність необхідні певні обставини, створені у процесі навчання. Отже, результативність й ефективність формування пізнавальної самостійності студентів у процесі опанування ними професійної дисципліни зумовлюються сукупністю факторів та умов, що створюють можливість організації навчання, орієнтованого на пошук і розвиток потенціалу кожного окремого суб'єкта навчального процесу. Формування пізнавальної самостійності обумовлене взаємодією внутрішніх і зовнішніх факторів (табл. 1). З точки зору вікової психології, юнацький вік, на який припадають студентські роки. Студенти починають цікавитися певною галуззю наукового пізнання. Мотивація набуває професійного спрямування. Правильне виявлення професійних мотивів і інтересів – важливий чинник задоволення від професії у майбутньому. Інтерес є одним із мотивів навчання, компонентом навчальної мотивації, який можна вважати проявом пізнавальних мотивів. Стійкий пізнавальний інтерес студентів породжує потребу в пізнанні, що

виявляється в інтересі до самостійного придбанням знань, розвиває ініціативу, творчість, пізнавальну активність.

Табл. 1. Фактори, що впливають на ефективність формування пізнавальної самостійності студентів першого архітектурного факультету

Фактори формування пізнавальної самостійності студентів 1-2 курсу архітектурно факультету	
Внутрішні фактори	Зовнішні фактори
Розвинена внутрішня мотивація у студентів до постійного оновлення професійних знань	Зміст навчального матеріалу
Індивідуальні особливості (пізнавальні здібності, особливості нервової і когнітивної системи)	Організація навчального процесу (засоби, форми та методи навчання)
Володіння способами пошуку та обробки інформації	Вплив макро- і мікросередовища (сім'я, одногрупники)
Особистий досвід студента	Адаптація першокурсників до навчання у ВНЗ
Рівень навчальної підготовки студента	Консультація студентів викладачами
Самоконтроль, самоаналіз	Оптимальне поєднання обсягів аудиторної та позааудиторної самостійної роботи
Наявність адекватно самооцінки	Якісний контроль (зворотній зв'язок)

Висновки. Досвід і практика роботи у ВНЗ свідчать, що у студентів, особливо на першому курсі, пізнавальна самостійність розвинута на початковому рівні. Тому недооцінка викладачами організаційних умінь у студентів може негативно вплинути на ефективність організації самостійної навчальної діяльності студентів першого-другого курсів архітектурного факультету.

Зміст навчального матеріалу, повинен бути таким, щоб його засвоєння розвивало мислення у студентів. Першочерговим є відбір теоретичного матеріалу, на якому викладач акцентує увагу студентів. Тому при наповненні змісту навчального матеріалу необхідно врахувати особливості студентів, базовий рівень знань, їх здібності. Відбір і структурування змісту навчання тісно поєднані з засобами оволодіння знаннями. Організація матеріалу таким чином, що він створює цілісну систему, яка поступово розгортає навчальну інформацію.

ДО ПИТАННЯ АКТИВІЗАЦІІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**СТЕПАНІЮК Г.М.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*

Загальна тенденція сучасної освіти в багатьох країнах світу полягає в тому, що відзначається зростання ваги саме самостійної роботи студента як складової його навчальної роботи взагалі. При цьому співвідношення годин аудиторної та позааудиторної робіт не є сталим. Воно відповідно до частини п'ятої статті 10 Закону України «Про вищу освіту» визначається навчальними планами, розробленими інституціями навчального закладу у відповідності до освітньої програми навчання за певним фахом, отже, залежить від багатьох чинників і коливається в межах 1:2 або 1:3 в програмах різних дисциплін.

Під час вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» застосовується норма 1:3 (32 години аудиторних практичних занять і 58 годин самостійної роботи). Щоб дійсно години, відведені на самостійну роботу не залишилися лише на папері, а були відпрацьовані студентами, пропонуємо низку заходів, що будуть, на нашу думку, підвищувати активність студентів не лише на занятті, а й під час домашньої роботи:

1. Застосування цифрових навчальних платформ, навіть під час офлайн-навчання, що допомагає забезпечувати постійний зв'язок зі студентами, систематичний контроль за виконанням домашніх завдань і можливість покращення результатів самостійної роботи у випадку її перескладання;
2. Градаційне оцінювання домашніх завдань, виражене в балах, в залежності від якості їхнього виконання студентом;
3. Прозоре рейтингування здобутків студента протягом усього періоду вивчення дисципліни;
4. Урахування певного співвідношення в балах під час виставлення загальної оцінки на іспиті на користь балів за самостійну роботу (наприклад, 40 балів за 2 контрольні роботи, 20 балів за домашні завдання (у підсумку 60) і лише максимум 40 балів за відповідь на іспиті);
5. Ознайомлення студентів з вимогами та критеріями оцінювання на першому занятті.
6. Проведення практичних занять у формі колоквиуму, що передбачає самостійне опрацювання студентами запропонованих тем, написання конспекту під час підготовки до наступного заняття, на якому студент має можливість отримати бали за свою роботу і покращити свій рейтинг.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ВАЖЛИВА ЧАСТИНА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

СТОЛЕВИЧ І.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Самостійна робота студентів є сучасною концепцією розвитку професійної освіти студентів.

Сучасні умови розвитку суспільства, складний стан країни в умовах війни, потребують принципових змін організації освітнього процесу, зокрема на наш погляд, збільшення ролі самостійної роботи студентів.

Самостійна робота складний процес і спільна діяльність студента і викладача в якому викладач – поперше організатор, а по друге консультант та контролер.

У процесі здобуття освіти безпосередня передача викладачем знань студентам може суттєво зменшитись, а частина самостійності студентів в отриманні знань – відповідно зростати, можливо за рахунок скорочення аудиторного навантаження.

На показник ефективності самостійної роботи студента значною мірою впливає керівництво викладача, яке потребує планування самостійної роботи студентів; формування в них мотивації і потреб до творчої, активної самостійної роботи; навчання студентів основним принципам самостійної роботи; спостереження та контроль за виконанням навчальних завдань. Викладач має чітко бачити шлях, за яким студент рухається до поставленої мети. Важливо, при цьому враховувати індивідуальні особливості кожного студента.

Самостійна робота, як складова частина навчально-виховного процесу, зобов'язана виконувати декілька функцій: освітню (засвоєння і закріплення знань студентами), розвиваючу (розвиток пізнавальних складових – уваги, пам'яті, мислення, мовлення), виховну (виховання стійкої мотивації до навчання, самоорганізації і самоконтролю; ряду провідних якостей особистості – чесності, працьовитості, вимогливості до себе, самостійності); коригуючу, яка передбачає осмислення новітніх теорій, концепцій та підходів до визначення сутності відомих понять, напрямків розвитку науки; стимулювальну - студент отримує задоволення від результатів своєї пізнавальної діяльності.

У самостійній роботі студентів, сучасні інформаційні технології мають цілий ряд переваг. Це візуалізація процесу навчання і здійснення зворотнього зв'язку, гнучкість, яка дозволяє різноманітно організувати практичні, лабораторні, контрольні роботи, можливість самоперевірки.

РОЛЬ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-АРХІТЕКТОРІВ

СТОРОЖУК С.С., ГЛАЗИРИН В.Л.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У 2016 році була написана стаття під назвою «Освітні інновації у підготовці кваліфікованих спеціалістів архітектурно-мистецьких спеціальностей» для участі у міжнародній науково-методичній конференції «Управління якістю підготовки фахівців», у якій йшлося про модернізацію навчального середовища вищих закладів для гідної конкурентоспроможності в умовах сучасного ринку освітніх послуг: запровадження інноваційних технологічних моделей; гнучкість та диференційованість навчального процесу тощо.

«Використання інформаційних ресурсів, як допоміжного матеріалу в освітньому процесі з традиційними педагогічними технологіями, в даному випадку – це освітні слайди, призводить до збільшення інтересу студентів до теми, що вивчається, викликає їх подальший саморозвиток і зберігає інтерес до обраної професії. А також призводить до підвищення якості виконання проектних рішень, що веде до підвищення самооцінки студента, збільшує освітній потенціал та якість освітнього середовища». Поєднання досягнень педагогічних та інформаційних технологій призводить до розвитку мислення студента, покращення успішності, а вільна творча атмосфера дає можливість розкрити свій творчий потенціал та надає впевненості у досягненні своєї мети та дозволяє студентам повірити в себе. Як приклад виконаних студентами робіт, було наведено проектні рішення «Сучасних мостів», виконані студентами 3-го курсу з дисципліни «Інженерний благоустрій міських територій та міський транспорт».

На сьогоднішній день освіта в Україні переважно дистанційна, спочатку це було викликано Коронавірусною інфекцією (COVID-19), а зараз війною. До 2020 року ринок дистанційної освіти в країні займав лише 2%, але зараз у цьому напрямку відбувся суттєвий стрибок. На думку вчителів (школи) це негативно вплинуло на успішність учнів з багатьох предметів, серед основних чинників – відсутність «живого спілкування». Що ж до ЗВО, то це питання залежить від безлічі факторів: від специфіки закладу і до індивідуальних особливостей. Думки розділилися як викладачів, на думку яких з одного боку «студенти були не готові до онлайн навчання», з іншого: «освіта може бути такою ж якісною, як і освіта в аудиторіях», так і студентів: «замість аудиторії – тепле ліжко» або «так легше поєднувати роботу та навчання».

В умовах дистанційної освіти головною особливістю і є – використання інформаційних ресурсів – освітніх слайдів, як основного матеріалу в процесі. Однак, наскільки це ефективно і достатньо для творчих спеціальностей? У цьому випадку йдеться про архітектурну освіту та проектування.

Процес проектування – це складний і творчий процес, який включає безліч етапів, починаючи з розробки концепції і закінчуючи створенням фінального продукту. Однак одним із найважливіших та фундаментальних етапів у проектуванні є ескізування.

Начерки та ескізи – це перший крок у проектуванні, який дозволяє студентам-архітекторам візуалізувати свої концепції та розпочати процес створення. Ескізи можуть бути грубими та незавершеними, але вони відіграють вирішальну роль у визначенні загального напрямку проекту.

Розробка ескіз-ідеї об'єкта відбувається у результаті організації паралельних двох процесів: дослідницького (у разі вивчення світового досвіду з проектування об'єкта дослідження) і творчого (створення ескіз-ідеї). Фаза ескіз-ідеї дає новий рівень розкриття теми – спробу напівінтуїтивно сформулювати ідею рішення. Пошук корисної ідеї плідний, тому що дає поштовх думкам, це метод «проб і помилок» – метод випадкового перебору варіантів, який використовується за відсутності цільової установки, недостатності попередніх відомостей та неможливості спиратися на минулий досвід. Коли студент проводить низку «проб та помилок», завдання педагога полягає в тому, щоб компенсувати недосконалість його розумового апарату, виключити абсурдні проби та підказати йому можливість застосувати більш перспективні прийоми.

Ескіз – образотворча форма проектного пошуку, яка здебільшого виконується автором від руки. Якість пошуку проектної ідеї має велике значення. Художник, графік, скульптор оперують «ілюзіями» малюнка, живопису, пластики, реалізація яких на папері, полотні, скульптурному матеріалі і є художня практика. Архітектор оперує «ілюзіями» графіки лише у процесі проектування. Надалі ці «ілюзії» мають матеріалізуватися в об'єкт із складною конструктивною структурою, призначений для життєдіяльності людей.

Від якості та глибини пошуку (ескізування) залежить зрештою якість реалізованого об'єкта. Цілком очевидно, що ескізування – це процес, який прогнозує риси майбутньої споруди. Організація цього процесу залежить від індивідуальних творчих особливостей архітектора, традицій професійного середовища та архітектурної школи, яка формує особистість архітектора.

Очевидним є і той факт, що при створенні ескіз-ідеї молодому спеціалісту – студенту-архітектору, який тільки робить перші кроки в проектуванні,

необхідна підтримка та направлення старшого наставника, в даному випадку викладача, який би зміг допомогти спрямувати пошук ідеї у потрібне русло та покращити якість отриманого в результаті проектного рішення. Ще одним фактором є спілкування студентів творчих спеціальностей між собою: створення здорової конкурентоздатності та натхнення творчого процесу. Все це можливе лише при організації навчального процесу в аудиторіях, коли «живе спілкування» студентів та викладачів на вільному рівні призводить до отримання результатів на високому рівні (рис. 1).

Рис.1. Ескізні пропозиції на тему «Сучасний міст», виконані студентами 3-го курсу АХІ ОДАБА при очному навчанні

Література:

1. Сторожук С. С. Освітні інновації у підготовці кваліфікованих спеціалістів архітектурно-мистецьких спеціальностей. Міжнародна науково-методична конференція: Управління якістю підготовки фахівців XXI 21 – 22 квітня 2016 р. м. Одеса, ОДАБА. С. 205 – 206.

2. OLYMP. Недвижимість. Ескіз-ідея в архітектурному проектуванні коротко. Архітектурне проектування. Доступно: <https://olymp.in/news/5-2-eskiz-ideya-v-arkhitektornom-proektirovanii/137> [Дата звернення 22 лютого 2024].

АСПЕКТИ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

СЬОМІНА Ю.А., ЛАЗАРЄВА Д.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Студентський контингент змінюється з року в рік і часто можна почути від викладачів, що сучасні студенти зовсім інші у порівнянні зі своїми «колегами» попередніх років навчання. Подібні спостереження дійсно є обґрунтованими і обумовлені вони теорією поколінь. Між поколіннями є великі відмінності у світосприйнятті, життєвих пріоритетах, засобах пошуку й сприйняття інформації, самовираженні тощо в залежності від року народження та періоду становлення особистості. Розрізняють наступні типи поколінь:

GI – Generation Item – Переможці – народжені у 1900-1923 рр.;

P – Pensioners – Мовчазне покоління – народжені у 1923-1943 рр.;

BB – Baby Boomers – Бебі-бумери – народжені у 1943-1963 рр.;

X – Невідоме покоління – народжені у 1964-1984 рр.;

Y – Міленіали, Next – народжені у 1985-1999 рр.;

Z – Центеніали – народжені у 2000-2009 рр.;

Альфа – народжені у 2010 р. і молодші.

Покоління демонструють схожі характеристики, такі як уподобання в спілкуванні, покупках і мотивації, тому що на них впливали тенденції приблизно на одній й тій самій стадії життя (наприклад, онлайн, ТБ, мобільний). Тенденції формування поколінь найбільш відчутні в міру того, як люди досягають повноліття. Це означає, що представники певного покоління будуть поділяти схожі цінності, переконання та очікування. Важливо пам'ятати, що на індивідуальному рівні всі різні. Але якщо поглянути на людей через призму поколінь, можна отримати корисну послідовність, яка допоможе спілкуватися, працювати, мотивувати.

Більшість студентів, що наразі навчаються в академії 2002-2007 років народження, отже, згідно теорії поколінь вони відносять до покоління Z. Покоління зетів – це яскравий приклад людей, які з'явилися у часи великої глобалізації та постмодернізму. Їхньою характерною рисою є те, що з усіма сучасними технологіями вони на «Ти» ще із раннього дитинства. Отже, зети – це діти інтернету та сучасних технологій. За рахунок цього, вони не мали типового дитинства «у дворах», а тому й не є командними гравцями, їх треба вчити цьому. Це покоління відрізняється абсолютною відсутністю чітко визначеної життєвої позиції. На відміну від усіх їхніх попередників, зетів не мотивують ані гроші, ані будь-яке кар'єрне зростання. Більше того, вони геть

не самостійні і постійно потребують, аби хтось вказував їм на те, чим вони мають займатися. Проте, досить волелюбні, їх не можна примушувати до чогось. Адже вони ніколи не будуть робити те, чого не забажають самі. Навіть змалечку, для них важливо, аби до їхньої думки дослухалися. Люблять вчитися, швидко засвоюють нові знання. Великі обсяги інформації не становлять для них ніяких труднощів.

Переважну більшість знань вони отримують з Інтернет-ресурсів. Однак, тут виникає проблема. Кругозір зетів досить поверхневий. За рахунок того, що більшість з них не бачить сенсу у школі чи університеті, вони не отримують базових знань та навичок. Все, що вони дізнаються в режимі онлайн, несе виключно ситуативний характер. Попри це, зети відрізняються своєю неймовірною багатозадачністю та креативністю. Вони обожають знаходити рішення зі складних ситуацій та розв'язувати найскладніші задачі.

Досить негативні риси є і у їхньому характері. Вони мають схильність до капризів та істерик, прагнуть, аби все було виключно так, як скажуть вони. Мають яскраво виражене нахабство, егоїзм та нарцисизм.

Як завоювати увагу зетів? Одне відомо точно – їх потрібно мотивувати. Все, що вони роблять, потребує реакції оточуючих, байдуже негативною чи позитивною. Головне – це увага до їхньої особистості, вони просто «пожирачі» емоцій, *Z* хочуть отримувати миттєвий зворотний зв'язок щодо своєї роботи. Всі завдання, які ви ставите перед цим поколінням, потрібно формулювати чітко та детально. А от за кожне виконане – одразу давати винагороду. Вони не люблять працювати на майбутній результат, їм необхідна мотивація за кожне виконане завдання. Зважаючи на те, що зети індивідуалісти, не є командними гравцями, їх треба вчити цьому та залучати до сумісних активностей. Аби їхня праця давала найкращий результат, необхідно давати їм творчі завдання, максимально цікаві для самих зетів.

Враховуючи наведені особливості покоління сучасних студентів, варто забезпечувати ефективну мотивацію, а саме підкреслювати значимість та важливість тієї чи іншої дисципліни на реальних відомих прикладах, індивідуальні завдання розробляти максимально приближеними до практичних умов та ситуацій з можливістю прояву креативності. Немало важливими є спосіб подання інформації та методичної літератури, що має носити цифровий та інтерактивний характер, як найбільш прийнятний для сучасної особистості. Неймовірно важливо забезпечувати реальну вибіркочку складову дисциплін, що дасть змогу сформувати індивідуальну освітню траєкторію. Рекомендовано до процедури вибору включати проведення пробних занять, ознайомчих презентацій тощо.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

ТЕОРЛО Н.А., ЛАЗАРЄВА Д.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Аналізуючи методи та способи навчання ще рік з 5-7 назад, поняття «дистанційне навчання» було новим. Але коли майже весь світ охопила пандемія коронавірусу, то це поняття серед одного з видів навчання набуло все ширшого застосування. І от сьогодні, коли, нажаль, наша каїна охоплена війною, здобувачі освіти вже наповну навчаються дистанційно.

При такому методі здобуття вищої освіти в сьогоднішніх умовах виникають різні проблеми та є свої певні особливості.

В роботі [1] зазначено, що свій початок «дистанційне навчання» бере від так званого «кореспондентського навчання». Але чіткого визначення поняття не має. Тому спробуємо сформулювати його так: «дистанційне навчання» – це комплекс методів інтерактивною взаємодії викладача та студентів при організації навчання за допомогою різних технічних пристроїв та відповідних програм.

При проведенні аналізу різної інформації стосовно дистанційного навчання, можна зробити висновок, що саме такий вид має свої певні переваги і недоліки. Також було виявлено, що кожен заклад вищої освіти, згідно загальних рекомендацій Міністерства освіти і науки України по своєму підійшов до організації дистанційного навчання. При цьому в когось виникли труднощі саме з передднем навчального матеріалу в загальнодоступний електронний доступ, інше – наявність спеціальної техніки, програмного забезпечення за допомогою яких можна було би викладати і навчатись онлайн. Ну і головне – навчання самих викладачів, і в подальшому навчання студентів користуванню онлайн ресурсами для проведення занять.

Отже, сьогодні, коли дистанційне навчання твердо впроваджено в навчальний процес виникає необхідність в якісній підтримці з боку сучасної техніки, програмного забезпечення, яке в свою чергу забезпечить високий рівень знань майбутніх спеціалістів.

Література:

1. Олійник В. В., Биков В. Ю., Гравіт В. О., Кухаренко В. М., Жук Ю. О., Антощук С. В. та ін. Підвищення кваліфікації керівників освіти за дистанційною формою навчання. Київ : Логос, 2006. 408 с.

ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В МЕЖАХ АКАДЕМІЇ

ТОПАЛ С.С., ТОКАРЬ В.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Настали часи, коли акцент, увага, завдання сучасної освіти перемістились від підготовки спеціалістів вузького профілю до отримання в результаті навчального процесу багатосторонньої особистості не тільки з величезним багажем знань, а й з розвиненими різноманітними життєвими навичками. Стандартизація форматів навчання і формальність самих знань не сприяє формуванню багатогранної, творчої та активної людини. Це змушує вносити зміни в робочі програми, щоб виховувати та створювати гармонійно розвинуту особистість. І це формує певні вимоги до викладацького складу, адже саме викладач є взірцем та лідером, він дає знання і власним прикладом демонструє наявність чи відсутність гідних людських якостей та активної або пасивної громадської позиції.

Другим важливим аспектом, що здійснює безпосередній вплив на розвиток і становлення майбутнього спеціаліста, є освітнє середовище. І його насущні потреби викликані надзвичайно важливим завданням відповідати новим критеріям та вимогам до сучасного учбового простору. Він повинен бути багатofункціональним, мобільним, різноманітним, доступним, надихаючим.

Просторовий сценарій середовища повинен сприяти розвитку навички пізнання, відповідати широкому спектру когнітивних навичок, які необхідні спеціалісту майбутнього. Сучасна естетика, унікальні дизайнерські та архітектурні рішення, різноманіття типології стають невід'ємною частиною освітнього процесу.

Наша академія, крім навчальних корпусів з їх величезним потенціалом для створення такого індивідуального та мотивуючого до творчої діяльності навчального простору, ще має прекрасну територію, що потребує освоєння та насичення різними функціями для генерації багатьох видів пізнавальної діяльності.

А це означає, що інтеграція в простір міста території академії, можливість активно та повноцінно її використовувати не тільки під час навчального процесу, а й для організації дозвілля як студентів, викладачів, так і жителів району, сприятиме приверненню уваги до самого закладу, який стане своєрідною «домівкою», рідним місцем для більш широкої аудиторії. Це потребує розробки продуманого функціонально-планувального рішення, своєрідного сценарію, на основі якого можна буде поступово сформувати майбутнє нове соціально значуще знакове місце.

ФЕСТИВАЛЬ ДИЗАЙНУ ЯК ФОРМА НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

ТЮРІКОВА О.М., ЗАВАРЗА І.О., ДАВИДЮК Я.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Фестивалі в різних галузях творчості та професійної діяльності є визнаною та розповсюдженою формою творчих обмінів, демонстрації досягнень, професійної комунікації та спілкування, реклами, менеджменту та ін.. Крім того, фестиваль має досить широкий діапазон варіативності та можливостей в сфері освіти. Студенти-учасники та гості фестивалю професійної майстерності мають змогу набути нових знань, навичок та вмінь, розширити коло власних компетентностей в ігровій та розважальній формі. У професійній педагогіці ці можливості майже не враховуються та не реалізуються. Є декілька причин цього: по-перше, фестивалі потребують великої організаційної підготовки, матеріальних затрат; по-друге, ця форма навчання не може бути тиражованою та повторюватися раз від разу; по-третє, фестивалі – це насамперед свята, які займають багато вільного часу учасників, й сприймаються саме як свято, а не форма навчальної діяльності. Але емпірично доведено, що ця форма найбільш ефективна у розповсюдженні та опануванні професійних знань та досвіду. Тому й виникає потреба розібратися у формах, змісті, структурно - компонентному складі та можливостях фестивалю у професійній підготовці архітекторів-дизайнерів.

На прикладі актуального Дизайн – Фесту, який започатковано цього року Одеською державною академією будівництва та архітектури (організатори - архітектурно-художній інститут, кафедра Дизайну архітектурного середовища; партнери – Міжнародний гуманітарний університет, Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського).

Фестиваль складається з 3 автономних етапів, до яких залучаються різні групи учасників та на яких вирішуються різні завдання:

I етап – «Родинна підтримка», має на меті розповсюдження інтересу до професійної діяльності дизайнера інтер'єру, архітектора. Це мотиваційний та профорієнтаційний етап. До завдань етапу входять різні форми професійно-аматорської взаємодії. Студенти набувають компетентностей в царині спілкування та менеджменту, керують власними групами підтримки, які самі й організують. Завдання цього етапу відповідають вимогам доступності, масовості, емоційної насиченості, проходять в формах групових ігор та неформального спілкування. В результаті учасники різного віку захоплюються

спеціальністю, а їхні організатори та наставники знаходять задоволення у цінності свого професійного вибору, у власних силах та здібностях, набувають досвіду мотиваційної та педагогічної діяльності, арт-менеджменту.

Другий етап- «Дизайн- квест», більш професійно спрямований (професійно-аматорський), охоплює різні види дизайнерської діяльності. Його мета - професійний обмін в царині різних видів дизайну та мистецтва. Розширення арсеналу засобів вираження, набуття досвіду з навчальних дисциплін, які входять до різних освітніх програм, в тому числі й тих, що в академії не існують або мають інший зміст.

На цьому етапі відбувається розкриття себе, професії, різних форм та сторін діяльності фахівця з дизайну. Форми роботи: гостьові лекції, тренінги, воркшопи, майстер - класи, творчі авторські майстерні, екскурсії, свята професійного спрямування, громадська діяльність, заходи та акції соціального спрямування. Студенти набувають значної кількості компетентностей, передбачених різними освітніми програмами:

- комунікативна (вміння обмінюватися професійною інформацією, встановлення професійних контактів, вміння працювати в групі та розподіляти сфери відповідальності тощо);
- організаційна (вміння встановлювати послідовність дій та відібрати засоби досягнення мети, вміння брати на себе певну роль та розподіляти завдання між співниками, відповідати за результат роботи та ін.);
- професійні в царині ОПП Дизайну архітектурного середовища (композиційного формоутворення, перед проектного та проектного аналізу, генерування дизайн-ідеї, технік та технологій втілення проектів та їх презентації);
- професійні в царині суміжних ОПП (розширення кругозору та культури, обмін засобами виразності різних видів дизайну та мистецтва, аналіз, відбір та синтез нових форм втілення образної концепції, вміння поєднувати для вирішення одного й того ж завдання можливостей різних спеціалістів та професійних мов та ін.).

Всі ці компетентності набуваються в ігровій формі, в ситуації святкової атмосфери та емоційного підйому. У формі вільного вибору, яка сприяє досягненню максимального ефекту від навчання. Й, головне, надає поштовх до самовдосконалення, підготовки до нового свята, встановлення більш вигідної для себе стартової позиції, розширює круг партнерів та підвищує самооцінку, надає змоги визначити ту царину професії, де студент вже зараз діє максимально ефективно.

Більш детально розглянемо постановку навчальних завдань з архітектурно - дизайнерського проектування на прикладі 2 воркшопів.

Воркшоп I . «Стільцеві кульбіти». Мета – композиційне формоутворення об'ємної форми. Вивчення композиційних прийомів та засобів. Аналіз вихідної форми та виявлення її структури. На основі базової форми стільця утворити арт - об'єкт або середовищу інсталяцію в інтер'єрі громадського призначення.

В ході виконання завдання координується робота в аудиторії та в он-лайн, розподіляються обов'язки між членами творчого колективу, опановується методика дослідницько-пошукової діяльності. Студенти опановують нові навички роботи в матеріалі, нові інструменти. Розбираються в конструкції виробу. За обмежений час спільними зусиллями створюється дизайн – продукт - концентрована емоція - яка має й суспільну цінність.

Воркшоп II. «Студентська гуморина. Халабуда - БУМ». Мета – архітектурно - дизайнерське опанування інтер'єру навчального закладу. Формування образу подійного середовища - студентського свята; композиційна робота з площиною, об'ємом, деталлю; опанування або розвиток графічних навичок, фантазії; набуття досвіду організації, менеджменту та маркетингу. Провокативна діяльність(активізація почуття гумору, позитивного настрою, усмішок та нестандартного погляду на звичні речі), сценарне моделювання середовищних процесів. Формування послідовності середовищних вражень.

В ході виконання завдань воркшопу забезпечується авторське бачення втілення дизайн-ідеї, стимулюються навички самоосвіти, набувається краєзнавча компетентність (Одеса - столиця гумору. Гуморина - традиція Одеси), формується позитивний світогляд та самооцінка.

III етап фестивалю – Дизайн-проект, спрямований на цільову аудиторію фахівців. В межах етапу виконується проект за усіма професійними вимогами.

До етапу залучаються здобувачі певної кваліфікації та дипломовані професіонали. Мета етапу – розвиток професійної майстерності, утворення повноцінного дизайн – продукту, змагання професійних шкіл. Набуття конкурентних переваг.

Таким чином, фестиваль професійної майстерності має великий навчальний потенціал, незрівнянний з буденною звичною формою проведення занять. Він виходить за рамки шаблону, надає студентам поштовх до самовдосконалення, розкриває особистісні пріоритети та резерви для креативного розвитку. Різноманітність форм діяльності передбачають можливість втілення одних і тих же задач різними засобами.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНЕ ПРОЕКТУВАННЯ 2» В УМОВАХ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ

УРАЗМАНОВА Н.Ф.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

На сьогоднішній день дистанційна та онлайн форми навчання надійно закріпились при викладанні у ЗВО, даючи можливість забезпечити рівень безпеки всім учасникам освітнього процесу як в умовах пандемії, так і війни.

Відмінність онлайн навчання від дистанційного полягає в тому, що в першому випадку обов'язковим є контакт викладача із здобувачами освіти під час проведення занять, що не вимагається при дистанційній формі. Сучасні цифрові інструменти надають викладачеві широкі можливості як демонстрації та пояснення різних форм навчального контенту, так і для контролю знань.

Специфіка дисципліни пов'язана з великим обсягом графічного матеріалу. Он-лайн форма навчання має більше переваг, особливо для практичних занять. Здобувач має можливість оперативно отримувати відповіді на поставлені запитання, звертаючи увагу всієї академічної групі на вірні рішення, що зменшує вірогідність помилок в подальшому. Демонструється безпосередньо виконання проектування етап за етапом, з приділенням уваги як архітектурно-конструктивним рішенням так і розробці окремих конструктивних вузлів з можливістю миттєвої зміни масштабу зображень відповідно до того, на чому акцентується увага в кожен момент.

Протягом кількох семестрів при викладанні онлайн дисципліни «Архітектурно-будівельне проектування 2» використовувались такі інструменти як презентація графічного матеріалу, безпосередньо демонстрація виконання прикладу курсового проекту з застосуванням графічної програми. Після опрацювання теоретичного матеріалу з теми, на одному з практичних занять застосовувалась так звана «закладена помилка»: при демонстрації послідовності виконання певних креслень один з елементів викладач виконував невірно. Про наявність помилки студенти були проінформовані заздалегідь, їх задачею було визначити, в чому саме помилка полягає, а також продемонструвати правильне рішення. Такий прийом значно підвищує уважність здобувачів, залучає їх до активної участі у занятті.

Активне включення студентів до зворотного зв'язку протягом заняття є можливістю як підвищення їх уваги до матеріалу, так і самоаналізу викладача відносно ефективності свого викладання, що є необхідним для виявлення проблем та розуміння шляхів їх подолання. Цей процес є частиною постійного самовдосконалення професійних навичок викладача, розширення знань у своїй галузі як необхідна складова ефективної праці.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

ФАЙЗУЛИНА О.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Завдяки своїй практичній спрямованості програма дуального навчання має велику популярність у країнах Євросоюзу. Дуальний курс навчання поєднує у собі навчання в університеті, досвід роботи на підприємстві та професійну підготовку. У програмі дуального навчання частиною курсу є практичний досвід роботи в компанії. Той, хто вирішить пройти подвійний курс навчання, має підписати контракт із компанією. Навчання зазвичай проходить у двох різних місцях: у компанії та в університеті. На відміну від заочного навчання програма дуального навчання характеризується тим, що елементи професійного навчання є невід'ємною частиною навчальної програми.

У базі даних TrainingPlus міститься понад 1800 програм дуального навчання. Насамперед, відповідні курси навчання пропонують університети прикладних наук (HAW) або технічні коледжі (FH), а також професійні академії та приватні та державні університети.

Більшість програм дуального навчання пропонуються у вигляді блокової чи щотижневої моделі. Яка програма використовується, повністю залежить від домовленості між роботодавцем та вищим навчальним закладом. В угоді про співробітництво вони домовляються про терміни проведення теоретичного та практичного етапів. Сьогодні навіть є програми дуального навчання, які розраховані на дистанційне навчання. Це означає, що студент продовжує проходити практичні етапи в компанії, але вивчає теоретичну частину, яку зазвичай викладають в університеті шляхом самостійного навчання.

Згідно з опитуванням Університетської інформаційної системи, близько 55 відсотків студентів бакалаврату після закінчення навчання хочуть отримати ступінь магістра, подвійний ступінь магістра працює так само, як і подвійний ступінь бакалавра, але кількість програм дуальної освіти для магістрів значно менша. У міру збільшення кількості охочих отримати подвійну магістратуру, все більше компаній реагують позитивно та пропонують її, як ефективний спосіб залучення високо мотивованих спеціалістів. Терміни та зміст отримання дуального ступеня магістра можуть сильно відрізнятись. Іноді пропонується класичний заочний вечірній курс, іноді очні етапи в компанії та університеті чергуються щомісяця.

Інновації через співпрацю “Університети та виробництво” працюють разом у галузі досліджень, що дає переваги для всіх учасників. Співпраця в галузі

досліджень дозволяє компаніям відкривати нові ринки за допомогою інновацій. Університети отримують імпульс для проведення прикладних досліджень та відкриваються альтернативні джерела фінансування. Суспільство має вигоду з нових наукових відкриттів та економічних ефектів. Незважаючи на позитивні ефекти, співпраця між університетами та компаніями іноді піддається критиці. Є побоювання залежності та неналежного впливу на результати досліджень чи їх публікацію. З погляду керівництва вищих навчальних закладів ці побоювання багато в чому є невиправданими, хоча спроби обмежити академічну свободу — поодинокі випадки. За даними опитувань 90 відсотків керівників вищих навчальних закладів хотіли б бачити в майбутньому тіснішу співпрацю з бізнесом, так як тільки фінансові аспекти не можуть бути причиною цього. Університети також інвестують у більшість проектів власні ресурси.

Дуальне навчання на прикладі Німеччини процвітає. Проте пропозиції курсів, які поєднують академічне навчання та навчання в компанії, суттєво відрізняються. Існує також широкий діапазон варіацій між федеральними землями щодо пропозицій курсів, попиту та винагороди. Спільне дослідження Центру розвитку університетів СНЕ та Науково-дослідного інституту бізнес-освіти (f-bb) під назвою «Подвійне навчання: моделі впровадження та потреби розвитку» пропонує найповніший огляд дуального навчання в Німеччині на сьогоднішній день. З 2004 по 2021 рік кількість студентів, які поєднують навчання з професійним навчанням або більш тривалою практикою в компанії, зросла в чотири рази. Близько 122 000 осіб навчаються на одній із приблизно 2000 дуальних програм навчання в німецьких університетах

Оскільки фінансові потреби університетів не можуть бути покриті лише за рахунок державного фінансування та плати за навчання, приватні джерела фінансування стають дедалі важливішими. Тут переважно компанії виступають у ролі спонсорів, а приватні особи – у ролі донорів чи покровителів.

Основним мотивом компаній спонсорувати університет є можливість залучити молоді таланти з кваліфікацією вище за середню.

Література:

1. https://www.boeckler.de/pdf/p_study_hbs_413.pdf
2. <https://www.wegweiser-duales-studium.de/haeufige-fragen/>
3. https://www.hugo-sinzheimer-institut.de/fpdf/HBS-008459/p_hsi_schriften_45.pdf

НОВІТНІ ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

ФОМІНА І.П.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Оцінювання студентів - це процес, який включає в себе оцінку знань, навичок, навчальних досягнень та інших аспектів їхньої діяльності в навчальному процесі. Існує безліч методик оцінювання, і вибір конкретної залежить від багатьох факторів, таких як тип предмету, цілі навчання, стиль викладання, ресурси, доступні для використання, і так далі. Ось деякі загальні методики оцінювання студентів:

1. Традиційні тести, що включають письмові, усні, або комп'ютерні тести з відповідями на відкриті та закриті питання.
2. Завдання з короткою відповіддю, де студентам дають завдання на написання коротких відповідей, які можуть вимагати краткого викладу інформації або встановлення зв'язків між поняттями.
3. Есе, які студентам дають завдання на написання есе, де вони можуть аналізувати інформацію, розвивати аргументи та висловлювати власні думки.
4. Проекти, які включають роботу над індивідуальними або груповими проектами, які можуть бути представлені у формі письмових робіт, презентацій, досліджень тощо.
5. Портфоліо, там студенти складають портфоліо своєї роботи, яке може включати різні види матеріалів, такі як есе, проекти, рефлексії тощо.
6. Практичні випробування включають практичні демонстрації навичок або виконання певних завдань у реальному або симульованому середовищі.
7. Активна участь у класі оцінює здатності студента активно співпрацювати у класному середовищі, дискутувати, вирішувати проблеми та взаємодіяти з іншими студентами та викладачем.

Цей список не вичерпує всіх можливих методик оцінювання, і часто використовують комбінації різних підходів для досягнення більш точного оцінювання. Важливо також, щоб методика оцінювання була справедливою, об'єктивною та відповідала меті та цілям навчання.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

ХОМЕНКО А.А., ХОМЕНКО О.І., ГЕРАСКІНА Е.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

В останні роки система вищої освіти України стикається з низкою серйозних викликів, які потребують негайного вирішення. Ключовими проблемами, що впливають на якість та доступність освіти, є фінансові обмеження, невідповідність програм підготовки реалій ринку праці, а також необхідність інтеграції в європейський освітній простір.

Однією з головних проблем вищої освіти в Україні є недостатнє фінансування. Це призводить до погіршення та застарівання матеріально-технічної бази університетів, відставання в оновленні обладнання та технологій, що суттєво знижує якість освіти та її пристосованість до сучасного виробництва. Для вирішення цієї проблеми необхідна реформа державного фінансування освіти, яка передбачає збільшення бюджетних асигнувань та стимулювання приватних інвестицій у сферу освіти.

Ще однією значною проблемою є невідповідність програм навчання вимогам ринку праці. Багато випускників стикаються з труднощами при пошуку роботи за спеціальністю через відсутність необхідних сучасних навичок та компетенцій. ВНЗ необхідно активніше співпрацювати з представниками бізнесу та індустрії для оновлення навчальних планів та програм, орієнтованих на практичне застосування знань та розвиток навичок, затребуваних на ринку.

Інтеграція до європейського освітнього простору вимагає від українських вишів відповідності європейським стандартам якості освіти. Це передбачає акредитацію програм навчання за критеріями Європейського союзу, забезпечення мобільності студентів та викладачів, а також розширення участі у міжнародних наукових та освітніх проектах. Для успішної інтеграції необхідно посилити міжнародне співробітництво та обмін досвідом у сфері освіти.

Для вирішення вищезазначених проблем у мирний час важливо провести комплексні реформи у сфері вищої освіти, які включають наступне.

Державне фінансування. Необхідно збільшити державні асигнування на освіту, включаючи фінансування наукових досліджень та оновлення навчальних матеріалів та обладнання. Це вимагатиме перерозподілу бюджетних пріоритетів на користь освіти та науки.

Приватні інвестиції. Розробка та впровадження стимулів для залучення приватних інвестицій у освітній сектор. Це може включати податкові пільги для компаній, які інвестують у освіту, створення освітніх грантів та стипендій від приватного бізнесу.

Партнерство з бізнесом. Активізація співпраці між університетами та підприємствами для створення освітніх програм, які поєднують у собі теоретичні знання та практичні навички, необхідні на ринку праці.

Аналіз ринку праці. Регулярне проведення аналізу потреб ринку праці для адаптації навчальних програм і курсів, щоб випускники мали актуальні навички та компетенції.

Практична спрямованість. Впровадження у навчальні плани більшої кількості практичних занять, стажувань та проектної роботи у реальних умовах роботи. Це допоможе студентам краще підготуватись до майбутньої професійної діяльності.

Оновлення навчальних програм. Регулярне оновлення навчальних програм та методик навчання з урахуванням останніх досягнень науки та техніки, а також змін на ринку праці.

Академічна мобільність. Розширення програм академічної мобільності для студентів та викладачів, включаючи участь у міжнародних обмінах, стипендіальних програмах, літніх школах.

Участь у міжнародних проектах. Активна участь українських вишів у міжнародних наукових та освітніх проектах, програми Європейського союзу, таких як «Горизонт Європа», Erasmus+.

Міжнародна акредитація. Отримання міжнародної акредитації для навчальних програм, що підвищить їхній престиж та забезпечить визнання українських дипломів за кордоном.

Організація освітнього процесу в умовах повномасштабної агресії проти нашої країни ставить перед вищими навчальними закладами України низку надскладних завдань. Військові дії призводять до руйнування інфраструктури, перебоїв в електропостачанні та інтернет-з'єднанні, а також до фізичного та психологічного травмування студентів та викладачів. Все це серйозно ускладнює проведення навчальних занять у звичному форматі та вимагає термінового вжиття заходів.

Серед шляхів вирішення, частина з яких вже впроваджена або впроваджується, можна виділити наступні.

Перехід на дистанційне навчання. Використання онлайн-платформ для проведення лекцій та семінарів. Це вимагає від навчальних закладів забезпечення доступу до необхідних ресурсів та навчання викладачів та

студентів роботі з такими платформами. Ця проблема постала та почала вирішуватись під час пандемії COVID-19, що надало українським освітянам досвід користування відповідними засобами, але, не зважаючи на довгий час, все ще відчуваються недостатні навички роботи з програмним забезпеченням як у викладачів, так і у студентів. Це потребує додаткових зусиль щодо підвищення не лише цифрової грамотності, а й загальної обізнаності всіх учасників навчального процесу у роботі з цифровими продуктами.

Гнучкий навчальний розклад. Розробка гнучких навчальних програм, які можуть адаптуватися до умов та потреб студентів, що змінюються, у тому числі передбачення можливості індивідуального темпу навчання. Можливим шляхом вирішення також буде часткова відміна або послаблення контролю за дотриманням графіку занять і організація навчального процесу таким чином, щоб всі його учасники мали змогу перебувати на заняттях та приділяти їм необхідну увагу. Якщо заняття було відмінено через повітряну тривогу або обстріл, постає необхідність проведення його в інші години, коли ситуація є безпечною.

Психологічна підтримка. Організація у навчальних закладах роботи психологічної служби для надання допомоги студентам та викладачам, які зіткнулися з травмуючими впливами війни.

Фізична безпека. У випадках, коли дистанційне навчання неможливе, необхідно забезпечити адекватні заходи безпеки для проведення очних занять, включаючи облаштування безпечних укриттів та проведення інструктажів з безпеки.

Забезпечення доступу до Інтернету та електроенергії. У співпраці з державними органами та приватним сектором важливо забезпечити стабільний доступ до Інтернету та електропостачання для навчальних закладів та їх студентів, у тому числі через надання генераторів та мобільних інтернет-рішень.

Цифрові освітні ресурси. Розширення доступу до електронних бібліотек, наукових баз даних та інших онлайн-ресурсів, які можуть компенсувати недоступність фізичних навчальних матеріалів та літератури.

Вирішення проблем вищої освіти в Україні потребує комплексного підходу та спільних зусиль держави, освітнього сектору та бізнесу. Фокус на якості освіти, її відповідність до вимог сучасного ринку праці та інтеграція у світовий освітній простір дозволять Україні підготувати висококваліфікованих фахівців та зміцнити свої позиції на міжнародній арені.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА (ОП) МАГІСТРА: СПЕЦІАЛЬНІСТЬ, ЧИ СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ?

ХРОПОТ С.Г.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Чинний перелік (2015р.) Спеціальностей, за яким ЗВО здійснює підготовку магістрів, суттєво скоротив кількість спеціальностей порівняно з попереднім переліком (2010р.). Процес інтеграції відбувся шляхом механічного об'єднання колишніх спеціальностей, а напрями підготовки магістра переросли в спеціальності. Всі спеціальності об'єднані в 29 галузей знань (первинна редакція), при цьому «нарізка» останніх відбулася практично за тією ж методологією, що і спеціальностей.

Літом минулого року в інфопросторі для публічного обговорення з'явився новий перелік галузей знань і спеціальностей (перелік-23), як проект постанови кму, з метою отримання пропозицій, змін і доповнень від зацікавлених осіб.

Проектом передбачено (перелік-23), з метою максимального наближення до міжнародної стандартної класифікації освіти (МСКО), запровадити 11 галузей знань (10 стандартизованих мксо + додають ще одну), аналогічно назви спеціальностей також ввібрали в себе все, що «близько лежало». В пояснювальній записці до публічного обговорення зазначено, що «перелік галузей і спеціальностей використовується здебільшого для статистичних цілей, а основою організації навчання у вищій освіті є освітня програма, яка має відповідати стандарту вищої освіти за однією або кількома спеціальностями з переліку».

З 2019 р. Суттєво змінилися процедури акредитації освітньої діяльності: створено незалежний орган (НАЗЯВО) та запроваджено практику платності послуги акредитації ОП. Зважаючи на запроваджене, та не бажаючи зайвий раз витратитися на послуги акредитації, окремі ЗВО формують ОП магістра за укрупненою спеціальністю з чинного переліку. На загал, така практика не порушує жодних нормативних актів, ба більше, стандарти ВО сформовані також за галузевим принципом в рамках спеціальностей, котрі, як було зазначено вище, сформовані на базі напрямів підготовки.

Проте, практично кожний напрям підготовки поєднував декілька (не рідко більше 5) спеціальностей і в рамках кожної із них були сформовані відповідні наукові школи, очевидно не з метою «переливання з пустого в порожнє». Невблаганний науковий прогрес постійно щось відмітає в історичний архів, щось породжує нове, але ж не все відразу. До слова, сертифікація фахівців

продовжує практику визнання «старих» спеціальностей, чинних до прийняття переліку 2015р.

Таким чином, кожна ОП, сформована на спеціальність в нинішньому розумінні, має охоплювати всі ПРН з нехай і близьких, але все ж відмінних напрямів майбутньої професійної діяльності здобувачів освіти. Якщо для рівня «бакалавр» з цим ще якось можна погодитися (хоч і тут нерідко проглядається потреба спеціалізації), то для рівня «магістр» це аж надто.

Підсумовуючи викладене, не зазіхаючи на автономію ЗВО в частині повноважень щодо організації освітнього процесу, з метою забезпечення належної якості вищої освіти, вважаю за доцільне запровадити, як правило, формування ОП магістра за відповідною спеціалізацією. Назву спеціалізації бажано узгоджувати (краще – на замовлення) з потребами реального сектору економіки. ОП за спеціальністю, як виняток, можна формувати для освітньо-наукової програми обсягом 120 кредитів, оскільки тут, за законом, передбачено не менше 30 відсотків відводити на дослідницьку (наукову) компоненту, що, як правило, реалізується за індивідуальним підходом, а отже, формально і є кваліфікаційною спеціалізацією.

В рамках порушеного питання вважаю безперспективною полеміку на предмет, хто більше конкурентоспроможний: «універсал», котрий має широкі, але не глибокі теоретичні знання (завеликий обсяг для детального вивчення), посередні уміння і такі ж навички (читай ОП за спеціальністю), чи фахівець з хорошими (у вузькому спектрі спеціальних компетенцій) теоретичними знаннями та достатнім практичним досвідом для виконання відповідних виробничих завдань (оп за спеціалізацією).

Зважаючи на високу динаміку розвитку науки, техніки, технологій доцільно налагодити розгалужену систему курсів перекваліфікації (з розумними строками і вартістю навчання) де, за потреби, фахівець зможе опанувати ті додаткові компетентності, що знадобилися йому для подальшої професійної діяльності

Нрк у вимогах до знань 7 рівня (магістр) передбачає «спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань», тобто формування науково-творчої особистості.

Для реалізації зазначеного, під час формування ОП магістра, ЗВО також має застосовувати творчий підхід, основну увагу необхідно зосередити на майбутній долі здобувачів ОП, їх затребуваності, оскільки саме це обумовлює престиж наукової школи, а отже, опосередковано, визначає її авторитет і унікальність в середовищі собі подібних.

ОСОБЛИВОСТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

ЧЕМЕРИС Ю.О., КУЛІНІЧ І.А.

*Запорізький державний медико-фармацевтичний університет,
м.Запоріжжя, Україна*

Післядипломна освіта фахівців медичного напрямку є основною складовою якісного, ефективного, заснованого на сучасних протоколах, профілактики хвороб та лікування пацієнтів. В своєму складі післядипломна підготовка медичних працівників з вищою освітою має як короткотривалі заходи безперервного професійного розвитку, такі як майстер-класи, симуляційні тренінги, фахові школи та інші, так і курси тематичного удосконалення в межах однієї лікарської спеціальності і навіть можливість зміни або освоєння нової спеціальності для ще більш комплексного надання медичної допомоги своєму пацієнту. Метою навчання лікарів після отримання сертифікату лікаря-спеціаліста полягає в забезпеченні їм можливості постійного професійного зростання та удосконалення медичної практики.

З початком повномасштабної війни на території України, в Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті стикнулись з низкою проблем, з одного боку існувала необхідність продовжувати високоякісно навчати лікарів, з іншого- безпековий фактор є основною складовою збереження життя та здоров'я самих учасників освітнього процесу.

Досвід навчання в онлайн режимі в університеті відпрацьовувався ще з часів карантинних обмежень, тому адаптування викладачів та слухачів курсів під умови дистанційного з повною візуалізацією не стало глобальною проблемою. З урахуванням того, що деякі слухачі курсів підвищення кваліфікації знаходяться територіях з обмеженням електроенергії та трафіку інтернету, синхронний режим, з повною двобічною візуалізацією, навчання виявився таким, що не завжди є оптимальним для всіх учасників навчального процесу. І було прийнято рішення про проведення занять зі слухачами, як лекційних, так і практичних й семінарських занять в асинхронному режимі.

Надання освітніх послуг лікарям на післядипломному етапі проводиться на платформі MS TEAMS, яка дозволяє працювати в оптимальному режимі, навіть під час нестійкого інтернету, бо підтримується трьома провайдерами.

Для проведення занять на післядипломному етапі в MS TEAMS формується окрема онлайн команда, в яку включаються попередньо створенні для кожного слухача індивідуальні акаунти.

Щоденно, під час кожного онлайн заняття викладач надає лекційний матеріал за темою заняття, після чого проводить обговорення зі слухачами, які працюють в синхронному режимі, особливостей найновітніших наукових розробок, які стосуються теми заняття, надає клінічні приклади з наступним дебрифінгом та паралельно з цим здійснює запис заняття, який залишає в загальному чаті онлайн команди для тих здобувачів, які через непередбачувані обставини не змогли вчасно доєднатись до заняття і навчатись в режимі реального часу.

В кожній онлайн команді створюється розділ додаткових матеріалів, де викладач надає необхідні навчальні матеріали за темою курсу безперервного професійного розвитку, найсучасніші протоколи обстеження та лікування, які затверджені та схвалені Міністерством охорони здоров'я України або рекомендовані професійними медичними спільнотами всього світу. Для відпрацювання та закріплення отриманих знань, в післядипломну підготовку лікарів додана можливість роботи на симуляторі Body Interact. Цей симулятор є одним з сучасних інструментів імітаційного моделювання, який був створений для курації віртуальних пацієнтів в дистанційному режимі. Програма Body Interact дозволяє досягти максимальної реалістичності при імітації різноманітних клінічних сценаріїв- ситуацій, провести клінічне обстеження хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних методів дослідження, провести диференційну діагностику, а також призначити лікування як основного захворювання так і його можливих ускладнень. Програма дозволяє слухачу обрати лікування віртуальному пацієнту не тільки вибравши певні лікарські засоби, але й розрахувати дозу для конкретного випадку, в залежності від вікових та антропометричних характеристик пацієнта.

Для розуміння потреб слухачів в розгляді якихось важливих тем, здобувачам освітніх послуг пропонується пройти початкове тестування, за результатами якого виявляються питання, які потребують детальнішого освітлення і обговорення зі слухачами курсів підвищення кваліфікації. Наприкінці, лікар має підтвердити отримані на курсі знання вирішенням практично-орієнтованої багаторівневої клінічної задачі, або ж пройти кінцеве тестування.

Таким чином, дистанційна освіта, запроваджена на післядипломному етапі дозволяє якісно продовжувати навчати фахівців медичної сфери в умовах воєнного стану.

ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ПОВЕРНЕННЯ "ДИПЛОМУ З ВІДЗНАКОЮ" ЯК СТИМУЛУ ТА ДОДАТКОВОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

ЧЕРНЕНКО А.А., КРАВЦОВ Д.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сьогодні в системі освіти України особливо гостро стоїть питання мотивації молоді до здобуття знань, на всіх рівнях освітнього процесу.

Мотивація учнів - вічно нагальне питання для тих, хто їх навчає. Теорія самодетермінації свідчить, що в основі нашої внутрішньої мотивації лежать три основні психологічні потреби - в автономії, у компетентності та у взаємодії з іншими. Що більше автономії, то вищий рівень внутрішньої мотивації, найсприятливішої, зокрема, і для навчання. Інакше кажучи, більше шансів, що людина навчатиметься не з-під палиці, а тому що їй і справді самій це важливо. Відповідно, на результатах навчання це позначиться позитивно.

Однак у даній доповіді ми не будемо розглядати внутрішні особистісні мотивації людини до отримання навичок і знань. Поговоримо про зовнішні стимули, про ті "батоги і пряники", які можуть надати ті, "хто вчить".

Тривалий час викладачі та вчителі схилялися до цілком типових способів мотивації, наприклад: обіцянки неприємностей і поганих оцінок у разі невиконання завдання, стандартних вказівок у наказовому тоні: "Робіть так-то". Усе перераховане належить до засобів зовнішньої мотивації. Суть у тому, що людина керується якимось зовнішнім стимулом, щоб виконати те, що від неї вимагає педагог. Але якщо цей зовнішній стимул зникне, то й мотивація "розтане" разом із ним.

Способи заохочень, так само, як і способи осуду, мають те саме коріння, що й узагалі інститут освіти. Починаючи з XIII століття багато університетів (наприклад, у Валенсії, Саламанці, Празі, Відні, Гейдельберзі, Ерфруті, Кельні) виробляли свій кодекс студента, в якому були обумовлені права та обов'язки учнів. Пізніше, з кінця XVI століття, багато які з цих правил стали основою для статутів Острозької слов'яно-греко-латинської школи, Києво-Могилянської академії, Університету у Львові, а також Університету в Харкові та Києві. Уже тоді закінчення університету передбачало отримання диплома, який був підтвердженням кваліфікації студента. І вже тоді розрізняли два види такого документа: простий і з відзнакою. Очевидно, що другий отримували ті, хто вчився на відмінно й отримував відповідні оцінки.

Проте, система освіти не статична. Протягом століть вона піддавалася сотням інновацій, запроваджувалося щось нове, видалялося щось застаріле, потім

бувало, поверталось. Процес пошуку, мабуть, нескінченний. Не завжди реформи йдуть на користь вчителям та їх учням. Так чи інакше, але згідно з наказом Міністерства освіти №1571 від 29 грудня 2020 року, було затверджено нові форми відповідних дипломів, а також форми додатка до диплома європейського зразка і зразок академічної довідки та "Дипломи з відзнакою скасовано відповідно до закону "Про вищу освіту" у зв'язку з наближенням українського диплома до європейського зразка, проте відзнака за успішне завершення навчання у вищому навчальному закладі зазначатиметься в додатку до диплома". Було фактично скасовано "смачний пряник". Але справа не у формальності, важливий зміст, сенс "Червоного диплома". А його було втрачено куди раніше.

У ХХ столітті всі намагалися здобути диплом з відзнакою, адже це було престижно і перспективно. Людей без вищої освіти взагалі неохоче брали на роботу і не вважали гідними кандидатами. Зараз часи змінилися і кожен тепер може працевлаштуватися навіть після закінчення школи. Отримання «диплому з відзнакою» як фактор мотивації втрачає свою значущість. Усе залежить від бажання, умінь і навичок. Незважаючи на це, багато студентів і далі намагаються отримати диплом з відзнакою. На це є багато причин, які підтверджують важливість документа: відзнака в дипломі означає, що студент добре володіє інформацією відповідно до своєї професії; документ є підтвердженням, що випускник є кваліфікованим фахівцем у своїй галузі; це спрощує процедуру працевлаштування та відкриває більше можливостей для пошуку роботи; відзнака - показник того, що студент сумлінний, відповідальний, справді любить той напрям, який обрав.

Насправді для роботодавців звісно велику роль відіграють навички та знання майбутнього працівника, але саме диплом їх добре підтверджує. Навіть за кордоном, де багато людей відмовляються від вищої освіти, цей показник має значення. Різні фахівці та власники компаній висловлювали свою думку і зійшлися на тому, що людині з вищою освітою та високими балами легше знайти роботу, яка буде приносити задоволення і дохід.

З огляду на все перераховане вище можна зробити однозначний висновок: необхідно повернути сенс "Диплому з відзнакою", отримання його має стати стимулом, мотивацією до освіти. На погляд авторів, отримання " Диплому з відзнакою" бакалавром має стати перепусткою в магістратуру без іспитів (адже є документ, що підтверджує високий рівень отриманих знань і навичок) на бюджетну форму навчання. Тим самим ми підвищимо бажання навчатися на молодших курсах і піднімемо рівень здобувачів вищої магістерської освіти.

ДУАЛЬНА ОСВІТА НА ПРИКЛАДІ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ НІМЕЧЧИНИ

ЧЕРНЄВА О.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Дуальна освіта – це аніякий не міф і не просто практика, яку студент проходить один раз протягом місяця під час свого навчання у вищому навчальному закладі (ВНЗ). Дуальна освіта – це поєднання повноцінної офіційної роботи на підприємстві з навчанням відповідно до обраного фаху. Чи можливо це? А як не помилитись з вибором майбутньої професії, як розподілити свій час, щоб вистачило і на навчання і на працю? Всі ці питання і багато інших, які можуть виникати у наших студентів, вже давно вирішені і дуже вдало втілені у практику навчання молоді в Німеччині.

Річ у тому, що німецькі школярі навчаються у школі 13 років та на момент завершення школи, це вже дорослі 20-ти річні люди. З 8-9 класу навчання школярів влаштовують міні практику, де їм надають право вибору майбутньої професії і вони декілька тижнів можуть провести безпосередньо на виробництві, таким чином юна та ще несформована особистість, може спробувати себе у багатьох професіях. Це дуже нагадує ознайомчу практику, яку проходять наші студенти перших років навчання у ВНЗ чи коледжі. Але на відміну від наших студентів, у німецьких школярів є можливість змінити свою думку і спробувати себе у новій спеціальності. По досягненню 19-20 річного віку їх професійна спрямованість вже стає більш менш зрозумілою і для майбутніх студентів влаштовують різноманітні ярмарки праці (Jobmesse), де можна знайти підприємство, за твоїм майбутнім фахом, на якому та будеш проходити практику під час здобуття дуальної освіти. Таким чином майбутній студент не обирає навчальний заклад, а обирає своє майбутнє місце роботи. В чому тут плюси і я проходить подальший процес навчання?

Частіш за все навчання у закладі освіти чергується з практикою, наприклад три місяці теоретичного навчання з відвідуванням лекцій та здаванням сесій і подальші три місяці – це робота на підприємстві. Під час свого навчання студент не отримує стипендію як в Українських закладах освіти, а отримує зарплату, розмір якої узгоджується з працедавцем, причому зарплата виплачується щомісяця, не залежно від того, чи це місяць, який студент проводить у ВНЗ, чи на підприємстві. За навчання у ВНЗ при цьому студент нічого не платить. Зарплата студента (Azubi) звісно у два рази менша від зарплати звичайного працівника, але студент і працедавець бачать в цьому свої плюси: студент здобуває безцінний досвід та стаж роботи за обраною спеціальністю, а працедавець готує собі кваліфіковані кадри, які одразу після

здобуття диплому зможуть повноцінно працювати, вже знаючи весь процес з середини.

По завершенню такого навчання випускник отримує подвійний диплом: перший, в якому вказана відповідна спеціальність, яку студент отримав, навчаючись у ВНЗ, а друга – це диплом про присвоєння йому кваліфікації, яку він здобув на підприємстві (Berufsausbildung).

Дуальна освіта жодним чином не обмежує студента у теоретичних знаннях, а навпаки ВНЗ зазвичай надає багато можливостей для студентів, які зацікавлені у дослідженнях та науці шляхом впровадження різноманітних змагань, конкурсів та наукових програм, за які також можна отримати значне фінансове заохочення.

Серед недоліків дуальної освіти мені особисто складно виділити щось суттєве, хоча звісно деякі є.

1. Наприклад відсутність тривалих канікул між зимовим та літнім семестром навчання, натомість у студентів є оплачувана відпустка (≈ 25 днів), яку їм надає підприємство.

2. Не дивлячись на досить тривалий шлях до вибору майбутньої професії, всім властиво помиляться. В цьому випадку Вам потрібно не лише змінити спеціальність за якою Ви навчаєтесь, а ще й шукати нового працедавця за новим напрямом навчання.

3. Знайти майбутнє місце роботи з одного боку просто, а з іншого майбутній студент (він же стажер на підприємстві) повинен пройти через співбесіду як при звичайному влаштуванні на роботу та пройти відбір (якщо фірма є досить цінною на ринку праці і на одне місце є декілька претендентів).

В Україні з 12.12.2019 увійшов в силу наказ Міністерства освіти України № 1551 «Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти» [1]. За словами ukraineform.ua [2] у 2019 році долучилися 44 заклади, зокрема, 28 закладів вищої освіти та 16 закладів фахової передвищої освіти. У 2020/2021 навчальному році 217 закладів професійної освіти України почали запроваджувати дуальну форму освіти [3].

Наразі студенти, які здобувають в Україні дуальну освіту закінчили третій курс навчання і поки що рано оцінювати результати впровадження такої системи освіти, але дивлячись на багаторічний європейський досвід, можна очікувати на позитивний ефект.

Література:

1. Наказ Міністерства освіти України № 1551 «Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти»

2. <https://www.ukrinform.ua/rubric-yakisne-zhyttia/3310741-navcatisa-i-pracuvati-10-pitan-pro-dualnu-osvitu.html>

3. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnicna-osvita/reforma-profesijnoyi-osviti/derzhavno-privatne-partnerstvo-ta-dualna-osvita/dualna-osvita>

МОВНА ОСОБИСТІТЬ ЯК ОБ'ЄКТ СУЧАСНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ**ШАРАПАНОВСЬКА Ю.В.***Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна*

У сучасних умовах процес навчання у вищій школі спрямований на розвиток особистості, спроможної творчо використовувати власні знання, співпрацювати з іншими, комунікувати у процесі професійної діяльності. Особистість відображає себе в мові, через мову

Формуючись, особистість у власному розвитку умовно проходить різні рівні. Так, особистість, що опановує мовні знання, розвиває мовні почуття, формує мовні оцінки й мовні настанови, формує / створює власну мовну свідомість, яку дослідники трактують як “форму свідомості, яка обіймає знання, почуття, оцінки й настанови щодо мови та мовної дійсності”.

Спектр почуттів щодо мови: від звичайної цікавості чи байдужості, поваги чи зневаги до мовної повноцінності, задоволення від управного володіння мовою, відчуття належності до мовної спільноти, почуття відповідальності за долю рідної мови, мовного патріотизму – виявляється залежно від виховання, морально-етичних установок індивіда, соціального оточення, усвідомленого чи неусвідомленого ставлення до мови.

Мовні оцінки виникають на основі набутої системи мовних знань. Мовлення можна оцінювати “як нормативне або ненормативне, мовну поведінку – як правильну або неправильну, різні події – як корисні або шкідливі для мови”. Мотиваційно-поведінковий складник (настанови) мовної свідомості передбачає діяльне ставлення до мови, “готовність діяти відповідно до прийнятих орієнтацій та імперативів”

Виробленню внутрішньої мотивації до поглиблення знань загалом, у тому числі мовних, науковотеоретичних, екологічних, професійних, сприяє об'єктивний аналіз власних знань, бажання покращити їх, розуміння необхідності говорити правильно і знати більше. Це ж стосується й мовної особистості студента.

У процесі навчання мови професійного спрямування головний акцент необхідно зробити на формуванні мовної особистості студента – майбутнього фахівця лісопромислового комплексу, при цьому обов'язковим є врахування інформативного та соціокультурного наповнення дисципліни, ролі термінологічних знань у процесі фахової комунікації, опрацювання типових сценаріїв мовленнєвої поведінки для майбутньої професійної діяльності тощо.

Таким чином, вища освіта має забезпечити високий рівень мовної підготовки фахівців і стати обов'язковим елементом підготовки особистості до життя.

ПЕРСПЕКТИВИ НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНЖЕНЕРНОГО БЛАГОУСТРОЮ СХИЛІВ БЕРЕГА МОРЯ

ШИШКІН М.І., БОНДАРЕНКО А.Р.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Одним із важливих аспектів сучасного суспільства є збереження та відновлення екологічної рівноваги, зокрема, в місцях великої активності людського суспільства, таких як узбережжя морів та океанів. Інженерний благоустрій схилів берега моря відіграє ключову роль у цьому процесі, а науково-інноваційний підхід в освіті відкриває шлях до більш ефективних та стійких рішень у цій галузі.

На кафедрі містобудування Архітектурно художньому інституті велику увагу приділяють навчанню студентів-архітекторів дисципліні Інженерний благоустрій міських територій. Однією із тем лекцій являється «Особливі умови інженерної підготовки територій» де розглядаються питання можливості використання берегових схилів для будівництва. На даному часі ця тема найбільш актуальна не тільки студентам, а й мешканцям міста Одеси та Одеської області.

Сучасна наука та інженерія пропонують широкий спектр інноваційних методів та технологій для вирішення проблем ерозії берегів та забезпечення їх стійкості. Інноваційні підходи дозволяють створити нові навчальні програми та методи навчання, що сприяють поглибленню знань студентів у галузі інженерного благоустрою схилів берега моря.

Студентам надається можливість ознайомитися з останніми науковими відкриттями, випробувати нові технології та методи, а також здійснювати власні наукові дослідження у цій області.

Будівництво на схилі завжди цікавить архітекторів, оскільки вони стикаються з нетрадиційними, часто складними та майже нерозв'язними завданнями. При будівництві фундаменту на схилі або на березі водойми можуть виникнути певні труднощі через можливі зсуви ґрунту та великий кут нахилу та западини.

Будівництво фундаменту на відкосах та слабких ґрунтах характеризується рядом специфічних особливостей, що вимагають обов'язкового дотримання важливих правил, що дозволяють отримати максимально надійну конструкцію фундаменту. Чим крутіший схил, тим більше ймовірність того, що ґрунт зсунеться.

На практиці, схил берега Чорного моря являє собою небезпечну оповзневу зону неможливу для використання у будівництві. Оповзнями називаються переміщення на схилах земляних мас, що виникають під дією сили тяжіння

внаслідок порушення рівноваги. Власне зсуви викликають переміщення великих обсягів земляних мас, які захоплюються на значну глибину. Зсуви виникають на берегах річок, морів, ярів та гірських схилів. Під час огляду зсувних схилів можна встановити розміри зсувів, що відбуваються. При невеликій глибині зсуву землі зсувні накопичення мають вигляд нерівної горбистій поверхні. При великих зсувах зсувного схилу рельєф поверхні зсуву носить спокійніший характер.

Природними причинами виникнення зсувів є підземні води, що порушують зчеплення земляних мас площиною ковзання, і навіть перезволоження схилу. Підмив берегів моря та інших водойм порушує стійкість їх схилів та сприяє виникненню зсувів. При неправильному виробництві земляних робіт у підшви зсувного схилу може виникнути гідродинамічний тиск води з боку схилу, також виникнути явище суфозія, тобто. винесення дрібних частинок ґрунту підземними водами, що може призвести до виникнення зсуву.

Для захисту зсувних схилів не слід допускати перевантаження цих схилів та верхньої брівки укосу складуванням будівельних та інших матеріалів, а також розміщувати на них різні споруди. При виконанні планувальних робіт не можна зрізати великі маси ґрунту у підшви зсувного схилу, які можуть бути природним захисним упором (контрфорс), а також не можна знищувати дерновий покрив та рослинність на схилі. Зміна умов, що склалися на зсувному схилі може призвести до виникнення зсувів.

Уздовж верхньої брівки укосу зсувного схилу слід розташовувати видові доріжки та оглядові майданчики, які будуть оберігати зсув зсуву від надходження на нього поверхневого стоку, що формується з вищележачого водозбірного майданчика.

Завданням вищої освіти у сфері розвитку суспільства є підготовка кваліфікованих фахівців, які здатні ефективно впроваджувати наукові та інноваційні рішення для вирішення актуальних проблем. Вивчення інженерного благоустрою схилів берега моря з використанням наукових та інноваційних підходів допомагає створити не лише стійкі та надійні інженерні споруди, але й сприяє збереженню природного середовища та забезпеченню екологічної безпеки.

Інженерний благоустрій схилів берега моря вимагає комплексного підходу, який базується на наукових дослідженнях та інноваціях. Впровадження цих підходів у навчальний процес сприяє підготовці кваліфікованих фахівців, які здатні ефективно розв'язувати проблеми сучасного суспільства у сфері екології та інженерії. Такий підхід не лише сприяє створенню стійких та надійних інженерних споруд, але й сприяє збереженню природного середовища та забезпеченню його сталого розвитку.

ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ІНФОРМАЦІЙНОГО НАПОВНЕННЯ КУРСУ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

ШИШКО О. Г.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Безумовно, викладання курсу «Історія України та української культури» передбачає, передусім, використання традиційних компонентів навчального процесу, до яких належать лекції, практичні заняття, підготовка та захист студентами рефератів, відповіді на тести тощо. У той же час важливе місце у навчальному процесі посідає позааудиторна робота, яка може включати в себе участь студентів у роботі наукового гуртка, студентських конференцій, які присвячені пам'ятним датам в історії України, відвідування музеїв, театрів тощо.

У поточному навчальному році на кафедрі філософії, політології, психології та права було проведено цілу низку таких заходів, у яких студенти академії брали активну участь. Так, до Дня захисників та захисниць України було проведено студентську конференцію на тему: «Захисники й захисниці сучасної України – спадкоємці борців за свободу та незалежність України попередніх поколінь». У своїх виступах та презентаціях студенти висвітлили сторінки героїчного минулого Українського народу та героїчну звитягу нинішніх воїнів Збройних сил України, які боронять Україну від російської агресії. У 2022-2023 рр. в Україні проходили заходи до 90-х роковин Голодомору-геноциду 1932-1933 років. До проведення цих заходів долучилась і кафедра філософії, політології, психології та права, провівши у 2022 та у 2023 роках студентські конференції на тему: «Спротив геноциду». Студенти так само підготували ґрунтовні доповіді й презентації, у яких були відображені різні аспекти цього трагічного періоду української історії.

Важливе місце у позааудиторній роботі посідає відвідування Одеського національного художнього музею. Оглядові та тематичні екскурсії дозволяють зануритися студентам як культурно-мистецьке життя Одеси попередніх десятиліть, так і познайомитися з творчістю сучасних мистців України, чії твори представлені на виставках цього музею.

Таким чином, позааудиторна робота є важливим фактором, який слугує більш повним інформаційним наповненням навчального курсу, допомагає поглибити знання студентів певної тематики. Крім цього, така робота виконує допоміжну функцію соціалізації студентів, збагачує їхнє студентське життя, що у підсумку сприяє як їхньому особистому духовному розвитку, так і розвитку всього суспільства.

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

ШПИРКО С., МАЛІНКА О.О.

*Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна*

Великого значення проблемі опановування граматичною стороною іншомовного спілкування надавали такі вітчизняні і зарубіжні дослідники: Бігич, І., Тригуб, С. Ніколаєва, О. Касаткіна, Finochiar, J. Harmer, J. Isenberg та ін.

Грамматична компетенція (ГК) – це здатність людини до коректного граматичного оформлення своїх усних і писемних висловлювань та розуміння граматичного оформлення мовлення інших, яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок і знань та граматичної усвідомленості. Основними компонентами ГК виступають, таким чином, граматичні навички, граматичні знання і граматична усвідомленість [1, с. 101].

На думку дослідників О. Пометун, Л. Пироженко, поняття граматичної компетентності може бути визначене як «здатність особи до здійснення комунікативно-доцільного і ситуативно-адекватного застосування іншомовних граматичних знань, навичок і умінь з метою реалізації своєї мовної поведінки іноземною мовою в процесі спілкування». Дослідники зазначають, що використання цього терміну передбачає, що особистість володіє такими навичками, як здатність розуміти, граматично коректно висловлювати ті чи інші думки, використовуючи систему граматичних правил конкретної мови [2, с. 58].

На етапі ознайомлення відбувається запровадження нового граматичного матеріалу, розкриваються його формальні ознаки, значення, функція в мовному контексті та особливості вживання, забезпечується контроль розуміння та первинне закріплення [3, с. 372]. Іншими словами, на етапі ознайомлення відбувається робота над лінгвістичним компонентом змісту граматичної сторони іншомовної мови, коли учні знайомляться з правилами, фіксують теоретичну інформацію письмово. Після обговорення та ретельного аналізу правила застосовуються на практиці, у мовних аналітичних вправах. Як бачимо, в ЗЗСО переважає дедуктивний спосіб вивчення граматичного матеріалу: від правила до дій із застосування та закріплення. Причому під час виконання всіх видів вправ учням постійно доводиться звертатися до правил, щоб зрозуміти

свої помилки або пояснити помилки у вживанні того чи іншого граматичного явища товаришам. На етапі формування граматичних навичок передбачається розвиток в учнів здатності відносно точно відтворювати досліджуване явище у типових для його функціонування ситуаціях за рахунок варіювання умов спілкування, що вимагають адекватного граматичного оформлення висловлювання. Для цього використовуються різні види умовно-мовленнєвих вправ (УМВ) – імітативні, підстановочні, трансформаційні та репродуктивні [4, с. 121].

Нарешті, на етапі вдосконалення граматичної навички відбувається вживання граматичного явища, що активізується, відповідно до мовних обставин. Удосконалення граматичної навички доцільно проводити за допомогою актуалізації у навчальній розмові нової граматичної структури у складі діалогічних та монологічних висловлювань у ситуаціях спілкування; вживання різного типу граматичних структур у підготовленій мові; включення освоєного граматичного матеріалу в нові ситуації, що передбачають перемижені протиставлення граматичних структур тощо.

Все викладене говорить про необхідність володіння учнями великою кількістю навчальних дій та взаємодій на всіх етапах навчання граматичній стороні іншомовного мовлення. Тільки в цьому випадку учні зможуть діяти самостійно, тобто. автономно при оволодінні граматичною стороною мови. При самостійній роботі над граматичним матеріалом учні включаються в активну навчальну діяльність на всіх її фазах, а саме, на мотиваційно-орієнтаційну, виконавчу та контрольну-оціночну, щоб опанувати дії планування, виконання та самоконтролю.

При взаємодії з іншими учасниками навчального процесу, учні залучаються до наступних видів взаємодії: взаємодія планування з урахуванням цілей, задач та результату мовленнєвої діяльності, взаємодія реалізації плану за допомогою запропонованих викладачем способів та засобів для отримання результату діяльності та взаємодії поточної контролю за адекватністю та правильністю виконуваних дій [2, с. 21], тобто, опановують взаємодії планування, виконання та взаємоконтролю.

Всі ці навчальні дії та взаємодії планування, виконання, само- та взаємоконтролю є способами роботи над граматичними знаннями, навичками та вміннями. Цей компонент дозволяє учневі, з одного боку, діяти самостійно при побудові мовних творів, спираючись на засвоєні знання, сформовані навички та набутий мовний досвід, а з іншого боку, взаємодіяти з іншими учнями в процесі іншомовної мовленнєвої діяльності.

В рамках формування граматичної компетентності, діяльність викладача має бути сфокусована на використанні активних та інтерактивних методів викладання. Інтерактивний підхід базується на взаємодії між учнями. Його методами є весь комплекс педагогічних дій, спрямованих на ефективну організацію навчального процесу [5, с. 74].

Методи інтерактивного навчання включають в себе: імітаційні методи, що базуються на імітації професійної діяльності, і не імітаційні. Імітаційні методи інтерактивного навчання містять ігрові методи та неігрові. Неігрові, своєю чергою, включають такі методи, як аналіз конкретних ситуацій, розбір ділової пошти керівника, дії по інструкції тощо. Ігрові методи підрозділяють на: ділові ігри, дидактичні, або навчальні ігри, ігрові ситуації, ігрові прийоми й процедури, тренінги в активному режимі.

Отже, формування граматичної компетентності – складний процес, який охоплює широке коло складових. Лише комплексний підхід до формування граматичної компетентності дозволить отримати позитивні результати та підвищити рівень граматичних навичок учнів.

Література:

1. Арделян О.В. Сутність граматичної компетентності у навчанні учнів 11 класу англійської мови. Центральноукраїнський державний університеті м. В.Винниченка, Кропивницький. С. 101-107.
2. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. за загал. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Abdugarimova A. Deductive and inductive approaches to teaching grammar. Preceedings of international scientific-practical conference on «cognitive research in education». 2021. Vol. 5, No. 1. P. 372–376.
4. Alikhonova D. Features of the Formation of Grammatical Competence // International Journal of Progressive Sciences and Technologies. 2020. Vol. 20, No. 2. P. 121–125.
5. Sue K., Vaughan J., Daniel B. Focus 4. Pearson Education Ltd, 2020. 174p.

ЗМІСТ**ЗАВДАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

Аксьонова І.М.	4
Про оновлення освітніх програм інженерних спеціальностей	
Бикова С.В., Горобець О.С.	6
Soft skills як чинник успішності професійної діяльності інженера будівельника	
Бічев І.К., Лукашенко Л.Е.	9
Досвід професійної освіти в вищих навчальних закладах	
Вєтох О.М.	10
Трансформація вищої освіти в епоху цифровізації	
Волобуєва Т.В., Болокан І.Г., Целікова А.С., Грігорі О.М.	12
Формування у здобувачів вищої освіти основ з академічної доброчесності	
Гілодо О.Ю., Височан Н.К., Сьоміна Ю.А.	13
Роль науково – методичної комісії в підготовці до акредитації освітніх програм	
Горицька О.В.	14
Цифрова компетентність сучасного викладача в умовах трансформації освіти	
Думенко І.В.	15
Безпечне виконання професійних обов'язків офісних працівників під час воєнного стану	
Елькін Ю.Г., Воїнов О.П., Крюковська-Тележенко С.А.	18
Про роль вищої освіти в розвитку суспільства	
Єрмакова С.С.	21
Глобальна освіта в контексті освітнього імпринтингу	
Жигалкіна Н.В.	23
Емоційний імунітет, як чинник досягнення професійного успіху	
Жусь О.М., Кулікова Л.В.	24
Профориєнтація як шлях до успішного професійного самовизначення	

Каранфілова О.В., Бурмістренко Д.В. Освіта як інструмент подолання сучасних викликів в умовах війни	26
Карпюк І.А., Клименко Є.В. Освіта у соціальній сфері суспільства	28
Книш О.І., Дашковська О.П. Сучасні аспекти цивільного захисту та його методичне забезпечення	29
Коробко О.О., Вировий В.М., Суханов В.Г. Інжиніринг. Основні ідеї та методи	31
Криворучко В.О. Юридична освіта в Україні на сучасному етапі	33
Кубриш Н.Р., Олешко Л.І. Значення дисципліни «Історія українського мистецтва» у підготовці майбутніх дизайнерів	35
Лапіна О.І., Мороз К.О. Конкурентна представленість випускників на ринку праці	37
Лебединський Е.Б. Психологічне благополуччя українців: стратегії адаптації	39
Ліхва Н.В., Стадніков В.В. Перспективи та проблеми підготовки фахівців з геодезії та землеустрою	40
Ляшенко С. Л. Професіогенез особистості студентів медичних закладів освіти України	42
Марцева Л.А., Митинський В.М. Мотивація пізнавальної діяльності студентів в умовах дистанційної освіти	43
Мар'янюк Я. Г. Англійська мова – мова глобалізації	46
Niklewicz-Pijaczyńska M., Wachowska M., Baczyńska M. Determinants of higher education enrollment: do rental property prices matter?	48

Осауленко С.В. Моделювання платформи інтегрованого освітнього бренда у системі маркетингових комунікацій вищого закладу освіти	49
Осетян О.М. Актуалізація вищої освіти у молодіжному середовищі	50
Пандас А.В. Ключові моменти у підготовці грантової заявки	51
Петрищенко Н.А., Ракицька С.О., Євдокімова О.М. Перспективи розвитку спеціальності «Інформаційні системи і технології» в ОДАБА	54
Райчева Л.І. Фінансова глобалізація: вплив на професійну підготовку майбутнього фахівця	57
Романюк В.П. Система навчання питанням безпеки в ОДАБА	58
Рубцова Ю.О., Ересько В.А., Коваленко О.Г. Індивідуальна професійна орієнтація як ресурс для популяризації інженерної освіти	60
Сахацький М. П., Запша Г. М., Сахацький М. М. Модернізація підготовки фахівців у закладах вищої освіти будівельної галузі в умовах війни та повоєнного періоду	62
Семенов С.В. Інструмент реформування освіти	65
Станкевич І.В., Сакун О.В., Мальованний О.В. Актуальні тенденції розвитку систем вищої освіти в Україні та світі	66
Stankevych I., Siemens E., Vasylenko O. Cooperation of the Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture with the Anhalt University of Applied Sciences	68
Суханов В.Г., Вировий В.М., Суханова С.В., Чернов І.С. Типи мислення: чи можна навчити тому, чому потрібно навчити?	70
Chemerys Yu. O., Pertsov V. I. The problem of insufficient teaching of empathic communication in medical education	72

Чепелєв М.В. 73
Освітня підготовка архітектора як модератора громадських спільнот

Чумак Л.О. 74
Вплив освітніх втрат на формування математичної компетенції студентів

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Адамова А.В. 78
Мовленнєві домінанти мислення сучасного фахівця

Бабій І.М., Писарчук Н.С., Кучеренко Л.В. 79
Проблеми та перспективи отримання знань здобувачами вищої освіти в умовах онлайн навчання

Бачинський В.В. 81
Застосування адитивних технологій у самостійній роботі студента

Беспалова А.В. 82
Роль планування в діяльності будівельних організацій

Бєлікова О.В., Бошняк В.І. 83
Компетентнісний підхід до фізичної підготовки студентів

Бикова С.В., Паліска В.А. 86
До питання академічної успішності

Білгородська О.Є., Споденюк С.І. 89
Методичний аспект короткострокових етюдів для студентів спеціальності 022 «Графічний дизайн»

Богдан О.В., Маслєєва Н.В. 92
Викладання фізики з використанням інформаційних технологій

Божко Є. М. 94
Актуальність підготовки АБІТУРІЄНТА до навчання на творчих спеціальностях

Боса Т.С. 95
Проблеми вищої освіти в Україні під час війни

Бурлак Г.М., Вілінська Л.М. 97
Удосконалення викладання дисципліни «Енергоефективність в архітектурі та містобудуванні» магістрантам

Валюк Ю.П. Методи навчання створення цілісності архітектурно-пластичних композицій на засадах синтезу мистецтв	98
Височан Н.К., Гілодо О.Ю. Індивідуальна освітня траєкторія у вищій освіті	101
Воїнов О.П., Елькін Ю.Г., Голубова Д.О. До питання автоматизації технічного об'єкта в випускній роботі магістра-енергетика	102
Войтенко І.В. Комплексне оцінювання успішності студентів	105
Герасімова Д.Л., Рахубенко Г.Л. Мотивація, як трансформація стресу в період адаптації студентів творчих спеціальностей	106
Голубова Д.О., Макаров В.О. Щодо організації освітнього процесу в умовах повномасштабного вторгнення	108
Горбенко А. О., Копилова Н. О. Дидактичний потенціал інтерактивної методики навчання студентів-художників	109
Горбенко А.О. Концептуальні засади образотворчого навчання: формування художньо-творчого потенціалу студентів	111
Горліченко М.Г., Дроздов М.О. Досвід впровадження попереджувального навчання на практичних заняттях з фізики і хімії у ВВНЗ	114
Гриньова І.І. Технологія WEBGL як інструмент візуалізації 3d моделей при викладанні архітектурних дисциплін	116
Дашковська О.П. Роль охорони праці в навчальному процесі	117
Жданов О.О., Петров В.М. Про підготовку магістрів-механіків до проектної роботи	118

Зайцева О.Ю. Forms and methods of teaching foreign languages in Technical Universities	119
Іванова І.М. Питання мотивації до навчання студентів архітектурних спеціальностей	122
Карнаухова Г.С. Аспекти адаптації студентів першого курсу до навчання у закладах вищої освіти	124
Керш В.Я., Фоц А.В. Методологічна спрямованість у підготовці фахівців міського будівництва та господарства	126
Кириленко Н.В. Особливості навчання студентів з різним рівнем володіння іноземною мовою	127
Ковальова О.О. Психопедагогічні умови створення едукативного середовища у закладах вищої освіти	128
Ковров А.В., Кровяков С.О., Голубова Д.О., Пандас А.В. Про участь академії у міжнародному грантовому проєкті UKRENERGY	129
Ковтуненко О.В. Аспекти створення критеріїв оцінювання індивідуальних робіт студентів в умовах дистанційної освіти	132
Колосюк А.А., Демченко В.О., Шишкалова Н.Ю. Вдосконалення організації надання освітніх послуг із геодезичної підготовки здобувачам першого (бакалаврського) рівня освіти	133
Коншина О.М. Роль архітектурного рисунка у контексті професійної освіти	136
Коріньок В.В., Коріньок Р.М. Архітектурний рисунок в системі підготовки майбутніх архітекторів	137
Кравченко С.А., Постернак О.О. Шляхи підвищення ефективності профорієнтаційної роботи	138

Кушнір О.М., Кушнір В.О. Проблеми освітнього процесу при підготовці фахівців за опп «Архітектурно-будівельний інжиніринг»	139
Ладигіна І. В., Вахніченко О. В. Досвід виконання магістерської дипломної роботи на кафедрі дизайну архітектурного середовища в умовах «онлайн»	140
Ладишкова О.Ю., Щипакіна І.В. Системно-структурний аналіз процесу фізичного виховання студентів	142
Лапіна О. І., Грачов І. А. Аналіз виховної роботи в інституті гідротехнічного будівництва та цивільної інженерії, та напрямки для її вдосконалення	145
Лук'янчук В.С. Особливості вивчення математичних дисциплін у коледжах	147
Лукашенко Л.Е., Руссий В.В. Силабус як засіб організації самостійної роботи студентів	148
Lyashenko T.V. Learning as investigation and discovery	150
Мазуренко Л.І. Специфіка освітнього процесу у закладах вищої освіти в умовах війни	151
Маслєєва Н.В., Богдан О.В. Перехід від вивчення мікроелектроніки до опанування знань у галузі наноелектроніки – вимоги та необхідні умови отримання сучасної науково – технічної освіти	153
Меленчук Н.І. Вітагенні технології навчання у вищому закладі освіти	155
Менейлюк І.О., Руссий В.В. Аналіз впливу нових змін в порядку присудження ступеня доктора філософії на освітній процес	156
Мержієвська Н.Ю. Досвід кафедри архітектури будівель та споруд освітньо-практичного співробітництва з практикуючими архітекторами, проектними організаціями в 2023-2024 навчальному році	158

Мішутін А.В., Іськов В.О. Навчальний процес і виробництво	160
Мосічева І. І. Послідовність викладання дисциплін у плануванні ефективного навчального процесу	162
Назаренко О. А., Стехун А. О. Про особливості організації навчального процесу з математики для студентів, що навчаються нерідною мовою	164
Недашковський І.П. Проблеми організації навчального процесу в Україні	166
Nowak W., Niklewicz-Pijaczyńska M., Stańczyk E., Szalonka K. Students' costs of everyday living and studying in Poland	167
Овсянкін О.П., Носаль С.С. Передумови створення коворкінгу на базі АХІ ОДАБА	168
Олешко Л.І., Олешко О.В., Кубриш Н.Р. Особливості викладання композиції для студентів архітектурного спрямування	170
Орос І.В. Творчий метод навчання на засадах поєднання друкованої та комп'ютерної графіки	172
Перепелиця О.В., Кучеренко К.П. Нетрадиційні техніки образотворчого мистецтва на заняттях рисунку, живопису	176
Перпері А.О., Калінін О.О., Калініна Т.О. Аналіз результатів проведення XXXVI олімпіади з нарисної геометрії серед студентів перших курсів ОДАБА	179
Перпері А.О., Перпері А.М. Аналіз якості графічних робіт студентів з нарисної геометрії за період з 2019-2020 по 2023-2024 н.р.	180
Петраш С.В. Особистісно-професійна компетентність викладача	181
Піщев Д.О. Роль публічних лекцій у популяризації науки та вищої освіти в сучасному суспільстві	182

Побережець Є.Є., Бєлікова О.В. Бокс як засіб фізичного виховання студентів в ОДАБА	184
Постернак І.М. Доцільність ОПП "МЕНЕДЖМЕНТ будівельних проєктів" для спеціальності 192 "Будівництво та цивільна інженерія"	186
Потужний М. Д. Сучасні вимоги до навчання живопису архітекторів: монументальний живопис у сучасному інтер'єрі	187
Птиця Н.В., Птиця Г.Г. Різні форми навчання. Як зберегти напрацьоване, відповідаючи на виклики сучасності	191
Сапунова М.Ю., Полнобродський В.Г. Інтерактивний конспект як додаткова методична складова онлайн лекції	193
Серьогіна Н.В., Ободовський Ю.В. Фактори зниження ефективності дистанційного навчання	195
Спорнік М.В. Проблеми якості онлайн освіти у викладанні профільних практичних дисциплін з образотворчого мистецтва	197
Стадніков В.В. , Колосюк А.А., Ліхва Н.В. Підготовка фахівців з геоінформаційних технологій	198
Станчик Є. В. Переваги вивчення англійської мови для майбутніх фахівців технічних спеціальностей	200
Сташенко М.С. Формування пізнавальної самостійності студентів першого курсу на заняттях з архітектурного проєктування	201
Степанюк Г.М. До питання активізації самостійної роботи студентів	203
Столевич І.А. Самостійна робота студентів важлива частина навчального процесу	204
Сторожук С.С., Глазирин В.Л. Роль дистанційної освіти у підготовці студентів-архітекторів	205

Сьоміна Ю.А., Лазарєва Д.В. Аспекти теорії поколінь в організації навчального процесу	208
Теорло Н.А., Лазарєва Д.В. Особливості організації дистанційного навчання в сучасних умовах	210
Топал С.С., Токарь В.О. Формування сучасного освітнього простору в межах академії	211
Тюрікова О.М., Заварза І.О., Давидюк Я.А. Фестиваль дизайну як форма навчальної діяльності студентів	212
Уразманова Н.Ф. Особливості проведення практичних занять з дисципліни «Архітектурно-будівельне проектування 2» в умовах онлайн навчання	215
Файзуліна О.А. Європейський досвід дуального навчання	216
Фоміна І.П. Новітні засоби оцінювання студентів	218
Хоменко А.А., Хоменко О.І., Гераскіна Е.А. Проблеми та перспективи організації та розвитку навчального процесу у вищих навчальних закладах України	219
Хропот С.Г. Освітня програма (ОП) магістра: спеціальність, чи спеціалізація?	222
Чемерис Ю.О., Кулініч І.А. Особливості післядипломної освіти в закладі вищої освіти під час воєнного стану	224
Черненко А.А., Кравцов Д.С. Про необхідність повернення "диплому з відзнакою" як стимулу та додаткової мотивації до здобуття освіти	226
Чернєва О.С. Дуальна освіта на прикладі освітньої системи Німеччини	228
Шарапановська Ю.В. Мовна особистість як об'єкт сучасної лінгводидактики	230

- Шишкін М.І., Бондаренко А.Р.** 231
Перспективи науково-інноваційного навчання інженерного
благоустрою схилів берега моря
- Шишко О. Г.** 233
Позааудиторна робота як важливий фактор інформаційного
наповнення курсу «Історія України та української культури»
- Шпирко С., Малінка О.О.** 234
Проблема формування граматичної компетентності в учнів старших
класів

